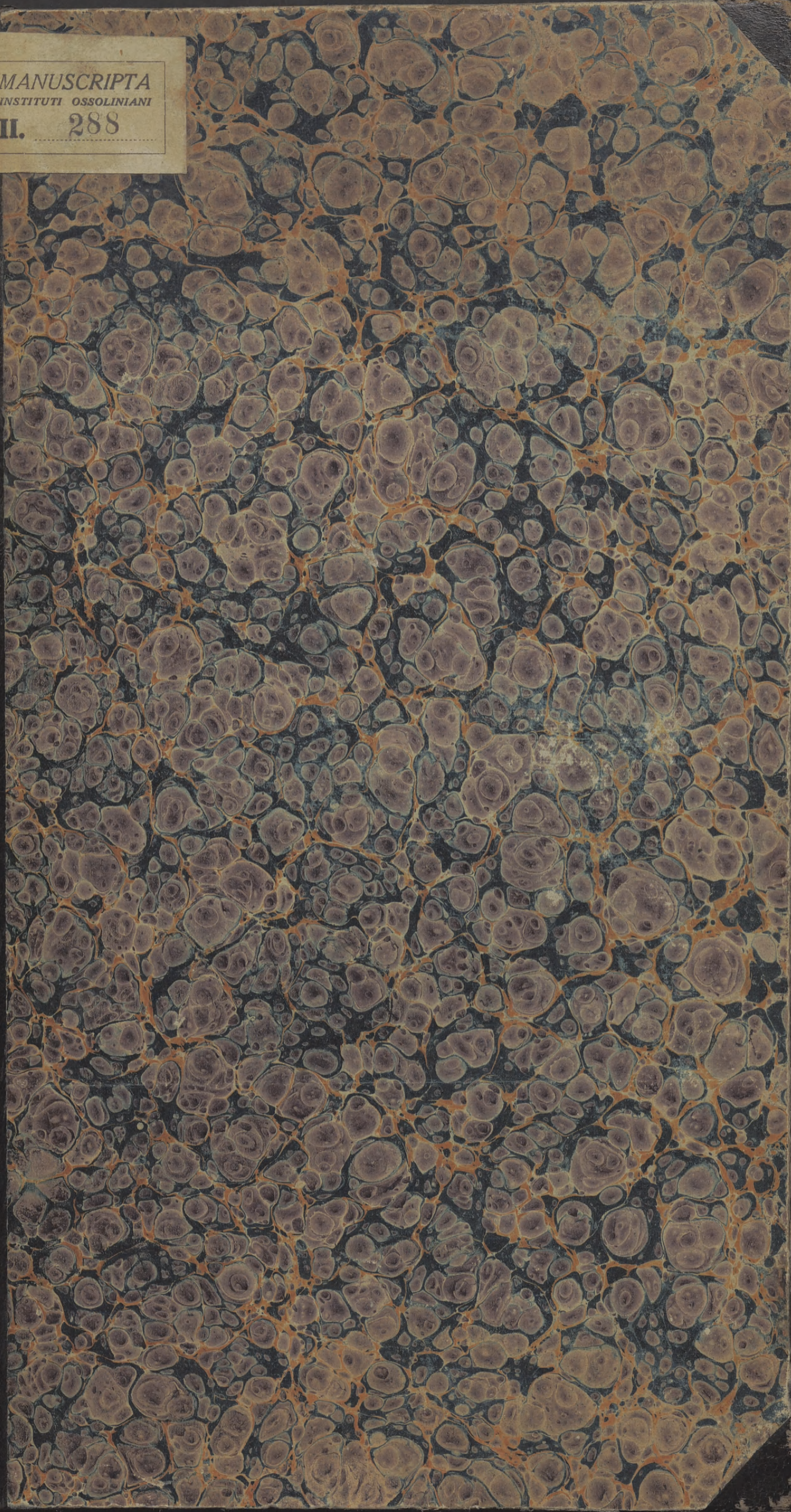
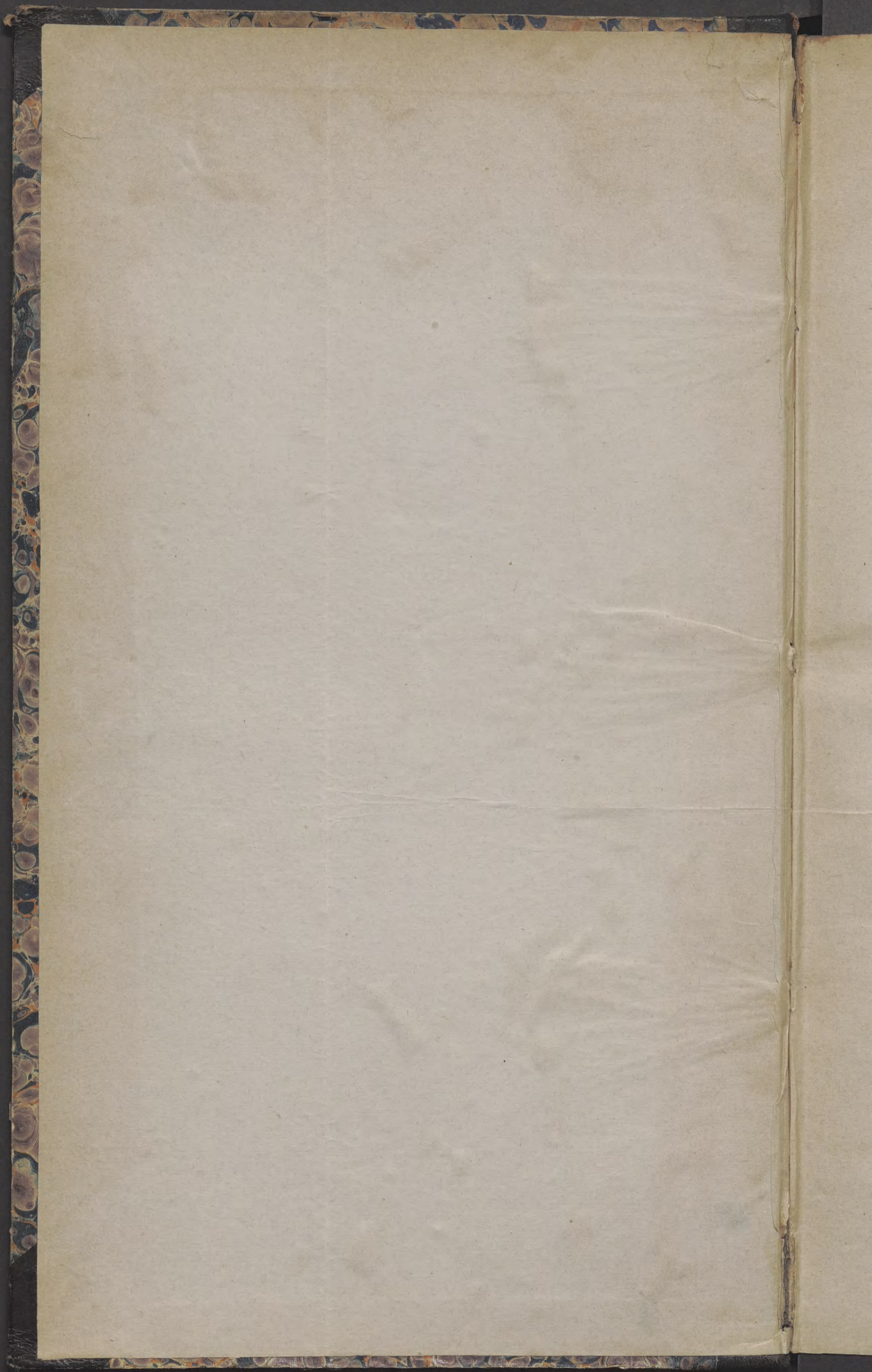
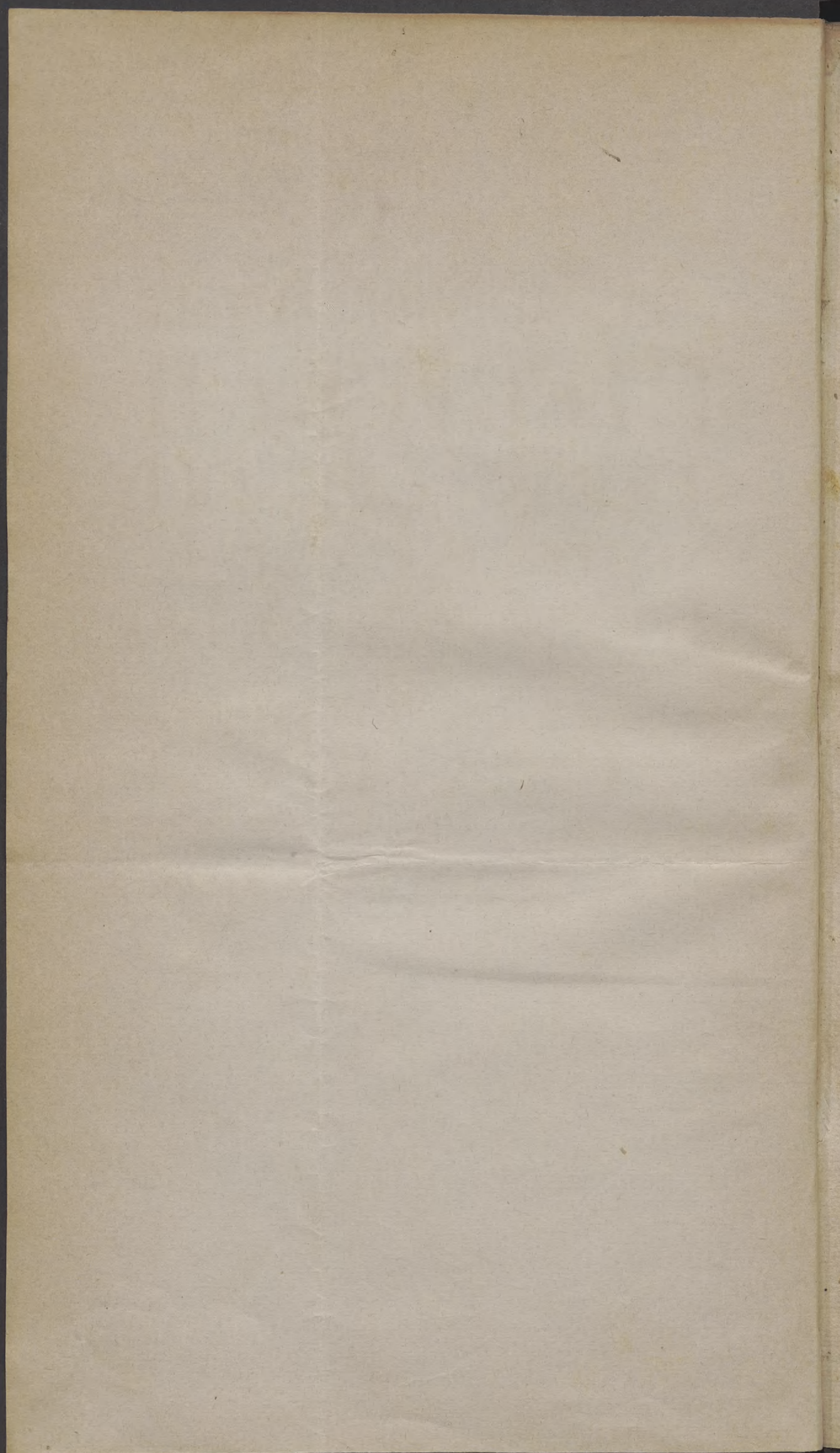

MANUSCRIPTA
INSTITUTI OSSOLINIANI
II. 288

1/2 *Black*

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page. The text is mirrored and difficult to decipher.

Illustrissimi et Excellenti
 DD. GEORGI
 DUCIS IN OSSOLIN
 S. R. I. Principis, Comitis à
 Tenczin OSSOLINSKI
 Supremi Regni Poloniae Cancellarii
 ORATIONES

habitee apud Summum Pontificem, Imperato-
 rem, Reges, Principes, ac Venetam remiss:

Cum Exc^a S^a duorum Regum Septembris
 Onis maximorum.

S S S S M V N D S III P A T R I S

W L A D I S L A S IV T S S S

utriusq; Invictissimi Nomine Publicas abiret
 L E G A T I O N E S

Triumphator sine Triumpho ingressus, pia vota et Pontificiorum pedum oscula triumphalibus protulit; qui cum videri, nosq; maxime nollet, Urbis et Orbis oculos in se convertit; quincitra Rhenum fluere solitum, nova Tyberim felicitate beans, invicta dextra, ultra Tyram et Borysthenem traxit; qui deniq; desertori populo, Graecum Constantiniae donationis diploma et superba Gaza eripuit, tanquam pro Romano Pontifice pugnasset, cui Romam horribum etiam spoliis asseruit. De hoc, tali, ac tanto Principe tibi Pater Beatissime, non in cunis sed in ipso gloriae ac rerum gestarum fastigio, non fama, sed aspectu ac familiaritate noto, quod in hoc amplissimo Orbis Theatro afferam, haud reperio. Jam enim olim Sapientissimo tuo Judio, omnes ejus penetrasti, ac percensuisti virtutes, easq; ubi probe cognitas, quae liberae gentis scripta moderentur, dignas judicasti, cum non ita pridem Vladislavum unum esse, qui Polonis imperare queat, Solemni commendatione asseruisti. Huius ergo potius mea deflectat oratio, ut quos quaeque leges populos tibi sanctaeque Sedi tuae supplices Rex Noster secum offerat, declarom, quos dum exequor, Pater Beatissime, Paterno affectu favorebis filij Pontificatus tui natu minimi, gloriosis conatibus; Solemne enim Patrum est, eorum gestis potissimum recreari, quos recentiori sive laus tuae gloriae partu Orbis

ediderint. ^xQuidamq; ergo Tentum Septembrio tergit, quam
 late a Carpathis montibus ad Caspium mare, a glaciali
 Oceano ad Pontum Euxinum patet Europa, totam id, genu:
 flexente Wladislas, ante Thronum suum prosterni-
 tur, Pater Beatissime. Omnes enim illa Gentes, aut
 liberis Suffragiis eum sibi Regem dixerunt, aut hereditario
 jure, licet refraga, ad Jus spectant Majestatem,
 aut deniq; armis subacta Dominum recognoscunt. Sed
 primum merito locum obtinet Polonia, que uti Principibus
 suis liberi parat, ita Religionem, et Sacra, nulla vi, nullo
 metu adacta, colit. Illa, illa Sarmatia, Romanorum armis
 impervia, Romana Religioni manipata; illa, tot olim Super-
 stitionum atrix, nunc unius D. I. Serva; illa libertatis
 Custos acerrima, nullius iurum experta, Romanis Pon-
 tificibus, eorumque Sedi Apostolice obsequentissima.
 Polonia, inquam, que sola Monstra non parit. Nulla
 inde Heresis, nullum Schisma, et si qui vicinarum gentium
 peste afflati, acerrimo legum Supplicio, et perpetua infamia
 nota, a reliqua nobilitatis corpore reciduntur. Siquis
 Legem, Wladislas Jagielone Rege latam, totius no-
 bilitatis, Patrie more, consensu firmatam, legerit, fatobitur,
 nullius Concilii anathema acrius heresim perstrinxisse.
 Et quamvis iniquitati Temporum, amorique Consangui-
 neo, aliquando indulisio videamus, non tamen legem obrogari,
 unquam rapi sumus, nec patiemur; testaturi posteritati, nos

edidit

x

Legum, Patriaeque Salutem, unius Religionis integritate
firmare. Hoc ipso lugubri nuptor Reipublicae. Statu, cum
Singularium Regem, vivam pietatis, religionisque imaginem
caelo receptam, terris exceptam planximus, vidisset Pater Bea-
tissimo, illis ipsis centuriatis Comitibus, Senatui, Populumque
Polonum, magis pro Religione adversus concives suos, dira
Heresi corruptos, certantem, quam de communi Patria
Salute, aut de futuri Principis electione sollicitum. Quaevis
fervor Procerum curam Antistitum, eorumque et sui
Apostolicae Curiae Solemnes exivit gratiarum actiones.
Innotuit saltem Genti Polonae avita Religionis stu-
dium. Hinc illa erga Sanctorum Praedices observantia,
que eis prima in Senatu Subsellia detulit, et praecipuas
Reip. partes curare iussit. Saepe prodigam, ut ita
dicam, in Templorum aedificia ac ornamenta liberalita-
tem. Omittam Cultum Humani et Sacrorum ferven-
tissimum, haec enim omnia ita se habere Orbis consensus
asserit. Animum certe Genti ejus magnitudinem
vel inde colligere licet quod à tot Saeculis adversus feros
et immanes Nominis Christiani hostes excubent; nec Ratio-
nem deserent. Ottomanorum Signa, quae tot aëres, tot
urbes validas expugnaverunt, fluminumque impetus superarunt,
tot Christianorum copias fuderunt, nulla Polonorum
pectora fiderant. Ne patentes ac pervios ingredian-
tur campos hucusque prohibuerunt. Scythicam pernicitatem,

ne universam quaque versus pervagetur Europam, unica
 Reip. nostra moratur Provincia. Moscos solo nomine
 Christianos, re et moribus quibusvis Barbaris execrabiliores,
 toties vicimus, fudimus et demum nobilissimam ejus Regionis
 partem in provinciam redeimus. Haec omnia Summa Animi
 magnitudine, ac prout Romana detorunt. Parentavimus
 siquidem antiqua ~~URB~~ Majorum nostrorum ferocia laesa,
 cum in ejus mores et instituta transivimus. Hinc liber-
 tatis Studium, hinc Equi, juris ac legum amor, hinc mascula
 frugalitatis exempla, nihil in moribus, nil in habitu Corporis
 molle et effeminatum, nil acutum. Juventus
 praetextam, non in cytharæ dorum gymnasijs, Sed inter
 castra deponit. Equitibus rura Paterna colere
 haud placendum, ne urbanis enervati delictis bello fiant
 ineptiones. Humiles domos plerumq; habitant, Sed
 excelsos animos fovent; non propugnaculorum non pontis
 Subicii, Sed legum et innocentiae praedio tuti. Neq;
 vero hanc magnanimitatem, ferociam quispiam dixerit.
 Curarunt Sarmaticam, si qua fuit, feritatem Religio
 et Musa latina. Has ubi è Septentrione
 devolute Gentes Latii moverunt, credo equidem castra
 Scythas, oiq; vitae asuetas Helicoxi suo, prope ultimum
 vale dixisse. Gentes profecto Nostram adeo sibi man-
 ciparunt, ut sine earum praedio et ornamento militarem
 gloriam minus Periosam estimant. Et merito,

carum enim beneficio libera Nobilitatis capita de seipsis
decernunt, magno Nobilitatis ornamenta. Nos a Scholarum
cathedris interpretes petimus, latino fleti eloquio, quod
una cum moribus et institutis in partem gloriae Nostrae
libenter assumpsimus. Tali itaque, et tanta Polonia
ad Tuos pedes prima procumbit, Pater Beatissime,
illud Collum nullius unquam iugum ferro solitum, illas
manus liberas, illum animum excoctum, et ad imperan-
dum Natum, Regis sui exemplo, Majorum
instituto tibi submittit. Tuis auspiciis se Wla-
dislaum Regem dixit, ac proinde eum tibi debere
profiteri. Tu enim genitor Divos, Primum
ac Felicianum Roma discessuro in sacris cineribus
tribuisti, non sine Pontificio omine, cum primum
Nostrum Regem fore, qui sine amulo felicissimum,
qui conjunctissimis tam populosa Gentis, animis et
Suffragiis Rex diceretur. Tuis ergo auspiciis,
Pontificum Maximo, habet Wladyslaum Polonia,
Wladislaus Poloniam. Tu utrumque. Habebis,
DEO favente, Wladyslai invicta dextera, tandem
aliquando tibi, sanctaeque Sedi tuae manifestos
Scandinavos rebelles Leones. Habebis et desore-
tores communis Pastoris ad Tuum ovile prope diem

ro dunt. Exivit etenim Pater Sancte, Filius hic
 Tuus, non etate aut moribus, nec Majestate, sed capessite
 Regia dignitate temporis minimus ad benedictionem, ut se
 Patriam, famamq; Tuam impleat, avidam Gloria Summo
 DEI, inde longevi auspiciaturus primordia Imperij, unde
 celi et Ecclesie ruinas sperat reparandas. Erige
 hanc Tuam dexteram, Pontifex Optime Maxime,
 qua necis, quo turbine motum, ac pene rucntem Orbem
 totius, Summo hujus seculi bono dudum destinatus, et
 Sancta benedictione, prosequere, tam chari pignoris pios co-
 natus. Excitabuntur hoc preclaro exemplo reliqui
 Christianorum Principes, et postpositis pernitiosis eorum
 homini et Gloria odiis, illius arma convertent, quo ne-
 farii Imperiorum predonis libido, jam tandem vindi-
 canda, vocat. Vladislavus corbo Rex, ubi nunc,
 se, Regnaq; et arma sua Sanctitati Tue tradit,
 obedientiam prestat, neq; se ab hujus Sancte Sedis
 autoritate et observantia unquam discessurum profito-
 tur. Ita, se Tue, se auspice, paratus semper
 erit Christianorum Aquilas, notis sibi itineribus, non
 sequi, sed preire.

Ciudadom Illmi et Excellentissimi

PRINCEPS, &

Serenissimi ac Potentissimi Wladislai IV Polonia et Svecia Regis, ad
Sancram Caesarem, ac Regiam Hungaria, et Bohemia Majestatem,
Septembriusq; Romani Imperij Principes Galistone congregatos,
LEGATI EXTRAORDINARIJ.

ORATIO II

Habita Ratisbona in Collegio Electo:
rali, Anno M.D.C. XXXVII XXVI Septemb.

Credidisset Orbis, Magni Principes, Legati
Illustrissimi, Wladislauum Polonia et Svecia Regem,
potentissimum. pacis domi forisq; parta, autis prolatiisq; Reg:
ni Terminis, Amurate sola armorum ostentatione ad pacem
petendam compulso, et motas Ottomanici Imperii, quas
nec Solis cursu olim declarari volebat, Wladislai placato
terminante, altum quiescere, et tot laborum, Sudorum, vigi:
liarum, victoriarumq; Trophaeis incubare. Sed
longe aliter accidit, generis Humani bono; caelitus
datus animus, propriis Commodis nequaquam acquiescat,
Sed, Suae prosperitatis radi Orbem participem viderit,

Haud putat laborum fructus maturuisse. Videt
 Christianorum nomen, et gloriam consanguineis fœderi
 armis; prospicit ex illa, cui Polonorum Regum Thronus
 superimpositus, altissima Orbis Christiani Specula,
 imminentem ab Oriente procellam, discordis Regum
 Principumq; Christianorum excitatam, intuetur miseran-
 dum in modum discepti, florentissimi Hungariae
 Regni reliquias, proluendo gutturi insatiabilis ottomanicae
 belluae destinatas. Haec omnia dum penitus
 considerat, amicissimi Regis vicinæ Gentis discrimine
 excitatur, et quid in rem futurum sit, Sublimi
 Regiae Mentis cogitatione perpendit, opportune
 nunciatur Saeni Romani Imperii Electores Prin-
 cipes, hae in Urbe Conventum more Majorum
 celebraturos, consulturosq; Orbi et tanti periculi me-
 tu consternatam Reip. erexituros; Ingenti perfusus
 Letitia, ne quantocius advolare voluit, et suo Romani
 Serenitatum Celsitudinumq; Vestrarum conatibus
 Gratulari, in sublevandis Imperii reliquorumq; Regno-
 rum rebus Consilium communicare, operam offerre, offer-
 tum deniq; et sollicitudinem tanto Principe
 dignam dedarare. Ea nimirum est Saena
 Regiae Maiestatis ditionum cum Imperio Re-

mano, eiq; annexis Provincijs conjunctis, ea negotiorum
et commerciorum communicatio, ea demum pericu-
losissima Vicinitatis cum Hoste, omnium poten-
tissimo ratio, ut utramq; Sceptrorum Caesaris
Majestatis fortunam ad se Jure arbitrate per-
tinere. Quamobrem de restituenda Germania,
tot tantiq; bellorum procellis attrita, pae Co
tranquilitate, ab eo die quo Polona Gens liberis
Suffragiis Rex appellatus, semper se sollicitum
Dedavit, neq; ullam pretermisit ejus revocan-
da occasionem. Sed generosus ille Germanica
gentis Spiritus, quamvis cum dispendio rerum for-
tunarumq; suarum, voluit hactenus, dum externis
in ipsis Germania visceribus grassabuntur,
pae mentionem admittere, ne se victum, &
ad eam petendam inter caesorum concivium
victa compulsum fateretur. Nunc vero, cum
nonnullorum viris, ad contemnendas redegerit
reliquias, caeteros ultra Germaniae Limites fa-
cescere coegerit, Sperat Regia Maestas, tanto
promptiorem ad pacem amplectendam fore, quanto
gloriosius est prosperis rebus non magis insolere,
quam adversis frangi. Repetit ergo toties

fundatur, qui suum Nostra fuit Saluti. Sed
dum Sacra Regia Majestas, Dominus meus Cle-
mentissimus, rationes tam Stabilionda in Imperio Ro-
mano pais, quam publica Gentium Securitatis.
ponderat, agnoscit, iudicatq, neutrum firmum fore
nisi electo, ac declarato, in hoc Serenitatum
Celsitudinumq, Vestrarum Conventu Romano:
rum Rege, & Vergentis in Senectam Sacra
Caesarae Majestatis Imperii consorte. Rex
vero hae tam Sublimi Dignitate, in quemvis
collata consultum Reip. Christianae arbitratur,
sed unum esse Serenissimum ac Potentissimum
Hungariae, Bohemiaeque Regem, cuius capiti
impositum Romanorum Regni diademata
publicam possit Salutem firmare. Quis enim
non concedet, Sapientissimae Majoris Serenitatum
Celsitudinumq, Vestrarum cogitose dum Romani
Imperii habenas, iam quantum iisdem crede-
runt moderandas, qui oppressum Turcica Pyramide
Pannonum Regnum gubernarunt. Nempe exhaus-
tas & deficientes illius Regni vires, quibus tamen

voluit propugnaculo Imperium Romanum prote-
 gitur, non diuturnas esse à Germania vinculo
 iudicant, ne Separata hostili Objicerentur potentia,
 extincta vero Germaniis Provinciis eas adferrent
 calamitates, quas à tot annis deplorandas sustinet
 Hungaria. Quanti magis idem condido-
 randum hoc Tempore cum Turcarum Ty-
 rannus ab immensa Divina Majestatis bo-
 nitate, fervente Christianorum bello, alliga-
 tis uti pueri ludentes solent oculis per va-
 rios Orientis hucusq; circumductus angulos,
 Occidentem tantum respicit, forsitan eadem
 manu, ob sacra Christianorum manibus polluta,
 reflectente. et unionem nostram communis hostis
 metu procurante. Hunc vero à cervicibus
 tot Regnorum depellere, & incendium
 in aliena potius domo extinguere, quam
 in propria operiri, erit summa gloria, &
 celebrata hujus angusti Collegii prudentia.
 Conducit absq; dubio, et ad præsens pacis
 restaurandæ propositum, si ardentibus undiq;
 flammis subtrahantur alimenta, ambitionis
 scintillis obnoxia. Hinc de causis Sacrae

Sacra Regia Majestas, Dominus meus Cle-
mentissimus, Regi Hungariae Bohemiaeque Seren-
tissimo, Patri suo amantissimo, Romanorum Regis
coronam vobis, suffragiisque Serenitatum Celsitudinumque
Vestrarum deferri summoque deditur, emixe pos-
tulabat, neque de Serenitatum Celsitudinumque Vestra-
rum affectu, non solum erga Serenissimum praedictum
Regem, sed et universalem Christianarum
Gentium securitatem dubitat. Accedunt
huius Regiae petitionis suffragio innumera august-
tissima Austriaeque Domus merita, plurima
in familias Subditorum Principum collata
beneficia Sacra Caesaris Majestatis pro
integritate et Juribus Imperii Romani exant-
lata laboros, et vel hostium vocibus praedicata pra-
terna in omnes, Divinaque duntaxat minor, clementia.
Succedunt propria Serenissimi Hungariae et Boh-
emiae Regis virtutes, quae prius ne florentes animatu-
ras Orbis viderit, dubitavit, ita in ipso flore fructus pra-
buerunt copiosissimos. Huius ipsius Urbis murorum
ac propugnaculorum hiantes cicatrices, quid aliud
Spirant, quam invictam Victoris mentem, uni clemen-
tiae Subjectam. Nordlingana vero memoria

Victoria, cum demum deficiet. cum Danubius
 Alpes repetet, et Euxini aquas in proprios refe-
 ret fontes. Explicare veterani Ducis, quem
 sibi circumdederat Urbium Germanicarum nodum,
 & paucorum mensium spatio totum Sueti-
 carum Victostrarum iter relegere, soli FERD:
 LEANDRO 3tio fata concesserunt, ejus gloria
 subtemenda. Honorum trophaea tandem conser-
 varunt. Ergo Serenissimi Principes, Vosque
 Legati Illustrissimi, Scipionis hujus vestra
 Germanici fronti debitam Lauream imponite,
 ac triennium Victostrarum, tertia corona ornate,
 uno in uno FERDINANDO omnes pene Ro-
 cum Principumque familias, aut Consanguini-
 tate, aut affinitate junctas coronate. Serenissimi
 vero Regis mori, pro incolumitate Christianae
 Reip. in extrema excubantis Statione, labo-
 ribus, vigiliis vita ipsius periculis hoc unum Solamen
 praebete, ut eum vestris iudiciis, vestris Suffragiis
 in Sublimi Romani Regni Throno collocatum vi-
 deat, quem sibi DEVS non solum Sanguinis et
 amoris conjunctione fratrem, sed et communium
 pro Christianis periculis laborumque consortem destinavit.

Ejusdem Illustrissimi & Excellentissimi
Principis. &

Serenissimi ac Potentissimi Sigismundi III Poloniae
& Sveciae Regis, ad Serenissimum ac Potentissimum
Angliae Regem Jacobum Legati extraordinarii.

ORATIO III

Habita Londini in Palatio Regio West. Monasteriensi
Anno M.D.C. XXI. ultima Martij.

Tandem erupit Ottomanicum jam diu celatum
virus pectore, et deposita simulatae abhinc annis
amicitiae larva, publico barbarorum furore, validissimum
Christiani Orbis antemurale, petitur Poloniae.
Perstrepsit bellico apparatu Oriens, onerandus clas-
sibus maria, jungitur Europa Asiae. Africanarum
si quid est virum, in nostram armatur perniciem.
In societatem tanti belli, veniunt haereditarii
nominis nostri Scythae hostes: venit & uterque Scaevae,
Serrus, Bulgari, Boeotenses, Illyrii, Phraes, Epi-
rotae; quae ferarum usquam est Pontium, vi, praemys,
pollicitationibus, spe praedae, cupiditate vindictae, cogit,
pellitur, accenditur. Peractus nuper lamentabilis
cruentae Tragediae prologus; hausit inimicis primum

cruorum Dacia, cum perfidus hostis Veterum ac recentium,
 Solenni iurejurando firmatorum, immemor Fœderum, inu-
 meris suis copiis Regia Majestatis, Domini mei
 Clementissimi, petens ditiones, oppositam sibi parvam
 quidem, sed bellicosissimam Nostrorum manum cecidit,
 ingenti Christiana Republica detrimento. Creverunt
 enim ea victoria barbari Spiritus, & tam faustis
 insolentes primordijs, universam Spe concipiunt Euro-
 pam, eo proveci, vel arrogantia, vel amentia, ut,
 nec assente DEO quidem, delere gentem
 nostram se posse arbitrentur. Tanto, non suarum
 duntaxat, sed Christianarum omnium Provinciarum
 commota Sacra Regia Majestas, Dominus meus
 Clementissimus, discrimine, eo fuit animo, ut & reli-
 quos Principes impendentis metus commonefaceret,
 Et in primis ad Majestatem Vestram, nullâ inter-
 posita mora referret. Sed ea est Majestatis
 Vestra vigilantia, tantum communis Christianorum
 boni Audium, ut et illos, ad quos ipsa potissimum
 vel temporum vel locorum ratione, pertinent peri-
 cula, antevertat. Antevertit Majestas Vestra
 & hunc Serenissimi Regis mei Nuntium, idque
 ultro prestabit, quod postulandum erat, cum eodem
 hosti, se Regia Majestatis, Domini mei demon-
 strissimi, amicum esse, nec ei ullo in discrimine deesse

4
posse denuntiavit. Qua in re agnoscat Regia
Majestas, verè magnum, verò regium, verè Chris-
tianum Majestatis Vestrae animum; agnoscat frater-
num erga se affectum, quem gratiosissimi testifica-
tione animi prosequitur, ac profitetur, nihil tam
grave, nihil tam difficile, nihil tam periculosum fore,
quod viissim Majestatis Vestrae causa aggredi veu-
isset. Moveantur utinam tam preclaro Majesta-
tis Vestrae exemplo reliqui Christianorum Princi-
pes, velintq; potius tam gloriosi Laboris effec-
toperatores, quam Reges et otiosi alieni periculi spec-
tatores, perfundatur quandoq; propria dum vicina
negligunt; id vero usu venire nostris si Deus placet
credant cautiore exemplo, quos neglecta Graecia
Deserta Pannonia in has coniecit angustias. Et
nos quidem, eam, quam caelum tulerit sortem, feremus,
renovaturi Saguntinorum fidei, Tyriorum constan-
tia, et si quid usquam fortiter autum exempla. Ce-
terum vicini homini provideant, qua ratione animos
firmare possint, ad similes, vel avertant Omen supe-
ris graviores casus tolerandos. Neq; putent Ty-
rannum, cujus animum humiles Sarmatarum
cura ad tam detestandum impulerunt perjurium,
Sanctiora habituros vicinitatis Lara, quae cum eis

11

seerit, quorum Urbibus mercaturā florentissimis, opibus
praestantissimis, aedificiorum cultu Splendidissimis, jam dudum
inhiat. Non deterrebunt haec, sed allicient, non exting-
uent, sed inflammabunt, per nefas sacrilegam propagandi
Imperii Sittim. Quis enim non videt hoc unum Ty-
rannum intendere, quod majorum ejus multo tempore
agitatum constat fuisse consilio; ut occupatā patentissimā
in omnes partes Europae regione, omnes grani feracissi-
mā, omnium ad classem instruendam, armandamq;
necessariorum refertissimā, innumeris suis copiis optima
aperiat horrea, navium ingentem preparet copiam, quibus
Balticum occupet Sinum, transiturus in Oceanum; ut su-
binis classibus, velut alis, ab utroq; mari Europam pre-
mat, & opprimat, terrestres copias per apertissimos
campos, qua Poloniam spectat in Germaniam
effundat, qua euntem, non montium claustra retine-
re, non fluminum rapuitas poterit retardare. Voluebat
haec Solimanus animo, agitabunt ejus Posterī, neculla
ab eo consilio deterritis eos fuisse constat ratione, quā
quod viderent universos conspiraturos Christianos ad-
tuendum hoc Regnum, ex cuius Salute totius Europae
pendeat integritas, nec deerant illi duo, tam magna-
nimi Principes, qui malissent opum ac vita propria
detrimentum facere, quam vicini sibi populi Salutem
periclitantem deserre. Haec nostra aetate prohdolor

multi non intelligunt, negligunt nonnulli, et quod dolendum,
magis avertunt ^{utro} ad communem omnium perniciem
Christiani nominis hostem, indigni Christiano nomine
barbaris ipsi execrabiliors. Unum Te habent, Serenissi-
me Rex, haec nostra tempora, qui, pro singulari
Tua prudentia animadvertisti et iudicasti, per latus Po-
loniae universam partem Europam, cuius periculum ad omnes
pertinet Christianos. Solenne Ottomanorum esse
bella cum bellis serere, et regna regnis cumulare; qui
non contenti, Asia, Africa et majoris Europa partis
Imperii, quidquid reliquum est, praeda destinant, nec sibi
per Religionem licere aliter posse opinantur. Vidit haec
Majestas Vestra Singula; unde et hanc gloriam est
consecuta, ambigentibus caeteris Principibus quid sen-
tiant, solam Majestatem Vestram, quod Christiana
Reip. expediret maxime et videlicet et elegisse, autho-
remque reliquis exstitisse, ut dum licet mutuis auxiliis
communibus subsidis, tanta immanissimi hostis obvi-
am eant libidini, cuius opes, intestinis ipsorum discordiis,
eo creverant potentia. Perge porro invictus
Rex, et hanc licentiam, non armis magis, quam
pietate notam Tuam suam imploranti porrigere Po-
lonia. Defensor Fidei appellaris, commune numen
ne blasphemetur, provide. Imitare majores Tuos,
quibus haud grave fuit, e proprijs Barbaros evellere

latebris, et ultimis Syria finibus Britannici nominis
 Gloriam terminare. Abunde amplissimis Majestatis
 Vestrae ditioribus suppetunt, quaequas ad reprimen-
 das potentissimi Hostis vires requiruntur. Proce-
 rum copia, populi multitudo, omnis generis apparatus
 vis immensa; ne patiatur Majestas Vestra peritissi-
 mos rei militaris Anglos, bellicosissimos Scotos, Hibernos,
 ferocissimos, conjunctissimi Majestatis Vestrae Regis,
 et amicissime ~~meae~~ gentis discrimina spectare otiosos,
 ac tam late Serpens incendium in propria potius open-
 ri Domino, quam in vicina dum licet reslinguere, in ali-
 eno discrimine propria curare pericula, nec presentia
 duntaxat intueri, sed futura prospicere. Erit celebra-
 tae Majestatis Vestrae prudentiae, erit et mag-
 namitatis, quam uterque admirabitur Orbis, quam
 Sera praedicabit posteritas, quam servata mirabi-
 lur Polonia. Serenissimus vero Rex meus, uti
 nunc particularem erga se affectum, qua potest maxi-
 ma animi gratitudine complectitur, ita in posterum
 eum se Majestatis Vestrae declarabit amicum,
 qui et secundis Majestatis Vestrae rebus ex animo
 fauceat, et adversis, si quae impendeant, non seius quam
 proprio commoveatur discrimine.

#

Eiusdem Illmi & Excellentissimi
PRINCIPIS &
ORATIO IV.

Habita ad Sacram Reginalem Polonia &
Suecia Majestatem Ludovicam Mariam
in Templo Collegiatis Varraviensi
die X Martij, anno M. D. C. XLVI.

Cum eandem Majestatem Reginalem Sponsam, Serenissimi
Wladislai IV. Polonia et Suecia Regis,
uti Sponsi nomine salutaret.

Hoc demum Supererat agendum admirando
Septentrionis Exornatori, Regi indyto, ut
inter horridos gelida brumae rigores florens, et
flagrans à Gallis transplantaret Nilium, et sub ipsa
Arcto Vere in eunte Aesperius hortos instauraret,
virentes nempe laurea, et in arum vigentes palma
tot Orbis Climatum Triumphatori candidum
in consortium gloriae jam olim pollicebantur florem,
coronaturum victrices genas, illa diuinitus nuncupata
Vini Corona. Talem se hodie salutab, & flos
Principum, Regum gloriosissimus, et in nexum trium-
phalibus lauris, novum, insigne, conspicuum frontis sua

x

decus veneratur. Magna ades Hoopes, Max:
 una Sponsa, eum occupatura Thalamum, quem
 tot saeculis Augustorum Caesarum Filiae, Nep:
 tes, Pronepes coluerunt. Regum et Orbis Geni:
 tura Patres. Sic nempe fata destinant, ut
 Ludovica Mariae augustae virtutes non nisi
 augustarum stuerent auspiciis, & Sanguini,
 impari illa vice nuptia, in quarum Comparatione
 quid majus reperiretur non sorte nascendi, sed prudent:
 tissimi Regis iudicio, ad Sceptra vocari, prima
 post Leonoram Augustam Gonzagæ genti Regum
 illatura decus, cujus consanguinitatem jam olim
 amplexa Gallorum Regia arripuit Cesarum do:
 mus, et in qua reliquis Paleologi Sanguinis Ori:
 entalis Imperii, nova, si Dûs placet, servant aus:
 picia. Huc Te benigna evocarunt fata,
 fortissimi Herois Consortem futuram, an non
 licet sperare, eam felicitatem, quam tantorum,
 non Planetarum, sed Numinum conjunctio pollicer:
 tur? Ludoni victoræ paritura es, que tot Bar:
 barorum viastâ Victorem, Majestatis Suae eximij
 virtutibus, non fascos aut securos, sed Heroici
 pectoris amorem submittentem. Jungit hanc
 dexteram, Orbis Christiani protectricem dextera

Tuo Orbis Aetiori Regum maximus, junxit
cor, & affectum, et felicissima Regia auspicia, So-
ciam Italiam, Comitem Imperii Sceptorumque
ex amplissimi Senatus Consilio Majestatem Tuam
dixit, et quod felix, faustumque Orbi Christiano sit,
eundem Thronum occupare jubet. Quod si preter
rea aliud conjugalis amoris Majestas Vestra dedide-
rat pignus, uniuersum Filii inestimabile participat, securus
a Majestate Vestra non horrenti aspectu prose-
quendum. Crescit ille in spem Reonorum, pa-
ternas conservaturus palmas, hunc Majestas
Vestra Materno fovet sinu, nec patietur in ejus
Educatione, tam luulentam bene merendi de Orbe
Christiano elabi occasionem. Quid amplius ab
amantissimo Sponso desiderare Majestas Ves-
tra possit, ipsa cogitet, usque sibi persuadeat, eum in
cujus conspectu nemo Subditorum Tristis recedit, tan-
ta Hospiti nihil negaturum, cui se ipsum ultro
dedit. Sed antequam ad Sacra Divum altaria
ea renovaturus vota, quae per legatum suum Vi-
rum Illustrissimum Spondit, auddat, Supremum
precatum Numen, ea velit esse fausta, felicia Ecclē-
sia Catholica, quae tot procellis Christianorum

Prop. Patria nostra, unico reliquorum Regno:
 rum antemurali, et utriusq; Majestatum Vestrarum
 indyca Familia. Applaudunt fideles Subditi,
 et pro incolumitate utriusq; libera capita
 devoveri parati, inter tranquillos Ma:
 jestatum Vestrarum Hymeneos,
 et laetas innocuasq; faus, prisa
 Polona Fide et candore,
 iterum, iterumq; in:
 geminat, Vivat
 Rex, Vivat
 Regina.

Deus Maria Joseph.

+

Eiusdem Illustrissimi et Excellentissimi
PRINCIPIS &
ORATIO V.

Habita coram Serenissimo Venetiarum
Principe, et Collegio die XIV. Janu.
Anno M.D.C. XXXIII.

Hospitæ non ita pridem suæ, nunc amicæ,
et Sociæ Vestre huic Serenissimæ Principi,
gratum lauti, et luculenti hospitii animum tes-
taturus Wladislaus Polonia et Suecia Rex Serenissimus,
eadem legatione, qua Supremo DEI in ter-
ris Vicario obedientiam prestittit, Amorem, et
benevolentiam suam declarare voluit. Non op-
preffit gravæ tantorum Regnorum Diadema,
præteritorum temporum memoriam, nec extinxit
totius penè Orbis fervens erga ejus exaltatam
cultus, acceptorum olim ab amicis officiorum gratitudi-
nem, et reliquorum quidem Principum areta consangu-
initatis, aut affinitatis necessitudo, jure quodam

suo omne Penus venouolentia erga peregrinum
 sum Principem reponere videbatur; Serenissima
 hujus Reip. humanitas quo liberior Regi meo gratior,
 eoque porro recordatus, in Reip. ipsius Majestatis mente,
 viget jucundior. Viget et gratitudo reciproca, quae
 cum eius Majestas justitiae partem esse omnino arbi-
 tratur, nec eum qui mortalibus ingratus fuerit, DEB
 debitam praestitutum pietatem. Ab hac autem au-
 spicatus faustum amplissimarum ditionum imperium,
 illi quoque libere voluit, et Serenissima Republica
 Vestra bono, quocumque auspicio dignitatis, potentiae,
 fortunae, candido devovere animo. Duos Polono-
 rum Reges hospitio exceperunt Venetiae, Sed
 hunc meliori omine, illum enim adversa fata, et se-
 cum Throno ad tragica Patria Sceptra rapiabant,
 hujus laureatos post tot creta de barbaris trophaea
 capiti, non fortuna, sed virtutis manibus fabricatum.
 Diadema jam tunc caelum destinabat, ac proinde
 in partem ipsius gloriae, et fortunae, hanc quoque
 Remp. vocabat. Nec vero solum jus hospitii eum,
 Amorem, quo hanc Remp. Serenissimus Rex meo
 prosequitur, excitavit, Vestra libertas, in Remp. Chri-
 stianam merita, Religionis integritas, in colendis amicus

constantia, in prosperis summa moderatio, in adversis
infracta magnanimitas, amare Venetos, et admira-
ri iusserunt. Nempe in Sinu libertatis natus, eiusq[ue]
lacte educatus Princeps, veneratur Nutricis Suae anti-
quissimum Subile, in quo post varia naufragia, barbari-
ci, et Tyrannidis hinc inde jactata procellis bono omni-
ne primum conquirevit. Et quodni amet illam,
quae non solum Animum Regia potentia innatum,
non id quod libet, juberet, Sed ex praescripto legum, li-
beris populorum consensu Sanctarum, Subditos re-
gere, longe melius, docuit; verum etiam ejus vir-
tutes, liberis liberae Gentis judicis Orbi clariore
reddidit, Et non Sorti nascendi, Sed meritis tan-
tum premium se detulisse testata est. Quodni
illam amet, quae sola regium caput reddit secu-
rum, arceat invidiam, Principem, Et populum
insolubilis benevolentiae vinculo, connectit. Hoc
vero demum regnare est. Quod si autem mo-
rum Similitudo hominum generat amicitiam,
quantum Regi meo, et Reip. Polonae erga hanc
Vestram amoris accedere, necesse est, ex hac pariter
libertatis aequalitate. Sed et clarissima hujus
Serenissimae Reip. merita, exantlatiq[ue] pro Christiani.

nominis gloria labores, hanc texunt paritatem.
 Polono Equidem & Veneto cruore mutavit Sape
 numero Luna Ottomanica colorem. Quid de
 fervido Fidei ac Religionis studio dicam, im-
 pervia templa vestra haerisi, nec ulla unquam ad-
 versus DEUM rebellionem polluta. O ingens
 bonum! arcet non dubitate ab hac Rep. omne
 exitium is, a cujus altaribus Rep. sacrilegas
 Haereticorum arcet manus, & Marcæ doctrina
 firmata, falsa eorum contemnit dogmata, sacro
 sancti demum et constantem culta amicitiae
 jura, maximum ad amplectendam hujus Rep.
 Societatem Regi meo addiderunt iunctamen-
 tum. Haec si quidem unica gloria, omnes
 in unum congestas longe superat felicitates,
 hujus causa vel perire dulce est. Hanc Rex
 meus amplectitur, hujus possessione Polonorum gens
 universa gloriatur. Agite ergo Tu Serenissime
 Princeps, Vosque Proceres incliti, hospitem olim
 Vestrum, nunc Polonorum, Suecorumque Regem
 Potentissimum, Septentrionis, et Orientis ter-
 rorum, Christianorumque decus et ornamentum,
 officiorum Vestrorum gratissimum, in amicitia con-
 stantissimum, Vestrae Reip. amicum, quod bene
 cedat Christiano Orbi, dicite et agnoscite. Et

Si quando immanis Turcarum rabies perfidia
conjuncta, ejus celeritatis arma laxaverit, id agite,
quod ab amicis, Sociisque tanti Regis desiderari, quod
a magnanimitate et prudentia vestra potest expectar
ri. Serenissimus porro Rex meus, ut omnem ves
tram sollicitatem suam esse putat, ita Vestro, si quod
emerserit periculo, non secus ac suo proprio commove
bitur discrimine.

Eiusdem Illustrissimi et Excellentissimi
PRINCIPIS &

ORATIO VI

Habita Thorunii die xxviii Augusti
Anno MDCXLV.

Dum Nomine Sacra ac Serenissime Regiae
Majestatis Vladislai IV, publica
in colloquio charitativo Legatione
fundo rotatur.

Redivivum, tranquilla veneretur Constantinum
 Polonia. Non uno Maxentio Domito, & gloria
 Cruis, ultra Istrum et Tanaim prolata, V. L. A.
 S. S. S. A. V. S. Regum constantissimus, inter viron-
 tia, ac florida alma pais, quae ipso plantavit oliveta,
 De tam beata Semente sollicitus, tempestivam curam
 ejusdem indemnitati decrevit prospicere. Perret
 in propria crudelis viscera, a medio jam pene aere,
 conceptus, Orbis Christiani furor, quo velut astro
 peracti concivium, cognatorum, imo fratrum animi, pro-
 textu Religionis, et Sacrorum, Religionem evor-
 tunt, Sacra profanant, et pollunt, Sanguinem
 tot innocentium exhauriunt, Temp. Christianam tot
 propugnatoribus Spoliant, et incertes tam luculen-
 te occasione Barbaris prostant, et prostituunt. Va-
 tida nempe in animos hominum Religio, eos vel ardi-
 ssimam stringit compage, vel si ipsa scindit, ipsa dis-
 rumpit, ac dilaniat; ut ne ipsis quidem natura vinculis
 parcat, quamvis universo generi humano Summe vene-
 randis. Ita quam optimus quisque se creatori Optimo
 Debere profiteatur, Gratitudo non gratitur alios
 cancellos, aut Lyamonta, preter intentam in id, quod
 ei credit placere. Voluntatem, quae ut recto processerit

e
 te,
 id
 etar
 es
 illud
 out

framite, aut ab eo deviatorit, mortalium mentes opinio-
nis suae tenues, vel in seipias armat, & acuit. Hinc
à communi Christiano nomine, et jure exulat, proh dolor!
Christiani amoris, et Communio unionis, et illud forum,
quo Christi propaganda erat gloria, in ejus sevit membra,
imo viscera. Sola hucusq; Polonia prudentissimã
Majorum nostrorum Moderatione, tanta feritatis experta,
placida tolerantia, mutui inter Concives amoris affectum,
quamvis saepe remittentem, retinet, ac fovet. Sed haec uni-
versalis, quae totam inficit Europam, contagio, an non me-
tuenda? imbibent nostrorum animi, vel ex Vicinia, vel
usurpata inter Exteros peregrinantium conversatione,
peregrina vitia, et uti in Sole deambulantes ex-
venire consuevit, sensim se infuscari, haud sentient. Hinc
promanat, provida S. Q. M. Domini Nostri Clemen-
tissimi Sollicitudo, quae dies, noctesq; cor, et mentem
Regiam, incitat ad procurandam stabilitam jam politi-
cam pacem Ecclesiasticam; uti nempe unicam illius nutri-
cem. Cum vero pacis origo sit amor et concordia,
praemyssa matura Cleri in provinciali Sacra Syno-
do convocati deliberatione, ad hoc charitativum
et Fraternum colloquium, Dissidentes opinionibus
in Religione Christiana Subditos suos, clementissi-
me evocare constituit. Quos remotis illis acerbis

astricibus Scholasticis nempe concertationibus de vero, ge-
 nuinoque uniuscujusque opinionis sensu, tranquilla collocu-
 tione dicent fraternè colloqui, et remotis calumniis,
 falsis traductionibus, et imposturis unius ab altero ab-
 horentiam deponere. Quod ubi processerit, non
 dubitat Sacra Regia Majestas, reliquum genuine
 differentie facilius componi, et extinctis odiis Spiritum
 illum, qui in turbine non operatur, sed sibilo leni inspirat,
 et cura suavi incomprehensibilis potentie sua disponit,
 ad illuminanda Soli Divini honoris celo auersa per-
 tona provocari, et alluci posse. His verò premissis
 conciliabuntur praeceps, corrigentur mores, profligabun-
 tur scandala, et unius ad alteram postliminio revocabi-
 tur fiducia. Et ecce brevè descriptio Scopi, ad quem
 Regia Majestas collimat, quem consecuturum quis du-
 bitat? hoc tam frequenti, et ad secundanda ejus vota, tam
 prono concursu, quem auxisset libentissimè sua ipsius Praesentia,
 ut sic demum, Constantini Sarmatici, totum nomen im-
 plet, si tot diversa Regnorum cura, unam Reip.
 partem curare permittent. Hoc tamen remotà tan-
 tis per, à communis Patria gubernaculis, vicariâ manu,
 sua hic vices curare et nomen ac omen inferre voluit,
 ut mutuae charitati, Paci, Tranquillitatique faem proferrem.
 Quod dum ego tanti Regis, verique Patria Patris nomine

agg, Adeste animis, Reverendissimi, Illustrissimi, Gene-
rosissimi, Doctissimi, ac Eruditissimi Viri, et quo fine, ita
DEO disponente, in hunc conflueritis locum, accuratius
expendite. Hoc nempe illud tempus est beatitudinis Vest-
rae, si Ecclesiam, et illi Subditum Orbem, Paue beaveri-
tis; hoc tempus felicitatis et Gloria hujus amplissimi
Regni est, si vestra cura et Sollicitudine, vestro affectu
et charitate, nati in Ecclesia minori contigerit, per restau-
ratam in Ecclesia pacem, primogenitura. Quod ergo bene-
vertat homino Christiano, Ecclesiae, et Reip. ad opus
Vos auingite, ubi manu ducentem Sacra Regiae Majestatis
Domini Nostri Clementissimi, Instructionem praelegendi-
dam, nostraeque Legationis fiduciaras intelligetis.

Nunc sequitur Legatio Excellen-
tissimi Chomentowski Palatini Mazowien-
sis ad Sacram Caesarem Majestatem. In a. d. n.

1719

De Peterburg & Martij. 1720.

Debilis sanitatis ergo Illius Legatus
 nerva non egredius usq ad Anam Laurentis, unde migrans Nationem hinc loco
 tribus partibus militaris hinc affuncto p. stentis. Ubi deprehendit D. Riato:
 Rycki Secretarium cum Complemento à D. D. Ministris et delatione quarundam
 Genimoniarum. Idem detulit D. Brigardier hinc Lotow destinandum cum
 Carpentis hinc fan, ad excipiendum Illius Legatum, ad hinc tot Carpentis
 quot Peterburg ad presens continet abriam. Illius proceura: Similiter exau:
 sans paucitatem militum ad latus Anni fan quotquot sunt omnes appropinqu:
 egressuros. Et recipit responsum agendo gratias pro salutatione, et quod Illius
 Legatus gratissime habebit presentiam D. Brigardier cum addito tamen hoc
 ne ille ad latus suum sedere pretendat. Noctu dignificatum est Dominum
 Brigardier hora 3 futurum, cuius adventus ad horam 10 p. tractus. Venit
 ergo 3 curq D. Riato Rycki Secretarius certificans omnia litura secundum
 vota Illius Legati, et D. Brigardier ante faciem Illius Regnum, Reherden:
 tiam autem non in Palatio D. Seremet quod est abijunctum, et ruinatum sed
 sub memoria hinc fared m. h. h. assignatam. Hora venio venit D.
 Brigardier Lotow. Ante quem primario antecedeant Dragones ad tubas et
 tympana, hoc insequerantur Carpentis quindecim. Tandem in carpentis rechebatur
 ipse Dominus Brigardier Lotow. Post hoc ascendebat Carpentum hinc fan quod
 antecedeant sex equites diuina vestitu ornati. Venientem ad locum ubi morabatur
 Illius Legatus exiit D. Masisehalous aut D. Illius Legati in a. D. Sec:
 tarius Legationis, in medio autem ipse Illius Legatus ubi ab soluto utriusq
 Complemento, praeserunt eo ordine. Primo Dragones, post quos ascendebant
 quatuor equi hinc fan, tandem quindecim Carpentis hinc insequerantur
 Carpentum Illius Legati & cui insidebat D. Secretarius Legationis tenens
 manus expeditionem Legationis, circa Carpentum erat solida assistentia diuine
 ornatu vestita, post hoc apparebant sex equi Turci modo adonati postea
 sex quorum aderat comitatus et Carpentum, cui inerat Illius Legatus cum D.
 Brigardier, insequerantur tria Carpentis Illius Legati inter agmina postuli.
 toto Peterburg, et primario inter Congerebantur autarum spectantium turba,
 inter quas fuit hinc fan, qui dum adentabat Legatus inter populum
 leatidit ne adiretetur, in altera erat hinc farea quam Legatus humil:
 hinc Generatione aderaat. Tandem ducebatur Secus arsenale admirationis
 ubi multa musicorum audiebatur symphonia, post hinc Arca locum fabrica:
 tionis orarium ubi aliquot in actuali operarum artificis aspiciiebantur adhuc
 inter Palatia hinc pompa venit ad Lipam Treud, dum vero proximus erat for:
 talitio explebantur tormento. Ad hoc inter duo Palatia larea ascendebat, ubi
 etiam spectaculum pompis hortis ultra admirationem caeculis adjuvabat. Post hinc
 ta totorum venit ad Palatium sibi designatum, est hic tria tabara militum in pa:
 rato. Tabant cum hastis tympanis, ubi signa militaria in salutationem acclina:
 bant. Inductus Palatio Illius Legatus paratas invenit mensas, quo veniens
 D. Riato Rycki Secretarius ad tractamentum a hinc fero D. Lotow et D. Vniolo-microw
 hinc fan assignatus, cui in Comitatum datus est D. Lotow et D. Vniolo-microw
 hinc hinc tempore comparuit Do: hinc, gratissime ad Illius Legato exci:
 ptus, inductus Palatio, ad hinc appositus mensa apparatus. Cepit propinatio

Genex
 ita
 stius
 Veri
 uerit
 ni
 fcedu
 estau
 bene:
 ves
 latij
 veni

D. Shtyko propinavit in Sanitatem Regis Romi. D. Legatus in Sanitatem
 Romi. D. Shtyko in Sanitatem Romi Regina. D. Legatus Romi. D. Shtyko
 in Sanitatem Familiam Romi Regis. Illius Legatus Familiam
 Romi. Tandem in Seram noctem Sanitates varias propinabant, et eadem
 Cerimonia tribus diebus durabat, ad numerosam musicam tympana, et tubas.
 Die 27 Martij Dum venit dies assignatae audientiae ad horam tertiam Com-
 paruit D. Shtyko in assistentia trium Carpentum Romi. et Sex virorum
 ante ultimum praedegnantium, hic suscipiebatur per M. D. Castellani-
 dam Rademiensem, in gradibus autem per D. Secretarium Legationis et
 in sala abiit Illius Legato, ubi mirabili parumper tandem ascensu Car-
 pentis proceperunt eo ordine. Inprimis duo Carpenta pro Castellanis et alijs Mini-
 stris Illius Legati, insequantur eidem duo Carpenta Romi. San. posthac tri-
 plex assistentia Inter Illustrissimi, de his hinc Carpentum unum Illius devehens
 D. Secretarium Legationis tenentem manu Literas Regis Romi, preceden-
 tibus tandem Sex Viri. Caris Carpentum Carcum ducebatur cui insidebat D.
 Legatus cum D. Bonardier. Dum secus Palatium audientiae ventum est
 adstabat Navis quaedam deaurata; pulchrum sane erat Spectaculum vel eo
 quod inenarrabile huic dum appropinquabat Carpentum extemplo ad ali-
 quot centena Varij coloris oculo exposita. Postquam rem ad
 Palatium delatus est, a Stante in parato Choro salutatus obita Officiorum
 Veneratione. Sic excipiebatur primo a D. Praver Vicepraesidente Collegij de
 Shtyko, in gradibus D. Generalis Gernichow, in sala D. intimus Confidarius
 Carca Mitis D. Emepod a quo introductus e' Condaci ubi. Camus stabat in Spo-
 no delecto Capite, in dextra parte mensa adornata in sinistra Alta luxuris
 ctenodij, et desuper Baldechino formam pempid administrante decorata. Illi
 post sermonem Vocem habitam a Illius Legato Romi. San. Sanitatem Re-
 gis Romi capere nunciandam, ex post per Cancellarium suum Sanitatem
 Illius Legati. Sic per Ministros ad Perductus eodem est forma quo ante.
 Die 28 Martij Hora prima discessit Illius Legatus pro Carpentis et
 obita sua stipatus assistentia ad Romi. San. exceptus a tribus equi-
 tibus inquit.
 Die 28 Martij Hora nona Illius Legatus ad Statutam Conferentiam
 in Palatium Senatuum, in quo erat audientia, progressus, exceptus ab uno
 Secretario ad gradus per alterum Secretarium D. Kurbatov, ad fores anti-
 camerae a D. Osterman et Stefanoff, in altera Anticamera a D. Cancellario
 Gotsoskerin, et Vicecancellario Kafennov et D. Foltstov. Sic omnes ul-
 tiori Condaci induit, discumbentes inchoarunt Conferentiam et primo Illius
 Legatus assumpsit vocem in hinc Verba et literarie et ad praesens voce mea ad
 Romi. San. expressi Characterem meum, quia veto hic fundatur in Sen-
 tis ejusmodi, id est in Imperio et Instructione, ideo prima jam tradita
 alteram Domini. Vestis praesentis, tertiam datam scilicet materiam Confe-
 rentiae proceperit. Quam receptam D. Vicecancellarius, et legitime reddidit Se-
 cretario D. Biatskycki ad transcribendum, quo facto exposuit est Illius
 ut propriam manum apponeret et nomen cum solita Alta nota Concordat cum
 originali. Quo facto, Assumpsit vocem in hinc Verba. Romi. Pea et

Respublica Polona non tam facile Legationes expedire possunt sicut est in Ab-
 soluto Dominio, siquidem ad Legationes praecipue Tractatum Amicitiae
 omnium Statuum ad praevendendam securitatem debet expectari, in expeditione
 autem varias includit materias, ideo et ad praesens cum simili Instructione a
 Rege Sarmico expeditus sum praesertim respectu transactionis haec obvenientes
 difficultates, ut facilius possim ac valeam, ut prior amicitia inter Sarmam
 Regem et Sarmam perseveret. Expressi jam Voce mea aggratulationem tot Vi-
 ctuarum, et expugnationem felicissima fortationum cum additis Sarmam
 Sarmam additis primasum applicationum S. P. Mittis et Reipublica memorem
 futurum, et tractatus particulares ad esse suum in effectu deducet hic id
 tantummodo ad iungendum videtur quod Sarmam Sarmam, perpendere facili-
 me possent eandem suam esse fortitudinem quae Respublica totum belli onus
 cum maiori suo damno, in Dominio tam Regni quam Magni Ducatus Lithuaniae
 et etiam hereditariae Legis Sarmam, quibus totum belli ferorem sustentantibus habuit
 Caracitas, facilitatem ad formandos exercitus, et subiuganda fortationa. Quia
 autem Sarmam Sarmam magis prosperant Numen, quam hostis, licet ex parte sua
 Respublica fuerit satis attam fortuna belli in manu Domini reposita omnino.
 da erat impossibilitas contrariandi, hic autem aperta benedictione fortunam Sarmam
 Sarmam Dominus augebat, conveniens ergo est ut huiusmodi felicitas ad versetur
 tum participetur amicis, mala enim quorumvis tractatum est conditio, ad
 unam partem felicitatis, ad aliam in felicitatis portio pertineret. Hoc itaq. pro
 fundamentali puncti primi post ratione non per solutorum exercitia Regni
 et Magni Ducatus Lithuaniae millionum accedo. Non novum id est quia tot
 Conferentis in Polonia partim in Persona Legatorum, et varijs allegationibus
 illustrata, ut suum sortatur effectum S. P. Mittas renovat, notens verum Con-
 ferentia morari D. D. Vestras ab illis favorabilem expecto resolutionem
 Cancellarius reposuit Propositionem D. Vestra deferemus Serenissimo Sarmam
 Cancellarius vocem D. Vicecancellarius, nos etiam habuimus in felicitatem
 quia in Regione nostra habuimus hostem. Sarmam Sarmam Dominio suis admo-
 tum non peperit, et magna perferit damna. Succursus Reipublica per
 Generalem Colloq. ministravit, quod iam fuit a Rege Sarmam abdicante em-
 tela dimissa, postea et particularis Tractatus pactus est, et Sarmam Sarmam
 quum belli infortunium ad Navarra toleravit.
 Respondit Illius Legatus si aliquod infortunium Dominia Sarmam Sarmam habu-
 erunt id fuit exiguum, attamen post haec benedictione Divina multa feli-
 citate compensatum. Quod abdicatio est, hoc si vult. Sive Respublica, si
 hoc in his armorum factum, novit enim abdicatio ad Convocationem
 Statuum esse debere, quod ut feret ignoret quomodo ergo D. D. Ministri
 sive possunt. Praesertim dum abdicatio post abdicatioem Regis Sarmam
 Statibus Reipublica abrogata. Rex autem Sarmam et Respublica habent vi-
 cissim inter se positas obligationes, et hic ab illa non potest dispolei, siquidem
 habent inter se mutuas obligationes. Quod attinet Succursus Reipublica
 missum, etiam Sarmam Sarmam fuit interesse, ut hostis relicta Polonia in
 Ditiones Sarmam Sarmam se conferret unde si tam facili eventus esse bellum
 in Ukraina, et etiam Rex Sarmam in Persona sua pericula inveniebat. Quod

est occasione ad Narvium. annuit D. Legatus, notabile damnum, ex quo
exurgere non tam facile esset, si Rex Svecia victorem exercitum ad ingressum
Polonia non dixeret.

Capitulum D. Totostow necessarium videtur inquirere quis dedit initium belli
et tantorum damnorum ad hoc erat necesse quatenus Respublica in Const.
nijs stare, et non admitteret hostem. Sermius autem sanus usq. adhuc
est in actuali fortuna dispendio ratione belli.

Respondit Illm^{us} Legatus quod non possit rescire quia Serm^{us}. Rex velut
Capit^{us} Respublica^{is} h^{ab}uit. Rex autem Svecia Poloniam ingrediebatur fi-
nitibus tractatibus Catoricem cum Respublica majorem partem exercituum
dimisit et solum proportionales vires conservavit. Quod vero continuatio-
nis belli est, respensum, quamdiu fuit apud nos hostis bellabamus,
licet remoti et mediati a Pomerania, et illic egimus Poloniam vin-
bus quod potuimus, ab his exercitijs ad limites positis. Rex autem
Sermius cum suis copijs tandem abisset, quamdiu inveniebatur ho-
stis, et negotiationibus varijs jurabat ad illum e^{ss}e eliminandum
pronunt^{is} in defectu navium bella peragere non possumus, attamen in cam-
po hactenus ultra alios permanemus et permanere volumus.

Ad hoc D. Vicecancellarius ait. Quia Sermius sanus inchoato bello ad Ri-
gam suas subministravit copias cum Principe Replm. et dicit se habere
litteras a Principe Regni, et alijs Sermiis Polonia bellum inchoandi et
Sermius sanus rescivit modum cum Polonia tractandi.

Respondit Illm^{us} Legatus non rescire se quod Sermius sanus dicit ad Rigam
putare se tamen quod etiam Sermius sanus si resciverit, hoc autem pro certo
novit, quod ^{non} inchoato bello senatus consilium formatum, ideo ergo se-
cundum jura nostra ad bellum resp^{er}ari non potuimus, cui etiam assensum
dedit Rex Sermius reservando ad Comitum declarationem belli. Ut
autem ad aulam Sermi^{is} san^{is} resciretur tractari quodcumq. Polonia
interepe, non intelligit Illm^{us} Legatus, siquidem in antecessum multi
tractatus, et colloquia in ejusmodi camine vertebantur. Sed ut non ne-
cessaria quæstioni Anis imponatur, Unde hæc implerunt initium Rex
Sermius et Respublica in tractatu pacto nuper per D. Driatynski de hoc tractat.
aⁿo 1704. Alia autem si habuerunt aliqua non legit Respublica et Illm^{us}
Legatus non est instructus. Quare quod in tractatu præcontinetur Illm^{us}
Legatus tanquam novissimus se promovere debet. h^{ab}uit. si ergo id Illm^{us}
DD. W. absumperunt ad proponendum Sermio san^o reservat h^{ab}er^e locum di-
cendi circa hæc puncta, in quorum propositione nunc continuamus. Sicut
aggratulationis Sermio san^o 2. Colligationis, et participationis Regis Sermi^{is}
et Respublica^{is} si non ad plus. Saltem secundum tractatum, ex ratione millionum
expectando certissimam ad hæc resolutionem, Conservatis alijs ad ulteriora
et in hoc finita septu. et Illm^{us} Legatus post privat^{um} cu^m DD. Ministris
Colloquium in Circumstantia belli Turici ubi inculcatur D. Goltz. eo ordine
quod ante reversus est.

Excerptum Literarum Illustrissimi Palatini
Maximiliani deo 30 Maji à Peterburg 1720

Conferentiam diei nuperina absolutam in anneo transmittit, unde patebunt subvenientes difficultates. Canus reversus est et audi vi quod in diem hodiernam cum suis ministris conferebat in interesse nostro, quocirca allata mihi declaratio usq ad Veniam tertiam futuram resolutionem. In diem Dominicum ad tractamentum rogatus sum à Dom. Costorokin Cancellario, ubi Canus latitiam indulpsit et post hae quandam Navion nobiscum pedibus ingressus quam operam Lutherorum fabricabant, intus tota Crystallinis fenestris, et Chyneribus tabulis adornatam, ubi eo post intra latitiam et propinationes sanitatum collatis, modo Hollandico exalta prospera erat

Contenta Conferentia habitâ cum Ministris Caris
30 Maji 1720

In diem assignatam Conferentia 30 Maji susceptus Illm^{us} Legatus à Ministris Caris secundum solitas Ceremonias. Inchoavit vocem. In expectato positus et tandem habita presentia summi sani inquirebat num jam haberent resolutionem ad priora puncta, et num ad propenda ulteriora accedendum sit. Respondit D. Cancellarius, ad omnia simul dandam resolutionem, nunc rem ulteriora desiderari. adhuc Illm^{us} Legatus ait, quia Rex Sarmus et Respb^{ca} exposcens executionem tractatum pro primario gradu proponit restitutionem Livoniae et Rigae quia nihil amplius Regem Sarmum et Respb^{ca} deducit in colligationem cum sacra M^{te} quam recuperatio aculsonum, in recompensationem damni ad quam tractatu D. Dzialynski seipsum Sarmus Canus obligavit. Livoniam ad Dominium Respb^{ca} spectantem cum alijs Civitatibus, et praecipue Riga restituere sine ulla difficultate et recompensatione Regis Sarmici se, uti etiam iterum post avulsa Livonia et Riga S. R. M^{tas} et Respb^{ca} in consulto instaurata Legatione per D. Wolowicz Marschalcum M. D. Lithg. et Ill^{us} Reverendissimum Gembek Episcopus Romanien^{em} eandem ipsam restitutionem exposcavit. Et accepta dunt responso, in Competentia temporis totum restituendum fore, quod idem Potentis externis uti Aug^{us}to Imperatori, Regina Angliae, Statibus Hollandia dicit se h^{oc} Canus iam revelasse. Nunc autem Respb^{ca} cum Rege Sarmico videt hoc tempus esse invidiam conveniens, ut Sarmus Canus tractatibus verbis, et declarationibus suis satisfaciat, hinc idem bellum periclitur, ubi nonnulli parum aliqd laborantes Provincias occuparunt, atq Sarmus Canus suum securus apprehendit, Rex vero Sarmus et Respb^{ca} in his tractatibus tractatur et promissis. Expresat etiam Illm^{us} Legatus quod in hoc vertitur Interesse

Ipſius Sarmiciſſi, quia ſi Ipſe attentat poſſidere omnia cum violatione Tra-
ctatum, et obligationis perpetua cum Polonia, magna erit difficultas
propter Zelum aliarum Potentiarum, ſi autem Veris & cuiſiam alteri re-
ſtituet, certe securus non erit fortificiorum, et portuum acquiſitorum, me-
lius itaq; eſt obligare Regem Sarmicum et Rempublicam ſatisfaciendo ami-
cis pactis, quam in periculo ultionis belli Provincias Conſervare. &
aſſumpſit Vocem D. Crothovici. Cum manuſtatione amicitia et bonu-
rum Intentionum Sarmiciſſi ſani erga Rempublicam, ſed una expreſſit ſu-
ſpiciones circa Tractatum particularem cum ſaxonia Suetica.

Repoſuit Ill. Legatus, Rempublicam nullos ſeipſe Tractatus. Amicitia au-
tem Regis Sarmiciſſi et Reipublica ſatis evidenter patuit dum ad requiſitionem
auguſtiſſimi Imperatoris et Regis anglia ad Tractatum in Brunſwice in
aliud dedit reſponſum, niſi Conſentiam cum Sarmico ſano. Adhuc ſed
Sarmicus et Reipublica ſi haberet voluntatem ingrediendi aliquas contelli-
gentias cum Suetica corona non negligeret accedentes Conjunctiones ſicut
praetentum a Gertha Othomannica, qualem amicitiam, et ſuccurſus ap-
promittebat, ad Echo congrantium de Lotarianum Sarmiciſſi verſus Ultra-
mam verſus. Adhuc omnes conſequenter excuſabant Intentiones
Carcaſ, deducentes quali ratione Principi Menzyk permisit luſtra-
tionem exercituum, et formationem illorum, ſed qui in tres partes
obſervationis tractuum ergo ordinabuntur. Prima quidem ad Smolenſem
altera ad Starodubum Tertia ad Pleſcoriam, ſecundum relationes trans-
portus Suetici, qui ubi apparebit neceſſitas ſufficit quia in portu Polo-
nia, et ſed exercitus Heſſen ſaxel, imo poſſitan etiam ſaxonici con-
jungi debent. Repoſuit Illuſtr. Legatus hoc abſolute ſeri non
poſſe, ex ratione ipſius tranſportus neq; etiam ſaxones in Poloniam
redire poſſunt ſine conſenſu Reipublica, ſiquidem illis Viam Tractatus
Varſavienſis praepediſt, qua in parte nulla in praſentibus comitiſ.
facta mentio, et conſequenter illud Proſectum eſtictum eſt tantummodo.

D. Vicecancellarius dicit quomodo Sarmicus Sarmicus reſtituet Livoniam
et Rigam, nullam videndo ſecuritatem, ut manuteneſe illam poſſi-
tis, praſertim ubi tam Copioſi non habetis exercitus, ut ſufficiant. Ill.
Repoſuit Ill. Palatinus. Quod in hoc magna eſt differentia dum dicitur
tur non reddam, et dum dicitur quomodo reddam, et cum quanta ſecuri-
tate. Accedant ad reſtutionem et ego inveniam modum quo Conter-
tabitur Sarmicus Sarmicus. Ad idem hunc eſt modum efficaciſſimum dum
cetera gentes audientes de reſtutione Livonia et Rigae poſcent ſortem
et ſuetam amicitiam inter Sarmicum Regem et Rempublicam. Quod D. D.
Miniſtri Carci aſſirmantes, ſcilicet amicitiam communem huic utriq;
Genti eſſe maxime neceſſariam, aſſumpſerunt ad deferendum Sarmico
Sarmico et reſtutionem. Poſthoc Illuſtr. Palatinus accepta
Inſtructione dicit, quia Sarmicus Rex et Reipublica, in paucis punctis Com-

plexa est instructionem sed quia supplementum illius multo majus est ideo
relicto illo accedo ad punctum Instructionis respectu Curlandia quod po-
litice, quidem, sed et violententer usurpata, ubi residentia Regni. Quis ad
^{expensis} ~~intra~~ totius Curlandia, et exercitus Sarmici cum ultima accota-
nom ruina, si tantum per contributiones et exactiones sed etiam per
factas dispositiones contra Jura illius Gentis. Putat igitur Rex Sarmicus
et Respublica non inveniendam aliquam excusationem ad liberationem Cur-
landia, siquidem ratio in contrarium non invenitur. Ait D. Vicecancellarius
Sarmicus Curam nullo preteatu interessari ad Curlandiam, neque hinc qui-
quam illic exercitus, prater aliquot centena milia et hi sunt ad obsequia
Principis quod suum conservat jus. Secundum tractatum cum M. Principe
Curlandia Viri Avo Responsum M. Legatus. M. Principem Curlandia
fuisse Vasallum. Respublica qui sine consensu Regis nullos contractus con-
trahit, et multo magis invadere creditam sibi Provinciam. addidit quod Rex
Sarmicus et Respublica ad contentationem Sarmici declarat aut per judicia
Comitiaria, aut per Commissionem dijudicare, quid Princeps Curlandia acce-
pit et quid vicissim acceptum ex Curlandia, et propter quem. Et hi facta
calculatione Rex Sarmicus et Respublica assecurat satisfactionem dummodo
ex alia parte preteniones illius implentur, Interim ut Principis man-
dationem suam mutet et Moschi cedant urgebat eorum nomine quia Rex Sarmicus
et Respublica non habet certitudinem contractuum ejusmodi qui sunt in pro-
judicium supremi Domini Regis Sarmici et Respublica, et demerari hoc
non potest quia Principe vivente, qui successorem habere potest talia pro-
iecta formata sunt. Et hoc punctum asumpsit D. Vicecancellarius
ad presentandum Sarmico addens tandem debere illi esse Princi-
pissam, quamdiu non Pacificabitur. Responsum M. Legatus quia il-
lic satisfactio jam supra decies per soluta, ad hoc omnes responde-
runt impossibile essent aliquis quidquam deniret. Item M. Legatus
Commissione demonstrabit qualiter caterquebat Principissa, exercitus, et
alij particulares sub hoc preteatu. Et erat longior circa hoc discursus in-
tra quem iterum asseruerunt, cum approbatione particulari tracta-
tus cum Sarmicia. Ad quod objectum respondit D. Legatus vellem scire
quis fuit allegatus a Sarmico Rege et Respublica si nemo non potuit fieri
tractatus, et subsequenter hinc suspicio non potest impedimento esse re-
gotis Polonis, et exinde deducit amplius. Sarmicus ait quia Rex Sarmicus
ut Elector Saxoniam dat Titulum Regi Poloniam et tamen hoc non propi-
dicat Respublica quod in tantis terminis existens haec tenus nescivit ipsum
Regem et Respublica, et hinc inspiciant Legationes a Rege Sarmico et Respublica
non projecta. Pacta autem publica dum Sarmici non erunt hujus mi-
nima occurrunt quia et tractatum in Insula alland expost reservatus du-
fuit mater aliorum. Respondit D. Vicecancellarius quia D. Vestris
significatum est. Ait D. Legatus sui Evocanda ad Comitia et hoc non ay-
diebatur potius quia non admissum est Legationem. R. Sarmicus
erunt admittere D. Legatum Responsum D. Legatus. Sarmicus
habet tractatum Sarmico Rege tanquam Electore Saxoniam Cur ergo

ablegatum Saxoniam non admittit. Et Nunc DD. Nos conqueunt quasi Mi-
 nisterium Saxonicum contra illos aliquid perageret. Fuere alij de iur-
 bus ubi cognitum est Livoniam si se hinc destinatum. tu in etiam quod
 Sarmis Paris ante hae particulares tractatus nihil duxerit, non indi-
 quit tractatus cum ipso, nec acceptavit. Pactus est per Legatum M-
 deus etiam per D. Pratyński. adiunxit Illius Legatus quod in hoc
 puncto Rea Sarmis et Respbca excusationes ut derogationem sumit.
 Adhuc D. Vicecancellarius forsitan ideo D. V. data hac instructio qua
 teras bellum nobiscum meatur. R. quod primo audit. dum aliquis
 suum caigit, bellum indicit. Rea tamen Sarmis et Respbca fortis ami-
 cidia ergo, impletionem tractatum sequunt.

Posthac Illius Legatus accepit ad alia puncta Imo respectu locorum
 desertorum ut sint libera ad incolendum. quod potest esse cum futurum
 Commodum et assumptum est ad referendum. Edo ratione Uerana
 quod tandem per injustam possessionem in periculum Respbca exalta-
 runt. Sed aliud non fuit responsum praeter hoc quia et nos in quan-
 tum potuimus inferimus. DDVV ad Pertham ostromannicam
 et hic venit illud Projectum quod erat D. Daskow ad Pertham et
 exposita satisfactio. Respbca quod resciant hanc de re quia D. Da-
 skow non habuit hac in instructione, ad ultimum Illius Legatus
 recommendavit particulares ex postulationes veluti ex parte D.
 Marschaleci Regni et D. Palatini Betroni respectu ditionis in Polonia.
 Expetit restitutionem armamentariorum ubi eum ex fortalibus assum-
 ptasunt, item liberationem captivorum durante bello. Sed totum
 hoc in scripto habere soluerunt. In reliquo declaratum quia Sarmis
 canis iussit Conseribi Captivos, et omnia armamentaria et restitua-
 entur similiter declarati et in Conferentijs commemorati quibus
 Respbca et exercitus attamen indagabatur in quali numero ille
 fuit, et quantum iam redditum, quantum restat. et in hoc bluta
 Conferentia.

Responsoria a Ministris Ruthenis data 15 Junij
 1720. Illustrissimo D. Palatino Marcoria in Peterburg.

Quod ea parte parlantia est non est dubium ut non sit notum Ill. Palatino
 de tractatu Matrimonij inter Principissam Annam ex una et Princeps
 Carlantia Fridencio Wilhelmo ex altera partibus, in Anno 1716 factu in
 Cujus septimo articulo statutum est dato Casu quod supradictus Princeps
 mereretur tunc Principissam ad Commodam sustentationem summa in quembi-
 bet annorum pendenda, et Congruum habitaculum ad assignari debet quia
 res hactenus nulla est subsequuta contentatio a quo Sarmis Rex et Respbca
 tam hinc quam legationibus circa praedictiones suas instabat. magna acore
 ut summa, et ideo debuit Sarmis Paris quod res satisfactio in Duca-
 tu hoc, a Statibus, et in hac parte supremi Consilij, et alij Status Congregati

unanimiter abignarunt pro lenienti sustentatione dicta Principis in
 duntate sua existenti in anno 1716 die 6. Maji in Curia abiquot bona aduitali-
 cio iure, et quibus etiam si omnes presentibus in liquidum disponantur, nisi 9344
 Imper. erum erabuntur. et sic Principis non tantum defectus honoris con-
 nire debet, sed etiam praedia penfo ad suum esse non potest ascendere exca-
 tione ruinarum in ejusmodi ditionibus. Ideo Sarmus Sarmis protendit a
 Sarmis Rege et Reipba ut dictus Princeps ad hoc archinetur ut commodum
 annum sustentationi, sicut etiam congrua mansioni provideat, in reliquum
 in omni debita satisfactionem instaret. Quod Sarmus Sarmis sine dubio spe-
 rat a Reipba sine prolongatione, liquidem et ipse sicut omnibus patet, tem-
 pore primi cum brevis belli, peres alias magis necessarias materias, iura na-
 rutenendi ergo et libertatis illius in defensione ab exercitiis brevis magnam
 offendit condum, iuramen et documentum sua amicitia, et praecipue quia
 Sarmis Sarmis et Principatum Sarmis ab eisdem si cum ex quo-
 damno militum hierum Conseruauit, et defendit ab hoste qui illum iam
 libi vendicaret et Gubernatorem suum constitueret, nullius officij, aut
 aut premij in recompensationem laborum suorum indigeret. Sicut autem
 Sarmis Mittas non interessat se ad Sarmis Sarmis sic et intereipare non
 vult, nec dispositiones aliquas aut Constitutiones illius a se his praeparat.
 idcirco erat suum mandatum ut milites sua maiestatis cepent ab omni-
 bus, et totum in manus Consiliarios illius Ducatus tradant. Vicissim
 autem desiderat Sarmus Sarmis, ut Rex Sarmis et Reipba in libramen-
 moratis Principis ad praetensionibus omnimodam procuret satisfactionem.
 et Sarmus Sarmis nihil illic habebit exercitiis praeter 4 Ordines Drago-
 num, pro assistentia Principis. Quod autem haec attinet, quia Sarmis Sarmis
 habuit in votis dictam Principem in mantalem offerre Statum Principi
 Brandenburg, et indignit a Reipba licentiam ad Successionem Sarmis
 Sarmis hoc factum amico modo non autem per aliquas violentias. Hoc autem
 ex eo est, quia antehac Sarmis Regis ex postulationes, et propositiones vi-
 nuerat Rex Sarmis supra memoratam Principem dare ad mantalem Tho-
 rum Consanguineo sua Mittis Principi Veyssentido, cui consignanda erat Sar-
 landia cum exclusione viventis ad huc Principis Sarmis Sarmis, in quaratione
 etiam preliminaris tractatus Actus. At dum posthac reiecit, quia Rex
 Sarmis non tantum hanc conventionem post cursum aliquot septimanarum et
 elapso termi non ratificauit, venim etiam, Vienna et in alijs locis Contrarias
 opiniones Ministri Sarmis diseminarunt, ac si Sarmus Sarmis, eandem Prin-
 cipis vellet tradere in Sociam Vitis Praetendenti. Illumq; ob occultas quas-
 dam rationes in Curiam introducere, ad vindicandam difamationem
 quo etiam tempore facta Vienna de Successione Sarmis Regis Sarmis et ejus nepotum
 ad Poloniam Regni Polonia. Notus etiam cum Sarmis tractatus Viennens Contra
 Sarmis Sarmis, et intentiones pacis et libertatis Reipba, quia ven ex par-
 te Regis Sarmis in mantalem statum Principi Brandenburg formata erat pro-
 positio, praecasti Principi Curiam multos millionum, et Principatum
 quendam cedentium, velut noscentium bene quia stante Sarmis Sarmis, ne-
 mo posset regere Sarmis Sarmis; adhaec Sarmus Sarmis putans per id facti
 tollenda esse suspicionem etiam intelligentiarum quarumvis cum Praetendente

ita tamen ut supplicaretur. hinc Reipbca quatenus cum ejus consensu
actualis, realis successor ex consensu illius a tractatu particulari inter Regem
Pruis et hunc sanum pacto, requireretur, et insisteretur, cum praecautioe hac
nequissiam, ejusmodi Principatum Sarsandiam huiusmodi praecatu et ratione
assumat. eadem Potentia adunare sicut se praefati Rex et sanus oblige-
runt circa conservationem dicti Principatus in antiquis iuribus, et in in-
tentione Reipbca. et idem hinc sanus per suum ablegatum iussit pro-
poni Senati et DD. Ministris Poloniae. Sed insperatum accepit responsum
Rex enim hinc non tantum non habuit intentionem contentandi hinc
sanum sed etiam dedit vocem suam, quia post mortem Principis Ferdi-
nandi habet voluntatem Sarsandiam in Palatinatus partem, et loco
contentationis praeterea litata est ad forum iudicij dicta Princeps cum
suis Administratoribus, et alios Consiliarij quia expetebant praefati Princi-
pis Brandenburg, assignationem pro eventuali successore, quod etiam illis pro-
ductio imputabat sicut iam. Sed hinc id iam factum esse significans
per suos Ministros dicto Legato quia ille totum hoc sicut praefatum caequi
est intentus, et in calculo etiam bello rem peragere paratus, licet eodem
tempore migraturus alio declararet hinc sanus, sicut hinc secundum pri-
mam conventionem faciet hinc sanus et Principissam dabit in conjugium
Principi Veyersfeldi Rex hinc curabit implere voluntatem hinc
sanum, et hoc secundum superius propositas causas ejusmodi Mantate pri-
ter Principissam, et Principem Brandenburg haecenus usque quia Reipbca
Poloniae consensus non est, non apparuit silentio involutum, et hinc sa-
nus nunquam hanc habet intentionem aliqua cum violentia hanc in parte
procedendi, tantum modo Rex hinc et Reipbca omnimodam sine ulla
dilatione procuret satisfactioes.

Subsidior quod est hinc sanus putat memorem esse Reipbca et hinc
Legatum insufficienter robe quod dum anno 1704 inter hinc sanum et
Reipbca tractatus defensive, et offensive in Corona Suevica per Illu-
stratissimum Palatinum Calmensem, Legatum D. Diatynski ad Narvium pactus est
hinc sanus appropinquavit exercitui subsidia hoc tam postea praecautioe, ob-
ligando scilicet Reipbca ut bene exercitati militibus 40000 milia sem-
per in parato haberet, praecipue tamen ad ^{Legationem} Sarsandiam 20000 aliorum
vero 26000 dum autem illi campum ingredientur contra hostem, tunc
illis subsidia per hinc sanum ministrabuntur. Unde manifestum
est quod illi Commissarij ad hoc deputati insufficientes exercitum di-
tributuri erant. Secundum Computum. hinc tamen sanus non
tantum Poloniae sed etiam Lithvano exercitui, etiamsi illorum non tan-
tum non impeditur secundum tractatum numerus venum nec pars ter-
tia videri potuit, et tempore illius belli erant alij ex aduerso contra hinc
sanum. Dum etiam anno 1710 missus erat ad Caesarem Mthm D.
Wotawid Legatus in responsis suis demonstravit quod in tempus egressus
exercitum Reipbca simul cum Caesaris contra communem hostem
hinc sanus pendet subsidia licet bellum illud ex ea solum erat ratione

et sub pretexto transitus Turca in Polonia insumperent et expulso Augu-
 sto Stanislavum in Throno manutenerent, attamen fr. Janus nullum
 juramen habuit a Reipbica. Similiter etiam peracto hoc Summus Janus
 locavit exercitum suum in Pomerania contra communem hostem, ta-
 men et tunc succursus non erat Poloniae, et nihil contra Regem Swe-
 cid factum. Et licet enim jam habita feliciter victoria, et pulsi
 Reliqui Sueconum cum Generali Braslau nihil hostis remansit
 tamen notum est quia Reipbica memorato tractatu per D. Gra-
 Tynski Palatinum Cuiusensem obligata est ad expugnandas Ci-
 vitates et fortalitia conjunctis viribus cum Summo. Quod Prada pue
 autem in ultimo articulo statutum, si Sveci ea Polonia dejuvante
 expellentur Reipbica obligabatur sedem belli in Sveciam transfer-
 re unde debuit non solum Pomeraniam recuperare, sed etiam Do-
 minia oppugnare Svecica, sed hoc non est subsecutum, quia ab anno
 1710 dum Sveci ceperunt e Dominij Reipbica nullam illa disce-
 pit pugnam, et Regularis exercitus precautus tractatu nunquam
 erat. Sermus autem Janus suis viribus totum pondus belli sustulit
 et Pomeraniam recuperavit. unde magna est a Svecis Reipbica
 Secunitas. Ideo Janus secundum illum tractatum dum exercitus
 extra bellicas operationes erat non ad nihil obligabatur, sicut
 ipsa Reipbica juste potest discernere et ex tractatu manifeste pa-
 tet, quia subsidia solum sunt assignata pro militibus effectus con-
 tra hostem pugnantibus.

De liberatione Polonorum Quod Summus Legatus in altera
 Conferentia proposuit de liberatione Polonorum sicut D. Amicli
 Balthan Carnecki et aliorum qui, licet jam satis ampte Summo se-
 gale, et olim D. Ustorio manifestatum est, quam propter justas ra-
 tiones detineantur, attamen pronunc secundum desiderium Reipbica
 et propositionem Summi, non tantum superius enumeratis sed etiam
 am omnes alios accolas Reipbicae liberabuntur, sicut ex nunc Sum-
 mus sua dedit mandata ad omnes Gubernatores, ut ubicumque li-
 ces Reipbicae invenirentur, illico liberi coram Gubernatoribus, et
 Commendatariis apparerent, et posthae remitterentur Superioriam
 et Smolenscum ubi per assignatos ad id ab Summo Legato recipiuntur.
 Cum hac conditione, ut posthae Constantius Reipbicae famulentur, nec
 quidpiam contra illam et Summum solum moliri audeant. Quia in par-
 te etiam ante hac supplicatum est Summo Caro post hujus propositionem
 satis multi facti sunt liberi, imo nunc qui libere sunt extra divisione Carcas
 bellum servientes hi etiam recocabuntur et restituentur Reipbicae sine
 ulla mora, et detentione.

De Artifera Quod Summus Legatus inquit de restitutione artificum
 in multis locis accepta. Quid dubitatum est quod dum in Anno D. 1711 Lega-
 tus hunc Reipbicae apud Summum erat Janus tunc omnia armamentaria

secundum illius propositioem dignatus est restituere, nam tamen ad ostendendum documentum sinceram amicitiam ad propositioem Illmi Legati iussit omnia revideri fortalia ut omnia ubi eum locorum inventa restituantur, et Reppca designet aliquos qui dignoscentes illa deoucant in Domina illius.

Fidem sequitur LEGATIO
Reverendissimi ac Excellentissimi Legati
Augustissimi Caesaris Majestatis ad
Sacram Regiam Poloniam Ma:
jestatem in Anno 1.7.26.

Illustrissimi et Reverendissimi
 Domini
 D. Comitis Erdoedy
 Episcopi Nitriensis
 Sacrae Caesaris catholicae Regiaeque Matris
 a Sanctionibus Consilij:
 nec non
 ad summum Regem Reipublicamque Ro-
 manam
 Legati Magni
 in Urbem Varsaviensem
 Ingressus
 Poëtica Descriptio.

Ecce renascentis deportata signa diei
 Matutinus eos, et crastina lumina reddidit.
 Adventum testata Dei, ter huc refusa
 Gaudia praecipit caelum, & stellata maneret
 Quamvis nox nondumque suo litane veniret
 Expectata dies, plausus tamen ipsa tonitros
 Luna venire volens Cupida sua jura diei
 Dissensat de resq; jugum nondumque peractam

noctem praecipitat, celerem hoste terga Thebae
Inducens exibi, roseus distenditur arcus
Acti venturum croceae sub lumine plausus
Inciperet, sic ille venit Blemq. deducit.
Caustan's hinmit Piron, pulcherrq. rotar'
Apparet fulger, cui nunc splendoris axis
Accendit primum complectens lucubrosos.
Assurgit spacijs pulcherrum discrimina laeis
Prohibet hora comes, nunc haec discriminat
Orbes

In roseum rutilumq. iubar, nunc altera
In medium caelum distendit ^{longis} frana lupatis.
Attamen in auctis eadem praecordia totis
Aspirant propriusq. riget sub pectore seror
Applausus spectare novos, et postera primam
Praecipitat, certantq. sibi super ordine primo
Quod prior excellos plausus grandisq.
Incipent, sic certa spei nena hora lupatis
Assistit dum pompa venit quae divite fastu
Exornat Sagus, vel se Pactolus arenis
Affundit, vel dives arabs affundit in auro

Cesareos plausus Majestatemq. Sacratam
 Ultra Pannonicos nondemirare racemos
 Augustumq. caput mithris obliquo relinens
 Excelsos Trabeas Pannos, non cui nonica tellus
 Ostendet, longiq. vix externa teratur
 Patria, stat hec hinc effusus Caesar in agris
 Augusto vultus Augusti castrensis ora
 Pompa vehit, proximumq. Jovem Cyllenius
 adfert.

Ut nuper salum et sancta Coniacia mentis
 Arcanorum Deum sensus lapsurus in orbem
 Imperat Divosq. gerit secreta loquens
 Scilicet pacem phlegra referat, vel amica referet
 Jussa Jovis patri subiectaq. equore toto
 Geniculis lymphas, salum permicibus alis
 Vincit, terramq. petit, nec perma quietem
 Caposcat, non cultu nisi vel Gange tenen
 Si illi vota ferat, vel Phlegra jura rebelles
 Legeligaturus media pertatur arena
 Ipse stupet Jupiter, miratur turba Deor
 Quibus ab excessu fore exemplana salo
 Cyllenius, pertatur Jovem Dominamq. figurat
 Efformat, sic ore loquens, sic ceptra potenti
 Declinans dextra, sic fastu clara superbo
 Colla superba gerens, at quamvis dispare
 forma

Pursus atlantiades nostris illabitur oris
Crustriacamq; vehit faciem, Venerandaq; Magni
Caesaris ora vehit, pulchro absortura Jarras
Sermonis gustu, et totis placitura Polonis.
Interea plaudit populus, clangorq; tubarum
Invadit sublime Poli, Stupet igneus ether,
Et consanguined veniunt ad classica luno.
Incipit urbs plausus, et ter diffunditur echo
a facis lunag tremis. Sublime trophaum.
Ipsa triumphali circumvallata repulsi
Vocis venturi praedicunt saeva voti
Marmora, constructusq; tibi firmunde
Annuis excelsa mitra qua sarmata
Ingeminat, votumq; fremit quo Carmine miles.
Ipse patuatos mavors a sumit amictus
Mitescens in fronte fera, Bellona severos
Muerones punitq; manus, clypeosq; micantes
et Irabeam sectumq; genit, dum ferrea passim
Mutantur pulchro argenti splendore trophaea;
Lætior incedit legio, postq; parumper
Bellorum signis, sequitur veaila triumphi
Aeter et armatas ad plausum conulat iras.
Ordo Aetis geminus quem bellica labara
Laais

Distingunt spacijs, aequat una linea cunctos.
 Illi confestim Maortia iussa secuti
 Ordine stant noto, stat sepes pulchra virorum
 Quisq; genti Martem, quamvis se mitior ausus
 Ad plausus nasci monstrat tamen alta in
 Pompa venit, dubiumq; manet, num ^{utroq;} bellica
 Arma petat, perdetq; necem, vel festior ore ^{Virtus}
 Puga canat votum, lustris fœdâta luprebus
 Dodondq; decer, quamvis sufflantibus austris
 Lucetur, tamen ille vivor splendore frequenti
 Exernat sylvas, sed parvum metra loquuntur,
 Est alius fulgor quem pristina secula nunquam
 Vicerant, sed vix aquant meliore triumpho.
 Postquam Romuleâ frenantur Compa e gentes
 Romanus turgescit apex, suffulgurat altis
 Roma regis, arcusq; ferunt palmarum trophaea,
 Frenant sexjugos felicia lora Leones.
 Tecta Quirina stupent, miratur durior afer
 In solitum venisse iugum. Portenta triumphos
 Nobis aggenerant, Passim stat prona furibus
 Adventum Legati praestolata salutans.
 Ecce triumphali postquam clangere susurros
 Pompa patit, flectit Thraca, a iungat jugata,
 Et Dominos aces agitat, Carpentâ Sydenem

Ateferunt, et cuncta suo splendore feruntur.
Metatoris castrorum subomiscius adis
Principiat factum, cui postquam magna rotas
Agmina succedunt totum concludit Orion
Ille Mareschalei. Tunc rursus turba feroci
Marte nitens vultum tercentis fulget in armis
Cui quamvis semper frontem mastissima
Nubes
Involat, melius protunc tamen ore nitenti
Miscetur cum Marte decore, nec dedita bellis
Deserit facies, Hic ternis clara figuris
Se carpenta vehunt, quae serica frana coerant,
Auratoq; nitet pulcherrima lamina fastu
Quae carpenta tegit, sictosq; reverberat ignes
Perlorum diffusa super, quam vilius aurum!
Quo Diadema nitet, quo Regiae Septa decorum
Assumunt pretium, jam hunc per vilia rursus
Sera jacet, Annosq; venit pretiosus in auro.
Affulget enstis, dependent frustra lupatis
Nunc cruce formatus, Patris nunc signa reportat
Ordoedi Crente quae successiva Potestas
Legato commissa dedit. Tunc pulchrius ardet
Argenti ammistus honor, Reiumq; valorem
Ingemino puleit pulcherrima pompa metallo.
Anterioris rutilum byssum tegit aureus Andor,
Inferius tectis argentea vincuta lignis

Adduntur, tantumq nitent extrema metalli
 Denigrata super pinis pinguedine succi.
 At quae seaccensis tandem se Spectra figuris
 Adfundunt oculis cerno. *Triaxea laerti*
 Pigmata, magnaq manus, et pectenis adens
 Demior, num grande venit Erigante trophaus
 Manibus atheriv: rubuitq ad sulphura rufus
 Manepium Lypara: hurgunt ingentia
 Et crudam portant faciem, rugaq superno
 attonuere. *Polo, Croco theraee rubecons*
 Instauratur eos, quem postquam angusta lumbis
 Concutunt, reliquum nisi servat fimbria pannus
 Argenti dives spolio, at succisa prioris
 Tegmina vestibus suppleantia pallia t' abis
 Allambunt, rubeamq ferunt in velle lucem.
 Argento vagina gravis mucrone minaci
 Aspiciens ferro difforme, suscitab ignes.
 Sic aput asretum galea, grandemq coercent
 Casanem pulchro Splendentia pilea fastu.
 Turritum formata modum, quod penna renustans
 Colludit venti, et nunc afflata propinquum
 Argentum lambit, Zephyros nunc recita
 Despectat tantumq tremis, *Possia Saena lupatis*
 Trana jubar redunt Cohibentq feroces

Corripedum spumas grandi festore Secura pmentis
Cui non arma nitent, nec detestabile vulnus
Micrositis sed cladis inops dependet inermi
Ex latere, et teni stant tantum fulgura ferro.
Pannerum cultus, et patria tegmina cuncti
Armos Casanemq nitent, his grande plicarum
Agmen in antiquis connectit Dacia filis
Ast illis atavum constructa veste decorem
Panno linis quem prima Patris transepsit origo
Ad genitos, cujus de longis Pecula fastis
Adducunt prisce Divis genitoribus usum
Et Velo Patri cui cum fortuna dedisset
Aternas ades Dacho tutote locan
Et pulchrum ceteris venturis gentibus agrum
Tales vestitus paupertatiq propinquo
Ingentem filij fastum succinait amictu
Instantes amitor turba, floremq virorum
Ac velut Hesperij, lucerent fructus in herbis
Aut Pomona rosas, vel blandis lilia formis
Plantaret, sic illa venit splendoribus auctis
Congenes Equitum, nec fas est dicere cunctos
Argateis pertetur honor, plaususq Gradivo
Inrescat, veniatq feris bellator ab Henna.
Vel vos Thesphica florem fudere paludes,
Vel vobis fortuna dedit Cunabula faustis
Cessitibus, tenerasq manus formavit ad usum

Casarei plausus (dubio tamen illicet usu:
 Colchica Phryados confirmat lana capillos
 In cumulum, pretiumq; ligat, quo longa virorum
 Exornata seges, pœneus non vile triumpho
 Aggeneret. Tunc grande jubar te monente nitenti
 Affulget, Phœbumq; vehi tunc Lechia rãta.
 Fergeminus nignicat Piron, prout Lybia fœnus
 Alconsis Alein cum dimississet arenis
 Ultra tenebrosis nectuntur frana lupatis,
 Lora nigrum spirant, radij migrantibus aurum
 Non fulsere rota, nec lumen fulgurat aae.
 Attamen & diversa nobis portantiã sp̄tem
 Sors eãdem p̄larpenta vehit, dum dispere formã
 Frana genti snipes, curvus tamen altera cingit
 Materies lucis, nec miscet lumina fusco
 Cum radio, at totum plane circumvadit orbem
 Postquam splendoris partim copiosus in auge
 Purpureo partimq; rosas in tegmine portans
 In rubea venturus eos & luce viden
 Hic Sytan vellet, qui dum gratissimus Isti
 Hospes erat, jussitq; sibi fluitare procellas
 Casareum litus Majestatemq; Sacratam
 Aechinem votis habuit. Tunc lumen amicum
 Sarmaticis investit agris quod nubibus olim
 Expectata Thon (dum Cesar thæca marito
 Accendit Fiderie tibi plausuq; Polono

Excipitur) Iosepha dedit, suffulgorat altis
Hymeneus curis, Compertant gaudia mille
Sideri catu, postquam Connubia magnis
Adveniunt sponsi, et grandis fama paratur
Sarmatico donanda Polo. Jam rursus eodem
Framite pompa venit, dum confusa pectora renum
Tinnit amor, rursusq; suis ordine triumphos
(Cyprius ille puer clamat.) Rex Sarmata campis.
Senus ille tamen diversos miscet ad usus
Ludicra, majoriq; fluens indagine fastus
Magnis giratur rebus, cui Regia Sceptra
Chelmenses mittunt in mutua vota Fiaras.
Praesul erat, tanta postquam suffragia Artis
A Patribus sumpsit Proavis, non dispare facto
Continuat Divis Menti Genitoribus usum.
Fredrorum de gente venit, quid magna beatis
Facta dedit superis, aeternorumq; Laborum
In Patria satis ampla suis dum pagina fastis
Enarrat, musas illis disterninat ether
Hunc socium Carpentia tenent Legatus in arvis
Ingreditur muros, dum technica pergama vidit.
Instatus portatur apex, geminâq; Columnâ
Spectantur turres, consurgunt caetera tectis.
Infundit portas copiosus miles, et alta
Signa vigent, ducitq; vias in cuspide ferrum
Intenus solidis fabricantur ancava trullis.

Et lateres portenta tegunt quae Histron avarus
 Lucrorum fingit, Lybij nunc ira Leonis
 Excubat, atq; ursis veniunt sua tela Caprisq;
 Imbellis consurgit honor, nunc aequera tensis
 Librantur, hystesq; fugit jam narvata sembo.
 Naves confligunt, respicit jam vulnera Dypbis;
 Et pomas consumit aqua, et nunc alter orantes
 Accelamat Nymphas, gratis pyniasq; nitores
 Et nitros bibit unda globos, Antonius atq;
 Puppae secat, Caesareq; fluit formosus in aen
 Quod Latius succedit amor, Neptunus avitis
 Congratulatur aquis, quod perferet Caesaris ausum
 Sed melius succensa Domus, dum argentea passim
 Spectra fivet panes, vel fulgens aurea num
 Barbaries ostenta premit, tenturaq; magnam
 Prodeum, tremulo bimbicina lana Capillo
 Invidit mensas, Splendentia vitra fenestri
 Circuit, et varias investit pariete firmas.
 Ibi quae Sarmaticus publice Consuta salutem
 Portat eques, longos distencunt atria muros
 Et magnos postes, aenibus quos miles in armis
 Posthabet et magnas monstrat post tergora
 Nulla quibus surgent extensis ^{firmas.} labara lignis
 Nulla Ducum series, horum Sed quisq; valebit
 Dux fore, vel grandem arbitrijs formare cohortem.

Adfulgent tandem, veneranda Palatia Regis
Et totus Regni cumulus pretiosus adstat.
In Trabeis Scythog nitens. Stant pygmata Lechi
Olsa Throni Mureaq bibit pretiosa metalli
Pondera Sarmaticos portant Diademata fastos
Qualis in antiquos Lechus delabitur agris.
Et plantat fulgur Trabea, dignusq Polonis
Incipit esse Pater, qualem praepostera Regem
Atas effudit, qui affinia Regna Vorusci
Inpreat, longosq gent per inhospita tecta
De mescho plausus, quali se Thracia cultu
Nobis adfundit, totum se merce clarat.
Ipse Paludatum circumvallatus amictum
Et frontem Diadema regens segnater utrumq
Purpureis Regale latus cinctusq Ministris
Applaudit, quos Lechus abit vel Vilia Mater
Ad Trabeas nutrit Patria sub ante procella.
Huc totis populi et plausu commune Anante
Endeius fertur vultum picturus amicum
Austriaci Augustam conseruat corde figuram.

Tractamentum

In Honorem Augustissima Imperatricis
Ipsa Tutelantia Illius die celebratum.

Jupiter arripit blandisq; resplendat & thet
Luminibus dum chara dies Augusta. Plonis
Festa gent, mensa non dedignata tributum.

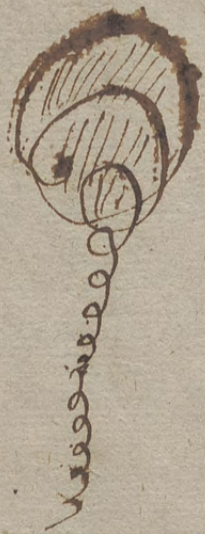
Scilicet antiquis correspondura triumphis
Religione nova, et cultu meliore superbas
Castruit ara dapes, quas jam non fabula pictis
Occubat in baccis, Sculag cohorte sacerates
Ille Deus, sed cuncta fremunt elementibus
anis.

Casarcasq; Domo, populorum vota precantur.
Nec mihi musa ferat qualis convivae Saturnus.
Aut Jupiter sacra bibat sibi pocula quondam
Dum formosa stetit conficta in imagine Juno.
Corda premit populus, mugiunt altaria tauris
Alternam mergit Mythes cervicem securim
Et gent in fluidum noventia lumina Tabum
Ignis edax, et cruda loquit Convivia Diva.
Ipse ferus vultus Majestatemq; severam
Jupiter acclinat fumo squallentia Arvens
Fercula, devotumq; sibi Ganimede propinat
Nectara, Jam rursus populorum disparescoto
Hac qua communes Cracchovia subleat aras
Prasulibus proprijs, et commoda tecta ministrat

(Vasaviam si Scepta Vocent Patriaq; medela.)
Affectus strepuere graves quicunq; Polono
Corde Volant famuloq; sibi Rectore Supernam
Garis attendunt faciem, Conspirat utiq;
Grandis amor, quamvis seruisus dispare
formâ

, Abundat. Postquam cupidis Concurritur agnis
Applausus Consulta fremunt, Nam Gange tuomentes
Attollant fluctus, vel se congesta metalli
Montibus attollat moles, Et loq; propinquis
Vocibus mitamet certos in Carmine plausus.
Consilium dum turba tent, spectatur avitus
Proœdi Genius post quem centena secuta
Fama venit, multasq; gent sub stemmate pompa
Indubijs jam certa stetit sententia. Tandem
Augetur per inanetremor dum turba gerentes
Remigat in ventos, et totam Gangis arenam
Terre parat, multis Concurrunt Alia turmis
Flumina Concretos attollit gemmas valeres
Et pretium non vile probat, portatur in urum
Hesperid quid fata tenent, quid consonus illi
Alit Arabs, Patrio pulcherrima gleba metallo
Cuncta venit, prestansq; suo jam fabrica mun
Inducitur, Magnus dum fundamenta metistor
Proœdi Genius, moleq; infabricat orbi
Sarmatæ, et Grædos aras veni se precatur.
Gælaræ indendas facie, Consurgite Ferris

Excelsa cognata Iovi, Atat deses in igne
Phabus, et Augusto postquam videre triumphos
Lucigeris stupuere notis. Tunc splendet inermis
Accendit sua Regna solo quem nulla coronat
Turba tenebrarum, nec tantis dissona pompa
Lux stellis trabeata venit, licet æthera sobus
In hinc quondam tereret Lutatia conjuncta
Nunc tamen in pignis non sudat temo quadrigis
Tuo Ceres Aquilas felicia sterna loercent
Cæsaream Vectura domum qua vota trophæum
Excitium, grandemq; gerunt præcordia plausum,
Augusto tandem amplectur numinemotes
Et sibi devotis arguit Dea Nonia Lechis
Excelsum formata Genus Regina Acambi
Sed populos Diadema regens, non dispar auctis
Principibus ducit præbrias in Imagine formas

x

CONTENTIA

Per Illmos Senatores Ministros status Vtriusque
Sientis et Deputatos ex Stuba Comitali cum Celsimo Princi-
pe Dothoruki Legato I Serenissimi Cari in diem presentem in Anticamera
Regis Serenissimi absoluta in hunc modum. et

Primo. Convenientibus M. M. Deputatis Celsissimus Princeps Nomi-
natus Craoviensis, Illmus Episcopus Chetm Vicecancellarius Regni,
Craoviensis, Calissiensis, Plociensis, Broscianus Palatini, Vilnen, Gernichoviensis
Castellani, Marchalcius, Cancellarius, Thesaurarius Regni et Mars-
chalcius aula Regia, Celsissimus Princeps Vicecancellarius M. D.
Lith. ex Stuba Comitali Referendarius, Succamerarius Thesaurarius
aula Regie, ruffus, Pincerna Metator Castellorum, Scriba Campestris,
Regis Cancellaria Polonia Referendarius, Vexilifer aula Regia
M. S. L. Leciciensis Grodicensis Succamerarius Broscensis Cujavien Suc-
camerarius, Lebyciensis, Vlodzoviensis, Civitatis Vexiliferi, Capifer Raven
assederunt in Anticamera collateralis ac hoc consulto preparata, quo adventit
et Princeps Dothoruki, cum filio et tribus Secretariis. Assidentes igitur
et accepta voce ab Illmo Marchalco Regni, inchoavit hanc Sessionem Cel-
sissimus Princeps Vicecancellarius Lithuania, in hunc sensum. Quod
Sua Regia Majestas ad representationem ex Stuba Comitali, ex occa-
sione litterarum Serenissimi Cari, quibus refert se ad latiore relationem
Celsissimi Dothoruki; deputare dignata est, in presentia Ministrorum status
Illmos ex Senatu ad conferendum, similiter et equestri ordo ex Stuba sua.
Ad hoc exposulavit a Celsimo Dothoruki, ut deferat ex mente Principalis
sui deferenda q. ad audiendum omnes Illmi presentes parati. Post hoc Illmus
Dothoruki in accepta voce detulit, Serenissimum Carum hac in parte se in
illum referre, et hoc commisisse, ut se informet num hac qua facta sunt post
Comitia Groden, similiter et responsa S. R. Altis et Celsissimi Primatis,
quod littera Serenissimi Cari fuerint cum Notitia Reip. instabat simul responsum
ad ultimas Serenissimi Cari litteras ad ordinem equestrem. Postquam
Celsissimus Nominatus Craoviensis accepta voce prolocutus, ad primas litteras a
Serenissimo Rege et Celsimo Primatis, data fuisse responsa. Ordo autem equestri
ad presentem Sessionem e gremio sui deputavit sicut em Rex, Serenissimus ut
audiamus ultiores propositiones et ad illas respondeamus Celsima Dominationi.

ait Celsus Dothoruki quod literas Regis Serenissimi et Celsi Primatis non aliter se-
renissimus Carolus suscepit, nisi ut declarationem belli ex quo fuerunt armibus infastae
terminis, qui similiter Tractatus Viennensis in praesudium Carae Mitis facti,
utrum cum Consilio Reip. facti sint vel non requisiti.

Reposuit ad haec Celsus nominatus Cracovien, requirendo a Celso Dothoruki
quales quirit a nobis Tractatus, polonosne an Saxonicos, Si Polonos? Resp. nullus
ejusmodi adhuc conficiebat adversus Tractatus sua Carae Mitis, et quia hoc
ignorat, et scire non vult, si autem aliqui facti sunt, extra mentem Reip. Si autem
Saxonicos? dicit Resp. ad illos non spectare, qui si facti sunt, isti ex parte
Electoralis, qui suum habuit interesse, non autem ea parte Regis Poloniae. De
quo Tractatu sicut ordines Regni Poloniae ignorant, et scire nolunt, ita rogamus
Celsum Dothoruki ac Ministros Saxoniae. apposuit et hoc, quod licet nolit
hunc Tractatum excusare, attamen illud profitetur, quod in hoc, nec directe nec
indirecte, aliquid contra carcam Mitem inveniri potest. Sed contra illum, qui
vellet Casarem Mitem aggredi, aut quemcumq. Colligatorum, imo Clausa Janua,
tam Serenissimo Carolo quam alijs quibuscumq. potentijs, quae vellent eandem Colli-
gationem auferre, consequenter si Carolus Serenissimus non habuit talem intentio-
nem, non tenetur sibi hunc Tractatum applicare, qui nullatenus ut Polonicus
debet intelligi, praesertim dum Celsus Princeps legatus in Polonia remansit,
et sciens jura Regni Poloniae potest affirmare apud nos non sine Notitia et
beneplacito Ordinum in Amicitia nunt. Statui potest. Adjungens sicut ultimus
Tractatus cum Serenissimo Carolo cum notitia Reip. et per datam Expeditionem
facioria a Senatus Consilio est pactus, et post hunc Resp. nullum agnoscit
fuisse, et nullum scire vult, quae ad detrahendum hoc propter assecuracionem Sevi-
ritatis sua per projectum in Stuba Comitiali in diem hesternam conclusum prisca
jura reprobat et rejicit omnes ejusmodi Tractatus qui sine Scitu et consensu ejusdem
sunt.

Inbulit ad haec Princeps Dothoruki quod Carae Mitas non solum Regis Poloniae
sed etiam Electoris Saxoniae fuerat colligata, et quia vult scire fuit consilia Reip.
hujus Tractatus, quando in illum est implicata, sicut illi sunt nota jura Regni. Si-
militer et Illmus Sleming debet illa scire, consequenter non implicaret se in talem
negociationem, neq. posset hoc peragere si non haberet consensum, et licet Carae
Mitas non sit expressa in hoc Tractatu, attamen quilibet Idiola facile rejiciet
contra nullum fuisse factum, qui ab ipso initio omnia fecit et facit propter Conserva-
tionem Reip. et vicissim nullam gratitudinem agnoscit, dum ego ipse Indana et haec
tanquam inimicus tractor, et tanquam suspectus Cavendi colloquium et praesentium
apud me. In finem asseruit impossibile ut Senatores et Ministri hanc Negociatio-
nem ignorent.

Ad haec Celsus nominatus reposuit dolendo, de diffidentia hac ad Personas nos-
tras, quod etiam solus aliquoties habuit in votis profiteri personaliter veneratione
suam Celso Legato quod tamen ob debilitatem illam praestare non potuit. Princeps
Dothoruki ait, Celsus et Indana Dominatio Vestra non tantum, Visitacionis erga sed
etiam Conferentia voluit ad me invisere, et tamen Doctores fatigium ejusmodi in

loquendo inhibuerunt.

Respondit Celsus Nominatus Visitationem non posse esse sine loquela. Hoc intendit Princeps Dithoruki inferendo Troona inhibendum fuisse cum illo colloquium et quod multa passus propter sermonem in habitatione Celsi Nominati habitum, ubi quidquid prolocutus est id totum nunc verificatum. In finem iterato dixit Resp. aut alios M. M. debuisse scire de hoc Tractatu.

Ad haec Celsus Nominatus ut aut Resp. aut alius aliquis Polonus noscens bene statum nostrum id sciret hoc esse non potest, quia sicut homo ex anima et corpore componitur, sic apud nos in Polonia Tractatus cum Voluntate et plenipotencia statuum Resp. sunt et quod etiam Celsus Primas in ejusmodi terminis dant responsum.

Aut Princeps Dithoruki, quod non tantum agimus hunc Tractatum sed M. Peyeris cum ratificatione fuisse missus Viennam. Respondit Celsus Nominatus non tantum in nostra sed etiam in vestra fide impossibile est, prius baptizare quam nascatur. At magis ante baptismum non confertur Sacerdotium, quomodo ergo debuit esse ratificatio Tractatus, qui non erat, et qui in mea Sententia non habet nomen Tractatus, qui est sine beneplacito et notitia Resp. sed non nisi projectum. Dixit Princeps Dithoruki ex postulando responsum ad Caesarem Altem quod illi desit ad Tractatum et iterum dixit quod non sit projectum.

Ad quod iterum Ill. enifer Regni reposuit quod respectu interesse Poloni sit Projectum quod tamen respectu interesse Saxoni possit esse Tractatus. Hoc idem et Metaber Castorum Regni confirmavit adjungens, quod sicut Celsus Princeps non possit nobiscum ullas componere negotiationes, si plenipotenciam et mandatam a suo Principali non haberet, ita ex parte Resp. nemo potest ullas peragere tractationes sine consensu ejusdem et expeditione debita.

Illius Cancellarius Regni in assumpta voce dolorem suum expressit ad Principem Dithoruki, quod non tantum apud se habet, sed et alij ad invidiam proponit, juratam et intemeratam fidem Ministrorum, et si hoc denovo praesens Minister ageret, quicum non esset sed quia Princeps Legatus tam longo tempore in Polonia existens, interesse Serenissimi Carissimi promovendi, ideo majorem habet dolorem. Praecipue dum Troona Princeps Dithoruki percontatus ex Illmo Cancellario Regni, num aliqua expeditio orta ad negotiationem S. Feltmarshali obligando hoc in passu, recepit talem replicam, quod nulla hac in parte instructio, aut expeditio, ex Cancellaria Regni venit. Qua ergo ratione Celsus Princeps cum sit jam verbo et fide ministeriali certificatus et informatus Sinistram opinionem ipse habet et in discursibus suis eandem informat.

Ad haec respondit Princeps Dithoruki, Personam Illmi et ministerium a se valde amari &c. Sed Illmus Cancellarius asseruit ut quid ergo fidem Ministrorum reddat in dubium et Sinistram opinionem. Iterum Princeps Dithoruki se nolle per hoc derogari Honori Illmorum, attamen et hoc corrigere non potest ut Illmi hunc Tractatum ignorarent, dum adhuc ante annum informavit circa illum, quod etiam ex ipsa relatione M. Feltmarshali datum evidenter patet, et quia in hoc fundamento tam acria responsa et Severam literam ad Caesarem Altem fuerant scripta & quod debuerunt Illmi Ministri in illud tempus protestari contra hoc, et Resp. deferre. Ad haec impossibile est illam negotiationem habere ut Projectum, dum a tribus Potentijis

Plenipotentiarij, illi sua nomina subscripserunt.

Celsus Nominatus Crauonien ait. contra se ipsum Celsum Legatum loqui, qui hoc Projectum agnoscat Tractatum fuisse et ad Pemp. conformari, ex mente Principali sui lesionem, quod Resp. non suscipit in Tractatum, sed verum Projectum q. de quo etiam Scire non vult. Ad haec neesse est distinguere notitiam, a notitia, prima enim Solet esse ante opus, quod altera subsequitur, non potest autem hoc non tantum probari sed nec obijci. ut nos aut D. B. Ministri Sciremus ante negotiationem hujus Tractatus, ex post tamen non negamus hoc, sed et illud fatemur, quod accepta notitia fortiter obstitimus S. Feldmareschalco cum reprobatione et rejectione illius et respondimus Magnifico illum in Saxonico interesse posse agere, non autem in Polono sine beneplacito et plenipotencia Reip. Protestari autem contra hoc non visum est nolentibus per hoc diffidentias cumulare. Inuit hic Princeps Dothoruki se scire Polonos in quosdam occultas et nouas dari negotiatio- nes.

Ad quam Vocem omnes cum Celsissimo Nominato infremuerunt, et urgebant revelationem talis Personae. Cum autem Celsus Legatus nollet id prestare intulit Celsus Nominatus hoc futurum fuisse crimen contra statum, et ejusmodi Persona esset secundum jura infamis et perouellis. neque esse possibile ut aliquis Patria amans hoc posse presumere, non habens facultatem totalem a Resp. que quantumvis fuerit in suspitione, attamen sub tempore confederationis ad componendos Tractatus cum Primo Caro III Palatino Culmen S. Vriatynski assignatus. Ad haec si inueniretur tam impius, qui hanc rem attentaret, nunquam eandem solus attentaret, verum aut Senatus Consilium, aut quosdam particulares pertraheret in complicatam facti. Ad ultimum etiam particularis Persona una et altera se in hujusmodi nefas resolveret nullum essatum solitentur earum sentimenta secundum jura et usus Patriae, et quo modo non hoc fieri potuisset dum Resp. D. S. gratia in pace constituta, et Comitia tam frequentia per jus nouissimum assecurata convocata?

Respondit Princeps Dothoruki pronum facillimum esse factum causare, et rationes in promptu posse esse, et quod plura loqui posset, sed dum videt M. M. contra se insurgentes desistit a proposito. Omnes autem ea postulabant expositionem si sunt aliqua molimina. Celsus autem Nominatus intulit quod Resp. pronum contentum reddidit Primo Carum eo, quod vult hanc sinistram opinionem deponere, dum per projectum retractat illum Tractatum, sed viuisim pretendere vult, ut Primus Carus sincere cum illa procedat, et ejusmodi objectionibus non sit obliget illam sibi, que in quantum est sincerae amicitiae obligationibus Tractatum non satis fieret, per publicum in amicitijs Tractatum circa se ipsam cogitare cogeroz.

Reponit Princeps Dothoruki quod non objectionibus sed re ipsa demonstrat dum M. Feldmareschalco et aula Caesarea sciens jura Reip. hunc Tractatum subscripserunt quod non facerent, si aliquis Polonorum illic inuentus fuisset et neciretur de ipso.

Celsus Nominatus Crauonien explicabat probando ipsam copiam Tractatus

evidenter demonstrari quod hic cum Electore Saxonie et non cum Rege Poloniae compositus sit. Ultra quod per expressum volitum est beneplacito Reip. in articulo 13 acceptare et accedere ad hoc vel non. Adiecerunt etiam Referendaris et Metatorum Castellorum Regni, quod Cesar ipse hunc Tractatum egit tanquam Dominus hereditariorum Dominiorum suorum idem Rex Anglica Elector Hannover: idem Rex Serrimus Poloniae tanquam Elector Saxonie egerunt &

Intulit Princeps Dothoruki, quod etsi credat huiusmodi quod hic Tractatus sine notitia Reip. factus, attamen ex postulat, ut Senno Caro in eisdem terminis detur responsum.

Reponit Celsus nominatus Craoviensis Status Reip. hoc declarant quod praeter responsum superaddunt Satisfactionem per constitutionem in hesternum Bettam in Ruba comitali Sed vicissim Rex Serrimus et Reip. pretendunt ut Serrimus Carolus ex sua parte per contrarias actiones aut potius denegatam velociorem et favorabilem expeditionem Legato ordinario non disobliget sibi Regem Serrimum et Rempublicam.

Post haec assumpsit Vocem D. Dunin et expressit quod non sperabat hoc loci talem assumere impetitionem Persona sua, at dum Princeps Dothoruki non tantum illum Sed D. Ministros dat in discrimen et odium respectu expeditionis, et presentiam sua Viennae talem fuit relationem et explicationem. Quod dum Wschovam adfuit Princeps Salomo cum declaratione ab Aug. Cesare respectu Conubij Filij Regis Serrimi hoc temporis Rex Serrimus tanquam amans sentis sua dignatus est ordinare illum cum gratiarum actione Cesari Augusto et quod nihil amplius illius expedire stinebat tantum complementa, ex postulavit interim meliorem circa Personam suam opinionem.

Ad haec Princeps Dothoruki ait eiusdem damnum illius peccatum simul ex postulabat responsum Caro Serrimo.

Ad qua Celsus nominatus reponit appromittendo non tantum in originali responsum, sed et copias illius insuper Supplementum ad instructionem in Palatio no Marovic, transmittere In reliquo quaesivit an habeat aliquid deferre ea parte Serrimi Cari siquidem nostra juncta accedere volumus.

Vbi intulit Princeps Dothoruki expeditionem legati ad Carcam Altem esse suspiciosam, quod tam violenter missus sit et pecunia provisus a Celsus nominato Sui licet fuerit Troina assignatus, indigentia tamen cessavit, dum evacuatio exercituum Serrimi Cari de qua conquestum erat in comitijs jam subsecuta. Melius erat illum e modernis comitijs expedite repositum nondum plena evacuatio, dum in Cantandia adhuc inveniuntur exercitus Serrimi Cari.

Respondit quod hoc tantum propter assistentia Celsissima Principi. Instabant Magnifici ut Principissa alio transferret suum residere.

Intulit Princeps Dothoruki ex inde esse originem diffidentiarum et suspitionum quod Reip. non habet residentem suum ad Carcam Altem cujus ablegatum deprecatus allegando quod ante haec Residens Saxonid. D. leff. ingerebat se in interese Reip. volens esse plenipotens ad Insulam alland, sed non ausus.

Respondum quod pronunt et Legatus magnus S. Palatinus materiam et Secre:
tariet ejus S. Regina deputati.

Ad haec dixit Princeps Dolhoruki hanc Legationem Sempub. et Regem Simum
cum Srimo Caro posse ad iras et violentia media conitari ad quem velut ad suum
subditum scribit mandando ac si Julius vel Augustus effet, et totum mundum regere:
ret, etsi pretensiones magna erant circa restitutionem Provinciae Insantf. Carca
Mitas. Sicut quomodo ad ista respondere debeat, quia aliae conjecturae erant
Legatione S. Uoltowicz, et alia hunc, et ista non terrebunt Srimum Carum, qui
tantas vires habet.

Repositum quod non velit terrere Resp. dum requirit servandum Tractatum et
restitutionem Provinciae Insantf. ad ultimum dixit Princeps Dolhoruki hesio
quid velitis bellumne an pacem, quia si violenter cogitatis recipere Provincias
debeatis alienos exercitus inducere, et Tractatus formare, et Srimus Carus
hoc non permitteret, et solus Poloniam ingrederetur occurrendo et proximum
restringendo Ucalegonta S.

Post haec S. Dux M. S. Lithf ait quod nulla adhuc appareat ratio, ob quam Srimus
Carus non deberet satis facere Tractatum, et non restituere Provinciam
Insantf.

Respondit Sps Dolhoruki nunc tempus hui non esse, quia non habetis praesidia
et commune interesse.

Repositum quod non sit turbatio illorum hac in parte, et quod possit invenire
Resp. media manutenerendi et assecurandi suas Provincias.

Subiungit S. Referendarius M. S. L. Siquidem haec illa Sps Legati tangit
super nam Legationem S. M. Ulmi Marchali M. S. L. ideo sicut Secretarius
illius alloquitur illi et desert quod ipsa rationes Srimo Cari respectu Resp. et
Provinciae Insantf. fuerunt allegatae nihil iuvante remonstrations quod in illud tem-
pus Resp. in duplo autionem exercituum constituerat.

Ad id Sps Dolhoruki non esse tempus de hoc pronunt loqui dum suspiciones inter-
veniunt, dum contra illum Tractatus fiunt et inimice rescribitur. Recepta
Provincia Insantf. possitis eandem armis contra Srimum Carum induere, ad haec
habet rationes Srimus Carus, quare hanc Provinciam non restituit et si ma-
tabitur amice potest bonam Expeditionem dare Legato violento autem modo
non recipietis vestrum.

Adloquens autem S. Tripolski materiam Tractatus ait, quod natura
Srimum nostrorum sit, ut quae sunt in comitijs ab omnibus suantur et
ad confirmandos Tractatus duo necessaria esse comitia una ad Tandam
plenipotentiam altera ad ratificationem, et quia utrumque Sps Legatus
non potest probare non debet incurrere Resp. et sinistras opiniones Serere,
alias hac via non induet finem.

Subiungit Celmus nominatus Craoviensis Legationem non debere esse in
Suspensione ulla, praesertim tam concordem et statutam nondum practicato in Polo.

nia modo, dum ad fortem expostulationem Statuum Reip. à throno ante Con-
 clusionem Comitiorum debuit esse declarata. et Persona D. Palatini Magvici
 fuit nominata. Indigentia etiam illius fuit omnino inconcussa, ob recipiendam
 categoricam resolutionem Senni Cari velit nobis conservare amicitiam, qua ratio-
 ne etiam Comitiam propter exoptandam relationem eisdem Legali limitata, quod
 autem pecuniam suam in illum erogaverit Cessmus Nominatus Cracoviën hoc
 egit ex amore Patrie, et propter commune interesse simul refundendo diffi-
 dentias, qua crescebant ex liberis Principis Doltoruli per Poloniam Sparsis.
 Instructio etiam data nullum involvit ferriculamentum, nec acerbis tracta-
 tiones, qua nil amplius inducit supra priorem D. Wolloviç datam, tantum
 quod noviter accessit circa Sedanum et Cantandiam, qua Instructio dum
 Lecta fuit in Aula comitali cum summo plausu approbata, siquidem om-
 nes pacem non bellum cogitamus, et quod in illa primum punctum condis-
 statio bonæ, stabili et sincere amicitie erga Caræam Altæm, quam
 licet Principi Legato secundum consuetudinem omnium gentium com-
 municare non expedit, tamen ad affectationem Cessmæ Dominationis
 Vestre potest in Cancelleria Regni concedi ad legendum. Dummodò
 Caræa Altæa ex parte sua in integro velit servare pacta secum præ-
 cipuum articulum quintum, qui per D. Regentem fuit lectus et obligare
 et non disobligare sibi velut Regem Sennum et Temp. Reposuit Princeps
 Doltoruli se non posse ad hoc respondere, sed D. Legatus circa hoc
 urgeat.

Ait Cessmus Nominatus Cracoviën non ideo hoc dici ut faciat Celsi-
 tudo vestra sed ut tantum hoc sciat, et apud Principalem suam agat, et ut
 possimus sine cogitatus et Intentionem Senni Cari, qualis enim amicus est,
 qui in nos omnia belli incommoda et infortunia congerit, et ipse fructus assumit,
 et colligatio debet esse non sterilis sed fructuosa. Ad hæc expressit dolorem
 Regis Senni et Reip. ex Tractatu in Insula Allard quod ipse sine Pleni-
 potentiaro nostro agitaretur.

Respondit Ips Doltoruli asserendo quod iste Serenissimus Carus
 hoc significabat in suis literis exposcens Commissarios.

Ait ad hæc D. Thesaurarius Regni quod instabamus ordinationem
 Regis Suevæ sine quibus impossibile erat impedire Plenipotentiaros Reip.
 publicæ.

Idem ipsum Cessmus Nominatus confirmavit dicens quomodo po-
 tuerunt presumere illum migrare Plenipotentiarij, Reipublica videntes
 Ministrum Saxonie non acceptatum, imo exclusum quod non licuit, ex quo

Carus Serenissimus Tractatum non tantum velut cum Rege Polonia
Sed etiam tanquam cum Electore Saxonie. Hæc autem exclusio hoc forsi-
tan sine acta quem deferunt aulæ ant hac bello contra coronam Svecicam in-
Ericctam, et nunc per particulares R. et C. G. IV. concordatam Serenissi-
mum Carum voluisse tantum particularem agere Tractatum in perniciem
Regis Snni et Reip. Quod totum ex Scriptis post D. Sertz Ministrum
Sveicæ relictis patuit. Ex quibus puncta præsentavit Cællmus Nomina-
tus, et voluit Snnus Pps Dolhorubi ait hoc fuit missum ab aula Hungarica
non est credendum, quia amicus noster est.

Reposuit Cællmus Nominatus quod sicut nolit hoc affirmare pro certo, ita
et hoc certum quod Tractatus Alland generavit Tractatum Viennæ, quia
si Snnus Carus est verus amicus Regis Snni et Reip. et nihil habuit
mali in recessu pro illo tempore debuit stare secundum obligationem
Tractatus cum Rege Sveicæ, quod dum Plenipotentiariorum Regis et Reip.
non acceptatum, ille etiam suas non mittet. Legit post hæc Regens Car. Regni
puncta Tractatus in Insula Alland interpretatus Polonia, quod Snnus Carus
cum R. et C. Rege Sveicæ Statuerant, viis in aspectum quod Stanislaum Regem
in Thronum reducerent et eo sine octoginta millia exercituum Norihæ vellet
inducere in Regnum Polonia. Aula Berlinæ post cepionem Svecorum è Pomeræ-
nia Polonia Provincia Cursandiam removeret et alia similia attentare in
prejudicium Reip. fuerint parati detulit et alia puncta fuerunt, a quibus
Nisum cessare Sed in Polonum idioma transverse consignare D. Legato, qui
ad intuitionem Principalis sui intulit, quod Snnus Carus hoc documenta de-
dit Amicitie, dum intra resolutionem ultima confederationis as-
sistebat Regi Snni, qui certe n̄ servaretur in Throno, si feliciter Suce-
deret confederatis si Carus Snnus non interposuisset mediationem suam.

Reposuit D. Legens Car. Regni hæc Confederationem non fuisse tra-
Regem Snnum, additam et hoc, quod hæc confederatio facta sit ex instinctu
Regis Sveicæ. Tandem Cællmus Nominatus Craovicen ait, quod Depositis pa-
rumper his punctis per D. Regentem Sclis præsentat p̄t. hoc cordolium Rex
Snnus et Reip. quod in originali vidit scilicet literas Ministri Angliæ Constanti-
nopolis Scriptas, quæ deferunt quod D. Daskow ministravit memoriale Post hæc
expressim qualiter Snnus Carus videns Regem Snnum opprimere libertatem
in Polonia velat ut exeretur Turici Regnum hoc ingredi antur, et ut de Throno
Rege Snni Sclocius assumatur ad coronam. Quod et D. Dux M. P. L. affirma-
vit Subiungens certam se habuisse informationem, qualiter idem D. Daskow habita-

audientia apud Rotham tribus diebus morabatur apud Laocium in Palatio.
Adidit etiam D. Scriba Camp. L. Se habuisse literas Turcas, idem ipsum con:
firmantes cum hoc audito, quod Primus Carolus habuit Voluntatem Scribendi Turcis,
appromittens ad futuram Campaniam aliquot decena millia exercituum transferre
in Poloniam id ipsum illis precatus.

Reponit ad haec Pps Polthorubi hui non esse tandem fidem presentem hui rela:
tioni facta a D. Scriba, de quo Similis fuit relatio illum fuisse ad Chotin quod
D. Scriba non negavit, quod in confinijs illis manem ad diventarum rerum emptio:
nem illic esse soleat. Tunc autem ad finem Sermonem suum Celsissimus
Nominatus intulit quod Rotha Sapienter ad hoc memoriale responderit D.
Daskow videlicet ut primo Carolus inspicat et illa inspicat Praesens ejus. Postea
intulit quod, ut ad propositiones Ppis Legati dato responso sicut etiam nostris
doloribus propositis ~~ex parte~~ Regis Primi et Leip. auerit ad exprimendam
delectabiliorum rem, hoc est quod Caesar Augustus Significet Intentionem
Reginae Sueviae ad pacem componendam, et quod desideret Tractatum in
Brusnik, cui ut Submitamus nostros Plenipotentiarios precatur, et hoc ipsum
debit Significare Serenissimo Carolo (quod etiam D. Polthorubi affirmavit ex
Scriptis ad se cognovimus) et secundo haec Rex Serenissimus Sincere proce:
dens cum Primo Carolo, id illi communicat, et P. Legatus ad referendum hoc
Principali suo obligatur, ut Primus Carolus Plenipotentiarios eodem assignet
ut conjuncti cum nostris Tractent cum fructu communi. Testatur autem
Resp. quod si Serenissimus Carolus elongatum se ab his demonstrat, et nolit
ad Generale Tractatum accedere, tunc Respublica debet suos emittere,
et sibi consulere notens diutius in tali statu perseverare, quo ignorat bel:
lumne an pacem habeat. Sed dum Carolus Primus omnes proventus belli huius
in suam consumat partem nullam intra Regionem suam sentiens ruinam,
et Respublica nullum passim per hostem sicut etiam per colligatos exercitus
Serenissimi Caroli et ad ultimam planè venit ruinam, ideo tempestive Sere:
nissimus Carolus se resolvat, vel simul ad Tractatum accedere, vel partem
Respublica resolvere et permittere illi (salvâ antiquâ pace et amicitia)
tractare, imo fructu tali Tractatu, populi Respublica in suas Personas
accipere mediationem inter Serenissimum Carolum, et Potentias illi contra:
rias. et hic Tractatus non erit arcanus, sed apertus. Desertur et hoc,
quod Regina Suevia Scripsit ad Regem Serenissimum cum pleno titulo
precata cum nobis pacem, et licet habeamus rem plenam, dum hoc affirmat,
quod erat in proposito, dum nos nullum facimus passum sine communicatione, et
volumus realiter Sine nom Serenissimus Carolus Similiter velit pacem et vel Car:
rem Serenissimum vel nos accipiat in mediatores. ad reliquum et hoc instamus

nomine Regis Serenissimi, et Reipublicae, ut Caro Serenissimo remonstret quod tota
nostra gens nulliunde habet divitias nisi Gedano, quod nunc maximum tollerat
damnum, et cum illo tota Regio per existentes illic naves cum Generali Frantz
Wille Boy quod licet nunc securum sit sub tempore hyemis, audente attamen
vere timendum est, ne aut ille pereat, aut innocens civitas ne patiatur aliquam
clausibus Suevis et Anglicis, deo expetebat à R. Legato, ut postulet à Sere-
nissimo Caro ordinationem ad recessum dicti Generalis. Ad haec circa
id obligavit ut si Serenissimus Caro nobis et cum nostro Gedano procedat,
qualiter agere consuevit, cum vicinis licet non tam constantiter servantem
Tractatum dum liberam Navigationem ad Gultavam concedit.

Reposuit Princeps Dithoruki ut per D. Legatum expostetur
à Serenissimo Caro. Assumpsit posthaec Vocem Illius Cancellarius Regni
exprimendo quod meta hujus *INTELLIGITUR* est propter confir-
mandam amicitiam inter monarchas, sic etiam propter urgentiam felicem
expeditionem S. Palatini Maxoviae. Adhuc tamen una manet materia
Regis Serenissimi et Reipublicae, quod Serenissimus Caro literas scripse-
rit ad quosdam Senatores, quae trahunt ad diffidentiam inter Regem
Serenissimum et Reipublicam et contrariam tunc nobis denegantibus
correspondentiam cum externis Monarchiis. Haec literae faciunt dubium con-
servandae amicitiae ex parte Serenissimi Caris et Spei favorabilis successus
legationis à Reipublica, dum in talem expositionem invenimus. Quod autem
responsa Regis Serenissimi et Celsissimi Primatis ut declarationem belli
suscepit, scire quidnam in illis talem fecit expositionem et debuit expectari
explicatio.

Respondit Sps Dithoruki, quod haec literae dum adhuc nesciretur Illi Legati
Praesentia sunt missae, et Serenissimus Caro sicut vult vivere in amicitia cum
Reipublica, ita querit num cum scitu illius Responsa sint data.

Cui D. Cancellarius Regni et alij responderunt, querentes quodnam punctum
in responsorijs dedit occasionem S. Caro ad talem Scripturam, quare
visum n. n. publice legendum esse responsum Celsissimi Primatis. Quo facto per
D. Legentem Cancellaria Regni ait Celsimus nominatus, si hoc non placet quod
inquirimus restitutionem Livoniae, Curlandiae, et alias injurias proponimus omnes
ne deo sumus inimici?

Respondit Sps Dithoruki quod S. Caro pro nullo responso habuit ejusmodi
litteras, ea quo non ex Comitibus fuerunt scriptae. D. Thesaurarius Regni dixit.

dixit haec responsa satis civillissime fuisse scripta, non sic ut literae Serenissimi Carissimi
 de anterioribus infanta terminis f. Post haec Celsissimus Vice Cancellarius M. D. P. inter-
 rogavit Celsissimum legatum habeat ne aliquid adhuc ad conferendum Deposuit non
 Et sic Celsissimus Vice Cancellarius dixit quod omnia haec deferimus Regi Sere-
 nissimo et Statibus Rei publice, Tandem assurrexerunt omnes et Princeps
 D. Honorati Valedictio membris abiit.

Postquam abiit D. Honorati Princeps sederunt iterum omnes et Celsissimus ho-
 minatus Craovien aucta voce intulit. Vidimus fructus colligationis et amicitiam
 qualiter Temp. cum S. Rege et nosmetipsis discordijs permiscere intendunt,
 disijciendo tam falsas imposturas quod velit solvere amicas leges, et licet in ante-
 cessum inruit quod non approbet Wenen. Tractatum, attamen illum legens nihil
 inveniit solummodo quod Serenissimus Rex jure naturalis defensionis ad echo ejus
 quodi Tractatus in Insula Atamo provisionaliter prospexit Securitati Suae et
 Reip. et per hoc ipsum voluit se facere considerabilem, et quilibet se imaginetur
 Personam Regiam in talibus occasionibus, si non cogitant de se ipso. Intentio
 autem omnis est haec, ut nullus nobis ex hoc bello proventus sit, imo ipsorum colat-
 mus Servitutem. Custandiam propter Carum usurparunt et Lithvanice tantam
 partem perdidit, et quia sure neceparium si Carus popet possideret Livonia
 am certe regiones albae Lusia Palatinatus Poloen. et vitescor. et aliae jam
 perirent per continuam molestiam et Subjectionem a Moschua continus mentis
 coarvante. Quod Rex S. et Celsissimus Primas suspexerunt, ut e Custandiam
 mercat exortum deo sunt inimici. Manifestavit et hoc Celsissimus Nominatus,
 quod conservando hanc Colligationem ex interose Regis Serenissimi et Reip.
 Semper Caro et Ministri ejus veritatem annuntiavit obligando ne quando
 finis adent belli injuriam faciant Reip, sed quam justissime partiantur spolia
 belli. Ad reliquum expressit, quod ex hac conferentia hoc habeamus emolumentum,
 quod ante Status Reip. et toto mundo demonstratus veritas et Sincera intentio:
 res S. Q. M. et falsitates et artes contrariae partis. Asscuravit adhaec
 jurata fide, quod Rex S. non cogitabat unquam nec cogitat bellum aliquod
 sed tantum Reipsum et Temp. vult vivere in tali statu constitutam ut non
 dependeat a Caro et a nulla alia Potentia vicina. Expostulavit simul M. M.
 equestrii ordinis, ut quam perfectissima in Stuba comitatu faciant relationem que
 ut eo magis succedat in junctum Secretarijs in Crastinum parare descriptionem
 hujus Conferentiae.

Post lectionem intulit S. Marchalus exponendo responsum ad S. Carum
 a Stuba comitatu et etiam desiderium, que popunt spe ad instructionem D. Palatino
 Marovic ut dentur projecta. Posthaec gratias actis May. ad conferentiam deputatis
 pro toleratis in publicum laboribus quae vult quid inchoandum. Assumptum ergo
 Primo D. Metator Castrorum Regni expressit, Temp. us esse breve Comitiorum et lotabat

x

Secundo per materias concludere illas, ne postea ad finem eatur ad confusionem. Supplementum Instructionis D. Palatino datam hic ne an in Cancellaria Regni Sibi-
bendum permittit. S. Legens Cui. Regni explicuit imposturam in se latam, quod
quando Salerno adfuit cum noticia Vienna ratione connubii, produm a S. R. M.
Fuerit expeditus cum Instructione sub sigillo cubiuli Regij tantum cum complemen-
to gratiarum actionis quod appromisit authentice documentis probandum et
quidem et juramento D. Dapifer Savonis volebat autionem exequatum simul faci-
endum manifestum contra Tractatum Viennensem.

D. Vice Scullator Vrsini Ensi nos S. Carus per Legatum suum non fuit certos
reuperande Swonia et aliorum a Corpore Reip. avufforum sicut patet ex relatio-
ne conferentia, attamen ~~et~~ referendo nos ad expeditionem et relationem D. Palati-
ni tenet nos quasi in spe, videbimus ergo num haec nos spes non fallat. Et quia
Illius Cancellarius Regni vult a nobis ad Supplementum desideria. Comme-
moro Bona in Althania, quorum politus est Pps Menzigh et Capitaneatum
Ors Hanensem non videbitur hic non nullis magnificis expedire ablegatum ad au-
gustissimum Caesarem, ne Resp. pertrahatur in aliquam nocivam negotiatio-
nem, ego huic sum contrarius et sic dico.

Imo ablegatus erit a nobis instructus et supra Instructionem nihil poterit
et non debet agere, et sic non poterit circa illam aliquid praesumere,
quod nobis esset praesudicium.

2do Necessarius est ablegatus ut Augusto Caesari gratias agat pro
memoria Soloniae quod eventu prospero probatur, dum Moschos non habemus.

3tio Deprecando Caesarem Augustissimum quod Tractatus Viennensis factus sit
contra iura nostra, et quod nos colligationem cum Augusto Caesare praestemus
nobis, neque illam relinquimus, quae potest esse semper sed servatis iuribus
nostris, ex quo non dubito quod augustissimus Caesar erit contentus. Ratione
autem injurie in Bonis Capitaneatus Offstinensis et D. Capitanei Botruys con-
sis putarem ad hoc sufficiens remedium esse commissionem. Quod autem
spectat ad Puncta duo, scilicet communis in bellum motus et bonorum
Neoburgensium, contra quae intervenerunt Magnificorum Dominorum De-
putatorum ad formandam constitutionem manifestationes, sicut jam toties
est Persona mea in Stuba Comitiali inferrebam, ita et nunc eodem ductus
inferre non dubito, ut utrumque abrogatum esse possit, alias non adeo facili
consensu dabimus fidem constitutioni nostrae.

ACTA

Astorum in Continuati-
one Generalium Regni Comitior
Parsavia sub Annum Domini 1519
et mantelapsium Crudna inchoatorum

L. C. L. A. T. J. O.

Regni Poloniae Incolarum Communi Notitia
I. R. et D. J. J. A.

Regni exercent impune, tum quod Concilia Consilio-
rum et Archiva Regni sine cura in Luinam vergunt, suau-
sit in eundas esse Lationes, et calculum cum Thesauris
conquestus est suo, et aliorum Incolarum Terra Vitren-
sis atque Bielsensis cum Prussia Ducali confinantium
nomine idque conquestus est iubente lege, Sexto ab inchoa-
tione die. et quidem contra violentias Electoris Brande-
burgici. hoc titulo eum solum nominabat quod iura Gem-
frum et limites Regni violando per absolutam potentiam
Villas ac fundos Nobilibus Regni Poloniae adimere iubet
quodque modus, quem homines Brandenburgici tenent in
procedendo, intolerabilior sit, quam ipsa iniuria Expen-
dit ut haec desideria Sacra Regis Maiestati deferantur
utque in presentibus Comitibus medela adferatur.

Succamerius Regni Supremus, Dominus Lubomirski,
suavit omnes has materias ad pleniorum Numerum
forum referendas nunc vero permittendam pro moy-
re Sacra Regis Maiestatis Salutationem ore Marx-
chali Comititatis.

Succamerius Grodnensis Dominus Alciuta tenet
satisfactionem Provinciae Lithuanae respectu alterna-
tis ipsius, urgebat, Declarans nolle se ulterius pro-
cedere in consilijs, quo usque in hac Matrone non
decidetur.

Succamerarius et Nuntius Terrae Cernensis Do-
minus Prudki excusando terram suam, quod ob-
rupta Comititia antecomititia, non habuerit Num-
tios suos in presentia Grodne carentia, dixit, factum
id fuisse natura libertatis, sed quod nunc defectum
reparando ex clementia Sacrae Regis Maiestatis
ipse cum collega suo compareat ad Terrendum
publico. Quo ad pretensam iniuriam Provinciae
Lithuanae dixit, posse ex facili eam resarciri per
proiectam assecuracionis ne id in posterum
fiat Ad quod Dominus Karwowski interposuit
interlocutione non esse iustum ut partus noster
condemnetur, utque Silesiones Nostri lege eiusmodi,

coardentur, qui in eadem libertate in qua et nos
videre volent.

Dapifer Ravensis Dominus Swidzinski suavisit limitan-
dam sessionem ad pleniorum Numerum Nuntiorum
Capitaneus Vismensis Dominus Puzyna censuit per
mittendam Sacrae Regiae Maiestati Salutationem cum ex-
pressionem obligationum, quas status Republicae debet
Sacrae Regiae Maiestati.

Quo ad Pretensionem Provinciae Lithvaniae dicit in anem
nam dum Respublica remisit in manus Sa. Regiae Mltty
et tempus et locum praefigendum, ergo Reapumptio Comi-
tionum hic loci est iuxta legem subiuncta se audivisse
et fama publica inveniri in Provincia Lithvaniae factio-
sos, qui molimina cum Serenissimo Caro praestant, ac
proinde quae Securitas ibidem Comitibus foret.

Ad haec Dominus Jurewicz Nuntius Brescianensis
Lith admirandum atq. scandalizatum se aperuit Pro-
vinciam in Lithuania talibus obrui Suspicionibus
quae tantum ex fama forensi veniunt. Dixit nihil se
simile audivisse, nihilominus ad Salum perductionis
Nomen exhorre, petijt Capitaneum Vismensem, ut
ad meliorem opinionem habeat, aut peruelle denuntia-
et haec Capitaneus Vismensis reposuit esse Instigatores
Regni, quorum officium est, tales ad Iudicium defer-
endi, ille vero quod protulit sustinere, ubi fuerit, non
intermittere.

Post haec Dominus Zawiska Mareschaleus Comi-
trialis expressit, quod compellatus requisitionibus multo-
rum, ut Sacra Regia Maiestate exposulet determinan-
tionem temporis consultationibus horum Comitum
quod scilicet scrupulum habeat, utrum gratiam admis-
sionis obtinere possit non salutato adhuc Pre. ideoy.
requisivit apensum Nuntiorum, an limitare debeat
sessionem ad futurum diem Martis in ordine ad
salutandam Maiestatem. Interea quia non nulli Num-
tiorum conqvesti sunt supra defectum subsistentis
Deo Dominus Mareschaleus ad Revidendas stantias
deputavit ex Provincia Lithvaniae Dominum Jurewicz
ex minori Polonia Dominum Karwowyki ex maiori

Polonia Dominum Skulski Notarium Varsaviensem
sed hic ultimus excusavit impedimento Iudiciorum Marschal
calium ad quae ex officio spectat.

Post haec non nulli Nuntiorum instabant inchoandum
inditate calculum cum Thesaurarys Supremis Regni et ell.

Ed. Lithuaniae, alij determinationem temporis presentibus
Comitibus a Sacra Regia Maiestate expectandam urgebant.

Tandem soluta Sessio ad diem Martis Proximum pro
hora decima ante meridiana in ordine ad salutandam
Sacram Regiam Maiestatem

Sessio Ida

Votum Illustrissimi Dni Cancellary Magni dictum in Senatu

Detinet Sacra Regia Maiestas concepsum in momen-
tum Illustrissimis Dominationibus ad Stubam Comiti-
tatem regressum, non tantum ad plautum huius gustus
et solatium ex conspectu Reipublicae adeo gratia Sacrae
Regiae Maiestati, et adeo optabilia corda erga te et Serenif-
simum filium eius dilectissimum expressionibus obligan-
ta, verum etiam praeterea, ut per necessariam tuorum De-
gatum Sentimentorum in modernis Circumstantijs expli-
cationem possit eo feliciorum adferre Consiliorum publicorum
progressum. Eo gratior Sacrae Regiae Maiestati huius con-
spectus congregatus Reipublicae eo magis applaudet, sibi
inspiratae per Singularem Divinam Providentiam resolu-
tionis, quod contra universalem opinionem ex ratione
grassantis. proh dolor. in Regno pestis et Reassumptio-
nem Comitiorum Generalium intinebat ferme sub hoc
temporis intertium, quando Seminatrix Dissidentium
malignitas in gratiam et emolumentum alienorum cum
prauidio interessorum adeo falsa atq. malitiosa disperso
sit scripta.

Ratione vero Vienensis Tractatus per Illustrem Praefectum
Stabuli Magni Ducatus Lithuaniae et in efformatis ad
Reipublicam punctis, apparebit paritas bonarum

Pro bono publico Intentionum et praecipue mensurando
tempus manentis et onerosa in visentibus Regni Sacra Regia
Majestatis et Reipublica Serenissimi Cæsaris Exercitus sub-
sistentis et manifestum civitatis Gedanæ periculi et actua-
lis in Insula Aland Tractatus cum Regno Suecia Nego-
tiationis, Quocumque autem hac in negotiatione Vien-
si agnoscunt status Reipublicæ defecta in forma in hoc lo-
co est tempus et spatium reparationis, cui Sacra Regia
Majestas parata adeo. Sicut equidem falsum aliorum
Scriptorum, et fictarum in illis, imposturarum expresse
apparet, quod tamen et persuasum Sacra Regia Majestati
hoc proiecitur nullam reperisse, reperireque fidem, apud Rem
publicam, nolens tamen, ne suspicax libertatis amor alii-
quam habeat minimamque adversa ad impressionem occa-
siones, quæ plene instauratam inter status confidentiam
confundere possit, et enixe Sacra Regia Majestatis Vestram
omnium pro salute publica in modernis Generalibus
Comitijs difficultare debeat. Testatur Sacra Regia
Majestas statibus Reipublicæ scire se, quod debeat. Legibus
monibusque Patriæ et Reipublicæ, quod post sepulta post
Tractatum Varsaviensem odiorum et diffidentiarum
irritamenta omnes impositas in se atque à se susceptas
obligationes conservavit, conservareque desiderat. Notum
erat universis Illustrissimis Dominationibus in presentia
Londæ cadentia circa effectivam curam Sacra Regia
Majestatis de evacuatione Exercitus Cæsaris Majesta-
tis irrealitatem dictarum disseminataramque Suspi-
cionum videbunt, et agnoscunt modernam falsitatem
scriptorum. Experientur Illustrissimæ Dominationes
in omnibus Sacram Regiam Majestatem actio-
nibus, quod hoc sit unicum illius votum, hocque inra-
tiabiliter curat, curareque cupit, ut prosperam regnan-
di conservet, et relinquat memoriam, ut omnes seu in
omnes liberi, omnes felices vivant scientes se sub Au-
gusto vivere. Hoc non nisi Sacra Regia Majestas
apud Illustrissimas Dominationes omni Paternæ con-
fidentia documenta desiderare dignatur, ut quando Sa-
cra Regia Majestas, ita iura Majestatis cum pro-

gativa libertatis vult metiri, ut unum et alteri deus non
impedimentum sit. Cum hac vera testificatione Sinceri sui
Regalis Sentimenti dimittit ad Stubam Comitiatem
ne tadio sollicita expectationis ad optabilem eorum regre-
sum. Dies 3a. mensis Ibris Anno 1719 vacabat.

Dies 1. January Anno 1720 Dies Circumcisionis Do-
minica vacabat

Serenissimus Rex in Capella Arcis privatim Missa San-
ctificium utroque die audiuit

Die 2da January 1720 Dominus Mareschaleus Comitia-
lis Ordinis Equestris in Consessu Nuntiorum premissa
congratulatione Novi Anni intulit ultimariam Sero-
nem solutam esse, in ordinum salutandum Sereniss-
simum Regem, unde proposuit, ut sine mora prope-
rent ad adorationem Maiestatis.

Contulerunt ergo se se Nuntij ad Senatum, ubi idem Chan-
cellarius Equestris Ordinis Comitialis Sacram Regiam
Maiestatem in Throno Sedentem, assistentibus Senato-
ribus et ministris Status utriusque Gentis utpote Posna-
niensi, Plocensi, Premisliensi, Culmensi, Episcopis
Principe Janusio Wisniowiecki Cracoviensi Caligiensi
et Plocensi Brestensi Litt^a Palatinis Castellano Vil-
nensi et Gnesnensi Mareschalis. Cancellario et The-
saurario Supremis Regni atq. Procancellario Magni
Ducatus Lithuaniae. s. laudissimo Sermone Nomine
Equestris Ordinis salutabat, excurrendo in laude
et Encomia Sacrae Regiae Maiestatis Regy Principis
et Principisae certa publica felicitatis extamarata
faciendo auguria. Simul gratias Sacrae Regiae Ma-
iestati agendo pro paterna eius cura, et sollicitudi-
ne erga Rempublicam nec non per mantentione
interna quietis cuius dulcedine in toto universo fru-
untur.

Quam ut Sacra Regia Maiestas ulterius conservare
una cum inclyto Senatu et ministris Status indefessis
orbis Poloni Athlantibus dignetur, implorando rogabat
Paternam Sacrae Regiae Maiestatis ad regredum Ord-

Ordinis Equestris, pro formandis legum Tabulis benedictionem.

Respondere a Throno Pps Czartoryski Pro Cancellarius Magni Ducatus Lithvanie, gratum Sacrae Regiae Maiestatis animum pro hac tenentudine affectus Ordinis Equestris erga Sacram Regiam Maiestatem exprimendo.

Demum Supremus Cancellarius Regni ex mun^o dato Sacrae Regiae Maiestatis protulit a Throno sequentia

Præmittit Sacra Regia Maiestas Dominus Noster Clementissimus tantisper permisum Dominationi Vestrae ad Urbem Nuntiorum Regesum, non solum quod complacet sibi in satisfactione et solatio ex conspectu Reipublicae, tam permanentes Sacram Regiam Maiestatem salutandis, et tam vivis erga Leuincen affectus et serenissimum Principem Regium Filium suum dilectissimum expressionibus devincientis, verum etiam propter opportunam suorum Regionum sensuum in presentibus circumstantiis Explicationem, possit eo faciliorem publicorum Consiliorum adfere progredum. Quo iucundior Sacrae Regiae Maiestati Domino Nostro Clementissimo conspectus isti congregatae Reipublicae eo magis applaudit inspirato sibi singulari D.C.I. providentia resolutioni, quod contra universalem fere opinionem ex ratione grassantis in hoc Regno Pestis presentem reassumptionem Comitiorum intimaverit, eo ipso tempore, dum Seminatus Diffidentiarum malignitas in gratiam et emolumentum extraneorum, cum Præiudicio Reipublicae commodorum, tam militiosa et falsa dicebat scripta.

In negatione Viennensi per Troum Stabuli Praefectum Magni Ducatus Lithvanie, et formalis proiectio et relative ad Reipublicam punctis patebit puritas bono pro Publico bonarum intentionum considerando

potissimum Tempus hospitibus praegravis in Do-
 minis Sacra Regia Maiestatis et Reipublicae copiarum
 Moschoviticarum subsistentia et manifesti in civitatem
 Gedanensem Periculi atque actualis in Insula Alland
 Tractatus cum Corona Sveciae Negotationis. Volum haec
 in materia Superioris per praefatum Supremum Can-
 cellarium Regni dictum exaratum est.

Quid quid vero in hac Viennensi Negotatione Statu
 Reipublicae agnovent defectus in forma hoc in loco
 est tempus et campus Reparationis, cui Sacra Regia
 Maiestas Dominus Noster Clementissimus Paratus
 vult annuere. Licet autem falsitas aliorum Scrip-
 torum et dolosarum in illis calumniarum manifes-
 te se se demonstrat, licet Sacra Regia Maiestas Do-
 minus Noster Clementissimus persuasus fuit et sit hanc
 disseminationem nullam invenisse nec inventuram apud
 apud Reipublicam fidem, tamen notens, ut suspici-
 cas libertatis amor habeat, aliquamcunque vel minis-
 mam ad contrarias impressiones occasionem, quae bene
 instauratam inter status confidentiam perturbare et
 enixos Sacrae Regiae Maiestatis ac ipsarum et Domina-
 tionum Vestrarum pro Salute Publica in modernis Con-
 mitis conatus difficultare possent declarat Sacra Regia
 Maiestas Dominus Noster Clementissimus, statibus
 Reipublicae, quod sciat bene quid legibus et consuetu-
 dinibus Patriae debeat, quod post extincto Tractatu
 Varsaviensi Odiorum et diffidentiarum irritamenta
 omnes per se praescriptas acceplasque obligationes manu-
 tenuerint et manutinent et desiderant. Hoc unicum
 Sacra Regia Maiestas a Dominationibus Vestris deside-
 rat ut dum Sacra Regia Maiestas Dominus Noster
 Clementissimus Iura Maiestatis cum prerogativa
 libertatis taliter moderari contendat, ut unum alteri
 adiumento et deconi non vero impedimento sit
 ne vincula charitatis in irritamenta Odiorum con-
 vertantur, quatenus et Dominationes Vestrae, ex

parte sua velint ad hoc concurrere, vera a falsis discernendo, ne sinistrae in cordibus vestris operari possint delationes, et factiones, et clandestinae falsa insurrectiones verum ut filiali confidentia referant, eandem in lumen et lucem veritatis ante thronum Sanctae Regiae maiestatis Domini nostri Clementissimi, simul cum ipse hoc unice curando, ne Respublica in aliena maneat discretionem neve ab extranea dependeat subiectione, et ne ulla malignitas rotare possit fatum Respublicae, sicut vellet, et in id incumbit, ut status Respublicae collimando ad unum scopum conservationis Patriae in Pace Salutis, et utilitatis Publicae pervenire ad illum non possint.

Declarat Sanctae Regiae maiestas separatam esse, exequi haec omnia, quidem ad mantentionem integritatis Patriae Jurium et Immunitatum eius ac simul ad augenda ad augenda decora Status Respublicae in ulteriori Tractatu consiliorum in pleniori Numero Necesse est videbitur cum hac igitur Declaratione Sincerorum Sensus suorum dimittat Dominationes vestras ad Subam Nutritionum non sine tudio sollicitae expectationis exoptati eorundem reditus

Post Regressum Nuntiorum ad Subam Comitiam Dominus Mareschallus Comitialis suscitabatur Sensus Conclavis, an vellent iam procedere ad ulteriores Consultationes, an vero adhuc frequentiore Numero Nuntiorum collegarum expectare et Sessionem Solvere Expedite sunt deinde voces.

Capitaneus Nurensis Dominus desiderabat determinationem Temporis Comitiorum simulque conquestus est contra Satellites Regios qui veniendo ex Lithuania Varaviam varias aggressiones fecerant in Terra Nurensi precando ut hoc deferatur Sanctae Regiae maiestati D. N. Clementissimo.

Similiter Notarius Lublinensis Dominus Sufferzynski contra hos Satellites Regios, qui per Palatinatum Lublinensem transibant ab Aeconomia Brestensi. Determinationem Temporis praesenti Consilio expetunt, nam

nam inquit tempus lege perscriptum et prescriptum
 Choinarys Comitys iam Hodius impensum est
 Dapifer Drohicensis Dominus Balthasar Ciecier
 ski instabat ut designetur tempus Sex Septima
 narum

Facillator Visnensis Dominus Karwoycki intu
 lit necessarium esse, non modo tempus determinare
 sed etiam plantam ulteniorum Consultationum
 formare. Quia vero Princeps Dathorucki asperit se
 habere aliquam Epistolam ad Rempublicam et Prin
 cipali suo Serenissimo Caro, cum quo nobis pax et
 amicitia intercedit, ideo censuit expostulare ei Domi
 no Supremo Cancellario Regni, ut si forte talis Epi
 stola ipsi fuerit remissa, quatenus ipsis communice
 uti instructio Legato Magno ad Caesarem Maiestatem
 data.

Aliqui Nuntiorum pretendebant, ut in hunc Comitys
 Relatio fiat eorum, quae Emisarius Hodna expeditus
 ad Serenissimum Carum peregit.

Ad haec Thesaurarius Curiae Regni Dominus Osso
 linski reposuit Emisarium praedictum iam descriptis
 vere literas et Relationes ipsius exstare in manibus Mini
 strorum, non dubitet facilem earum communicatio
 nem. Dominus Mareschalcus Comitralis habere po
 tent. Satellitum Regionum excusabat gregus, sed
 si quid contra mentem et mandata Sacrae Regiae Ma
 iestatis fuerint, consolabatur gravitantes per iussu
 fitiam Sacrae Regiae Maiestatis Domini Nostri Clemen
 tissimi, quod deselinquentes punire demandabat. De
 terminationem temporis necessariam censuit ante omnia.

Iterum Lithuanicae Nuntii urgebant Satisfactio
 nem respectu alternatae, volebantque ut proiecitur eo
 nomine formetur.

Quibus Nuntii Regni Poloniae obstiterunt allen
 ganteri sopitam iam hanc pretensionem esse per Legem
 qua in manus Sacrae Regiae Maiestatis Domini Nostri
 Clementissimi Resignata sunt et Tempus et Locus. Sed.

Præcipuis volabant determinationem temporis et deinceps formare proiecā

Referendarius Regni Dominus Potocki, intulit: præcipuum in similibus eam esse observatam, ante omnia rogandus Serenissimus Rex Dominus Noster Clementissimus, ut Prolongationem concedat, et deinceps Nuntij per declarationes per Turnum Sensuy suos pro determinatione explicant.

Ad hunc sensum auctus Succamerarius Varaviensis Dominus Loski, multique alij, quorum non nulli intercessionem proponebant quatuor septimanas, alij quinque, alij sex, desiderando, ut ipsorum desideria in his et alijs materijs deferantur sacre Regie Maiestati Domino Nostro Clementissimo.

Post hæc Pocillator et Nuntius Palatinatus Siradiensis Dominus Wysocki volens sumere vocem fuit impeditus primum a Nuntijs Lithuanicis, qui ante omnia pretendebant declarationem a securacionis respectu altera Magni Ducatus Lithuaniae, deinde a Notario et Lublinensi Domino Sufferynski, qui intulit Dominum Wysocki incapacem esse exercere vocis, nec posse pati, ut sit conditor legum in communem, quarum existit violator. Intulit quoque Protocollo seu Acta Senestria Siradiensia criminali ausu abstulerit, quodque Secretatem publicam violaverit, quia Archiva et Acta sacra Sancti sunt munia expetijt, ut processu Summano in Comitibus iudicaretur, atque adhuc effectum deputatio designetur.

Interim Dominus Wysocki vocem expetijt sed iterum a Domino Sufferynski fuit impeditus, cui plures iuncti sunt, adeo ut fremitus in staba insurrexerint, quem Mareschalcus Comitatus dirimendo, Sessionem in crastinum limitavit.

SESSIO 3tia

Die 3 January 1720 Circa inchoationem huius Sessionis Mareschalcus Ordinis Equestris expressit voluntatem, quod dies hæsterna secunda Sessionis, nihil rotivi, nihil secundi attulerit, attribuendo, hæc constellationi

inquietae Martis, et meliora ultionibus consilijs evan-
do, suavit non involvendam pluralitatem, materiarum,
sed ut una post aliam expediant. et dum diei
hasterna sessio limitata sit in ordine ad dandas de-
clarationes respectu determinationis consiliorum, in
eo ab hac materia inchoandum censuit.

Post hoc expetijt vocem Dominus Wysocki Nuntius Sy-
radiensis, sed a multis fuit impeditus signanter a
Succamerano Plocensi Domino Jacewyski Mucio Wy-
szogrodensi et Notario Lublinensi, sed tandem ad in-
stantias aliorum, qui iustificationem inculpali audire
volebant recesserunt a contradictione. Igitur Pre-
dictus Dominus Wysocki ponderosis rationibus
factum suum iustificabat, representans inferalia
folium illud, quod acceperat, non esse Protocollo de-
torum, sed rapturale cum millelimis, quodque illud
non ex castro, non ex Archivo Castrensi aut Cancellaria
non denique ex ullo loco Privilegiato, sed ex Resi-
dentia Privati Romani abstulerit, et si ex Archivo
Castrensi ad particularem hominem deferri potuit, qua-
re non potest deferri ad comitia, ad iudicium totius
Reipublicae, ut abusus et captiones dis iudiet, et correc-
turam Tribunalium statuat non modo iudicio se sub-
misit, sed etiam expetijt, solum precavendo, ne y depu-
tentur quorum zelus foret, in depressionem potius liberi
non convicti, et in activitate existentis Nobilis, quam in
vindictam et Tutamen iustitiae esset.

Succamerarius Grodnensis Dominus Allicuta urge-
bat, ut proiecitur respectu alternatae Magni Ducatus
Lithvaniae legatus cui alij obstiterunt

Judex et Nuntius Terra Murensis Dominus Dren-
nowski Factum Domini Wysocki censuit remittendum
ad locum delicti, scilicet ad Tribunal. Pro-
iecitur Lithvaniae acceptare voluit, modo sit absque
praedictio alternatarum lege circumscriptarum. De-
terminationem temporis non plus quam duarum vel qua-
tuor Septimarum iustam censuit, quam in Conclavi

Nuntiorum concertandam suavit.

Burgabius et Nuncius Krakoviensis Dominus Komski censuit ante omnia determinandum tempus Comitum. Pretensionem Magni Ducatus Lithvanie asperuit non posse subsistere nec dari campum cuiendi contra legem quae iam remiserat in manus Sacrae Regiae Maiestatis Domini Nesti Clementissimi Sacrae Regiae Maiestatis et locum et tempus Comitiorum nam alias si haec reassumptio reputari deberet pro alternata Regni necessum foret alium Mareschalcum eligere.

Dominus Karwowski actis gratis Domino Notario Lublinensi pro zelo circa Securitatem Actuum Publicorum, tum pro benevolentia, quod receperat a contradictione explicabat legem de alternatis Comitiorum latam quod scilicet alternata Provinciarum Regni et Magni Ducatus Lithvanie observari debent, exceptis Interregniis Convocationibus, Electionibus, Coronationibus, et extraordinariis Comitiorum, quae impedire aut confundere alternatas non debent. Hinc dum moderna Comitiorum conditio luminata ex motivo ingruentium necessitatum publicarum, et hic reassumpta non possunt nisi pro extraordinariis haberi pro consequens alternatis Provinciarum Regni praesudicare nequeunt. Censuit constituendam ante omnia temporis determinationem.

Capitaneus Vismensis Dominus Padyna reclamabat contra Proiectum Nuntiorum Magni Ducatus Lithvanie, asserens, non debere eos eandem iniuria Provinciarum Poloniae imponere quam ipsimet obtendunt. Ivasit ire ad Senatum, et a Sacra Regiae Maiestate de terminationem expetere.

In eundem sensum abijt Succamerarius Regni Supremus, Dominus Lubomirski asserens non decere cum tanta temporis iactura, ut de temporis parsimonia disceptetur, innuit considerandum fore vicinum Periculum grassantis iam Lublini Pestis.

Id ipsum promovit fortiter Ensifer Wysogrodensis Dominus Nakwaski innuens Dominos Nuntios Lithvanie per praesens Proiectum sibi contradiere.

quod ipsum velens innuere
D. Marechalcus enumeravit Palatinatus et terras colliman-
tes ad unum ad quatuor septimanas, et tamen DD Legati
M. D. L. a suo non recesserunt proposito assentientes con-
ditionate ut scilicet post hanc declarationem legatur proje-
ctum posthac ab ipsis DD Lithuanis factum.

Assumptis autem per Thurnum vocibus innuebant DD se-
gati Ploenses et Masovia specialiter autem D. Veatifer
Lemlen' interesse Rndmi' episcopi Ploensis ratione causi
Palatii Varsacis per Dominum Mennich ut et hoc sermo
Regi declaratur et capetatur contentatio in dicta praten-
tione Rndmi' episcopi quod tamen ad aliud tempus re-
gatum.

Inter convenientes MM Legatos in ratione determi-
nandi temporis D. Succameranus Varsacien' expressit
Senam Varsacensem gratissimam quam diutissime pra-
sentia' Lantorum hospitium quia interim magis estimat
publica commoda iuribus humanitatis et ideo tempus
praefixit quatuor hebdomadarum, alij autem precauebant,
ne in defectu temporis itenim ea postuletur a Rege sermo
prolongatio illius, qui hac in parte offendendus esset.

In hac sessione itenim pratendebatur Communicatio
Instructionis datae D. Palatino Mazovis. Item Instru-
ctio emissarij Crudna ad Inimic' Sarum quam praten-
sionem plures DD caoptabant absolvendam.

Assumpsit Vocem D. Karoniski Legatus Podlachia quia
innuit quod Ep'us Dohoruki dedit Leaudini in Conclacibus Ne-
gis, esse noviter expeditionem datam ad Inimic' Lembitica a sermo
San' apud Illmum cancellarium Regni cujus requisitionem una-
nimes MM caoptabant

Omnia ergo desideria assumpsit D. Marechalcus proponen-
da Regi sermo. Insuper requisivit a MM. num decisive de pre-
candum est Regem Inimic' de determinatione Comitiorum, vel
tantum propositivie dum sermo unanimis deesse consensus in crasti-
num soluta' sessio, omnes tamen abeuntes affirmabant ad 4. septi-
manas extendendum.

S E S S I O Q U A R T A

Inchoavit D. Marechalcus in hunc sermum hesternae die sti-
mulari obligatione MM DD Inimic' ad referendum desideria
sua Regi serenissimo Illorum menti me confirmando conse-
rebam cum sermo Domino qui omnia approbat postulatam
in quo omnem declarat facultatem. Pratenso determi-

nationis Comitum ad quatuor Septimanas est in appro-
batione Regis Serenissimi. Ratione preterea instru-
ctionis Illmo Palatino ad sacram Majestatem admi-
rationem movit Serenissimo quod hoc ex illo quadratur
quod ipsi DD Legati conchiserunt. Et si erit alia
qua suspicio ad illam esse ea alia parte gradum, cum id sit
extra notitiam ipsius. Expediit emissarij ad Inimicam
non latet Inimico Legato: utpote illo tempore presentes Inimicos
si res est necessaria relato illius non denegabitur licet requirere
et communicabitur. In reliquo dato tempore hanc revelare vo-
let. Precatur tamen mitius hanc in procedendum. Facta nu-
m a populo Inimici Regis sunt extra notitiam illius, cum
sint preter voluntatem. Communicabit tamen hoc Dominus
Fleming ut deductis inquisitionibus abutitur Satisfactio.
rem injungat, tempus enim nunc non sufficit, dum causa
Inimici episcopi Ploensis agitatur pro et contra iudice.
attamen et in hoc conciliabit eundem Generalem prout jam
ipse huic interesse se immiscuit. Ad ultimum pro mo-
nitione futurarum Consultationum novam insinuavit ma-
teniam, videlicet expeditionem a sacra Majestate quod
quia non potest esse singulis communicata, circa illam
exoptabant, ut semotis arbitris colloqui velint, et post haec
quod conveniens videbitur concludant.

Igitur moti suis locis loquebantur. Interea D. Mare-
schaleus circuibat in Persona sua Stubam, ne postulant
ne arbitri egressu extra illam offendantur: quo facto custo-
dia homini hinc adhibita. Ubi Illmo Marschaleus dictam
expeditionem proposuit, quod nihil continebat, preter inveni-
onem constantissima erga Republicam amicitia. Ubi etiam
comperitum est quod sua sacra Majestas velit omnia in inte-
grum Republicam restituere quodcumque. Illmo. Carolus Rex Svec-
ia a Dominio Republica alienata violenter usus fuerat et
ipse armis vindicaverat, dummodo illa nulli hinc subsidium
um spondeat, sed constantem sua sacra Majestatis partes tu-
eri velit.

Tandem facta sunt preterea a DD Legatis Responsores liti-
re ad abbatem nuper per D. Lesiecki PM.

Posthaec puncta sunt formata Imo Commenda restituenda Ducibus
a D. Fleming. 2do Tractatum viennensem quo jure dictus Dominus for-
mavit, cum tunc consensu et in quibus fundamentis, ut contin-
ta illius in Stubam legantur. 3to Litera missa a D. Lesiecki ad
et responsum illius DD Legatis quatenus communicatur
4to

Hic Mandatum Carae Maiestatis in ordine ad eva-
uationem.

Deinde idem Marschallus Nuntiorum sus-
citabatur, utrum velint, ut Proiectum respectu alteri,
nate Lithvano, perlegatur. Huius multi obtulerunt
aliasque materias in medium inferendo lecturam
Proiecti excluderunt.

Pocillator Vismensis Nuntius Terrae Bielsensis
ex Podlachia intulit, quod cum Serenissimus Carolus
in suis Responsorys se referat ad ampliore infor-
mationem Ministri Sui Principis Polthoruki, id quod
et ipse Princeps Polthoruki insinuavit, ideo unius
supplicandum Sacrae Regiae Maiestati, ut eo fine de-
putationem ad conferendum cum ipso designet. De-
sideravit quoque ut Instructio Palatino Mazoviae
data communicari ipsius possit ad solvendas Sen-
pulos, ne scilicet involutio aliqua Belli contineat
Succamerarius Bernensis Dominus Rudzki in-
tulit Pervenisse ad manus suas Scripta quadam
et Copias Tractatus Vismensis Belli offensivi
et defensivi in quod fedus quia inscia Repub-
lica est involuta, ideo eos qui ad id concupiebant
ad satisfactionem Reipublicae et penas Legum
provocabat. Respectu instructionis datae Domi-
no Palatino Mazoviae et si de Ministri huius
probitate tot functionibus publicis praecclare ges-
tis minime dubitet, uti et de Administrationem sta-
tus intaminata fide, quod instructionem non ap-
liter quam ex Re et Necessitate Reipublicae
conferunt, nihilominus ut dictus Palatinus
in promptu Resolutionem quod ad objectionem de
Tractatu Vismensi respondere debeat, neve in an-
tiquam belli Societatem, ideo Instructionem com-
municari expetit, ut si quid addi vel immutari.

ex mente presentis congressus vel ex circumstan-
tijs occurreret per supplementum eidem transmittan-
tur. In eandem sensum dicit Dominus Lubow-
mirski Metator Castrorum Regni ratione Supple-
menti dandi Domino Palatino ellatovis, innuens
quod Respublica debet illi dare suas Resolutiones
utrum Fodus Viennense vult acceptare nec non.

Dominus Princeps Ladewit Ensifer Magni Duca-
tus Lithvanis deferendo negotiationem Domini
Comitis de Fleming Prefecti Supremi Stabuli
Magni Ducatus Lithvanis innuit, neminem de-
bere commendari, aut condemnari ante iudicium
suisque ut conveniatur, quatenus de Actis et Con-
ditionibus suis Respublicam informet.

Dominus Niemira Vexillifer Drohicensis
intulit necessariam Deputationem ad conferen-
dam cum Principe Dathoruki, sed hanc post
coniunctionem cum Senatu expediendam censuit
a Sacra Regia Maiestate

Respectu Tractatus censuit Viennensis censuit
pariter referendum ad coniunctionem cum Sena-
tu ex cuius sensu desiderabat informari, siquid-
dem eundem Tractatum projective tantum insti-
tutum intellexit.

Dominus Gpolinski Thesaurarius Curiae
Regni infutando multis rationibus Sinistras opi-
niones de Tractatu Viennensi representabat duplex
fuisse illius Obiectum Primum et Principale inter-
esse Dominionum Hereditariorum Sacrae Regiae
Maiestatis qua Electoris Saxoniae Secundum
conservationis in tergo et Primitivo statu omnium
um aliarum Provinciaarum et Facilitandi Trac-
tatus Generalis Nordici Causa. Nihil vero in
eodem Tractatu invenisse asseruit, quod Lem-

publicam in aliquod periculum involveret, quinimo ad amovenda pericula fuisse institutum. Representabat delicate fuisse Tractatum Negotium Reipublice in hac Negotiatione Viennensi, quando ubique agebatur de interesse ipsius semper ad decisionem et assensum Generalem res est permissa.

Representabat eundem Tractatum fuisse institutum ex occasione negotiationis in Insula Alland, in qua summum praedictum et detrimentum Reipublice audebatur, adeo ut illud antevertere omnino necessarium fuerit & Re Boni Publici, tum ad evellendam evagationem copiarum Moschovitiarum, quam omnes requisitiones Serenissimi Regis et Reipublice minime effectuare poterant. Ad extremum explicabat Datum Dominilomitis Fleming quod in hoc passu egerit fidele obsequium Reipublice, quodque in hac Negotiatione ita se gesserit, sicut decet optimum Civem Referendo ad eum omnes qui desuper scrupulum haberent.

Ratione instructionis datae Palatino innuit Senatorem hunc nanque capaxem, ut eam nocevis Reipublice punctis legationem susciperet, adeoque intaminatae Ministrorum Status fidei, fides danda foret nihilominus quia Generale omnium votum est ut Instructio communicetur. Censuit privatim eandem legendam, in publico non consentiebat. Deputationem ad conferendum cum Principe Dothoruki non nisi post coniunctionem cum Senatu requirendam censuit.

Nuntius Florentis et Suam erarius Zakroczymensis Dominus kuzborski sequebatur sensum Domini Gfolinski adiciens, non esse iustum ut Dominus Fleming pro bono opere spinas recipiat.

Post hac Dominus Zaluski Culinae, Magni.

Ducatus Lithvania Praefectus intulit denuo materiam restitutionis ad Conclave Nuntiorum, et ad hanc activitatem Dominus Piotrowski, qui iam Grodnensis fuit allegans honorem vestri Terrae Vichrensis ut Nuntius ipsius legitime electus activitati restituat.

Reclamarunt fere omnes ad hanc illationem, et quo magis Dominus Zaluski sustinere partes sustinere partes illius obstinabatur, sistendo totius Conclavis activitatem, eo fortius est e congregero oppugnabatur, allegando acta Comitiorum Grodnensium non debent disquisitionem et dubium vocari.

Idco Mareschalcus Nuntiorum videns controversiam hanc asperescere sessionem in Crastinum limitavit.

Sessio sta

Die quinta January, Anno 1720

Mareschalcus inchoando sessionem inchoando expressit Nuntius preterlapsum iam octavam Comitiorum diem, nec ullum adhuc in Comitibus peractum passum, adhuc lente quadrigis determinati temporis conquestus est. Scavisset Summendam in hi pro conductore in Publicis consultationibus confidentiam ad Maiestatem Regiam, pro ut ex ore Magni Ministri insinuatum est, sperans non difficulter hac via ad metam Salutis publicae perventuros, sciscitabatur sensum Nuntiorum, quam materiam sibi trahendam prospere perent.

Pocillator Visnensis Dominus Karwowski desiderabat ante omnia legi Instructionem Casifer Magni Ducatus Lithvania Domini

Radzivil pretendebat informari de Tractatu
Vienensi.

Tribunus vero Osuicimensis Dominus Szem-
bet materiam hanc de Tractatu Vienensi cen-
suit censuit remittendam ad coniunctionem cum
Senatu ut à subsidio Sensus Ordinis Interme-
dy conclave Nuntiorum lumen caperet.

Pocillator Vienensis expressit. Non debere mi-
rani quod nova Interventia quae perstringunt
ad varios Sensus unemquemque provocent. Ex
Responsorys Caesareae Maiestatis heri lectis, in qui-
bus se ad meliorem et Ampliorem Relationem Min-
istri sui refert necessitas auerendi Principem
Dothoruki, ideo suavit supplicandum Saene Regi-
ae Maiestati ad conferendum cum ipso designare ve-
lit. Tum ut instructio data Domino Palatino
Mazoviae ipsis communicetur, innuens necessariam
fere hanc utramque informationem, nam etri evan-
uatio Copiarum Moschovitiarum ad praesens
subseuta est, nulla tamen Securitas exstat eade
regredi non posse.

Tractatus Viennensis inquit, quia sine nobis
de nobis institutus est, non deberet nos morari
legibus et Constitutionibus hoc in patrio claris existentibus,
suavitque hanc importantiam ad plenam Rem
publicam referre.

Quia vero Intereffe Religionis permiscet Regio-
nem petyt Dominos Dissidentes inquieto contenten-
que ad leges provocare, quas nullas pro se positas
et positivas demonstrare poterant.

Suamemerarius Syradiensis Domenius Alqui-
cinski violentiam Domino Capitaneo Bobru-
ciensi Comiti Sapieha factam à Caesareanis
militibus petyt hanc iniuriam deferre Saene Re-

Regis Maiestatis

Succamerarius Zakrocimiensis Dominus Kueybor
ski perorando favori Domini Piotrowski intulit
non posse Stubam nuntiorum in Consilio Suis
progredi, sistente Activitatem Domino Zaluski Ca-
lino Prefecto Magni Ducatus Lithvanie, cuius
Repositum, quod Dominus Zaluski stiterit Acti-
vitatem, quo ad Privata, Publicis non prejudican-
do, ideo ulterius progrediebantur Dominus Prin-
ceps Czartoryski Nuncius Polthynia longo discursu
su representabat Tractatum Viennensem nec In-
terpretationes, sed gratitudinem debere provocare
ex rationibus, quod Sacra Regia Maiestas, etiam
si ex interesse tantum Dominorum suorum heri-
detanorum Viennam Ministrum suum ablegavit
nihilominus curam Republice non deposuit, eo
tempore, quo Serenissimus Czarus non mo-
do Gedanum constrinxerat, sed etiam initio Trac-
tatu Margravis Brandenburgensi Neptim suam
in Connubium declarando Provinciam Curlandiae
a Republica avellere admittebatur. Obligatus
fuit Serenissimus Rex Dominus Noster Cle-
mentissimus pro Paterno amore obviare huic
preiudicio, tenebatur ad amicos provocare, qui
fanta impedirent. Pro qua cura gratitudo Sacrae Regiae
Maiestatis debetur a Republica. Si vero Princeps
Dothoruki rationes Tractatus Viennensis exigere
volet, intulit, exigendas fore pariter ab eodem ta-
bularum Negotiationis In Insula Alland.

Capitaneus Brestensis Cuiavia Dominus Hlbocki
Tractatum Viennensem censuit nullum esse ex quo
Sine facultate a Republica fuit institutio. Prin-
cipem Dothoruki requirendum vocavit, ut rationes
Negotiationis

Negotiationis In insula Alland Det in proxima
Conferentia.

Notarius et Nuncius Vismensis Dominus Paulus
Iowski in longo discursu suo expressit, non deesse
nec liere non modo loqui, sed etiam per Primam
Operationem intellectus cogitare quod Sacra Regia
Majestas Dominus Noster Clementissimus ve-
lit Respublicam vix spirantem, de paupertate
et disarmatam in aliquod bellum involvere, Intue-
ndo vero Tractatum Viennensem, tum et universa
les ante Comitiales Sacra Regia Majestati con-
siderando, in quibus expositio generalis Nobilitati
in omnem casum iniungitur, impossibile ut
Nobilitas non sit perplexa ruinam paratur bellum
Aduxit exemplum, quantum cautionem habuerit,
ut Respublica sub Sigismundo Rege, quando
recuperationem Dominiorum suorum Heredita-
tionum in Suecia armis vindicare meditabatur
f. inquit. Respublica constitutionem, quam legit-
cam pro remedio in moderno casu proposuit atque
supplicavit, deferri Sacra Regia Majestati com-
mune votum, quod pax exoptetur.

Instructionem communicari petijt pretensione
Domini Piotrowski post perditam in Comi-
tibus Grodnensibus capacitatem, post datam pub-
licam declarationem, non posse hic resuscitari
dixit malletque ipsum videre conversum quam
controversum. Illationem Domini Nuntij
Vielunensis inquit esse ad instar Evangelij:
Ecce ut filij mei Pedecant utus ad dextris alter
a Sinistris, eum tamen ius petendi desijt, nam
Domini dissidentem nullam pro se constitutionem

adducere possunt, confederationem vero, quibus esse
tulantur, vim legis non habeant, Indisputabili appro-
batione egent et in quibus pax tantum in premissa
pax vero non est dignitas, non honor, non munus pub-
licum, quae specie sunt distinctae.

Presentabat insuper quae in servitute elector Bran-
denburgensis tenet Catholicos, et si vigore pacto-
rum et obligationis, quae tenetur Reipublicae liber-
tatem ipsis dare teneatur, petijt Dominum Zaluski,
ut & Supercedat a contradictione sua. Ad haec
Dominus Zaluski Culinæ Praefectus Magni Dina-
rus Lithvaniae asserens: quod habuerit a sacra Re-
gia maiestate Declarationem Postre in haec Comis-
sionum eadem praetensio Collegae ipsius repa-
ri, dixit: se nolle obistere consilijs quo ad publica
Reipublicae Negotia

Notarius Varsaviensis iuravit eiurandam Partia-
litate et adhaerentiam Principibus externis, Iudex
Murensis Reutus Sencum Notary Vitnensis res-
pectu disidentium

Converso Succamerarius Gostinensis Dominus
Foltowjki instabat favore Domini Piotrowjki
affectui eundem commendando.

Dominus Durin Regens Cancellarius Regni Ma-
ionis intulit se non speratris Tractatum vienensem
tantas potuisse excitare interpretationes, qui pro
documentis Paternis Regis maiestatis Domini
Nostri Clementissimi vigilanter in ordine ad abri-
andum malis publicis Summi debuit. Primo
quod Tractatus institutus praedictus sit in casum
ingruentibus, in Reipublicam, quatenus Paratum
habeat Salutis Remedium.

2do ad destruendam negotiationem Mannuam

que in preiudicium nostri agitabatur. Ita ad Eva-
cuandas copias Moschoviticis.

Ita ad eludendam iam meditatam Provincie Curlan,
dis avulsionem. Ad extremum Tractatus ille stetit
propositive, ad Beneplacitum igitur Reipublice
spectat corrigere aut acceptare.

Nuntius Cracoviensis Dominus Komiecki pre-
cavebat ne hoc Tractatu Reipublica in bellum
involvatur. Instructionem communicari desi-
derabat, tum ne dissidentes munia in Regno
occuparent.

Podillator Commensis Dominus Rudzinski, su-
sit disquisitionem Tractatus ad Senatum remittere
et interea instructionis articulos legere.

Nuntius Ravensis Dominus Swidzinski soavit
Manifestationem in Aula deferendam contra Tra-
ctatum Vienensem.

Ad hoc Dominus Wolowicz Referendarius
Magni Ducatus Lithvanie, qui nuper advenit
salutato fauendissimo sermone, integro Conclavi
reposit non debere adhuc prorsus cum manifesta-
tionibus contra Tractatum Vienensem, siquidem
dispositive institutus est, quo ad interesse Reipub-
licae ostenderetur enim forte pars aliqua interes-
santium, quos conciliare expedit, desiderabat instruc-
tioni potius Privatim a Ministrius Status.

Nuncius Brestianensis Dominus Iurewicz
incusans hereditatem legationis Domini Palati
ni ellažovici, ex causa Thesauri, quem avarum
in Publicum, profusum in Privatum aperuit,
Instructionem communicari desiderabat, ne
Reipublica Tractatu Vienensi bello innodetur,
contra Moschos. Precavebat ex Interesse
Provincie Magni Ducatus Lithvanie, temp-

quam confinantis cum Moschovicis disidentibus auctoritatem lege cavendam proposuit, ne disceptationibus suis in posterum permiscant Consilia Publica.

Dominus Lubomirski Oboray Regni, intulit incompertantiam Tractus non incompertinenter in Haba Nuntiorum tractari et equitari, non ut interpretentur, aut suspicentur de intentionibus Sacerd Regis Maiestatis, sed quia Ratificatio ipsius requiritur. Instructionem Domino Palatino Małowski datam legi suadebat.

Dominus Wysocki Pocillator Syradiensis instabat ut Dominus Zaluski a contradictione supersecedat. Tractatum Vienneensem retractare desinerebat, ex Consideratione, quod Securi esse non possumus, utrumque ipse Serenissimus Czarus Pacta nobiscum ad finem manutenebit, et an bonam et preiudiciosam Legato Magno expeditionem dabit. Alterum ne per id, amicitiam Cesaris aut colligationem. Czarum offendamus.

Succamerarius Zatorocimensis Dominus Kuzborski defendebat disidentes, sed ex adverso aliorum Nuntiorum, ades exurgebant voces et voces, ut ipsi discussum finire non permiserunt.

Capitaneus Vienneensis Dominus Putyna in materiam Tractatus vel censuit auscultanda Primo Legatorum vota, ad capiendum lumen, Respectu Desiderentium, iuit in sensum Domini Notary Vienne.

Mareschaleus Post hac Nuntiorum, ut diversis illationibus, ordinem daret, explicuit Anno Dominum Praefectum Culino Magni Ducatus Lithuanis, ser. auctoritatem, quo ad Privata non quo ad Publica Deo quod Sensus Conclavis sui collimare debet ut disquisitio ad Tres Ordines referatur. Stio Ut in

Arctio Domini Palatini Makovici Data communi-
 cetur Sacrae Regiae Maiestati rogandam esse
 quod utrum hodie subsequi debet, an proximum diem
 Luna deferri sentum omnium requiritur

4to Similiter Deputationem ad conferendum cum Prin-
 cipi Dathoraki a Sacra Regia Maiestate Domino
 Nostro Clementissimo expectanda fore. Conclamatum
 unanimiter ut Dominus Mareschalcus immediate
 Sacrae Regiae Maiestatem adeat, volendo regressu
 eius in conclavi expectare. Igitur Mareschalcus
 accessit in continentem Sacrae Regiae Maiestatem
 cum desiderijs Premissis, ad quae eiusmodi Responsum
 a Sacra Regia Maiestate Retulit. Scilicet quod Sacra
 Regia Maiestas Deputationem ad conferendam cum
 Principe Dathoraki, non nisi convocato Senatu de-
 clarat, die Luna proximo intendit, vultque ut con-
 clavo Equestri Ordinis publicis hanc deputationem
 requirat.

Ratione vero Instructionis postquam Mareschal-
 cus ad manus eandem haberi inruit, illico accla-
 matum est, ut semotis arbitris legeretur.

Id subsequutum est omnesque punctis ipsius fuerunt
 contenti. Dominus vero Capitaneus Visonensis
 intulit, ut Mareschales scribatur, id quod confestim
 plurimi reprobanunt, referentes, sitam intamina-
 ta fidei Ministro non crederetur.

⊙ Dominus Karwowski intulit addi per Sup-
 plementum Articulum Ratione Bonorum, quae
 Moschi in Lithuania coemerunt, tum ratione
 Capitaneatus Orsaniensis ad Bonorum Heredi-
 tationum Domini Suamerary Regni. Post
 finitam hanc materiam Suamerarius Cer-
 nensis praesertim referendam ad Senatum Mate-
 riam Respectu Tractatus ibique talei formandae
 Proiectum, quo nulla potentis Extraneis offendi

possit. Tandem soluta Sessio ad Lundam Diem
Die 6ta vacabat Festum SS. Trionum Regum
Die 7ma January vacabat etiam Dies Dominicus

Die 8va January

Dominus Mareschalcus Ordinis Equestris incho-
ando huius diei Sessionem. Diem hodiernum
destinatum esse ad eundem in Senatum, adeoque
percontabatur utrum stet omnium consensus,
pars clamavit per verbum placet, Pars voces
exposebat.

Dominus Karwowski Pocillator Viscensis in vim
preiudicationis proposuit. Tractatum Viscensem
versus nef. an factus sit, certum tamen nobis adfere
timorem, ne ab hac vetula parte Periculum Patrie
emineat, si vero multorum Nuntiorum sensus auis-
sent, precise qui vota et sensus Senatus in hoc
passu auscultanda voverant, ille tamen non mo-
do referendam ad Senatum hanc materiam, sed
ne nominandam, siquidem censuit allegans non
fuisse ad Throno propositivam, quod si vero propo-
neretur precauebat ut Dominus Mareschalcus
facto nomine Equestri Ordinis protestatione regressus
ad stabam a Sacra Regia maiestate deprecia-
retur. Innuvit Novellam legem ne materia
status Reipublice per Ministros Saxonios per-
tractentur.

Sequebantur alie voces, quae non reticenda, sed
ad differendam hanc materiam putarent ad meli-
liorem Senatus Numerum ac vel maxime ad Au-
ventum Serenissimi Principis Primatis, a quo in-
strui ac illuminari pretendunt.

Dominus Lublinensis Notarius asseruit, Tra-
ctatum hunc in seia Republica et a Persona inu-

digenatu. Carente confectum vanum per se, quo
 ac interesse Reipublice reputari debere. Nihilomi-
 nus in casum praestoditionis, neque in vota Sena-
 tus neque in Relationes, aut iustificationes assentire
 voluit, sed contra omnes belli meditationes protesta-
 tus est.

Dominus Borucki Pocillator Bregtensis Cuius-
 vis praecavendo ne Respublica novo aliquo bello
 involvatur, illa cum vicinis externisque Potentibus
 procedendum censuit, ne praedicti Tractatus appro-
 batione, vel reprobatione alterutra Partium offen-
 deretur, ac proinde suasit deliberationem negotii
 huius, integrè ad futura Comitia remittendam. Si vero
 hic vel nunc pactum desuper formare placuerit, sua-
 sit illud cum omni cautela digerendum, ut et Secur-
 nitati Reipublice consulatur, et Serenissimus Cae-
 sar facilliter in praestanda nobis satisfactione, atque
 Pactorum mantentionem reddatur. Quia vero
 Contradictio Domini Zaluski favore Desidentium
 debitum Consiliorum cursum praepedit, ideo insta-
 bat, ut ab ea desistat, innuens non debere, hono-
 rorem unius Semae s. quem pretendit, honori ac
 Importantiæ totius Reipublice proponi subiungi,
 ut remedium Casui controversus revocet, ut revocetur.

Dominus Zenowicz Succamerarius Ptoensis
 uti in Lithuania nullum de praemisso Tra-
 ctatu Nuncium se asseruisse audivisse, ita ut et
 hic loci in Cognitionem eius intrare nolo modo
 voluit.

Post haec Nunciatum Equestri Ordini Sereniss-
 simus in Senatum venire, et in Thronam ad-
 ventum Nuntiorum expectare, illis consurrexer-
 unt, et ad Senatum properaverunt.

Ibi Marechalcus Equestris Ordinis ad adorationem
allusive aeterni Regni a tribus magis expressit, venire
Trium Provinciarum adorare Dominum.

Livia vero Serenissimus Cæsar dedit ansam videndi
faciem Domini desiderando, ut Commissiones Missi
nistri suo data a Republica audiantur, ideo peti-
tyt, quatenus Sacra Regia maiestas Dominus Nos-
ter Clementissimus Deputationem ad Conferendum
eo nomine cum Principe Polthoruki deputare dig-
netur, Regesum insuper Nuntys ad suam Stubam
a Sacra Regia maiestate expetyt.

Respondit a Sacra Regia maiestate Supre-
mus Regni Cancellarius exprimendo Sacra Regia
Maiestatem magno perfui Solatio ex conspectu
Incluti Ordinis Equestris, eius unionem insepara-
bilem continuo intueri velle, grataque fidei affec-
tui ac desiderio prestare Documenta. Iudicare vero
Sacram Regiam maiestatem, fore Necessariam ad
Principe Polthoruki Conferentiam, ac proinde ad
eundem Nominare ex illinoi Polonia Episcopum
Nominatum Cracoviensem Episcopum Severis et
Dominum Principem Wisioveckii Palatinum
Cracoviensem.

Ex maiori Polonia Dominum Palatinum
Callisiensem et Palatinum Ptoensem, et May-
no Ducatu Lithvanis Domini Procancel-
ly Lithvanis Dominus Castellanus Vilnensi-
sis Supremus Dux Exercituum Lithvanis
Dux et Palatinus Brestensis Lithvanis.

Item ad Calculum Thesauri Deputati sunt
ex Senatu Supradictus Nominatus Episcopus
Cracoviensis, Dominus Palatinus Callisiensis
et Dominus Palatinus Brestensis Lithvanis.

Et extremum Supremus Regni Cancellarius
intimavit à Throno reasumptionem Jus-
sionum Relationum Sane Regia et
restatis propriarum, atque regressum Or-
dini Equestri concessum declaravit.

Regressis conclave itaque itaque ad suum
Nuntius Mareschalcus, ipsorum nomi-
navit partes Deputatos ex Provinciis
tam ad conferendum cum Principe
Potnunki, quam etiam ad calculum
Thesauri, tum et ad Dominum Za-
luskii Culine Magni Ducatus Lithva-
nie Prefectum, quatenus integre acti-
vitatem restituat, aut quod ultra meoiten-
telus declaret. In his soluta seipso
ad Crastinum

Sessio Tona

Die nona January Dominus
Mareschalcus Ordinis Equestri con-
questus est, Super iacturam tempo-
ris octidui inutiliter lapsi innuit
hesternam Sessionem hasse in de-
legatione ad Dominum Culine Mag-
ni Ducatus Lithvanie Prefectum
cum restitutione et requisitione resti-
tuenda. Activitatis Relationum igitur
huius delegationis requisivit.

Quam Dominus Godlewski Capitaneus
Nurensis faciendo retulit Dominum Zaluski
Prefectum Culinae Magni Ducatus
Lithvaniae urgere eoque, ut Collega ipse
suis ad conclave admittatur. Sed ita nolle
activitati Nuntiorum obsistere, ut Publica Rei
publicae Negotia dispositivo tractari non
valeant, promittens cum eodem sensu et reso-
lutione Gras in conclavi compariturum, addi-
dit, quod idem Praefectus desideret ut Conclavi
Nuntiorum medium aliquod admodum de pro-
fensionis ipsius suspiciat, ac vel maxime cum
se iniunctum congeratur, in iustitia distributi-
va, innuendo Capitaneum velut unum
alteri destinatum.

Id ipsum relatione sua comprobavit Do-
minus Jurewicz Notarius Decretorum Magni
Ducatus Lithvaniae addendo, quod cum
ipsum multis rationibus a contradictione
permearent, nec efficere potuissent, uti coram
ipso manifestatus est, ita et nunc manifes-
tatur, se non posse consentire super resti-
tutionem Domini Piotrowski.

Post hanc Relationem subsequenda
discursus variorum non deesse Dominum
Prefectum Culinae Magni Ducatus Lith-
vaniae ex causa Privata iniuria, aut pro-
prio iustitiae distributivae Publicis Consilijs
obesse.

Dominus Succamerarius Supremus Regni

De Domo Lubomirski intulit, quod cum Prin-
 ceps Dathonuki tempus sibi dari postulaverit
 ut se ad conferentiam prepararet, ideo svasit
 ut epi quoque Deputati ad hanc conferen-
 tiam Delegati Super punctis eisdem propo-
 nendi se conveniant

Ex occasione Tractatus Viennensis cum quo
 non abrupte adhuc procedendum censuit, svasit
 ut veluti ad Cesarum emissus est Legatus, ita ex-
 pediatur, et ad Casarem illa estatem, innuens
 huius legationis non modo Publicas, sed Priva-
 torum adeo necessitates, salvo et inviolabiliter
 facta a Casaris in Bonis Domini Capitanei Bobru-
 censis, tum et in seio Capitaneatu apprehensionem
 huius Notabilem Terrae Portionem ad Sybesiam
 asurparunt. Et svasit Inveniri tales qui suo
 sumptu Viennam pergerent.

Dominus Succamerarius de Domo Loski
 censuit silentis pretereundum Tractatum
 ne circa Examen illius exacerbationes, aut
 Vicinarum Potentiarum suboriantur offen-
 sa, sed in locum huius materis svasit in-
 formare Privietum Externa Reunitatis et spe-
 curationis festi manu limitum.

Pro restitutione activitatis instabat
 Subcaenerarius Cremiensis Dominus Leduch-
 owski svasit delegandum adhuc ad Dominum
 Zaluski pro ultimaria declaratione, utrum
 restituere activitatem, an rumpere Comitum in-
 fendant: Advens non debere tenere sortem Publicis

cam, inter in eadem malleum, nec de ex tan-
liter pertinacem fieri, ob amorem Lacantiarum
quas aliter mereri expedit.

Podestator Brestensis Curavid, ut Cancellaria
communicet habitas cum Principe
Dobhoruki Conferentias et Responsa eisdem
eodem data

Dominus Notarius Lublinensis svasit
formandam legem contra Traitatum eum
pro nullo declarandum.

Dominus Dqbrowski Vesillifer Vilcomie
riensis censuit, ante omnia formandum
Proiectum Securitatis Internae et Externae.

Dominus Lubomirski fuit contrarius ut
Proiectus de Traitatu formetur ante con-
ferentiam cum Principe Dobhoruki.

Dominus Sarto Subdavis Magni Ducatus
Lithvaniae reprobando Traitatus quos scitu etsi
ne facultate Reipublicae fiunt, svasit lege poen-
tialia praecavere, ne in posterum similia fiant.

Interim in casum Rumpitura Comitiorum
svasit. Dominus Mareschalcus Ordinis Equitum
questus contra hunc Traitatum videndum
contra hunc manifestationis ad Acta pub-
lica interat.

Si vero Comititia feliciter terminabuntur, tunc
Constitutio ex mente Reipublicae formabitur
tur, et videnda abolebitur, praecavendo, ne
Reipublica bello involvatur. Dominum
Culinae Praefectum Magni Ducatus Lithva-
niae

vanie vidit scandalizasse quod gratias iustitias
distributivas extorquere a Sacra Regia Maiest
tate non ambiat mereri.

Dominus Wysocki censuit legendum Proj
iectum Securitate Publica.

Dominus Notarius Vituensis Contrarium con
tra Dominum Lubomirski metatorem Castror
um Sentiendo, censuit, ut Proiectum in ques
tione pre cedat conferentiam Principis Dothor
ucki, quatenus inquit ipsi mens Reipubli
ca.

Sumpsit in Contrarium Domi
nus metator Castrorum Lubomirski De Do
mo dyvadendo, ne legatus ante conferentiam
allegans quod expediat, ut Respublica, prius
audiat propositiones Principis Dothorucki
ex quibus intentiones Principalis sui collig
gat, utque tanta facilitate nostra non abu
tatur.

Id ipsum sensit Dominus Karvovyski
Pocillator Vitsnensis disvadendo, ne legat
ne scilicet Princeps Dothorucki exploran
dam mentem Reipublice habeat, dum
scientia ignoratur. Censuit hodie ferendum
Proiectum ad Plenam Activitatem.

Quaerens denique ut solvatur Sessio, et so
lutam sic in crastinum instituit.

Sessio Stava

Die Decima Ianuany. Mareschallus
Equestris Ordinis expressit hucusque Concla
ve Nuntiorum otiosum fuisse, ex eo quod

anima deerat activitatis, quam ut Dominus Praefectus Culinae Magni Ducatus Lithvaniae integre restituere expetierat, quia vero Deputati ex Senatu ad Conferentiam cum Principe Det homski, debent Primum inter se convenire, modo gradibus huiusque Conferentiae, edeo et ex Equestri Ordine ad hoc Colloquium invitabat, eoque Provincialiter legit innuens iam horam iam imminere colloquii designatam.

Deinceps data est premissis loquendi Domino Praefecto Magni Ducatus Lithvaniae ad declarandum. Declaravit itaque se restituere activitatem, sed simul petere, ut inveniat modus satisfactionis Terra Vielunensis, quatenus ille in Comitibus Relationis evolutionem Terra sua apportare possit.

Promovit deinceps varia Puncta Anno Scilicet et Proiectum Securitatis Publicae

2do Authontas Belli Ducum ut circa iura sua conserventur

3tio ut Exercitus Reipublicae constet ex nobilibus signanter officiales novi extraneis novellam iuxta legem munita conferantur.

Succamerarius Grodnensis promovebat Praefectum respectu alternato Magni Ducatus Lithvaniae sed ab alijs impediatur ne legeretur.

Notarius Vitnensis actis gratis Domino Praefecto Culinae Magni Ducatus Lithvaniae, pro restituta activitate appromisit se velle sustinere Interesse Terra Vielunensis, sed simul innuit publicas Primum materias expediri.

expedit.

instabat ut Proiectus Securitatis legeretur.

Pollitator Viennensis inueniens Sapientis esse, mutan-
se Consilium in melius Contradictionem, quamhen
obtendebat, ne Proiectum Securitatis legeretur.
hodie retrahit, et ut declaratur instabat. Insuper
suasit expediendam ablegationem ad Imperatoris
rem, non propter ratificationem Tractatus in q̄
stione, sed propter mantentionem amicitie
ipsius, interim adduxit plurimas constitutiones
easque reassumendas censuit, in quibus cautum
est Serenissimos Reges, neque Belli Dues, neque
quempiam ex Civibus debere in seia et incon-
sueti Republica bellum inchoare, Tractatus
concludere, Colligationes inire, Correspondentia
cum Extraneis Principibus habere, aut denique
legationes mittere.

Succamerarius Potoensis non censuit
ex recepto, ut Proiectum Securitatis ante con-
ferentiam cum Principe Dothoruki decla-
retur asserens ipsum quoque Tractatum
Viennensem tanquam Proiectum reputari

Judex Nurensis suavit legi immediate Pro-
iectum respectu alternato Lithuanis, illud
vero respectu Securitatis post conferentiam
cum Principe Dothoruki.

Eiusdem fuit Sensus Domini Karniewski
Nuney Rosanensis. Contra Notarius bar-
sariensis suavit illud legendum proiectum
Securitatis Tarto Subcapifer Magni Ducatus

Lithuanus instabat, quatenus Dominus
Succamerarius Potocensis non remeretur, Pro-
iectum Securitatis in Cautelam ne Similia
in posterum attentur, inueniens hanc in con-
stitutione oblivionem Principis Dothoruki.
Item Calculum cum Thesauris aueteran-
dum parit, addens quod circa rationes ip-
sius patebit, quae de causa Dominus Pa-
latinus Mazoviae tam vero iter arripuit
et quod non accepit hoc, quod ipsi Respub-
lica destinaverat; Instabat ut ipsi datur
Securitas, quod reliquum quoque recipiet.

Resumpsit Succamerarius Potocensis, se non
credere adurandum Principi Dothoruki et
Proiecto Constitutionis sed censere exploran-
do prius mentem, nec absumendam tantam tem-
poris sub disquisitione Tractatus Viennensis
qui signoraretur; expeditus censuit, atque in
sua sententia persistit.

© Succamerarius Cremecensis Domingus
Duchowski Terre Vielunensis proposuit
ut pro futuris Comitibus in satisfactionem
tres Nuntios habeat, sed ut omnes Catholici,
innuit non esse prudentis Perspicacis, nolle auidere
Proiectum ignorare, quale sit, nam si bonum
est approbabitur, si malum corrigetur, addens
indecorum esse salutem nostram in alienum
Arbitrium referre. Dixit: Nunquid alter, et non
nos ipsi nos ipsos salvare debet, nunquid Prin-
ceps Dothoruki de nobis, et non nos consule-
mus? Instabat legi Proiectum hoc et aliorum

rum cuiusmodi Discursu perterritus Dominus
Succamerarius Potocensis Proiectum in
questione legi permisit precavens, ne ex Sena-
tu Consilij clandestinationes Belli unquam
fiant.

Negavit adhuc legendum Iudex Nurensis,
Sed alter Pocillator Cernensis institit ut legeret
Pexillifer Trohicensis desiderabat ut originale
Tractatus producat et tandem Demum Pro-
iectum formetur.

Reposuit Pocillator Vignensis, quod si debere for-
mani Iudicium tum temporis, posset requiri
originale, sed quia pro proiecto reputatur, ideo
per quod sit nascitur.

Conferentiam cum Principe Dothoruki des-
bere habere connexionem cum Imperatore
censuitque non esse faciendos scrupulos in-
ter Potentias, a quarum Vicinia nullo passu
removeri possumus Proiectum svasit legendu-
cum

Dominus Niemira abstulit, sed e conver-
so Dominus Komarki instabat ut legeret
Dominus Lubomirski Obozny non nisi
si post Conferentiam legendum censuit
Succamerarius Potocensis, cum alijs un-
gebat legendam. Subiensit Dominus Nie-
mira salva Reprobatione aut retractio-
ne illius post Conferentiam

Tandem Lectum.

Post hoc Succamerarius Potocensis, duplex con-
siliium desiderabat, expetijt deliberationem Super
hoc Proiecto atque copiam ipsius.

Occillator Syradis Dominus Wysocki amplo
rando Proiectum petijt Dominum Succamerarium
Potocensem, ut illi assentiatur, et ulterius procedat.

Capitaneus Zakrocimensis suasit standum Pro-
iecto et contra Inuitatum Manifestationem facien-
dam, Tum calculum cum Thesauris expediendum
adque delegandum ad Imperatorem ex Equestri
Ordine.

Succamerarius Warsaviensis approbatio pariter
Proiectum innuit legem debere esse Iustam, breuem
et claram. Suasit bene utendum tempore ac divi-
dendas Consiliorum inter se curas. Videlicet confe-
rentiam, Calculum, Correctionem Tribunalis Pro-
iectum Lithvanica, et alia, credens eo modo facilius
ad metam properaturos.

Capitaneus Nurensis ad allegatas in Proiecto
constitutiones censuit addendam Lublinensem Anni
1703 Intulit, etiam ut in loco Domini Puzyra No-
tary Supremi, Magni Ducatus Lithvanica cum Pal-
latino Makovia expeditus abijt, substituatur. ad
constitutiones formandas Precavit, ne ablegationes
ex Senatus Consilijs expediantur.

Tandem lectum est aliud Proiectum De alter-
nata Magni Ducatus Lithvanica, ad quod ut adda-
tur sequens clausula Dominus Karwowski instau-
bat videlicet Exceptis Electionibus, Coronationibus
convocationibus, et extraordinarijs Comitibus, quae non
sequuntur alternatam, soluit in Super, ut Comi-
tibus certus et fixus determinetur locus, scilicet

Varsovia et Grodna

Capitaneus Vismensis abstulit Surrogationi in locum Domini Pużyna substituendae

Posthae Mareschaleus Equestri Ordinis, ut sit assensus omnium, seiscitabatur, ad formandam correcturam Tribunalis, Deputatos nominet, expedito sunt voces.

Succamerarius Plocensis Tribunalis satus regulata fore modo instituto Eamosy, insistant, et quatenus conscientiori Deputati se obligent.

Capitaneus Brestensis Curia innumeros abusus et inconuenientias Tribunalium esse dixit fortiterque correcturam urgebat.

Iterum Mareschaleus interrogabat assensum Deposuit per verbum placet.

Deputati itaque sunt septem ex Provinciis ad formandam correcturam Tribunalium, quam Regiam tam in Ducatus Lithuanico

Capitaneus Nurensis eo fine destinari sessiones Provinciales, sed ipsi repositum est debere eandem a Sacra Regia Maiestate expeti. —

Capitaneus Lidensis Dominus Scipio praeter debet Surrogationem in locum Domini Pużyni in Ducatus Lithuanico. Deposuit Succamerius Cremecensis posse procedere, absque hac substitutione idque exemplis probavit.

Capitaneus Vismensis instabat, quod si substituti, alter deberet, ut frater eius Capitaneus Mpiensis substituatur.

Referendarius Magni Ducatus Lithuanico petijt designari locum, ubi correcturam Tribunalium formare possent. Post haec Pocillator Vismensis

nensis, intulit, quod cum circa subscriptionem Com-
mitiorum Indnensium vanae oborta sint manifi-
festationes, ideo censuit expedire, ut Respublica
nunc hoc examinet, eo magis, quia nonnulla in
constitutionibus inveniunt quae in Staba Nuntione
non agitabantur.

Anno in constitutione de Expeditione Nobilitati, ubi
de Bonis Ecclesiasticis, additum est Juris Terrestriis
in quo puncto Nobilitas habet gravamen, quae
in re sensum fusius explicandum reservavit
seclerans se non desistere donec error corrigatur.

2do De Bonis Neuburgicis talis tantummodo in
stata Nuntiorum fixit mentio, ut praedicta Bon-
na tanquam Terrestria sint libera a locatione
Satellitum Regiorum, in constitutione vero cau-
ta est, securitas Bonis Principis & Neuburgiae
et Successorum hinc Princeps Sultzbacensis, qui
Duxit Principatam Neuburgicam, etri indigena
tu careat, iam hereditario Possessore recognoscitur.
Cum proinde instabat importantiam hanc in con-
sideratione habendam, inueniens materiam hanc
in Antecapum cum discrimine etiam Comitiorum
manutendam esse, iuravit eodem vigore et nunc
promovendam donec medela inveniatur.

Dominius Jarlo Sudapifer Magni Ducatus
Lithvanis, declaravit, quod nolens habere oner-
ratam suam conscientiam debuit circumscriptio-
nem manifestare asserens, se non audivisse assensum
omnium Superiorum, quae in constitutionem irreps-
erant,

Dominius Potocki Capitaneus Belzensis grati-
tias agit Dominis Deputatis ad constitutiones

quod Manifestatione rem Salvaverint, Declarans
se recedere donec Satisfactio fiat

Contra Dominum Thesaurarium invehatur
quod Dominus Palatinus Mazoviae tam pro
legationi se acincent, et contra grates egit Domi-
no Episcopo nominato Cracoviensi: Erogata
de propria Summa, in reliquo intulit Desideren-
tes edificare sibi templum in Betzyec contra
Eloquentiam Constitutionum.

Succamerarius Syradiensis censuit hanc illa-
tionem de constitutionibus referri ad Senatum
siquidem et ex Senatu fuerant eadentes Deputa-
ti

Subcamerarius Varsaviensis in Justificatio-
nem suam dixit se esse qui hanc constitutionem
in Senatu et paratum esse Juramento compro-
bare, quod ita legerit, sicut erant Scriptae, nulla
immutam Iotam, qua in se vocavit in testimo-
nium Sentientem, et Brestenses Cuiusdam Non-
cios, assensit additum fuisse ad Satisfactio-
nem Illustrissimi atque Celsissimi Principa-
tis Juris Terrestri, sed pariter a nomine
reclamatum, denique si non ab omnibus con-
cessa sunt, crebris murmuribus, quae tum erat,
ad scribendum est

Notarius Vilnensis pariter se Justificabat
agens se scripsisse Proiectum Supradictum
scilicet Expeditionis generalis ex omnibus
Bonis Terrestribus Spiritualibus, et Regalibus
exceptis. Mens Regia ex Celsissimo Prin-
cipe Primatu requirens, quare ita scripserit?
Reposuisse quod id fecerit in fundamento Con-
stitutionum Magni Ducatus Lithvanice

iusta quas Clerus, una cum Nobilitate tenetur adde-
fensionem, Republice nomine imponens. inquit
quando additum fuit Juris Terrestris Ignarus Legnis
Latione vero Bonorum Neuburgiensium, prout
in Stuba ipsorum mentio fuit, ut sint libera à Sta-
tione Militis Saxonici, tanquam Bona terestria
ita si per additionem illius verbi indigenatus Prin-
cipi Sultzbaensi deberet intelligi, ipsemet se man-
festaturum declaravit.

Vexillifer Leiciensis controversiam hanc ad Lena-
tum pertinere, et referri debere censuit, simulque ut
solvatur sessio instabat Tandem soluta sessio in
Crastinum

Eodem die inanti Camera Regia fuit colloquium
inter Deputatos in Ordine cum Principe Rothomki.

Sessio gna Die 11 January

Dominus Mareschalcus Equestri Ordinis circa
inchoationem Sessionis expressit diem praesentem non
fuisse fructuosum, in publicum optare, quae successum
sequentibus, interrogabat, quam materiam
deliberationi subiciendam vellent, Respondit in-
terlocutione Pocillator Vionensis, discutiendas fo-
re manifestationes, ex occasione nonnullarum
Constitutionum Godnensium illatas.

Dominus Jurevix Proiectam Securitatis etri
adhuc sub limitatione sit, censuit legendum, neque
exigendas rationes ab eo qui Tractatum Vionensem
confecit, tanquam ab eo, qui a Republica caracte-
rizatus non fuit. Legationem ad Imperatorem
mittendam non probavit, ne induamur in hunc.

vel alium Tractatum, instabat ut Belli Duces iure suo uti possint. Ut ipsi et non alius Decreto et previo consensu, Republicaque mandato expediant. Ad Extremum pravit, ut Republica redeat ad antiquum modum Hybernatum pro solutione Stipendiorum Militi. Nam pro Nobilitate ponderosum onus grave esse aperuit.

Dominus Suuamerarius Cermensis pravit pro cavendum lege in futurum, neconsiderationes, quae semper laborant privato quaeque denotant, defectum in Statu audeant assumere Nomen Reipublicae. Securitatem limitum alio Proiecto foris mandam et firmendam censuit, nam illud quod nuper lectum fuit diversum est.

Ad Imperatorem Allegationes expediendas pravit cum consternatione amicitiae, et ex postulatione mentis Reipublicae, inveniens, si quis forte bene Possessionatus Provinciam hanc suscipere vellet. Prerogativa belli Ducum, ut non vacillet pravit instare ad Sacram Regiam maiestatem, signanter, ut praediis usum, Regimen, Inspectoratum abrogare dignetur, inveniens: iniuriosum esse ministris Belli et Nobilitatis, quando Nobiles ad officia non promoventur, sed exotici qui plures sunt quam gregarij.

Ad ipsum promovebat Dominus Vesillifer Kyovien sis. Dona Spirituatum, quae ex Natura sua aut ex Terestribus aut Regalibus Originem deducunt, ut ad expeditionem Generalem pertineant. Instabat de Bonis Neoburguis, quod quid nunc impugnatum censuit, in concluso acudere debuisse Dominus Suuamerarius Culmensis Inspector,

ratus in Militantibus, ut abrogetur, instabat, utque belli
Duces limites Regni custodiant. Delegationibus in se-
nato dicere censuit, contra legationes Privatas con-
stitutiones ablegavit, quae praescribuntur, ut incul-
patas ad Comitiam aboletur.

Capitaneus Belzensis Dominus Potocki instabat
ut belli Duces limites custodiant, ne extranei Exer-
citus intrare praesumant.

Ut mandata militaria parces ipsos maneat depen-
denter a Republica, cui ipsi serviunt et solariati sunt
In constitutione de expeditione generali censuit
et iminenda haec duo verba Juris Terrestri subduca
allegans inter alias Rationes Proventus Ecclesias
fios in Tres Classes dividi debere. Unam pro sus-
tentatione Pensionis, alteram pro Ecclesia et Terri-
torio Tertiam pro pauperibus.

Hinc ex motivo saltem Studii Classis non debet
ret excipere Clerus ex occasione Ceratunde, Intulit
quod quidquam Senatus dedit mandatum presenti
Tribunali clareschalis inferens per hoc praedi-
cium legibus, quod videlicet agitur de Securitate Den-
cretorum Tribunalitium. Reposuit suam
varius Dominus Leduchowski, si mandatum est
datum ad Iudicia Relationum. Comititalia et
et non asseporatio nullum est praediudicium nec li-
cet conueni, Supremum enim hoc est Subsellium.

Dominus Radziwit Ersifer Magni Ducatus Lithvanie
defendendo negotiationem Domini Comitis de Fleming
representabat Tractatum Viennensem, non in Detrimen-
tum sed in Bonum Republice cessipso quod even-
tu probatur. Instabat notificari Proiectum ipsius
causa formatum, sed ad hoc fremitus nunciatorum
est subortus.

Dominus Vexillifer Livensis egit gratias his, qui

circumspecte manifestationes suas apposuerit In-
 na, contra ineptos errores censuit, quatenus Doming
 Mareschaleus subscribat eiusmodi proiecta, utque
 Secretarius de fidelitate respondeat, Citavit constitu-
 tionem factam sub Supremo Joanne Tertio, qua cau-
 tum est ut in Polonia, quoties unquam rupperit ex-
 traneo, renuisset in Patria hereditati, representa-
 bat bona Neuburgica.

Itiam fere Partem Magnus Ducatus Lithvanicus ex
 equere, multaque millia militum, exipris potest legi
 innuit hac eadem bona predicta Constitutioni sub-
 iacere debere declaravit, se velle sistere activitatem, si
 error pretensus non corrigetur, et si miles Regius
 Saxonicus tanquam a bonis Terestribus non educet
 et status intulit, in super comendantes Arcium
 et Administratores in ipdem Bonis etre ubique Saxo-
 nicos hi ignorando leges nostras, quinimo adimemen-
 do neque Tribunali cuiquam Iurisdictioni parere
 velint, nullamque administrant iustitiam, non mo-
 do Nobilibus, sed ne integris quidem Palatinatus
 aut districtus addidit. Lotties Nobiles ad Com-
 mendantem veniunt sub Guardia admissionem
 expectare debent, et sepe etiam repellitur. In-
 stabat supplicare Saera Legie Maiestati, ut in
 hisce officijs non Exotici sed Patriciose Nobiles
 collocentur, et declaravit quod eousque sistet acti-
 vitatem donec satisfactionem obtineat.

Pocillator Viennensis intulit Tractatum Viener-
 sem, pro ut nostri causa pro Proiecto est Repu-
 latus instandum fore ad Imperatorem Serenissi-
 mum legationem expediendam censuit audden-
 tibus causis honorem Reipublice promoventibus
 Ratione invasionis Bonorum Racis, et Capitanea-
 tus Obtinensis.

Authoritatem Belli Duellum manutenendam censuit
iuxta Prescriptum Tractatus Varsaviensis, dependentes
a Republica intulit Bonorum Neoburgionum, aperiit
extare legem Comitiorum Varsaviensium, quae Eode-
na sunt, in toto roborata, censuit, ut Dominus Mares-
chalculus nomine Equestri Supplicet Sacrae Regiae
Majestatis, ut quam Primum Ordini, quatenus legem
praedictam manutenere faciat errorem de consti-
tutione, de Bonis Neoburgis in Puncto Sueconum
corrigendum censuit, ne Potentiores confringant eum
tempore Republicam. Similiter instabat ut cor-
rigatur error Constitutionis, de expeditione generali
militari, tanquam Bona quae originem suam probare
non possunt, nisi aut Terrestribus, aut Regalibus Man-
datum ad respondendum Mareschalo Tribunalis
datum non praevaleat, si ad Iudicia Comitum datum
nam a Republica Domina Jurium distinctio verifi-
cienda, ne unus Mareschalcus pro toto Tribunalis
pondeat

Allegavit plus quam viginti constitutiones de Securitate
Decretorum Tribunalium, censuitque precau-
endum ne haec Securitas mandatis, sive citationibus
eventatur, Proinde suavit, idque in reflexione habeno-
dum circa Correctionem Tribunalis

Dominus Pocillator Syradiensis aperiebat praedi-
ctas Constitutiones Eodem tam de Bonis Neoburgis, quae
de Bonis Spiritualibus Juris Terrestri, ita fuisse lectas
ut exstant in volumine legum suavitque hanc mate-
riam in sensu discutiendam.

In contrarium Dominus Subcipifer Tanto as-
seruit se testem esse, tanquam tum in officio Depo-
sitionis ad constitutiones, quod in Puncto bonorum
Eclesiasticorum, clausa haec Juris Terrestri non fu-
it Scripta neque lecta, similiter et de Bonis Neo-
burgensibus non fuit lecta clausula, Successorum

Sed utrumque Secus factum est, et aunc instat, ut corrigatur, ne similia in posterum fiant. Addidit non exiguum in his erroribus latere præiudicium Reipublicæ nam si status Spiritualis, cuius patior pariter se subtrahet a defensione Reipublicæ actum est de nobilitate.

Deinde si super Bonis Neoburgicis tum vastis Succesio Extraneo Potenti recognoscatur periculum non modo Domus Sapiehanae, sed toti Reipublicæ imminere poterit. Itaque donec in hoc puncto correctura non fiat, Declaravit, se nolle ad ulteriores materias procedere, Ad extremum intulit pati iniuriam Suis Patronatus Regium, ut Respublica modum abscurandi Juris Maiestatis adveniat, tum ne spirituales nobilitatem ad consistoria procedant, extra forum castrense aut Tribunalitium, ubi sunt Regestra, non in varium mixtiones compositi Iudicij.

Domini^{Judei} Livensis circa correcturam Tribunalis addidit, ut Terra Livensis Lubini processus suos expedire possit, et quatenus sibi more Palatinatus Podlachicæ, domi Deputatum eligere valeat, intulit deinceps iniuriam fieri Terre Suda, quod officium quoddam non Possessionato istius Terre fuerit collatum petijt satisfactionem per revocationem Privilegij.

Domini Korbati Nuntius Orjeanensis, urgebat expediendum calculum cum Thesauro, et Artilleria, et deinceps duendum ad desideria Palatinatum.

Domini Chranowjki Nuntius Brestianensis Lithvanicus, Declaravit, se nolle ulterius procedere, donec constitutio de Bonis Neoburgicis non corrigatur.

Domini Vexillifer Drohicensis promovebat, ut status Spiritualis ad defensionem Reipublicæ pro expeditione generali militari teneatur. Afferuit Principissam Neoburgicam a Successione non posse exclu-

Di pro Jure Patrio Naturali, sed expedire, ut medium
adveniatur circumscribendi Successores, quales esse debent.
Ut belli Dues circa Jura sua consentiant, ut nobiles
preferantur extraneis, ad officia in Exercitu authora-
menti Extremi, et ut alius modus stipendiorum exer-
citiuum adveniatur instabatur.

Domini Mareschaleus innuens se accepisse à
conclavi Nuntiorum, ut apud Sacram Legiam illa
restatem expostulet ratione Bonorum Neuburgionum,
et Statius Gwardis Saxonie eandem expostulationem
iam non hodie observandum tempus, sed et cras expon-
dise se abseruit. Interim detulit Dominos Senatores
ad correcturam Tribunalis formandam Deputatos
huic operi apud Patres Capuinos prefixisse, ubi De-
putatos ex conclavi Nuntiorum destinatos invitavit
Et post hoc solvit Sessionem in crastinum.
Hoc die fuit etiam conferentia cum Principe Dotho-
ruki Ministro Careæ illiæstatis

Sessio X^{ma}

Die 12 January

Sessione huius diei tum propter formandum Proce-
turam Correctionis Tribunalis, tum ob indisposi-
tionem Mareschalei Equestri Ordinis fuit translap-
sa. Hoc die deputati ex Senatu et Equestri Ordine
ad conferentiam cum Principe Dothoruki, item
ad antecameram Regiam, ibique Protocolum
conferentie prelatæ à Secretarijs in scriptum re-
dacte confrontantur.

Sessio Decima.

Die 13ta January Anno quo Su-
pra Mareschaleus Equestri Ordinis, adhuc va-
letudinarius excusabat omissionem Sessionis

hæsterno, simul ac Publici obsequij, ob indic-
tionem Sanitatis, ob quam non potuit Sacra
Legis Maiestati deferre ea, quæ ipsi conclave
comiserat. Detulit Dominum Thesaurarium
um Supremum Regni incitari ad calculum die
Lundæ proximo, cui actui locum apud Patres Augus-
tinianos designatum nunciavit.

Demum inruens potiosem nuntiorum Partem
correctura Tribunalis labatam, respicio indigere
sessionem ad diem Lundæ limitavit.

Circa limitationem sessionis concilamaverant Nuntii
cy. Quoniam Thesaurarius Magni Ducatus
Lithvanie ad dandas rationes Ministery Sui
lege præcipiente non comparuit, ideo ut Ministerium
ipsius pro vacanti traderetur urgebant.

Hodie continuatum est Proiectum Correctura
Tribunalis.

14ta January

Dies Dominicus Vacabat.

sessio 12.

Die 1sta January

Mareschaleus Nuntiorum circa inchoationem
rem Sessionis desideranos, ut omisitio præteri-
tarum Sessionum, maioribus consilijs compen-
sari possit interrogat quid agendum vellent, et
trium relationem conferentis, cum Principe
Dothorukij, an Proiectum correcturis Tribuna-
lis perpendere.

Conclamatum accedere ad Relationem, itaq;
Referendarius Magni Ducatus Lithvanie fa-

to brevi discursu relationem praesentem conferentiae
in scripto legit.

Post lecturam exposuit Dominus Marechalcius or-
dinis Equestris desiderare Responsum sacrae Cae-
saris Maiestatis deferendum ab ordine Equestri, tum
et desideria illa, quae servare debent ad supplementum
Instructionis Domino Palatino Pragae.

Demum gratias egit Dominus Deputatus ad con-
ferentiam, pro tam laborioso in Republicam ob-
sequio. Deinde succedebant voces.

Dominus metator Castorum de domo Lubomirski
ut Supplementum ad instructionem scriberetur, sive
in Rubra Nunciorum, sive in Cancellaria Regni,
assentiebatur, dummodo ipsis communicetur.

Dominus Durin Cancellarius Regni Regens ma-
ioris, in emundationem sui ex illa impostura
quam illi Princeps Polonus in conferentia ob-
iecit: Explicabat amplè in conclavi, quod non al-
io fine missus fuerat Viennam a sacra Regiae
Maiestatis Domino nostro Clementissimo, quam
ut gratias sacrae Caesaris Maiestatis referat, pro
declarata Serenissima Archiducissa Austriae in
connubium Serenissimo Principi Regio, id quod
Documentis authenticis simulque Juramento com-
probare declarabat.

Responsum dari fidem intaminatè fidelitatis dicit
Dominus Papifer Lavensis suadebat auctores
Exercitus, meliorationem Artilleriae, tum et faci-
endam manifestationem contra Tractatum Viennam.

Procurator Vicensis Dominus Karvovskii in-
tulit etri sacrae Caesariae Maiestatis per Mi-
nistrum suum non faciat nos seuros reuple-

recuperanda Livonia, et aliarum a Corpore Reipub,
licet arcularum Provinciarum, nihilominus remitten-
do nos ad Expeditionem Domini Palatini Melchioris
videtur spes nostras mulcere. Cui Palatino, quod sup-
pletum ad Instructionem desideratus mittendum
ideo petijt denotari et connotari Bona in Lithvania
quod Princeps Menlyskow in possessionem pretendit
videlicet Capitaneatus Orzanensis, quod vero a non
nullis non probetur ablegatum in Augustissimum
Imperatorem ne scilicet Respublica in aliquam No-
ciam Colligationem Pertrahatur.

Pocillator Ipse contrarium se huic opinioni dixit
ex rationibus sequentibus. Amo quod ablegatus
ille instructus est debilitate, et ultra Instructionem
nichil poterit, nec debet attentare, ac per con-
sequens prejudicium Passum facere non va-
lebit.

Qdo Ex re Reipublice esse, gratias agere, per hanc ab-
legationem Suae Suae Maiestatis Caesarea pro
cura erga Poloniam, quae eventu prospero sperat,
Probatur, cum Moschorum iam non habemus.

Itio Deprecando Saram Caesarem Maiestatem
quod Traictatus Viennensis contra Sura nostras sit
factus, declarando infimul, quod declarationem eam
Suae Caesarea Maiestati semper exoptemus, quod
que eandem non subterfugiamus, sed servatis Su-
ribus Nostris.

Qatione vero Injuriarum in Capitaneatus Holsz-
nensis tum Capitanei Dobruscensis sufficiens reme-
dium Credebat esse commisionem.

Qdo vero attinet ad puncta illa Expeditionis genera-
lis Nobilitatis alterum Respectu Bonorum Neo-
burgionum, contra quae Deputati ad constitutas

nes manifestati sunt, raris aut interrogando Dominus
Deputatus, num recedant a sua manifestatione, aut ip-
sas constitutiones eliminando, alias non erit, inquit, fides
legibus, aut proinde declaravit, se velle sistere activitatem
nisi modus reparationis ad inveniatur.

Interim censuit supplicare Saeva Regibus illi aie stati-
ut in satisfactionem legi Publicae in toto reassumptae
faciat abire milites suos ex Bonis Neoburgicis.

Loca vero illatis facta est, ut contra Tractatum Vie-
nensem manifestatio extendatur, ipse Pocillator et
hoc non probavit, neque ex convenientia neque ex circum-
stantiis, cum pax sit ad intra tranquillitas ad extra
Adum Privilegium desuper Constitutionis Ceteraliter
sit sub manu, addidit manifestationem trahere
post se dubium amicitiae et Pacis, nobis vero, tempore
atque coniecturis bene uti expediat. Catenum instabat
ut auctoritas belli Ducum eorumque prerogativa
manerentur iuxta prescripta Tractatus et Com-
missionum Passaviensium.

Capitaneus Lidensis Dominus Scipio exagien-
rabat, parvum adeo emolumentum ex conferentia
Principis Rothoraki, ubi dubia spes restitutionis
avulsorum petuit. In omnem eventum Commissionem
censuit faciendam manifestationem contra Tractatum
Vienensem, instabat forte supplicari Saeva Regibus illi aie
stati, ut Bona Neoburgica liberentur a quondam Sax-
onica, utque illi qui Contributiones, exigunt exemplar-
iter panuntur, Allegans perire per hoc Legataria Min-
liti Domestici Stipendia instabat pariter, ut Potest-
tas Ducum quoad Comendam Super Exercitum sit
independens

Succamerarius Kremencensis, exagierans nulla
dani certitudinem ex conferentia Principis Rotho-

ruki instabat expediendum, quanto eius Supplemen-
 tum Domino Palatino Mazovico, in quo exprimen-
 dum, quod Tractatu Viennensi non tenemur, ut que
 hoc Supplementum prepararetur, quamtoties in Can-
 cellaria, interim instabat supplicari Sane Regis Ma-
 iestati, ut bona Neoburgica conservari faciat, circa
 eorundem immunitates lege cautas.

Post hoc Mareschaleus Ordinis Equestris inter-
 rogabat utrum sit ad sensum omnium defen-
 rendi premissa omnia Sane Regis maiestati. Res-
ponsum est per verbum placet.

Addidit Dominus Capitaneus Lindensis, ut in assis-
 tentiam Domino Mareschaleo adderetur unus ex Pro-
 vincia, sed hoc alij non approbant, fidendo Mares-
 chaleo. Ipse vero Mareschaleus proposuit Capitaneu
 Lindensi ut hac functione et munio fungatur.

Dominus Grotinski Thesaurarius Curie Regis
 censuit referendam ad Senatum, Malitiam respectu
 auctoris militis. Ratione belli Ducum dixit: non pos-
 se eos conueni, ut aliquod prauidium muneris sui pa-
 tiantur. Nam Dominus Supremus Campi Mares-
 chaleus Fleming facit omnia dependentes a Domi-
 no Castellano Cracoviensi in cuius potestate est, co-
 mendam ipsi auipere, et Alteri dari, pro ut hoc In-
 ducum deductum est.

Sed hoc etiam ad integros status Reipublice referre com-
 suit in Puncto Honorum Neoburgicorum sicut id de-
 fere Sane Regis maiestati, sed simul probavit, nul-
 lum exstare ius eius, ut Successores usu fructus ca-
 veant, sed quales esse debeant, utrum de lumbis de-
 pendeant, at collatores sicut arbitro Reipublice
submittendos. Ratione constitutionis de expeditione

generali sustinebat ita eam testam fuisse, ut ex
stat in Typo nec debere preiudicare, si quis eam non
audient manifestationem, contra Tractatum non pro
bavit. Capitaneus Nurensis instabat, quatenus se-
cra Regia maiestas expedire velit vacantias, id ip-
sum fortius urgebat Dominus Hebocki Capitaneus
Brestensis Curavie, quatenus Dispositio vacantiarum
sit ante coniunctionem cum Senatu.

Item ne Administratores Economiarum sint Ex-
otii contra Dominum Blumenthal Administratores
Economia Samboniensis, conquirebatur, quod legem
non noceat, neque audiat, et quod Palatinatus Salsum non
extradat. Item instabat ne in Exeritu officiales sint
Extranei

Pocillator Brestensis Curavie ne Sygillum Camere
cubicularis sit in manibus extranei.

Post haec Mareschaleus Collecto premissis illationibus
eandem legit, et interrogabat, an sit assensus omnium
deferre eandem Saerae Regiae maiestati, et cum Illi-
nistris Status expostulare

Conclamatum per Verbum Placet.

Tandem soluta Sessio pro hora 12 in Crastinum
Eodem die Serenissimus Rex. Iudicia habuit in Sen-
nato

Sessio 13.

Puncta concertata in Conclavi Nuntiorum die
19ta Ianuarij Anno 1720 ad deferendum Saerae
Regiae maiestati

1mo Subsistentia militibus Saxonici in Bonis Neubur-
gicis et extorsio contributionis ex uno fumo 20 tint.

2do Ratione Bonorum a Principe Mogykow in Lith-
vania ac praecipue Capitaneatus Orzanensis Jurisdic-
tionis

3to Intereffe Domini Capitanei Dobryensis et Namini Suez-
camerarij Regni qua Capitanei Olztyneris ad augustissi-
mum Imperatorem respectu avulsione fundorum

4to Intereffe Domini karowyski Nuncij Podlachie, in situ
avulsione Villae per Serenissimum Principem Electorem
Brandenburgicum

5to Supplementum Legationis ad Sacram Czarem Maies-
tatem, cum Expositione particularium, desideriorum, quae
quisque Palatinus pro suo interese porrigat per proiectum

6to Responsa ad eundem Serenissimum Zarum ex Stuba
Nuntiorum Equestri Ordinis

7mo Vacantis ut distribuantur ante coniunctionem Ori-
dinis Equestri cum Senatu, sed hoc propositivè tantum Sa-
cræ Regiæ Maiesitati deferatur.

8tavo ut Oeconomia non adaptentur Extranei, sed Na-
tionales, ac vel maximum in Oeconomia Samboricensi plu-
menthat, ut amplius non persistat, a quo multas Insu-
rias habet Nobilitas in distinctione Salis, petitus.

9no Sigillum Cubicularæ Sacræ Regiæ Maiestatis, ut
non sit in manibus extranei sed Poloni.

10mo Officia in exercitu authoramenti externi, ut non
extraneis sed Polonis bene Natis et habentibus bonas
suas Possessiones tum et experientiam in rebus militandis
conferantur.

11mo Domino Prædriecki Vexilloferi Morzynensis, tan-
quam Secretario Legationis Domini Dziabynski Palatini
Calliniensis ad Serenissimum Zarum, ut assignatus ad
Thesaurum Reipublice impetratus pro 20 millibus Flo-
renorum, quoniam illa Prior, quæ ipsi in Terminis lega-
tionis data fuerat, in turbido deperit, et non minima
partem ex assignata Summa à Thesauro participavit

12do Intereffe Domini Episcopi Plocensis cemens Domi-
num Generalem Minich ratione combustionis Pala-
ty recomendatur, quatenus recognoscatur ad satisfaci-
endum Damnum Patientis.

Sessio 14ta
Die 16ta January

Mareschallus Equestri Ordinis fecit Relationem expositationis suae apud Sacram Regiam Maiestatem in Commissis Nuntiorum exprimens quod Sacra Regia Maiestas omnia desideria Equestri Ordinis Paterno affectu acceptare dignata sit, quodque eandem in duas Classes divideret, scilicet, aliqua ad Sacratam suam Personam pertinere, aliqua ad Republicam, in his igitur quae ad se pertinere dignosuit, omnem Regiam facultatem promittit.

Anno Relatione subsistentis militum Saxoniorum, in Bonis Nesburgis, nihil scripto Sacram Regiam Maiestatem comperit. Nihilominus ut satisfactio debita fiat pro praeterito concedit Sacra Ra Maiestas ut ad cognoscendas Iniurias et pretensiones in fundo Bonorum Commissary destinentur, tam ex parte Sacrae Regiae Maiestatis, quam ex Republica, coram quibus iniuriati, querimonias suas deponunt, et satisfactionem recipiant, in futurum vero, ut quam sufficientissime obiri possit Sacra Regia Maiestas ad paucos dies deliberationi suae reservat.

2do Parari iam in Cancellaria Regni Supplementum ad instructionem Domino Palatino Mazoviae nec restat nisi ut quilibet desideria sua in Proiecto componat.

3tio Ut in Praenomy extranei non sint, ad ipsum Sacra Regia Maiestas desiderat, et in ordine ad Executionem Dns Thesaurario Curia MD LXX commissum dedit.

4to Relatione Bonorum in Lithuania Possessionis Principis Mazykow abnoxiarum signanter ratione Capitaneaty Orzanensis tum interesse Domini Pocillatoris Wisnensis nec non Domini Succamerary Regni et Capitanei Bobrujensis Sacra Regia Maiestas ad Plenam Republicam mittere dignatus.

5to Relatione Domini Blumenthal ne Oeconomia Samonienis subsistat nondum id Sacrae Regiae Maiestati de-

latum esse asseruit.

Pro Ratione Combustionis Pallatij Domini Episcopi
Ptoicensis, quoniam praesensio per viam Junis inter-
ta est, Deo ibidem terminanda censet, a nihilo in-
sinuan Domino Minich demandabit, ut rem per via
Complantationis accomodet.

Post haec Dominus Princeps Radzvil Enifer est Du-
catus Lithuaniae exprimens lesionem Domus suae, in eo
quod quidam in conclavi delulerunt pertinere ad
Republicam, ut decidat, cui nam Successio et heredi-
tas Bonorum Neoburguorum pertineret, De-
ducebat propriam fuisse heredem esse, quam Domi-
num Radzvilianam.

Pro haec iustificabant se Nuntij Brestianensis Lithua-
niae, quod si quid in hac materia intulerint id non
ad lesionem Principis Domus Radzvilij regulari.

Leallifer Comptens ex occasione Processus de
Chodyret in Comitibus disaudiendi censuit, obvia-
ndum ne Tribunalia de Bonis Regalibus tanquam
Terrestribus cognoscere audeant.

Succameranus Cernensis censuit formam Proiec-
tum constitutionis, qua bona Neoburgua, tan-
quam Terrestria ab omnibus gravaminibus extra
Ordinarios libera absceuerentur, quod vero attinet
ad Successionem, sive hereditatem in ipsam Bo-
nis id credebat agnoscendum fore non in forma
consilij sed in forma Iudicij cum parte altera.

Post haec soluta sessio in crastinum.

Sessio Ista

Die 17. January.

Mareschalus Ordinis Equestri ad exor-

Quum Sessionis detulit, se appotasse Supplementum
ad instructionem Domino Palatino Mazoviae desideratam
perquisivitque nam sit assensus omnium ut perlegere-
retur.

Conclamatum per Verbum placet et lectum fuit.

Postea Mareschalcus intulit et inquit, ut sigillis habere
ret adhuc addenda, uti sunt desideria Palatinatum
quatenus eadem inscripto ad Cancellariam porrigat

Ratione Vacantiarum subiunxit idem Mareschalcus quod S^a
Mª Maiestas post distributionem eorundem Grodna quod
quod nunc ad distributionem iustitiam accepit ad delibera-
tionem sibi accepit ex precipue ratione, ut iuxta sit merito-
rum premium.

Pocillator Prestensis Civitas soavit ante omnia combinari
illa duo Puncta, quae consilia publica morantur videlicet in-
tuitu Bonorum Naiburgensium et Generalis defensionis
Patriae, quo ad primum de bonis Naideburgensibus intulit
non esse iustum suo Nature avertere et post vivos successo-
res pretendere, asseruitque Constitutionem de suis Bonis
ita fuisse lectum Grodna sicut nunc extat in volumi-
ne legum, considerandum reliquit, ne si Juri Naturali in-
iuria fieret Jure Belli vindicaretur.

In Puncto defensionis Generalis asseruit se meminisse
quod Celisvoni Primatis intervenerat Contradictio, pro-
pter quam necessum fuit addi Conclufam. Juri Ter-
restri corrigendum hoc in conclavi S^unciorum non cen-
sebat, sed aut precario cum Senatu spirituali exposu-
lare, ut a Contradictione recedat aut Senatum integrum
referre, nam pro Natura Libertatis Lex non format
contra absentes. Recomendabat liberationem Ter-
ritorii Elbigenois allegans fuisse iam eo fine contribu-
tiones assignatas per Constitutiones Comitum Lubli-
nensium. Intulit Bonorum Stanislai Jezecyensis,
quoniam plurimi urgent Creditores atque Prendentes
quibus per seipsum vetitum est agere in Tribunalibus
censuit pro satisfactione iniuriatorum reassumenda

Comissionem.

Consuit pariter expediendam ablegationem
ad augustissimum Imperatorem, cum confes-
satione amicitiae et explicatione Tractatum vi-
enensem fuisse in iura Reipublicae factum, tum
ratione vindicationis Summarum Neopolitana-
rum ad extremum pervenit, actionem militiam
ad omnem eventum, sive belli gerendi, sive pa-
cis melior aquiescentia.

Vesillifer Belzensis similiter ablegationem expe-
diendam ad Casaream Maiestatem suavit, ex
occasione Correcturae Tribunalis innuit etiam
Comitiorum abusus corrigendos fore.

Allegavit non nullas Exortationum authorum de
Polonis Sentimenta Sibi et Polonos in sua
libertate esse aliorum Servos, dum post po-
sitis proprijs aliorum recitantur Sentimenta
et emolumenta, adypro quidem Nobites, merca-
turam exercentes, sed libertate mercari lic-
tum: ac proinde suavit, ut Nunciosum
Vothymidis et Kyovis omnes alij particularitatem
salem evenerent. Successores ad Bonu Nea-
burgia per Regem decernendo censuit, in sta-
bilibus favore Commissionum ad Comitibus Ver-
saviensis Tractatus, assignatorum, ut in vim
gratitudinis Summas aliquas in Bonis Re-
galibus et Capitaneatibus, quos habent in
sua Possessione recognitas sibi habeant.

Nunius Cravviensis Dominus Lomecki, de-
ducebat, in Palatinatu Cravvienji pluri-

ma dani Spiritualium Bona, quae in tres classes distinxit Anno Fundationis Regiae, Ido Fundationis Nobilium, Itis Classis eorum, quae Spirituales a Nobilibus emerunt, superque deinceps approbationes Comitiales susceperunt, itaque ex occasione defensionis Generalis, citavit statum Titulo Bellum, ex quo reduebat Spirituales quoque universos pertinuisse ad defensionem Reipublicae, alias ad expectationem Generalem, quod postea clam Clero molestum videbatur Episcopi susceperunt id onus super se, subominis trabantque ad obsequium Reipublicae. 4to Pedites et lvo Equites Dragones, et hoc tandem concidit, et aliud Subreutum scilicet quod Episcopi omnia bona Spiritualia ex Bonis tenentibus fundata submisserunt hybernalibus stipendiis, per Comitarium suum eademque stipendia ipsemet ex agro promiserunt sed eiusmodi Bona pro materia sua non debent pertinere unquam ad Hybernalicia et non pertineat tunc ne Clerus plura Bona coemat, Declaravit dare Inven- tum. 2vo ad titulum hereditatis Bonorum Ne- burgionum adduxit Exemplum, Reginam Con- stantiam emisse quondam a homoy Bona Lyvica in Palatina Cracoviensi, post cuius Mortem Suc- cessio devoluta primum ad Filium ipsius Ferdinan- dum Episcopum, Deinde ad Regem Casimirusum per- Regem pretendebant, ad Successionem aliqui Nepo- litani, quibus Jus naturae non disputabatur, sed ius hereditatis impediebatur, haec enim inter se distin- ta sunt, itaque quoniam sine Indigenatu, possidere eadem Bona, non poterant, constitutio desuper avegit quatenus eadem Bona dividerentur, ac in Primis Cre- ditonibus Satisfaceret, pro se et Successoribus et ita factum est, Anno 1676. Dum igitur Prefationi Bonorum Lyvicae Pretium constitueretur, et vera Suc-

cestis, quaedam komorowska, prodest, quaedam legum
proximior ad eodem declarata est, sed deinceps
ipsa sponte recepit a pretensione in favorem Domi-
ni Wielkopolski, qui eadem solvit.

Intulit ergo praefatus Nuntius eodem modo proce-
dendum esse cum Bonis Neuburgicis, designando Com-
missarios, ad constituendum pretium, ex quo pro Pri-
mo Creditoribus satisfacere, et quid super erit Suespro-
res concernent.

Ratione liberandi Territorij Elbingensis, tum
intactu Bonorum Stanislas Leszczyński convenit
cum sensu Domini Pocillatoris Prestensis Cuias-
vis, instabat pariter determinari commissionem
ad Archiva Regni, quatenus non modo, Clendia
Reipublicae, sed etiam Libri et Scripta, suis in lo-
cis reponantur. Inveniunt multa publica Scripta ex
Archivo ad hos qui ad Tractatus, aut delimitationes
Commissionary Designati erant, signantes, Domini
Matachowski, Gatecki, Dziatynski, et nunc Domi-
nus Palatinus Mazoviae, quatenus a Suesproibg
eorum qui mortui sunt, repetantur, et suo loco repon-
nantur, Instabat etiam ut ars tam ampla Cracovien-
sis hoc bello combusta instauretur.

Inveniunt magnam procuracionem Cracoviensem ad
hoc fuisse destinatum, sed si Respublica faceret Prin-
cipium, applicando ad id sex grossos floreni non du-
bitat Serenissimus, quoque Rex se reliquum ex Mun-
nificencia sua dare.

Quia vero post illam conflagrationem ceris, Au-
rickali, et ferri, quod ultra millionem constabat
quantitas restans in Saxoniam deducta est, suppli-
cavit ut Sacra R^e matris, aliquam summam
pro reparatione impertiri dignetur. In reliquo ex 4.

pectabat Publicas Reipublice Instantias pro formam
de Processu Canonizationis Beate Salomee.

Dominus Pocillator Vicensis, quoniam credebat, quod
Proiectum ex occasione Vicensis formatum in Senatu
adhuc trutinabitur, ideo absque ulteriori disquisitione
superius remittendum censuit.

Respectu forrecturae Tribunalis, etri varis linguis lo-
qui subaudiat, ipse nihilominus declaravit positive
se nullatenus recedere etiam cum dixerimus Comitio-
rum ab hac circumscriptione Tribunalis.

Quaestione de Bonis Neuburguis superest, uti et de
constitutione defensionis generalis, id quod utrumque
referri ad Senatum censuit. Interim praeiit delega-
tionem ad felsissimum Principem Primatem cum ex-
postulatione, quatenus recedat a contradictione ob amo-
rem Patriae. Apenit huius delegationis alias Superpe
causas et pretensiones ad plenum, uti rationes decimandi
Evacuationis, extra forum, nivas arcis francoiensis re-
comendabat munificentia Saene Regis maiestati, ex
Proventibus auri et Salis fodir anem.

Notarius Vitrensis. praeiit non involvi pluralitez-
tem materiarum, sed unam post aliam tractari^{ut} bicem
quatuor verberum, loquendo de constitutionibus contra
quos manifestatis intervenit, iuste ab ordine Equestri
in consideratione haberi apenit, ex rationibus sequen-
tibus certam epe, defensionem Patriae etiam a Clero
deberi, sed ne hoc in puncto comitia remittantur, alias
Comitia rumpi deberent, sequentia pericula innuens.
Amo Quod captatio negotiationis Viennes non sub-
sequeretur. Ido per consequens sub hoc praetextu
Serenissimus Czarus posset copias suas introducere
in ditiones Reipublice. Itio Viini nostri Argu-
mentum formarent, esinde deesse adhuc inter.

nos conferentiam et Bonam harmoniam. Uto quod
 Nobilitas universa hinc circumstantis perstringetur.
 Ratione liberationis Bonorum Neuburgionum, ab oneri-
 bus declaratione Saerae Regiae Maiestatis satisfactum
 iam esse aperuit, sed igitur inquit de Successione atque
 hereditate considerandum, Bona haec haberi innuit
 multos et competentes Competitores, imprimis Saeram
 Regiam Maiestatem, quae desiderat aliquod centena mil-
 lia, et usu fructuum gaudet, item Principissam et Prin-
 cipem Sultzbacensem, inter Electorem Principem Bran-
 deburgium, vigore hypothecae, aliquod centenorum mil-
 lium Hungaricorum, item Principes Rudzivilios vigore
 Inscriptionum de Variarum Dispositionum, Item Do-
 minos Patocios ~~Donhoff~~, Sapichas, Maizke, Compe-
 titores, quondam Subrellium iudicabitur expedire bene perpen-
 dere, atque Saerae Regiae Maiestati supplicare, ut hanc
 causam fundamentaliter assignat, id quod constitutione
 cavendum est.

Dominus Suamerarius Passaviensis, impossibile
 inquit Silex ubi argumentum formatur ad stationem
 Deputatiam. Explicabat scriptum fuisse in conclusio-
 ni Nuntiorum Proiectum Defensionis Generalis ex
 bonis Legalibus Terrestribus et Spiritualibus, quod Co-
 gressu Ordini plausibile erat, sed postea quam ventum
 est Patres ad Conscriptos. Clarissimus Princeps Pils-
 mas contradictionem opposuit, in illo igitur casu
 quid agendum supererat rumpere comitia? firmitate
 defendere Spem non licuit, adigere etiam contradictio-
 nem, impossibile, ubi par super parem non habet potes-
 tatem, revolvebamur inquit Juramentum, sed dispen-
 savit nos Supremus Theologus amor Patriae propter
 quem addidimus clausulam Iuris Terrestris, et quia nos
 alij inquit non sumus potestati fecimus id ex respec-
 tu Patriae, volentes dare animam legi, allegavit deinde ex-

istere subscriptiones, cum manifestationibus, nec tamen tolle-
re legem, Ingreuarunt Regionibus inquit, copis Moschoriti-
cis, quis Sponsor an existerent, si lex scripta non fuisset scrip-
ta. Ratione Honorum Neoburgiorum censuit sufficere con-
stitutionem Anni 1712. Deputationem ad Statum Spiritu-
alem designandam praeiit.

Post haec Dominus Marechalcus, interrogabat utrum
sit a sepe omnium delegandi Deputationem ad (electissimum)
Primatem ad ulteriorem explicationem exposcebantur aether
vires.

Dominus Notarius Lublinensis exagierans, tot Episcopos
patus in Republica amplius gratias non debent a Defensionem
ne Patria subtrahi, cum e converso Saeculares Dignitates
et officia absque Praesentibus accipiant, et tamen eandem
Defendunt, et in obsequium ratificant. Intulit dari Episcopos,
quia Paratis et Religiosis contributiones exequan-
tur, etsi in Taxa Palatinatus non contineantur, Bo-
na variorum conventuum Fundationis Terrestis Ny-
bernalis stipendijs subiciunt, propria vero bona subtra-
hant, nobiles ad consistoria Evocant. Deputationem
ad Statum Spiritualem non adeo probavit, ne forte in-
quit frustretur cum decore Republicae. Instabat favore
Dominorum Jablonowski et Potocy, quatenus debita
quae habent apud Rempublicam recuperare valeant.
tum favore Domini Lubomierski, ut salis fodinae Luno-
gunda ad Professores priores redeat. De Bonis Neo-
burgicis innuit Intereffe hoc Magni Ducatus Litha-
niae esse ne parvi Ducatus opprimant magnum.

© Dominus Butkake Nuncius Polymensis assensum
prebuit Super Deputationem ad statum Spiritualem
intulit, non posse censeri pro lege illas constitutiones
contra quas manifestatio est facta.

Converso Vexillifer Drohicensis sustinebat, non-
sequi, ut constitutus Elimitetur, quia Deputatus Manifs-

tatus est, nichilo minus aperuit statum Spiritualem
 teneri ad defensionem mutuam Patrie, a qua neque in
 re humano, neque iure Divino subtrahi possunt alle-
 gavit constitutionem anni 1662 quas status Spi-
 ritualis obligatus fuit reproducere documenta in
 subsequentibus comitis, quibus se se liberos et exemp-
 tos deducere, sed quoniam huiusque non reprodu-
 erunt ideo Succubuisse eorundem aperuit, Intulit
 demum Advs Episcopos bona Religionum fun-
 dationis et Juris Terrestri ad hybernas transire
 uti inquit Bona Monialium Prohiciensium fun-
 dationis Dominionum Niemira Reverendissimi Epi-
 copus Luceoniensis Hybernis subdidit et quoniam
 illatio fuerat Poloniam, si que extra regnum nup-
 sent, bonis ex integro renunciare debere, reprobavit
 hanc illationem tanquam iniuriosam, nam si hoc
 eadem Polonia restaret vidua, et iterum Polono nube-
 ret deberet ne proprio Patrimonio argui, Proiectum
 respectu Tractatus Vienensis, tum et intuitu autho-
 ritatis belli-Ducum, sensuit remittendum ad Sena-
 tum, respectu liberationis Territorij Elbingensis
 post finitum calculum, cum Thesauris Regni de-
 liberandum censuit, intulit progravari Palatina
 tum Podlachis, modernis Stipendijs, auctione
 militibus, sicut per ultimam consumentiam aut
 per questum grossum a patilibus Iudei, ut capi-
 falem contributionem solvant, nemine excepto, unu-
 thalenum quilibet.

Dominus Jarko Subdapifer Magni Ducatus
 Lithvanie non probatus, proiectum interne Secur-
 ritatis, immutetur vel in illo tractatus Vienensis
 exprobetur exemplo constitutionis deliberatoe vocis
 vetandi asserens, hasce materias esse delicatissimas,

Leo ad Securitatem Externam non reprobavit modum
auctionis militum modo sit sine onere Incolam signen-
ter coebeat erigendam Infantiam ex Lancis ubi on-
quam et aliquod legiones reducebat.

Quod vero attinet constitutiones in questione explicat
non fuisse omnium consensum, et tamen inestas esse
ac provido declaravit, quod sinum huius Cronis, non
formabitur circum scriptis, postquam redierit, ad fratres
Secum isti connumerentur, sequentur in posterum maiori-
res, si forte necessitas defensionis Generalis in genere et
statu spirituali. Sed offendere hac constitutione vellet, quis
sponsor, utrum nobilitas, via facti, non procederet ubi mu-
tionibus inconvenientis campus aperiretur. Censuit depen-
tandum non modo ad celsissimum Primate, sed et ad
Reverendum Nuncium Apostolicum expostulandum si-
mul de iure Patronatus Regis et de evacuatione Romam.
Post hoc Dominus Marechalcaus Ordinis Cyvestris
eundo in assensum communem interrogabit, an au-
deat beneplacitum omnium pro Deputatione.

Reclamavit Dominus Capitaneus Belzensis
ad tandem ad persuasionem omnium superedit.
Dominus Sueamerarius Regni Supremus dixit
siquidem hodie est dies Rogationum petunt Supplicari
Laere Regis Maiestati pro restitutione Kuregunda
cuius favore multi alij instabant. Deputavit itaque
Dominus Marechalcaus, tam ad celsissimum Primate-
tem, quam ad Reverendissimum Nuncium Apostoli-
cum. Inveniens Dominus Deputatus, ut secum
Primum et cum his qui notitiam dare possunt
conferantur, et demum cum conventatis accedat, et
soluta Leprio in castinum.

Sessio Decima Quarta
Die Decima octava Ianuarij

Postquam Dominus Marechaleus Ordinis Eque-
 tris plurimoz deesse animadvertit discursum suum
 in hunc sensum expressit sessionem huiusce diei
 tempestive inchoatam, fuisse quidem, destinatum
 intensiori in Publicum usui, sed quia plurimi
 Collegarum partim circa Calculationem Thesau-
 ri partim circa Correctionem Tribunalis dyva-
 dentes vacua in hoc conclavi relinquunt loca,
 ideo Sessioni hodierna indulgendam censuit, Depu-
 tando Dominum Tribunalis Posnaniensem, quau-
 tenus utrumque Collegium tam calculationis, quam
 et correctionem nomine Publico compellaret, ut Actus
 suos pro crastina Sessione perficere curent interim
 sessionem solvit. Eodem deputati a Tribunali Reg-
 ni Serenissimum Regem promovere salutabant,
 eidem Submissionis sue adferendo homagium.

Sessio Decima Quinta
 Die 19 January.

Mareschaleus Equestri Ordinis circa Inchoatio-
 nem Sessionis requisivit a Tribuno Pozanensi re-
 lationem. Quam ipse illis faciundo expressit quod
 satisfaciendo Provincie sibi impositae, utrumque Colle-
 gium ad auclerandum opus compellarent, et in quod
 in Responsum ad referendum auceperit, incumbere
 omnes, in id sedulo, quod actus suos quanto citius perfici-
 ant, sed simul moram exuigare, quod restam mag-
 ni momenti quam profundit.

Post haec Dominus Sakoviz Nuntius Vitobscen-
 scis, intulit fuisse declaratum in praeteritis Varsavi-
 ensibus Comitibus favore Palatinatus Vitobscensis
 quod ipsi alteriatio in contradicendis Stipendijs provi-

Quae foret per diminutionem Taraffis Form alium, nunc
vero conquestus est contrarium fieri, nam loco Diminu-
tionis quingenta fum alia superaddita.

Instabat ut modus satisfactionis, adinveniatur, utque con-
ferentia Magni Ducatus Lithvaniae eo fine designetur
et in hoc sessionem modernam solvi censuit.

Domini Sapielka Notarius Campestris M. Ducatus
Lithvaniae, id ipsum promovit reservando sibi campum
loquendi post conjunctionem cum Senatu. Ratione Tra-
tatus Viennensis et auctoritatis Belli Ducum.

Notarius et Notarius Lublinensis censuit in hac
sessione procedere et desideria Palatinatum Particularia
utque declarata a Sacra Regia Maiestate satisfac-
tio pro damnis a Serenissimo Caesare Regionibus
Illatis et causatis determinetur, sed alij e converso sol-
vi Sessionem in crastinum ad maiorem numerum et
sibi soluta

Sed circa solutionem conelamatum a multis Nuntijs ut
ministerijum Magni Ducatus Lithvaniae adferatur Sacrae
Regiae Maiestati pro vacanti, idque iubente lege cui The-
saurarius M. Ducatus Lithvaniae in obediens esse pro-
buit neque in Comitibus comparendo neque Calculum pre-
bendo.

Session Decima sexta

Die vigesima Ianuarius

Domini Pawlowski Notarius Vitnenis Primus in-
ter Nuntios Magni Ducatus Lithvaniae causas altera-
ta peragetur Summens Rationem Domini Mareschali
Ordinis Equestris detulit confave predictum Mares-
chalem in dispositione sanitatis tactum non posse
functioni. Huc agere officium hoc incipi simul
ac finiri declaravit, asserens non esse adhuc expe-
ditum calculum Thesauri nec non Proiectum

Proiectum Tribunalis, tum quia multi collegarum
desunt ob absentiam, quorum sessionem limitavit, ad
diem Lund proximum.

Die 21 January vacat,

Hoc die Academia Cracoviensis per delegatos suos sub
missionem suam Sane Regis Maestati presentavit
supplicando ut, confirmet ipsis antiqua Jura quae a tot
annis Constitutionibus Regni approbata sunt.

Hoc etiam die Illustrissimus Dominus Palatinus Rusiae
et Celsissimus Princeps Palatinus Cracoviensis solennem
deprecationem fecerunt cum Excellentissimo Dno Castellano
Cracoviensi Supremo Duce Exercituum Regni.

Sessio Decima Septima

Die vigesima Secunda January

Mareschalcus Ordinis Equestris inchoando Sessione
expressit ultimum iam adesse diem, qui iuxta Ordina-
tionem Comitionum uniu Publico in conelari Nuntio-
rum restat, qui nihil inter certius praeter tempus adfuit.
Animavit ad perficiendas has saltem Legum
tabulas, quae sub manu versant, inruens satij
eisdem licet ad fratres reportaturos si aump-
a et iustitia reuerent. Et quidem paci provisionem
eam esse censuit per externa securitatis
proiectum, si adhuc correctura Tribunalis deter-
minaret, diu posset pax et iustitia osculari.

Secunda autem voces uniuoli, quidem Dominus Le-
nicusq; Nuncius Braslaviensis proposuit particula
Palatinatus sui, et desiderium, petijtque assignari
Comissionem ad delimitandum praedictum Palatinatus
suum Braslaviensem cum kypoiensi, cui unum dis-
trictum auessipe allegavit.

Dominus Leduchowski Succamerarius kremeney

ensis, dixit per Proiectum Securitatis exterae Datam
eque Solummodo Serenissimo Caesari satisfactionem, ne an-
sam nobis adstruat ex occasione Tractatus Viener-
sis, sed minime Augustissimo Imperatori, ne vitio ver-
tant hanc Republicae animadversionem censuit expe-
diendam ablegationem ad Caesarem qui mente Reipub-
licae explicet Tractatum Viennensem, non aliam ob
causam plausum non invenisse, quam qui in forma-
litate contra iura nostra actum est.

Dominus Gabzowski vice Iudex Lublinensis, Anno
ex respectu Ministerij Belli Ducum institit, cavendum
sub pena capitis, ne extranei se ingerant, et ingerant
censuitque allegatas leges executioni dare, sed inruit insimul, mag-
num ex nobis ipsis procedere, quandoque inquit postposita Mani-
festorum nostrorum auctoritate, apud extraneos auxilium et
arsillum imploramus, qui ut nostram cognitionem habere
nequeunt, ita nec merito aestimare possunt, addidit non de-
cedere per caniculos vias iniquas ambulando, negotia sua
fabricare nec mirum esse si Sacra Regia Maiestas, his-
usque in suspensio vacantiis retinet, siquidem continuis
impugnatus Substantis et instantis reflectere cogitur, ut dis-
penset, ne prouiciat gratias. Experientia id docuit in per-
sona Thesaurarii Magni Ducatus Lithvaniae, cuius cli-
nisterium in fundamento legis pro vacanti tradidit, Insta-
bat ne is qui alienas Promotiones exquiret, sit capax gratiarum
Instabat etiam favore Dominorum Lubomirionum
respectu kunegunde.

Dominus Lubomirski metator castrorum descendendo
ad amplam relationem de calculatione Thesauri inruit
plurimas inveniri plenitatis multasque expensas imple-
ri et expressas, ac prouinde svasit quoque Thesauri correctu-
ram formari.

Dominus Stecki Resillifer Kyoviensis censuit formari
Proiectum de potestate Belli Ducum, recomendavit men-
ta Domini Suuameranij Kremeneensis, quatenus
Respublica declaratas ipsi Summas exsolvi faciat, cli-
nisterium Thesauri Magni Ducatus Lithvaniae in-

fundamento legis pro vacanti declaravit, exagierans varias Deputaciones, atque instans ut hoc Ministerium circumscriptum. Instabat ut gratis Terrigenis conferantur. Item favore Dominorum Lubominorum, ut alia commissio ad kunequendam destinaretur.

Ⓞ Dominus Princeps Radzivil' Enifer ell Ducatus Lithuanie exagierabat abusus Thesauri Magni Ducatus Lithuanie, ingentes Deputaciones multiplicatas vectigalium fameras et exactiones, per quas comertia considerunt cum inexplicabili damno Republice, tolli novas eiu modi fameras, et illas tantum conservari, quas legit lex precipit, Ministerium Thesauri pro vacanti declaravit.

Post haec Marechaleus Nuntiorum detulit Dominum Palatinum Ruffia Jablonowycium instare ut concludere Nuntiorum desideria ipsius audire, atque excipere velit. Resistabatur, utrum sit assensus ut invitetur. Conclamatam per verbum placet, et Nuntius Halicensis, innuitt ad introducendum. Interim sumpsit discursum Dominus Potocky capitaneus Belyensis instando, ut sit correctura utriusque Thesauri, tam Regni quam Magni Ducatus Lithuanie, Item ut sit alia commissio ad kunequendam, recomendavit menses militares, provisionem Artillerie, suggerendo modum, ut ordinatio proposita assignata Artillerie applicaretur, et quoniam Serenissimus Stanislaus non utebatur olim titulis, nisi Magni Ducis Moschoviae nunc vero Duci Imperatori Ruffiae, considerandum Republice insinuat, ne per hoc suo petendi, ad nostram nostram Ruffiam oriat, propter dissimulationem Republice, sicut et Serenissimus Elector Brandeburgicus fuisse olim, supremus Magister. Deinde Dux Postremorum, nunc Rex. Postea quam Dominus Palatinus Ruffia ad concludere Nuntiorum, sed inter Nuntios sacovienses et vielunenses ibique in sermone suo petito expressit Parentis sui Exercituum Ducis obsequia enumerabat acquisita merita, erogatas expensas opignoratam substantiam, et amorem Patriae, ubi proprio sumptu legio-

res Reipublice procedere necesse habuit, adeo ut tot
contractis debitis Successores suos solius nominis relique-
rit, allegavit ad esse horum documenta, petijtque Designari
deputationem ad revisionem implorabat instantiū ad
Sacram Regiam Maiestatem et totam Rempublicam, ut
Declaratum toties satisfactionis modum ad effectum de-
ducant.

Respondit Marechallus Equestri Ordinis gratias agens
Domino Palatino Rusiis, pro ea ad concludere Nuntio-
rum confidentia atque nomine Publico permittens
desideria, has ipsius eundi, habitura instantiusque ad
Sacram Regiam Maiestatem et totam Rempublicam
allaturas. His peractis. exijt Dominus Palatinus
Rusiis ex conclavi Nuntiorum vocesque continuatae.
Dominus Suciameranus Polocensis promovebat
serio correcturam utriusque Tribunalis, et Thesauri e-
numerans inter ceteros Thesauri et Ducatus Lithuanico
abusus, nunc quod bona, quae Palatinatus Polocensis Pa-
latino suo, cuius liberam electionem habeat, compravit
modernus Thesaurarius nullo iure invasit, usurpavit
devastavit Sylvas, etiam nuntiavit, cum tamen vacante
Palatino dispositio horum honorum Palatinatus in-
cumbat, de Inno non modo penas, ~~sed~~ etiam in ipsum
erogari petijt, sed et ministerium eius pro vacante tradi
Dominus Thesaurarius Junio Regni ad facilitandas
materias censuit per Tuum inferri desideria, quae ad
Commendam Super Exercitum, inquit Dominum fastella-
rum Casoviensem Supremum Exercitum Ducem posse
in fundamento legis et Ministerij sui non modo accipere
commendam s. A meruit s. Domino comiti de Fleming sed
etiam quo Officium Subalternum iudicare, salvo Iuri-
bus Maiestatis et Reipublicae, sed ut Novella lex de Ministe-
rio Ducum debeat interpretari nequaquam probavit nam
quis sponsar s. inquit s. utrum haec illatio, non ex indus-
tria induita ad excitandam diffidentiam, quatenus sub
favore et pretextu ipsius evertere Regem tam saluta-
rem Reipublicae et reverti ad veteres abusus. Materia
a Iunegunda censuit referendam ad Senatū ad audiendam,

relationem Domini Nominati Casoviensis, non tam The-
sauro, quam conscientie correcturam suavit. Instabat fa-
vorem Dominorum Jablonowiczorum.

Dominus Allocki Capitaneus Gakrobymensis insta-
bat, quatenus Anteriores constitutiones de prerogativis
Belli-Ducum reassumentur. Et quia s. inquit s. stetit
declaravit Grodno quatenus in moderna Comitione
reassumptione ante omnia proicetum de proicetum de
Prerogativis Ducum legerentur, ideo urgebat, ut immedia-
to fieret. Exagisabat lesiones Juris et prerogativis ip-
sorum ab Electis, qui personatis sibi Induys mi-
litibus. vulgo Eriysrecht iudicium Ducale post
ponit, mandata pro arbitrio expediunt, sicut extare
dixit in manibus belli-ducis Lithvanie mandata
originalia que Dominus Comes Fleming Duxibus
Vexillis dederat, suavitque ut pro seductione hor-
um mandatorum Dominus Belli Dux Lith-
vanie requiratur in hoc stetit activitatem, sed de-
inceps permisit loqui Dominum Lepesendarium
Magni Ducatus Lithvanie.

Qui ex presbit tandem quod tam confederatio Tar-
rogodensis, quam et comitia Pansaviensia non
minuerunt potestatem Ducibus quinimo aperi-
curarunt, ac pennde in his persistere, atque uti-
tus Jure censuit, favorem Dominum Lubominorum
instabat, atque hac occasione suam quoque pen-
sionem recommendavit, pro actu Secretariatus of-
ficio peres legationem Domini Wolowicz, petyst
satisfactionem, tum ex restitutione camera Lubo-
niensis ratione cuius potestit proicetum.

Dominus Subdapifer Lithvanie ex occasio-
ne multarum officiorum et maximarum occasio-

num et illationum et paucarum deusionum
censuit Supplicandum Sacrae Regiae maiestati
ut prolongationem comitis concedat.

Dominus capitaneus Zakrocymensis sistebat ite-
rum activitatem declarans se producturum, in crasti-
num mandata Domini comitis Fleming, sistebant
eum eo, pariter activitatem Domini Swidzynski, Pot.
Kowfski, et Rudzinski.

Peditifer Wyszogrodensis informari voluit, qui-
bus vexillis mandata sunt, data a Domino Campi-
Mareschalo, nam si illis legionibus, curalibus, quae
ad obsequium aulae sunt destinatae, ut assignati Ser-
enissimo Regi, illatis haec in sequelam trahi non de-
bet,

Posthaec Mareschalus Ordinis Equestri, non mo-
do totum conclave, sed ipsum passivum existen-
s sollicitando, quid agendum habeat, solvere solidi-
nem vel non, et quidem limitare absque ullo fructu
adducendum, continuare sine activitate inutile dup-
licare, Sacrae Regiae maiestati, respectu prolongationis
incertum, nam Sacra R^a Maj^{tas} determinare haec
absque Senatu nollet. Interrogabat utrum sit as-
sensus legere aliquod proiectum Belli-Ducum et
correcturae Tribunalis,

Conclamatum non esse assensum adeo ut
moti ex suis locis Nuntij partim in medio
rationibus concertarent. amici enim belli Du-
cum urgebant Proiectum suum, Contra Publi-
cantes repugnabant instando potius, ut cor-
recturae Tribunalis ante omnia legeretur.

que quia nondum perfecte descripta erat, in crastinum
 destituerunt, interim voces exposcebantur, quas amici Du-
 cum impediabant, adeo satius limitandam sessionem, quod
 et fecit, in spem combinationis in spem delegationis cla-
 reschalcus Ordinis Equestri solvit sessionem in diem cras-
 tinum.

Sessio 18.

Die vigesima Tertia January

Dominus Mareschalcus Equestri Ordinis, dum
 elabenti temporis iacturam considerare nolimus, ve-
 rendum inquit ne censuram illam Deatronicam al-
 teramque gens sine Consilio. Invenit venisse iam diem,
 qui conclave hoc claudere, et in conspectum Domini ire
 cogit, sed cum quo eundem vacuis manibus non de-
 cet, habendo nihilominus inclementis Sacra Legie
 maiestatis, quod indulgere dignabitur, siquid forte mora
 in obligabimur ad usum publicis necessitatibus, ac vel max,
 ime in examinandis finaliter, atque perlegendis pro-
 ceptis detulit in super Sacram Regiam maiestatem
 contentando desiderium M. D. Lita, intulit bono-
 rum Neoburgionum ad examinandas iniurias
 et pretensiones destinavit ex Senatu Comissa-
 rios ac proinde Mareschalcus destinando quo-
 que, ex conclavi censuit, quos statim nominavit
 Interim Dominus Puzina Capitaneus Visonen-
 sis intulit interlocutione, quatenus Dominus Ca-
 pitaneus Upitensis substitutus in locum Domini
 Puzina Domini Notarij M. D. Lita, quod ad pro-
 sens functione Secretarij Legationis perfungit
 ad Serenissimum Regum iuramentum pro more
 prestat super deputacione sua ad constitutiones.

Dominus Karvovskij Poellator Visonensis in sermo-
 ne suo expressit, quod speraverat, die hodierno, qui

conclavi

pro more antiquo imponit clausuram, ab hoc valle admon-
tana ascendere, sed si post exant tantos labores nulla sequerentur
opera, frustraretur Reipublicae expectatio intulit
iam factos esse aliquos in antecessum Passus.

Anno obstitimus / inquit / bello per formatum Proiectum
Seuritatis externae per habitam cum Principe Detho-
rukei conferentiam, perque datum ad instructionem Do-
mini Palatini Mazoviae Supplementum.

Do Internam Confidentiam reparavimus, per Proiectum
de alternata in satisfactionem Magni Ducatus Litta-
3tio Correctura Tribunalis iam ad coronidem perfici
de fundamento, tantumdem Solariorum vany sensus dis-
ceptant Sensualitatem, aliqui enim volunt hoc punctum
ad Fratres referre, alij vero hic statim modum impo-
nere contendunt.

4to adfirmamus etiam calculationi Thesauri quae per
cuta postquam rediret in conclavi comparavimus, in-
venimus / inquit / farraginem, ellatariam et Proiectum
quae non modo impositivo proponuntur, sed et frenum
libero onimponitur iusto activitatem, indoluit su-
per hunc abusum libertatis immens, nullatenus et
modonon ad fidem perventuroz Passumens vero res-
lationem de Thesaurio Regni asserunt se vidisse nullas
as expensarum Rationes, easque vel maxime ex Sen-
natus consilij ordinatas, ubi innuit Reipublicam
non bene observasse Economiam, et plus erogasse
quem percipisse, ac proinde censuit circumscribendum
fore ministerium Thesaurariorum, sicut est circa
scriptum Belli-Ducum, deduxerat / inquit / Dominus
Thesaurarius Regni, quod anteriores ante Le-
Thesaurary / veluti Morstein krasinski Zamoski /
non importabant, nisi Tres, et medium milliones ex
proventu publico, ille vero importaverat quinguo

et expensarum plus quam sex millibus habuit. Et
quod adhuc ipsi Respublica debet, vadet et dicitur, deducit
. i. inquit. expensas documentis, sed cum documentorum
ignota sit certitudo juramentum obtulit. In hoc igitur
ordine .i. censuit Respubl. nunquam fore securam, de certo
quanto preceptorum suorum quoad usque Thesaurum non
circumscribetur, addidit fore ex utilitate Reipublice et
officiales in Tolonis, sint Mobiles, possessionati, et mer-
catores sub hoste iudicati, vulgo Bangvero, uti est ut
omni quartuali porci porrigant Registra sua per
oblatum ad aula proprii Districtus. finita hæc mate-
ria instabat, ut duo pacta illa controversa, constitu-
tionum Godnensium de expeditione Generali et de bo-
nis Neuburgicis determinetur, in quem Rem esse
magna consequentia, dum in proiecto in volumen Legum
verbo sensim in alium sensum contra mentem Rei
publice trahi possunt iure naturæ pertinere, etiam
ad Successionem Domum Sapiehanum, ex qua Prin-
cipissa extra Regnum ducto censetur civiliter mor-
tua item pretendit Successionem Domus Radzivilia-
na quorum omnium cognitio, quoniam longiori in-
dyet reflexione, quam modernam non capit tempus
Deo ad futura somnia censuit remittendam, ad ex-
tremum censuit supplicare Sacre R. M. C. ut prolon-
gationem concedere dignetur

Dominus Princeps Radzivil Ensigner M. D. Litta
reducat hereditatem super bonis Neuburgicis per-
tinere Domui Radzivilianæ, arguendo quatenus Res-
publica per constitutionem, declarat ipsis hanc her-
editatem, et ipsi Radzivilij exsolventes dolemo Principibus

Neoburgias. Ivo ad domum Sapiechanam dicitur
est tantum qui procedunt a Matre Chlebowiczowna pot-
est pretendere dotem, et non amplius, id quod probat va-
rue dispositionibus scilicet, quod illi Principes Radzi-
wians, que nupterat Chlebowicio, Postantunodo et Seno-
dia assignata erant, tutela vero et hereditas bonorum
a Radzivilis conscripta Domus Radziviliana, sed quoniam
nunc ad eadem bona milites et fortes concurrunt, credi-
tores, Ivo obviando ulterionibus consequentibus instabat qua
senus Respublica per constitutionem caveat, ne Tribuna-
lia de hereditate horum Bonorum decident, ut quod
condemnationes, in contumaciam obtento mancant in
suspensio, quo fine dedit proiecitur ad legendum seu
declarando activitatem sigtere nisi Respublico hoc de-
siderium exanimet.

① Dominus Tarlo Iudex Trocensis instabat, ut illa-
tiones, que cursu consiliorum impediunt amoveantur
Thesaurarius Ministerium, ut circumscriptas, id vete-
bat tradi pro vacanti, ad congressum Prunovicensem
companiono ex Senetorio et Equestri ordine abrogari cen-
suit. Ceterum declaravit se nolle consentire super illa-
tiones aliarum materiarum, donec controversia de Bo-
nis Neoburgis, non determinabunt, et Proiecitur respec-
tu Ministerij Belli-Ducum non recipietur.

② Dominus Kochanowski Nuntius Sandomiriensis
deducebat Principisam Neoburgie iniuriam ferre, si sola
dote deberet contentari, nam dato casu, quod aut super-
vixit marito suo, aut filia sua forte Polono nabe-
ret, quis Regeret non posse ipsam ad ius suum Natu-
rale redire, sed de hac vasta controversia obristat cursu
moderorum Consiliorum, ad futura Comitum remittere-
tam censuit.

Et hanc Principis Radziviłi Enifer M. D. Lith: adiunxit
interlocutione remissam, hanc debere esse cum suspensione de-
cretorum sed alij subiunxerunt, non pre ipsoni aspen-
sum Super hac Principis Eniferi illatione

Dominus Paillator Bernensis de Domo Radzinski
in Puncto Bonorum Neoburguorum Reutus est sen-
sum D. D. Nuntiorum Podlachis et Sandominia cen-
suit standum Proiecto, de Securitate externa ablega-
tionem vero ad Cesaream Maiestatem expediendam
que explicet iura Regni, contra que Tractatus Vie-
nensij formatus.

Intulit aulam Berliensem pretendere, recognitionem
Tituli Regis, quod est in modernis Comitibus com-
plecti nequit Reipublicis, tamen interest, precau-
tiones suas desuper capere, maxime cum certum est pre-
dictam aulam nobis favere, ad congressum Poruni-
vicensem nominandos plenipotentiaris instal, ite
ut Proiectum Belli-Duum legeretur, quatenus in-
dependentes commendam exercent, ut auxilio Exer-
citus fiat.

Utque Palatinus constet esse completas legiones
nam huc usque. inquit. nullam Palatinatus da-
bent informationem neque a Commissariis suis
neque a Notario campestri, siquidem Exercitus pro
illustratione illustrata, et usitate ex statibus in cam-
paniam prodisse prohibetur.

Post hac Dominus Puzina Capitaneus Epiten-
sis Iuramentum prastitit super deputationem suam
ad constitutiones factisque gratiarum actionibus
pro substitutione cepit locum inter Deputatos.

Deinde lectam proiectum correctura Tribuna-
lis M. D. Lith, cui ad didit in deferendum proiecto

suum Princeps Eruper M. D. LXXII sibi et capationis
Decretionem inter Principes Radzivilios et Dominum Mar-
cinkowski Notarium Moserensem latorem urgendo, ut
super eundem extendantur pene Talionis, cum refu-
sione damnorum, sed huic additamento obfiterunt
Hunty Palatinatus Trocensis.

Domino Pocillator Syraduensis de Domo Wypoc-
ki instabat supplicare S^a Regie maiestati, quatenus
conclavi prolongationem ad diem Sabathi concedat.

Domino Lanowicz Succameri Patocensis urgebat
quatenus Ministerium Thesaurariatum M. D. LXXII
antequam conclave cum Senatu coniungatur, pro va-
canti declarari belli Decem in crastinum remitten-
dum suavit.

Plocensius quoque Succamerarius Domino Lesiew-
ski, id ipsum promovibat, quatenus ministerium The-
saurariatus, cum fundamento legis indelate pro va-
canti declararetur. respectu prolongationis eam circa con-
iunctionem cum Senatu dixit. Igitur pars Nuntiorum
eodem die ad Senatum ire voluit pars continuandas
in conclavi Sessiones urgebat: Censendo sufficere ut Ing
Mareschaleus Equestri Ordinis ore publico eum a Sacra
Regia maiestate impetret diutius deinceps disceptatum
et Mareschaleus Theronim in crastinum sessione solvit.

sessio Decima Nona

Die vigesima Quarta Ianuarij

Mareschaleus Ordinis Equestri detulit conclavi Sacra
Regiam maiestatem, et accelerandum consiliorum
cursum, desideraret, nichilominus boni Publici causa
super prolongationem absentium, annuere, pariter ut
circumscriptio clavium sive Thesauri fiat, eoque fine
deputatos ex Senatu: hos ipsos qui sunt deputati ad

constitu

constitutiones. Destinasse, quæ propter ipse quoque Marech=
 chalcus quatuor ex Provincia deputavit, et eidem circumscriptioni assistant, una cum his, qui constitutiones iam sunt destinati, ad extremum Nunciavit, Sacram Legiam illam velle Iudicia Comititalia in crastino tenere, pro=
 cursis magni D. L^{tes} intimando quatenus deputati ex Equestri Ordine M D L^{tes} ~~item~~ ibidem compareant, Nuntii Haticenses, et alij urgebant, ut correcturam Thesauri ex omnibus Palatinatibz Dependeretur. Atque Marechalcus exposuit munera D. E. coram qui sunt destinati et deputati ad constitutiones, ut omnis generis prœdicta connotent. Nihilominus ad expostulationem publicam superadditi sunt sufficere debent, quatuor per Provincias, po

Post sopitam hanc illationem proœitum est proœitum ad legendum Stan montis Genstochoviensis quod sine contradictione acceptatum est.

Hac occasione fretus Sueamærius Ptoensis Dominus Gezeuski voluit finaliter, ut legeretur finaliter Proœitum. approbatio foundationis Patrum Melificariorum, sed obstitit Dominus Komecki Burgrabiz et Nuntius Pœoviensis allegans pro exemplo Pœoviensem civitatem, ubi ante paucos annos non erant Ecclesie tantum 30. nunc vero nonaginta, foundationes vero earum. reposito cultu Divino qui sane intelligendus est. onera sunt civitatum, nam Spirituales, non modo a contributionibus se eximunt, quæ civitates componere tenetur, verum etiam patibulum venditionem sibi usurpant, cum iniuria civitem, hoc non obstante Notarius Kœoviensis promovebat, approbatione foundationis de Redemptione Captivorum.

Dominus Poullator Cœmensis injunxit, quoniam ad

Principem Primatem et ad totum Episcopale Collegium delegatis sit delegata cum memoriali, in quo inter alia puncta annotatum est ratione fundationum novandi in operationis bonorum Terrestrium, ideo in suspenso relinquendum Proiectum fundationum, usque ad resolutionem Primitivalem censuit, id quod non in vim constitutionis sed ut res suis gradibus conduerentur, sed dixisse asseruit.

In eundem fere censuit iovit Pocillator Visonensis se pijs actibus contradicere nolle, sed teneri, quod Dei DEO. et Patrie Patrie censuit suspendendam illationem, ad informationem Status Spirituales, declarans quoque proiectu assistere donec in antea notis punctis constitutionem Grodnensium satisfactus non erit.

Judex Novogrodensis precavebat, quod si Proiectum de Bonis Neoburgiens ad futura Comititia remitti deberet, quatenus id fiat cum suspitione litis pendente seu sistere activitatem proposuit.

Capitaneus Brestensis Dominus Zybowski illationem de Bonis Neoburgiens censuit integram remittendam per receptum ad futura Comititia

Succamerarius Varsaviensis instabat favore fundationum respectu clausula iuris Terrestri in constitutione Grodnensi adiecte censuit ad Senatum referendam. Ratione vero bonorum Neoburgionum per receptum ad futura Comititia remittendum,

Mareschalcus. Equestris Ordinis suadebat utriusque in suspenso ad futura Comititia relinquendum, nisi vero in Consilijs procedendum.

Pocillator Visonensis expressit non esse tam obstinatum in sensu suo, ut sistendo activitatem opinionem proprie litare velit, sed precavere tantum, ne proiecta quae simpliciter adfuerant pro lege habeantur. necesse

publius

publicis privata anteponebat. Instabat observari ordinem
constitutorum, ac Primum ea decerni quae statum unius
versum, deinde particularium desideria censuit, non per
functione properare superius ad Senatum, Inveniens
Proverbium, laudandi mentes, sed a planitie non re-
cedendum, petijt solvi Sessionem.

Dominus Bonucki Proculator Brestensis Curia
promovebat liberationem Territorij Elbingensis, et
reparationem ~~perem~~ promontory Mlonaiensis.

Post haec Dominus Cyryna Nuncius Braslaviensis
novam illationem iniecit, scilicet ne Dominus Ordi-
natus Zamoscy inseribat in bonis suis uxoris sum-
mam Trecentorum millium florenorum tanquam
ordinationi contrariam et hac illatione factus est
in conclavi fremitus, motique sunt suis locis Nuntij
et ideo Mareschaleus solvit Sessionem in crastinum
in ordine ad legendam correcturam Tribunalis Regni.

sessio Vigesima

Die vigesima sta January

Mareschaleus insinuavit diem hodiernum destina-
tum esse examinanda correctura Tribunalis Regni
requirebat utrum sit assensus, ut legeretur haec correc-
tura, condemnatio affirmative quatenus legatur.

Legit igitur Secretarius Comitionum, et postquam
pervenit ad punctum, de deputatis, ut sint solaria-
ti a Palatinatibus et Terris, ad instar Tribuna-
lis, Fini obstiterunt, quoniam multi signanter Ptoce-
sis, Lakrocinensis et Gostinensis Suceamerarij,
Vexilloper Ravensis, Dominus Olyevyski, et Proci-
lator Semensis Rudzinski.

Converso Pars longe maior contradictione hanc
dimovere studebat, et vincere non potuit.

Suceamerarius Ptoceus sustinebat primo ledi

ius vetandi, si in comitiis Electionis. Deputationem illa-
reschalius, per pluralitatem, et non sicuti moris erat/one
mine contradicente eligeretur, prevalerent enim semp
potentiores. Ido non posse determinari Deputatos sola-
riatos siquidem non omnes Palatinatus habent tales
fundos, e quibus Deputatis solaria provideri possent.
censuit, ut ordinibus penarum luitis, uti hucusque
pro solarijs destinentur inveniens peccata contra leges
ac penas a Iudicis vindicari oportere sustinuit hanc con-
tradictionem sistendo activitatem, eadem conclave Divi-
tius Pajivum interlocutione tantum de remedij con-
fect.

Succamerarius Comensis intulit, ut per declaratio-
nes quilibet Palatinatus suis solaria declararet.

Succamerarius Plocensis, dedit medium et Palatinatus Sto-
censis Mazouico et Lavensis iunctim contribuat pro De-
putatis signantes Terra Varsaviensis siquidem antehoc
horum Palatinatum 3., unus fuerat Generalis unyversij
Dominus Lubomirski Metator castrorum innuit
si modus solariorum non placet, ut determinetur luita-
tarum specificatio, quantum a quali causa dandum
ne Patres pnegraventur.

Pocillator Rynensis declamando contra eos qui con-
tradicebant/ dixit/ correctura, extremum crimen esse patri-
cidij et matricidij numpere comitia, pacem et iustitiam
nolle, ac iugulare communem Patriam, quis enim
habitaret vellet in loco ubi pax et iustitia repelluntur
nam qui Iustitiam non vult, Pacem reiicit.

Quod emolumentum inquit fratribus appostabi mus
si cum iniquitate sine correctura, quam principalissime
recomendatam habemus revertemur. Anno 1578, et
1620 in quibus expresse cautum est, ne, plus quam unus
vaduum, et hoc in causis maiori importantibus pro parte
Iudicij decernantur, sed videmus nunc qualiter hi obser-
vatum dispensant de Tribunalia, ad immensam

vadia

adeo, ut plurius aliquando constet, quam integra causa, ad
 igitur eodem modo solvere condemnatas statim ab initio
 Tribunalis et Iudicium ad finem imo ad eum et 3^{ium}
 Tribunal expectare cogitur. Per unum Tribunal numerata
 sunt vadia pro parte tantum Tribunali 140000 millia
 ellaruarum, An non est hoc Notabile Reipublica subri-
 dium, expriment hoc in elius efusa lachrymis paupe-
 rum nobilium, qui spoliati bonis, nunc emendicatis
 suffragiis Iustitiam implorant. Igitur intulit ut cor-
 rectora non pluret, ita et integra comitia sint displicita
 alias Tribunal corrigendum, aut ablegandum foret. Ad
 extremum explicabat correcturam non praevanari illa
 legem sed vigori restituere, abusus et rapinas, tollere, quod
 unice sustinendum restat.

Id ipsum sustinuit Duillator Syradiensis innuens
 omnino ex Interepe Reipublice esse, ut sicut exiecit
 iugum militare, ita et Tribunalitium longe gravius
 excutere curet Deputatos omnino salariandos censuit alius
 nullus erit Deputationis modus solariorum pro Depu-
 to sufficere 3000 florenorum, si vero libentem, si quis Pa-
 latinatus plus vult, offerat, aut cum Deputatis com-
 ponat, credens nullum Palatinatum esse qui non sit ca-
 par.

Id ipsum forti zelo promovit Lucomerarius Per-
 sariensis Amo minime probans illum modum, ut vae-
 dia determinentur, innuens hoc idem esse, si quis portus
 magnam clauderet, et ianucam ei lateris aperiret, et pro-
 fecto preberetur Commoditas.

Edo ut Palatinatus multi insimul contribuant pro Depu-
 tatis, iniustum dicit in Palatinatu Mazoviae decem ter-
 ras decem soronibus astimularit equibus, si una alterare
 melius et erabitur, inferisibus subvenire non tenetur
 satius censuit procedere per Declarationes Palatinatum.

Notarius Lublinensis proposuit in Provincia elluro-
 nis Poloniae recipere correcturam recusat minoris Do-
 loniae, recipit demum si quis Palatinatus cedere vo-
 lent ex minor Polonia sit ipsius liberum.

Capitaneus Belzinenſis Potouki accepit ad contradicentes
repugnans tam Electioni Mareschalci, per pluralitatem
tanquam pœiudicium liberi vocis, quam et Deputatis sala-
riandis ex quo in Palatinatu Belzensi fundus contribu-
tionis Pœuillanis atque solidanis valde exiguas

Iudex Nurensis. instituit Palatinatus Mareschalci circa
communi Deputatis contributiones comportet, Pœuillanas et
solidanas et ex communi Deputati provideantur. sed
Nunus Terra Varaviensis se se exponerunt.

Ad extremum cum nullus esset modus promovendi con-
tradicentes, sed ne satisfactionis æquivalentis, in spem
quod forte pertractata media facilitandi subministrabit
Sessio saluta in crastinum

Sessio Vigesima Prima

Die 26 January

Mareschalcus circa inchoationem sessionis represen-
tabat periculum Comitionum non tam ex suspitione
ad personas ut erumpere presummat, quam ex ratio-
ne deficientis temporis animabat ad sensum super
correcturam Tribunalis. Demum nuntiavit advenſe-
riam Thesaurarium Magni D. Ltta, eumque velle da-
re rationes Ministery sui

Ad extremum detulit esse literas Sancte Regis Caraco
Majestatis Catholice ad conclave Ordinis Equestri in-
terrogabatque, utrum sit assensus Communis eandem
legere. Conclamatum per verbum placet.

Unus tantum fueram erarij D. Lenoviz et Nuntius Po-
tocensis, suspicando, ne forte contineatur in ipsis aliquo
mentio Tractatus Viennensis, sed mox ad communem re-
quisitionem à contradictione recepit.

Acta igitur sunt literæ per Dominum Pawlowſki No-
tarium vitnensem, et Deputatum ad constitutiones
primumque inter Nuntios ex Provincia M. D. Ltta primus
Intitulatio ad statum Equestrem, deinde intus, ubi post
quam titulos Augustissimi Imperatoris legere incipere
omnes consurreverunt, et in hunc capite Titulos auscultant
Post lecturam literarum Mareschalcus nominavit Deputatos
Deputaty

ad calculationem, Thesauri M. D. Otto Nuncios Novogro-
denses scilicet in locum unius absentis et alterius mor-
tuis, Interim requirebat utrum sit assensus procedere in cor-
rectionem Tribunalis.

Expedito voces.

Dominus Rudzki Suamerarius Comensis ad resolutionem
dam precedentis diei contradictionem censuit, questione
de Salary remittendam ad Fratres, sine determinatione
certi quanti, ut quoties Deputatus eligeretur in eodem com-
mitus Solariorum ipsis provideatur.

Secutus eundem sensum Dominus Kochanowski Nuncios
Sandominiensis petendo quotenus condemnationes, stante un-
deratione, super eo obtentis cassari possint.

Dominus Rudzinski Podcollator Comensis unus ex contran-
duentibus dicit se non posse consentire, ut Palatinatus
contributoribus onerentur, contra expressam mentem Fra-
trum. Deinde eniustum aperuit, ut innocens salvetur pro
leo maxime cum potius pars eorum sit in Provinciis q
nullum Processum habent Intulit quoque debere min-
ra etiam Subsellia circumscribi dum Tribunal corrigere
nam hinc per appellacionem ex minori Subsellio ad
Tribunal venit processus in quo pendet pro parte officij de-
cerentur, In Tribunali vero erant abrogata, sequeretur
ut totum castrense Decretum evertetur. Ac proinde super
eiusmodi correctura assensum dare noluit, sed ut anterie-
ra statuta reassumentur, instabat. Eandem contradictionem
sustinebat Suamerarius Luboymensis asserens non esse
Securum Nuncios redire ad Fratres cum contradictionibus
Dominus Princeps Ludovik Enrifer M. D. Otto, quonia
videt persistere contradicentes urgebat, ut saltem proiecta
de Bonis Neoburgis legeretur, in quo questio eorundem
ad futura Comitatus per receptum remittantur, cum sus-
pensione liti pendente in Tribunali.

Reposuit Capitaneus Rozanensis se non posse consen-
tire, super illas alias illationes, quo ad usque correctura
Tribunalis non perficietur, innuens: imperfectam correctu-
ram fore si Deputati non erunt salariati, nam sine hęc da-
retur Ansa itenim Deputacionibus sequeretur ordinari abu-
sus, coruptiones, et Comitatorum nepturde. Proposuit me-
dia pro Salary et ultima consummentis, aut Duillanum
solidonum

solidorum nec novum genus contrahendi.

Accepto ad hunc sensum Dominus Vexillifer Coruensis hoc adiecit, ut hic salaria determinentur, nam si ad fratres referantur certum periculum inest ne comitia rumpantur in puncto contrahendorum solationum. Petij con-
traducentes, ut Exemplo Provinciae est D. L^{tes} recedant a con-
traditione.

Nuntius Braslaviensis representabat Palatinum suum collimitaneum esse facti, ut Deputatos suos ex ordinibus Proventibus Duillanum ad 1200 florenos tantum restringitur. Potuit inveniri inquit, qui suo sumptu obsequium Publicum ager, sed hoc semper nequit. Nihilominus sequi sensum declaravit.

Pocillator Visnensis conquestus est sibi in causa condictionum quadrigas non aliam ob causam, quam quia Caba Tribunalitia nummis erat preparata, evacuanda omnino censuit per provisionem Solationum. Imo ut vero solaria ex Thesauris Solvantur reprobarit inveniens plus ibidem inveniri Expensarum, quam perceptorum. Ado ut vadia circumscribantur, qualem sibi Tribunal usurpare debet, neque hoc probavit tanquam minime observandum, si olim inquit circumscripta fecit disciplina militaris, ut miles modestè se gerat, ne extorqueat, ne ad Resistentias Nobilium descendat. Et tamen omnes has constitutiones invalidas fuisse tristi experientia cognovimus, donec tandem per Regularem stipendiorum solutionem omnibus exorbitantibus magis quam per rigorem legum obviatum est et nunc experimus varias esse leges accedente stipendiorum Perpetualitate, eomodo inquit allegato de abusu Tribunalium constitutiones valorem non habeant, nec habebunt Donec Sublati vadys: fonte et ansa rapina-
num. Salaria non constituentur, ergo inquit et si nullam litem, habes, et ne habeam, Nideo, libenter tamen pro Solatione contribuiam ob solam D.E.I. benedictionem, in hoc deivandū qui diligunt Justitiam, et odent iniquitatem, quoniam vero non nulli contraducentium intulerunt non prope redire ad Palatinatus suos, cum Tribulationibus, ergo non posse consentire super Solaria? Reposuit Pocillator Non esse eam consequentiam, obligant nos inquit fratres in instructio-

ribus

ut omni conatu correcturam Tribunalis procuremus. 84
Si ergo deberant potestatem consequendi finem non possunt
abnuere, et media. medium vero corrigendi Tribunalis igitur
serupulizandam.

Interrogabant contradicentes, quid acceptabilius crederent,
fratribus? referre; an pacem cum iustitia, etiam cum o-
nere Solariorum, an vero fatalem Nuntium, rupta Com-
mitia Patrie Periculum, nullam Securitatem, antiquos
disordines, iniustitias et mille infortunia, neque ex illa
trone convictum. Le epe dicit, quod facilius rumpentur
in puncto Solariorum. Reposuit magis nempe ob
numerousam concurrentiam, non tam ad Deputatio-
nem, quam ad vadia, quae dum cessabunt, cessabit et de-
putandorum emulatio, et comitiales tranquille peragent
constitutis Solaris, ad extremum declinavit inutiliter
fore comitia, si correctura Tribunalis reprobatif.

Capitaneus Belpensis. inquit considerationi debere
esse tam aurem Nuntiorum, Podlachie promotionem
correcturae eo magis, quod ad formandum Proiectum
non ad impositionem testati sunt

Censuit cuedendum ad correcturam M. D. Litte
Pec Pocillatos Visnensis reproduxit statuta et Ordina-
tiones Litte Diversas, et Poloniae, non convinci ut Depu-
tus Polonus acquiescat eidem solaris, cui Lithuanus.

Succamerarius Varsaviensis Scutus per omnia sen-
sum Pocillatoris Visnensis, inveniens fuisse olim Anam
Noe ad salutem, sed anam Tribunalitiam esse ad per-
ditionem fortunarum, censuit: per delationes de mo-
do Solariorum, alias Patius patebat. eacturam Comi-
tiorum quam Institutio

Vexillifer Kypviensis censuit suspenso puncto de
solaris ad alia puncta procedere

Notarius Terre Varsaviensis importantiam solaris
norum censuit animam correcturae, adeoque deter-
minandam, suasit promittens Terras Mazoviae inter se
ordinem facturas in puncto Solariorum.

Judex Nurensis. urgebat ut suspenso puncto in ques-
tione ulterius procedatur.

Dng kuy
borger

non modo suspendi, sed etiam deleri hoc punctum voluit cui sumpsit Dominus Karoweski potius contradicentes debeantur visentium.

Dominus Burgravius Craoviensis proposuit medium ut contributio Capitalis a Iudeis pro Solanis applicetur, eo modo Rabini et Seniores Iudeorum extorquent a communitatibus Habreorum sexcentena millia florenorum et non important, pro Stypendijs, quae Ducenta et quinquaginta millia, ut igitur hoc reliquum quod inter se Seniores dispartiantur, pro Solanis ordinetur, sed hoc non obstante contradictione perseverabat

Igitur alio illationes induita

Suamemerarius Polociensis, cui hucusque Weppi non contingit, excusabat, et deprecabatur, quod literis Imperatoris se se apposuit. Controversiam de Bonis Neoburguis: in quibus idem fumalia abiurata representabat: censuit suspendi ad futura Comitata sed salvo Deuotis Tribunalitij favore Secretarij ad constitutiones instantiam fecit, ut a quolibet pro labore Hungaricalem habeat. Id quod statim concessum est

Nuncius Pincensis Devocavit in memoriam Iniectionem contra Desidentes

Suamemerarius Cernensis Dixit Quando contra ditionem convincere non possemus, nec propriis rationibus, ergo eamus per declarationes.

Pocillator Cernensis reposuit non posse se potest ut ipsi quidquam impositivis prescribatur, supra contributione Capitali Iudeorum posse se asserere dixit sed censet potius applicandum pro Auctione Exercitus

Veillifer Lavensis Scutus est Sensus Burgravi Craoviensis

Veillifer Kyoviensis pro Solanis censuit reassumenda Regem Sumptuarium, sed hoc nemini placuit.

Veillifer Dni

D. Rexillifer Drochiciensis proposuit contributionem ultimas consumendas his omnibus demum contradixit Subcamerarius Gostinensis nollens solaria. Contra Dominus Subcapifer ell. P. litto urgebat ut Deputati ad Tribunal sint, eo modo Solarati, sicut et Nuntij pro Comitibus et Commissarij ad Tribunal fisci hoc vero approbabat Mareschalis Tribunalis ad 30 milia assignatus, sed ut Equales sit solaratus, insuper vero ut ex iustitia distributiva Sane Regis cunctis premitteretur, Post hoc Mareschaleus Nuntiorum interrogabat utrum sit assensus omnium legere ulterius profectum.

Contradixerunt Domini Suttowfki et Zvisinski proponendo satis, superque ferre, si anteriores constitutiones reassumentur.

Dominus Zygenhaus Capitaneus Inturiensis petijt contradicentes ut aut accedant de potiore aperiendum aut declarent, quod Comitibus nempere intendat illoti deinceps à locis suis Nuntij partim tecum et cum contradicentibus concertabant diu usque dum dies ad vesperum inclinaret, et cum nihil proficerent Mareschaleus sessionem solvit.

Sessio vigesima 2da.

Die vigesima septima January

Mareschaleus Ordinis Equestris inchoando Sessio nem dixit defuisse tibi verba: quibus dolorem et spes publicas frustratas exprimeret, representabat iacturam Pavis per consequens, pavis discrimen esse Reipublice periculum, et quoniam decretoria dies advenit, ideo ad declarandum ulteriorem mentem, que agere velint, invitabat.

¶ Pavis potius clamavit continuandam fore correctionem Tribunalis, sed alij voces exposcebant

¶ Dominus Karovufki Pocillator Vrsinensis dicit:

iam advenit hinc expectationis tristior sedendi ex hoc con-
clari, sed cum quo eundem ad Sacram Regiam clarem, cum
quo ad Senatum cum officiosis civibus, sed cum pertur-
bantibus Tribunis, non cum exultatione portando ma-
nipulos publici laboris, sed ingemiscendo super perditio-
ne ex nobis ipsis ordiunda, si boni cives essent, opti-
mum Regem habuissent. Pomigebatur heri non nulla
remedia ad optionem, sed non placuerunt adeo, dum nec
rationes, nec preces estimantur, non ex vano pertimes-
cendum, ne lateat anguis in herba, prout toties insinua-
vi, et et nunc repeto. Non tolli abusus inconvenien-
tias ad inventiones, nisi per salaria absque his. inquit.
continuaret antiquas censuras, apud Polonos Iudicia
Tribunalitia mandare manda, Iudicare iudicia, Nulla
lex sine conscientia bona, iam non semel circumscrip-
tum est Tribunal novissime sub directione Palatini Crer-
nicuhovic, Electiones Juramenta proficit, ne quid-
quam non tuemur? inquit. Postum nostrum, sed eaq;
Iustitias sunt sustinemus. Dicunt non ulli, non
destruamus priorem legem? sed non considerant hanc
epe libertatis naturam ~~priorem legem~~ in melius vestere
salus Patrie lex suprema, esto peracta fuerant comi-
tia anno 1631. sed quia constitutiones intra tri-
duum ad acta sunt non porrecte, successerant ma-
nifestationes de in subsequentibus Comitibus, priora
illa sunt annihilata. Item quando Belli Dux ka-
linowstey apud Turcas in captivitate degebat, stetit
constitutus, quatenus Dux campi eadem authonta-
tem habeat quam Supremy Belli Dux sed postquam
kalinowstey a captivitate vindualy redijt, prior illa
constitutio sublata fuit, si etiam nam eadem Lei
publice potestas inest corrigendi, que displicent
urgebat ut legatus correctores proieciturum alias de

clarabat

super nullam aliam materiam, assentiri velle,
 Capitaneus Szegediensis idem promovebat inveni-
 ens ut ad correcturam addatur, quatenus in Sedis
 Sententijs una contradictio valeat, sed hoc a Nemi-
 ne est probatum.

Capitaneus Betyensis iterum impugnabat puni-
 tum de Satany, sed tantummodo, ut penae et vadia
 circum scriberent, tam in Tribunalis, quam in cus-
 tis, utque non licet Deputatis scribere Deverba.

Pocillator Syradiensis explicans Salaria epre-
 barim et fundamentum correcturae inquit quod si
 nullus modus huius placeat remittendum fore ad fra-
 tres Negotium, ut quilibet Palatinatus Deputatis
 suis provideat pensionem.

Capitaneus Brestensis leviavice abrogandam huius
 et nunc Arcam Tribunalitiam Determinandaque
 Deputatis Solaria alias nullum fore correcturae u-
 sum explicabat nullibi maiorem violentiam inferri
 libertati quam in Tribunali, ubi Nobilissima remissio-
 ne damnatur ad carcerem, si vadium solvere non potest.

Tribunus Rosanensis representans provinciam
 Comitiorum et Recepsitatem correcturae in puncto Solario-
 rum proposuit Remedium monopolium papyri ex-
 solvendam.

Notarius Lublinensis Svidens remitti solaria ad
 futura Comititia petijt ut contradicentes restituant ac-
 tivitatem.

Judex Nurensis Dominus Drevonoufki, qui cor-
 recturam impugnat, seus est iactura Comitiorum

Pocillator Lemnensis unus ex contradicenti-
 bus laudavit correcturam, sed Sollaria in recepsum
 transmittenda soavit, censuitque grave: si ea non
 consentientibus imponerent.

Pocillator Vismensis nihil se tale sustinere reposuit

femerana pertinacia citaret, peratum se inuenens, Legi-
bone sentientes et cum sit unus ex viginti 4. Solutis qui
ad formandam correcturam fuerant destinati, quique om-
nium illationes auscultabant, atque continuebant
nunc capere, non potest, qualiter pauis displiceat.
Nec aliam se scire rationem dicit, quam illum Tribu-
nalitiam, ubi pretium appreciati Thesauros Iudeas af-
seruatur, volunt inquit nonnulli et Solaria in resepsum
transmittant, quis sponsor ut futuri Comites hanc
epam correcturam ad plautum fore, cum nunc diffi-
cilter procedat, ubi nunc premens undique necessitates
urgeat, quando nec ab oriente, nec ab occidente fidu-
cia nec a Septentrione speratur.

Pax amidet bella non finita, cum nemine tractatus eius
nomine vero amicitia intercedit, ad quod promoveri de-
bet ad harmoniam ad bonum ordinem, inquit, non-
nulli contributiones pro Solarijs quomodo cogitur au-
tionem militum iocant quae absque novis contribu-
tionibus esse nequit constituta. novissime Regularia sti-
pendia sunt quidem gravia sed dulcedine pacis et ea
modestia leniuntur, quam miles cum civibus obser-
vare tenetur, restat adhuc licentia Tribunalitio coer-
cenda, cuius ingentia gravamina explicabat in uicinis
Tribunali non esse amplius basim libertatis sed
prostitutionem quousque durabunt vadia pro Sollarijs
in Supplementum, Iocant monopolium papyri.

Succamerarius Gostinensis Dominus Zultoroffi
capitaneatum a Iudeis destinabat pro Sollarijs

Capitaneus Belzensis unus ex contraducentibus
auescit ad sensum eorum, qui monopolium pa-
pyri proposuerunt.

Agitur Vexillifer Kyvviensis urgebat lecturam
Dniecti, correcturam, sed itenim obstitit Succamerarius

Salvo eimensis desiderans, aut certiore adhuc fundum pro Sallans, aut per recessum transmittendum negotium.

Adhuc Tribunus Stengetensis representabat Palatinum Ploensem habere fundum pro Deputatis, ergo colligit contributionibus stipendiana 8000 millia et non importat tantum quingvagenta millia, quatenus reliquam applicet pro solans.

Post haec chareschalcus Ordinis Equestris Patheticus discursu contradicentes flectere anisus est, qui tandem permoti, a contradictione recesserunt.

Deinde chareschalcus dixit: qd cunctando rem constituimus expedire solvere ulterius consily nondum utrum scilicet, iam nunc coniungi cum Senatu, adhuc a S. R. Mte expetere prolongatione temporis.

Conclamatum per verbum placet ut prolongatio expeteretur, solus tantum capitaneus Belgenis obstat protestando contra prolongationem, sed brevi a contradictione recedens instabat ad Senatum prope rare, ibique cum plenis Ordinibus prolongationem expetere.

Dominus Leduehoufki Succumerarius Gemerensis expressit, non esse adhuc hodie diem Perpetua supra La La Mtas consultendi facultatem permisit ad libitum censuit ut Dominus chareschalcus ipse ad eam Lam Regum Mtem eique deferat, nondum nos Principissimum perficere, adeoque ut supplet tempus tempus prolongationis, indulgendum, cui totum conclave assensit.

Igitur chareschalcus Ordinis Equestris adiit Auram Regia Mtem eum prefatis, desiderans pro responsum attulit Lara Regia Mte optionem dare ut ordo Equestris, aut die lunc proximo veniat in

sine regressu, aut die Iovis sine prolongatione. Ultima optes
acceptata et tandem soluta festo ad diem Lunae.

Sessio vigesima. Etiam vacabat. January
Hoc die Tumultuantibus in castro Regis ad Rhedis ob con-
fusas absentium Turmas Dominus Potocki Notarius tam-
pestis Regni videns auxilium suam male tractari, evagi-
navit framcam, et vulneratum Juveni-Servum Supremi
Ducis Exercituum Regni, sed subsequenti die agnoscens
culpam laesa maiestatis per Clinistros et Senatores plac-
re lenissimum cupit, ut die Martis ipse met est depre-
catus. Similiter deprecatus est etiam. Supremum Belli
Ducem

Sessio vigesima Tertia

Die vigesima Nona January

Mareschalcus inchoando Sessionem expressit opere pre-
tium esse ut tempus quod a Sacra Regia maiestatis im-
petitus usui publico, non privati illationibus impende-
retur, interrogabat, nam sit assensus, ut correctura Tri-
bunalis Regni legatur,

Conclamatum per Verbum Placet. ac statim
legit captum est. In tractatu legationis adve-
niat Succamerarius Zakrocimiensis, et expetendo sibi
vozem lecturam interrupit in discursu suo expressit
se non contradicere correcturae Tribunalis, sed pretendere
ut certus fundus Sollariorum determinetur, dixit quoque
se non probare modum monopoly Papyri, sed de securi-
tate ipsius dubitare, si quid Thesaurarius Regni Supremi
cuius ministerium id concernit, administrationem hu-
ius monopoly ut renunciet

Subiungunt. nonnulli ergo totali ministerio renun-
tiet, alius quod ex debito ministerium eius concernit re-
cusare non potest.

Intulerunt alij quod Supremus Regni Thesaurarius
administrationem recusat, ergo tradatur Supremo Regni
Cancellario, cuius intimata fidei integritas publico repro-
bata est.

bata est.

Illatis hæc movit longas questiones quædam nihil finialiter approbaret

Sueamæranus Zakrocimensis. Sed novas superdecideret difficultates, veluti: ut quis qui monopolium administra- bet/ circumscribatur, ut Securitas Salanorum non defau- detur, tum ut sit novus exactor monopoly; propositum ut hæc administratio remittatur in manus Domini Thesau- rary Lundæ Regni, aut D. D. Thesaurariorum Præsid, ubi que eorum deprecando affectus Nuntiorum remittunt nego- tium istius administrationis ad Senatam. Cum vero neque hoc approbaretur a Sueamæranis Zakrocimensi dixit ip- si Vexillifer Vrsogrodiensis Dominus Nakwawski ut dum nihil probat, quod conclave proponit, quatenus ipse suscipiat in se hanc administrationem non propter publicam inquit, sed propter privatam suam satis- factionem offensus hoc sermone Sueamæranus Zakro- cimensis respondit. magis precipitantes quam conside- rate se non mirari, quod meliora ab ipso Vexillifero Vrsogrodiensi non veniant consilia.

Ad Responsum non modo Vexillifer. Vrsogrodiensis, sed integram conclave exarsit conclamando, ut super licentiosam ipsius advocatiam formetur in Hu- ba Iudicium

Intervenientia hæc maiorem excitavit fremitum urgentibus Nuntijs Sueamæranus Iudicetur tandem in Kantibus Collegis ipsius et favorem deprecantibus con- clamatum ut prædictus Sueamæranus privatam perso- næ offensus et publicam totius conclavis faciat depre- catione, idque Palrive stans sub seipione Decretali- alias Podtasky: et ne amplius se immisceat ad per- turbandum cursum Iudiciorum, id quod sæpe dictus Sueamæranus post longas tergiversationes explevit ad satisfactionem conclavi.

Post has continuatis legi proutum correctura ad quam
non nulli addenda puncta inferebant. videlicet Referen-
darius M D Otto defendi, Ne Regestrum Domus Zamus-
cians abrogetur ob meritum illius Zamosey Cancellary
et Ducis Exercituum Regni, qui author erat institutione
Tribunalium, sed non nulli censuerunt, cum omnia alia
Regestra (exceptis quae lege sunt instituta) abrogentur
Huc quoque abrogandum fore. Item inferebatur, ut ad
condescensiones, et divisiones limitum, liceat tale invo-
care officium quodcumque pluerit, et non illius solummodo
Territorij, ubi bona constituunt, idque ad aucterandam Iuris
Executionem, Item nefandici possint esse officiales
Castrenses, quae illatio non est approbata. Item ut eidem
Cauendici sive advocati sint iurati, et ut plebrii ad cau-
sas dicendas excludentur, super his et alijs illationibus, vi-
sum est reflectere, nunc vero ad demandandum, ut sessio
limitetur

Igitur Mareschalius Ordinis Equestri, volens insinuare
admonitionem licentiosis diuersibus expressit, si ab inuente
Primo Hebdomates Possessionis suae mensurari deberent.
Verendum foret ne consilia obeat in comitia ne se hic toni
per licentias, qui ad quodam Consiliorum alligatur cur-
sum et cursum consultationum perturbet, sed melius
futuris ominando sessionem in crastinum limitavit.

Sessio vigesima 4ta

Die Trigesima January

Mareschalius Ordinis Equestri optans ut haesterna
feralia nunquam reversura oblivioni tradantur insi-
nuavit, ut in chantate non ficta ulterius consilia per-
agantur

Dominus Rzecki Nuntius Volhynicus in puncto
De officialibus Castrensibus (Ne pro executionibus et con-
descensionibus extra Palatinatum descendant) convenie-
bat allegans quod cautum sit privilegio incorporationis Pa-
latinatus Volhynicus, ut ipsi liceat tale vocari officium

quale placuerit, urgebat quoque ut pena gravaminis per expressum addatur.

Reposuit ipsi Suumamerarius Cernensis, quod in hoc puncto addita est clausula salvo iuribus et antiquis iuribus Palatinatum Leporis, Polthynis, Braslavis et Cerniechovis quo ad penam gravaminis, et haec est iuxta antiquos iura.

Pocillator Sypadiis intulit, ne liceat Officialibus Terrestribus, officia in simul Castroensia exercere signanter Sypadienses, atque Lublinenses, nam assistendo semper Tribunali facile ad condescensiones se ingerent. Item ut circumscribamur Deputationes quae fieri solent in praedictis duobus officiis Terrestribus. Item officia Terrestria videlicet officia Sypadiense et Lublinense Juramentum circa conclusionem Tribunalis praestent, sicut et alij Deputati. Item ut Jurista Causidici, qui causas non attendunt, qui eandem remittunt iurēt quatenus Principalibus suis solvant.

Reposuit Notarius Lublinensis inconvenientem esse illationem Domini Pocillatoris Sypadiis contra officia Terrestria ratione Deputationum, contra quae nemo praeter ipsum conquiratur innuit quod eadem officia parata sunt a nemine quidquam pretendere, dum modo Res publica Solania provideat pro ipsorum expensis. Ratione vero Juramenti ut illud praestent in Tribunali, dixit esse contra equitatem, nam officium illud non iudicat causas, sed iudicatas inscribit, innuit magis opportunum fore rigorosum circumscribere, ne equis audeat Potocollonum auctoritate ex officio asportare.

Pocillator Vinsensis representabat Imo per correcturam esse abbreviatus Praeceptis ad tres gradus tantum ascendat, utque post Tertiam condemnationem Bona tradantur. Ado liberum esse Polthynis Palatinatum, tale accipere officium, pro condescensione, quale placuerit, in fundamento clausula, iuxta iura et usus antiquos, sed non pro-

ex Palatinatu Polthynia maioris Poloniae Terras centum
et ultra milliāibus veniāt officia, qui liberius elongatos
vicinos officiosa Iurisdictione sua pregravare possent.

3tio Argumenta dicta ad hominem suavit Leponere obdis-
pendium pretiori temporis. 4to circa correcturam habuisse
se in mente dixit, ut officia Terrestria conscribantur, sed
tandem hoc visum est pregrave, adeoque maluerunt remittere
id ad decisionem Mareschalcus Tribunalis et totius sub-
selli.

D. Referendarius cum D. Utta instabat, ut Privilegium de
Registro Ordinationis Zamoscyand. legeretur.

Vesillifer Drohiciensis promovebant ne Plebejis licet
exercere munus Juriste, sed nobilibus, atque ipsi Nobiles
ut sint Jurati. Item ut prohibeantur chartae rursu alius mem-
brani, in quibus post mortem obligati solet inscribi talis su-
mma qualis placet, et ne licet plus trecentis florenis chartae
rursu inscribere. Item ut reiectis ad satisfactionem aboleantur,
quando Iudicium ipsum vadia non perspicit, sed
ut causa sine dilationibus Iudicetur, et si pars Iure victa
parti iure vincenti, in trihuo vadia non persolvat, ut in pe-
na Banitionis publicentur. Item ut de Expulsionibus
legatur, et restringatur, quatenus expulsio non sit mentalis.
Item ut labor Officiorum Terrestrium non taxetur nec e-
arbitrio Mareschalcum resignetur, circa antiquam praxim
relinquatur. Item Securitas Actorum caveatur quatenus
post promulgationem Decreta non immutentur.

© Dominus Dqbski Nuncius Brestensis (curia) intulit
quatenus in Tribunalibus proprium cuiusvis Palatinatus
officium Terrestre Decreta in Palatinatu inscribat.

© Dominus Capitaneus Zakrocymensis approban-
do correcturam Tribunalis intulit quatenus lex feratur
de Electionibus Dignitariorum Terrestrium, videlicet qui
illegitime eligi se procuraret, et non intraret in activi-
tatem in Districtu suo, ut eius Privilegium tanquam
nulliter obtentum annihilaret

Dominus Kochanowski Nuntius Sandominiensis, intulit ut
Relaxatio carceris, vel Non Elidatur ex correctura. Item ut in
competens actor puniatur, item ut utriusdemque non sit
Notarius et Iudex Diversorum actuum,

Vexillifer Kyoviensis proposuit, ut officia Terrestria in
Tribunali a prudentia ut separatam ab alijs rotam Ju-
ramenti habeant. Item ut Deputati non exerceant au-
tus compromissiales. Item ut penae pro retracta sententia
pnefigant

Dominus Capitaneus Belyensis, ut sint penae personales
pro gravamine et pro retractata sententia, tandem con-
tinuatum Proiectum correctura, quod interumpit

Dominus Princeps Regni in puncto quod Officiales
Castrenses non possunt causas dicere instando ut hoc
punctum omittatur, ut hi qui honoraria accipiunt
restituant.

Item continuatum Proiectum

Dominus Janko Podstoli est D^lto censebat non
removendo fore plebeios ad causarum procuracione
ex quo Nobilitas rara que huic operam navat, cre-
dens obiectum nomen esse Jurista, Item ut Mareschall
cus Tribunalitius non habeat magis solarium taddu
in duplo, quam deputatus alias ambitus esset, infirmit.
revocabit etiam in memoria supernam Principis Rad-
zibily Enisferi M^l D^lto contradictionem, quod ad sola
tantum correcturam legendam et concertandam permi-
sit activitatem innuendo ut invitetur ad gremium

Item desiderabat quatenus Thesaurarius est D^lto in-
formet, qua de causa solvent, dare Viaticum Legato
Magno Mazovis Domino Palatino.

Capitaneus Rozanensis volebat informari, cui nam
Administratio Monopoly tradet, item instabat ut relax-
ationes de sessione iuris non aboliantur. Item ut Offi-
ciales Castrenses et Plebey non arceantur ad causand

procuracione, nam defectus est Advocatorum, quod est
ars liberalis, Item non censuit circumscribere officia Teres-
tina Item urgebat ut legatur Privilegium de Electione De-
putatorum Palatinatus ellavica Dominus Sedlowski
Nuntius Leicensis intulit causam de perjury non
Tribunali sed in Comitibus Judicandas fore

Replacavit Veillifer Drohiciensis causa perjury si in
Comitibus deberent, forent inter 100 annos non finituras.

Succamerarius Lemensis censuit materiam de perjury
delicate tractandam, ita ut nec conscientia grave nec
honor involvatur nam gravis esset de perjury investi-
gatio.

Pocillator Vionensis censuit materiam hanc ad Sena-
tum ferendam, innuens Ecclesiam de occultis iudicare non
potse. et quia dictum est non abiectionem Iustitia antea
prius Patris sit Patris leges ignorare, subiunxit sub-
iunxit Nobilitati excolenda Tres dan status et Palestras
militiam, Curiam et Tribunalia.

Veillifer Drohiciensis censuit distingui Iuramen-
tum, ubi probari potest perjurium, et ubi Procuracione Cas-
strorum legem esse Nobiles, procurent, Plebey exerceant in-
quit ad hoc Nati Sunt

Idem censebat Dominus Capitaneus Latorvime-
nensis Pocillator Lemensis dixit legem esse, ut perjury
in Comitibus Judicentur non in Tribunalibus.

Post hoc lectum fuit Privilegium Palatinatus ellavo-
vici, quod post ruptum congressum generalem, intra anni
duam semel distinctionem, apud Le iuxta Alternatam
eligere Deputatos deputabunt.

Succamerarius Lemensis dixit: Postquam finitum
iam est Privilegium correctum, et promissa Securitate ex-
teme per constitutionem, ad esse novam meditationem
materiam, scilicet de Tractatu Brunsvicensi, qui cum
iam sit intimatus expedit informari hanc Rempublicam
qui nam et qualiter instructi pergent.

Swidzinski etiam suam intulit illationem, scilicet eorum
 Auctoritatem Belli Duum instando ut Privilegium ipsorum
 legatur. Sed oppositum ipsi quod Princeps Enifer MD LXX
 stetit activitatem, et non nisi ad solam correcturam induc-

Deinde lectum est Privilegium Declaratis Regesti Ordina-
 tionis Lamosyanis iuxta anteriorem constitutionem.

Post haec D. Tyenthaus instabat ut in crastino liceat
 accedere ad desideria Privata Palatinatum. Item ut con-
 stet Instrumentum Expeditionis ad congressum Brunsvi-
 censem. Item favore Belli Duum ut gaudeant Junibus
 Pius. Sed Responsum adhuc obstare contradictionem Principis
 Eniferi MD LXX

Postremo Mareschaleus Ordinis Equestrii congratulando
 conclavi, quod iustitia reus agitata procellis, stetit tandem
 inquit. in portu non posse ea die ultra progredi propter con-
 tradictionem Principis Eniferi, ac proinde designatis per
 unum ex Provincis ut ad gremium invitetur Sessionem
 solvit.

Sessio vigesima Quinta

Die 31. January

Mareschaleus Ordinis Equestrii actis graty, his qui
 circa correcturam operati sunt, expressit ligatus adhuc
 esse linguas, donec per restitutionem Activitatis a Dno
 Principe Enifero MD L. solverentur.

Igitur dictus Princeps explicando rationes ob quas sti-
 let activitatem stetit, dixit factum esse a se praesumpti-
 tionem, ut post privilegium Correcturae, privilegium de Bo-
 nis Neoburgis examinaretur, ac proinde instabat, ut dila-
 te legeretur, sed non fuit assensus.

Dominus Szembek Tribunus Bwiewimensis ex-
 plicando, quod negotium Neoburgium concernat omnes
 tres Ordines, petijt Principem Eniferum, ut recedat a con-
 tradictione, ut remitti illud ad Senatum pateatur. Neminem
 ex alio fronte Capitaneus Zakroimecensis promovebat in

teresepe

Belli Ducum declarans se nullo ad ullam materiam aude-
re donec ipsius illatio determinabitur.

Dominus Polanowski Nuntius Belzensis institit pariter
pro interesse Belli Ducum, tum et Ducum DD Lubomierio-
rum, quatenus ipsa Salisbodinæ kuregunda restituatur.

Dominus Kochanowski Nuntius Sandomiriensis etia
misi miles obstitit, tamen ne proiecitur Belli-Ducum Domi-
nonum, quatenus acceptaretur, sed standum Novella legi atque
Tractatu Varsaviensi censuit.

Pocillator Visonensis disquisitionem de Bonis Neobur-
guis censuit post se referri ad Tribunal, quod vero pertine-
bat ad Comitibus iam Tractatu et Comitibus Varsaviensibus
devisum esse, scilicet quod sint Bona Iuris Terestris, et
unum non restat disputandum, nisi unica Clausula Lu-
cessionibus contra mentem in constitutionibus Grodnez addita

Reposuit Princeps Enifer MDL. spectanda Rempub-
cam non ad Tribunalis cognitionem, atque Decisionem, cui
nam, cui nam hereditas Ducum Bonorum pertineat
quod nisi decematur, contradictionem suam similiter appo-
nere declaravit.

Vexillifer Leixensis dixit. Interesse kuregundis in
potere aliter absolveri, quam in Senatu pueri Relatione Com-
missionum, ac pro inde tam hoc, quam et illud Belli-Du-
cum et Bonorum Neoburgicum pertinere ad decisio-
nem Reipublice In puncto pretensionis Belli Ducum
secutus est Sensus Domini Kochanowski.

Succamerarius Zakrocymensis vetebat corrigi con-
stitutiones Grodenses de Bonis Neoburgis et de expedi-
tione Generali, sed ut maneat, sicut sunt in puncto la-
se Authoritatis Belli Ducum desiderabat informari, qua-
liter sit lesa, utrum contra publicas leges an particulares
transactiones? quo ad Primum casum interest toti Reipub-
licae vendicare ipsorum Ministerium, quo ad Dum censuit
Iudicandos ipsemet Dues, quo ad Privata computata transe-
gerint. Obstitit ne novum ab ipsis Proiectam recipiatur.

Succamerarius Varsaviensis censuit cognitionem de Bonis

Neobur

burguis pertinere ad Rempublicam, sed simul ad Senatum remittendum demonstrabat

Burgibus Caroviensis proponebat Primo Destinari ad congressum Brunsvicensem Polonos bene Possessionatos, expeditionemque cum Deputatis et Provinciis formandam. Edo vindicari Duum Potestatem, non tam per novum Proiectum, quam per Executionem constitutionis Anni 1717.

Sto Restitui in integram causam de Kunegunda atque Sto Legie clauicestati supplicare, ut in id consentiat

Sto Bona Neoburgica mitti in recessum. Sto Domum Regiam in suis pretensionibus appropiare Sto Dominis Jabtonovis succedere. Notarius Decretum M D Litta dixit ratione appensum Diuisi Junis Terestris se recepisse iam a Statu Spirituali responsum Eccliam edificatam super Petram cf. De Bonis Neoburguis decernant inquit Iudex competens. Et quoniam Princeps Sultzbaensis non est indigens, non erunt et sui filiae per consequens non poterunt hereditare. Ceterum instabat favore D. Lubomirorum Jabtonoviorum Wolowicz et Successorum Pris Radwily

Princeps Enifer M D Litta deducebat Bonorum Neoburgicorum non posse de iudi Suesis in Tribunali, Imo quod agatur rescum Extimis, qui si non erunt contenti ex Iudicio Semper recurrant ad Rempublicam. Edo quod praesentes et interesti minime pertinent ad Successionem, ut Domus Sapichana et D. Poicy exercituum Dux properant iurari Decreto pro parte sua

Consentiebat. nihilominus ut mittatur in recessum cum suspensione Decretorum alias sistere Activitatem declarabat.

Post haec Chareschalcus Ordinis Equestris quaesivit mentes in Conclavi, praemissis Tribus punctis, scilicet de auctoritate Ducum de Bonis Neoburguis, et de Kunegunda, utrum placeat deferre eandem ad Senatum, an saepe Legie clauicestati supplicare, ut modum accommodationis adveniant? assensus communis stetit pro Edo gradu

Pocillator vero Wisnensis vetebat referri ad Legem hoc negotium Neoburgicum, sed permisit altera duo puncta. Adidit quoniam Augustissimus Imperator, refert se

in literis suis ad relationem ellingensem, sui ideo censuit suppli-
care se Regio maiestati, ut ipsi audientiam dare velit, et con-
ferentiam si presunderet cum Deputatis assignare dignetur.

Dapifer Davensis urgebat ut presensum Belli-Duum pub-
lice non privatim accommodetur, si seus iure vetandi sui decla-
ravit.

Dominus Jasto Subdapifer est. Littera intulit negotium
kunegunde remissum esse per recessum Gudnensem, ad satis-
factionem non ad Disquisitionem, ac proinde vetabat, suspendi
eamdem ad Relationem Commissionum, allegans Commissionem
suispe invalidam, non attenta parte altera censuit exposcen-
do a sacra Regia maiestate media satisfactionis.

Dominus Thesaurarius Curie Regni dixit se habere ad-
huc duo puncta correctione inserenda, Imo Ne Tribunalia
adeant se immiscere in iura maiestatica. Ado Ne officia
les aut servitores Oeconomicos evocent, ad sola subsellia. In
puncto presensionis Belli-Duum, quoniam ipsamet Respub-
lica informetur, et in Plenis Ordinibus Negotium ipsorum ex-
aminetur. Negotium kunegunda non potest concludere Nun-
tium delidere, demonstravit, antequam Relatio Commis-
sionis pateat, ceteris alius De iustitia, et conscientia Comissa-
tionum, in Puncto Neuburgio, quoniam Princeps Casifer M.
D. Littera id precans, ideo censuit Remittendum Negotium ad
futura Comititia, cum suspensione Decretorum, et litis pen-
dentes ~~has~~

Dominus Lubomirski Metator castrorum instabat
adire sacra Regiam maiestatem favore kunegunde.
Item Ruameranus Regni urgebat, declarans velle, et hoc
ipsum manuteneri etiam cum discrimine comitionum.
Post haec interrogabat chareschalus, utrum sit assensus
ut adeat sacra Regiam illam.

Conclamatum per Verbum Placet.

Itit egitur, et in reditu hanc attulit resolutionem, quod
sacra Regia maiestas, tam in puncto ellingensem Du-
calis, quod minime laesum credit, quam ~~has~~ et respectu
kunegunde in plena Republica media Satisfactionis con-
certanda censet, declarans eisdem interpositione sua
Docillator Vismensis declaravit se nolle ad Senatum ire

quousque

quousque non provideretur securitas ex Parte Brandebur
guia. Similiter manere in conclave declaravit Dominus
Svidzinski, quo ad usque pretensio Belli-Ducum non au-
modabitur.

Dominus Lithuapifer M. D. Lta. retulit, quod non
dum ad satisfactionem retulerunt Deputati a Statu Sprin-
tuali responsum, et quod in Senatu asynatam, si habent
conferentiam / respectu legati in Moschoviam, quidnam
requirit Dominus Thesaurarius M. D. Lta. respondit
petit informari. -

Dominus Capitaneus Intumensis D. Thesaurarium
prefatum protendere ubi a Republica suo superata, ac
proinde nullam spem seipso, ut P. Palatino Magovio
satisfacere possit, nisi alius modus adinveniat, ut Mon-
opolium papyri in Lithuania

Post haec Mareschallus detulit quod Palatinus
Culmensis Generalis Artillerie Regni, invitet ad Patres
Carmelitas Disfaleatos, pro faciundo calculo Artillerie
et post haec Sessionem solvit.

sessio vigesima tra

Die Ima February.

D. Mareschallus Ordinis Equestris expressit se confide-
ri quod Resolutio sua sancti Matthei Regis hesternae da-
ta ad conclave desiderata, sit ad Satisfactionem univer-
sonum cu proinde exeret acquiescendum Iudicio, ac
verbo Regis. Iradebat Interim abiectis inanibus, collec-
tis Sessu aueterare hodie ad montana.

Dominus Princeps Ludovicus Esifer M. D. Lta. instabat, ut
ante omnia haec negotia sua expediantur. Imo Bonorum
Neoburgionum Ido Lunegundae Ite Pretensiones Belli
Ducum alias Sykeri activitatem, declaravit

Prucamerarius Vylkominiensis, non esse opus, ut de
Potestate Belliducum nova lex laudatur, sed standum con-
stitutione anni 1717, quae ipsis suis casami, ademit et solum
Ius glady in manibus reliquit, instabat ut Monopolium Pa-
piny in Lithuania, sit in allevationem Stipendiorum a no-
bilitate. Reservaverat vero sibi campum dicendi de Inter-
preta

pretatione Amnestie, ut intelligatur punctum a termina-
libus. Dixit negotium Bonorum Neoburgiorum non
spectare ad Iudicium Tribunalis instabatque, ne locutioni
militari Subsint, tum ut Commissio pro cognitione iniuria-
rum destineretur, quod dare Proiectum, Porrexit, sed legere illud
impedivit

Pocillator Bernensis urgendo, ut potius de potestate
Dicum innuens interesse ipsorum decernatur.

Nunius Braslaviensis id ipsum promovebat, favore
Dicum innuens interesse ipsorum esse interesse pub-
licum declaravit, ut iure vetandi, nisi hoc expediatur.

Igitur lecta sunt hęc tria Proiecta
Anno de Bonis Neoburgio, ut sint libera a locatione mi-
litis cum designatione Commissionis super iniurias -

Edo Proiectum Commissionis cum ditionibus Brandeburgi-
cis respectu violentiarum et differentiarum, una limites
in fundamento constitutionis. Anno 1699.

Itis Adem Commissionis, cum Silesia intuitu prentensionis
Domini Capitanei Bobruzensis et aliorum.

Post hæc Dominus Mareschallus Ordinis Equestris
detulit Dominum Sapieha Castellatum Vilnonsem
demandare adidientium in conclavi quæst apensum

Conclamatum per Verbum placet.

Interim antequam is adveniret, voces sequebantur.

Dominus Fygenhaus Capitaneus Inturbrensis declaravit
se contrarium prolongationi, ac proinde parit proponere ad
Senatum, ibique a laura Regia Maiestate exposere Lesiones
Provinciales, pro combinandis Palatinatum Desiderijs.

D. Princeps Radzvil Enifer M. D. Lta urgebat fortiter
ut alterum Proiectum de Bonis Neoburgio respectu sus-
pensionis Decretorum, et liti pendentibus in Tribunalibus
legeretur sed non permiffum.

Pocillator Brestianensis Cuiavids incusabat hunc af-
sensum vel abusum libertatis, quod quilibet, qui negotium
urgere vult, prohibita festendo activitatem compellere non
vereat, rationibus inquit certare licet, sed agere, aut ex-
torquent nefas.

Ratione Bonorum Neoburgiorum, non probavit, quod pre-
tendentes, iam tempestive aspirant ad Successionem in ven-
te Hebedipa. Et dum inter Interessantes reperiantur contra-
ta Capita, eo ipso non posse rem decernere in Subsellio Tri-
bunatitio, sed in consensu totius Reipublice, manum qua de-
fendi aut occidi Patria potest, adeoque in Iusta Considera-
tione habendam, sed in presenti casu, nulla certa adesse
informatio, qualiter in quo lasio praesentitur, proinde non
probavit, ut lex super legem, incertum formetur.

Similiter Ratione Kuregunde, ac proinde pro audienda re-
latione Cathyonicam informationem, accedere desidera-
batur, ac pro inde desiderabat pro audienda relatione Com-
missionionum ad Senatum provocabat.

Ratione congressus Brunsvicensis dixit dispartita iam
esse inter Belli gerentes, Belli trophaea, adeo ut nihil reli-
quum sit, pro parte Reipublice, ex omnibus emolumen-
tis, quam determinationem Belli, sed ne hac occasione in-
novum aliquod Bellum involvatur, precavit desiderans
hic et nunc informari, quis nam, et qualiter instructus illuc
expedietur liberationem Terrae Elbingensem, curae et solli-
citudinis recommendavit, proposuitque medium, ut ipsa civi-
tas Summam pro hypotheca comportet, et pro hoc ab omnibus
onibus Reipublice ad annos eximatur, vel etiam ut ali-
quot Nobiles associati hoc Territorium redimant, melius
enim foret, si praefata Hypotheca in manibus Polonorum
quam externis maneret. Placuit medium modo adhaec
contrahentes, censuit acceptatibus Artillerias Succurren-
dum, militiamque domesticam vulgo Wybranuy illi incor-
porandum, Thelonium Thorunense noviter erectum, ut
abrogetur instabat.

Occurrat Visnensis, timens ne ob tam crebras con-
tradictiones iactura Comitiorum eveniat reproducat
preliterationibus futura pericula, si Comitiorum perirent.

Praeter externas Vicinarum Potentiarum, ad nos
diffidentias, representabat, mille ad intra consequentias
inter alias quod post rupta consilia subsequi debent Sena-
tus Consilia, quae Reipublicam, saepe aut expensis ob-
nuunt, aut inveniunt ultimum Bellum Poeticum ex-

Senatus Consilio inceptum ac demum Comitibus Lubtinen-
sibus declaratum, Reliquas omnes illationes ad Senatum re-
ferendas censuit, ubique indilate preparare, ubi lumen om-
nium et media dare possunt et Provinciales Sessiones à
Sana Legia cuncte impetari pro Expediendis desiderijs, aut
remittendis ad futura Committenda.

Intuitu lesionis Belli Ducum dixit se ignorare. Arcana pa-
tensionis, adeoque censuit, ut ipsi Duci de Iniuria Minis-
tery Sui doceant.

Dominus Dembincki Capitaneus Wotbromiensis insta-
bat, ut officia Castrensia non suscipiant ad acta Inscryp-
tiones Super Bonis Terrestribus favore spirituum.

Post haec advenit Dominus Sapicha Palatinus Octoye-
narius in assistentia Filij Sui Supremi Mareschali c. 11
B. Lito tam Thesaurary Curie Lito, ut Capitanei Bobru-
censis. Sed inter Warovienses et Vilnenses. Nuntios, ubi
Palatinus sermone representabat pretensiones suas à Re-
publica asecuratas, quatenus Satisfactionem obtineat.

In Bonis Neoburgijs generaliter ultra Zooofumalium
numerentur.

Sumpsit Notarius Vilnensis exugierando mento
Domus erogatos milliones emolumentum Republicae
Illo tempore quo Hereditaria Domus fortuna per Bo-
nis Neoburgijs ad manum eaderat, haec ubi adfuit res-
tat Patria gratitudo per asecurata quinquagantum
Florenorum Summam, ad cuius extractionem, concepit
ipri fuit vestigat a late, unum florenum à dolo. sed hoc
monopolium non semper currebat, et non modo Capitane-
li sed ne provisioni quidem correspondebat, instabat ut
ut ad hoc portorium ipri ulterius concedatur, aut aliud
efficacius medium provideatur.

Acceptatum unanimi assensu.

Respondens Mareschalcus Ordinis Equestris dixit
haec formalia ab annis 80 Senator. à 40 Bellidux
primus etate in collegio Senatus Dynasta, quondam con-
cederamus Vilnensis Palatinus, nunc vicissitudine tempore

rum, a fortuna derelictus comparat in conclavi. Nostros querens
querens compassionem, aestimat, distinte menta, aestimat
confidentiam ad conclave nostrum, ac proinde ^{omni} ~~maxime~~ prof-
sus ad hanc stultam, factis mille obligationibus declarato,
in desideriis procurare, Satisfactionem, postquam circa con-
iunctionem cum Senatu sessiones Provinciales pro eiusmodi
desiderijs obtinebit.

Post haec Capitaneus Belzensis instabat concertanda
huius Proiecta de potestate Belli-Ducum et de kunequnda.

Dominus Sordzinski favore Belli-Ducum declaravit se
nolle ad Senatum ire quousque Subalternata Commenda
non erit sublata, svasit quatenus ex conclavi deputetur ad
Belli-Duces, experiendo utrum sint satisfacti, sed non fuit
assensus.

Pocillator Syrdiensis respectu pretensionis Belli Du-
cum insinuavit. Standum esse resolutione quam Sacra
Regia Maiestas dedit quod haec illatio in plena Repub-
lica combinari debet. Idque ex rationibus Primo, quia de-
bemus inquit, observantiam voluntati et desiderio Sacrae
Majestatis, per quod auctoritati Ducum non abrogabitur
Quo quia huius de Anonimis tantum disquirimus, donec ab ip-
sis Belli-Ducibus non informabitur. Itio Quia huius nihil
dici sine concertari potest sine assensu Patrum, Similiters
Negotium kunequnda debet referri Superius ad Relatio-
nem Commisionariorum, si ante ipsorum Relationem com-
pensatio Iniciarum decerneretur, de Prolongatione etiam
superius agendum censuit.

Ipsum promovebat Tribunus Rozanensis, aliove-
ro nominatum amici Belli-Ducum urgebant subalterna
Comenda Cassationem, cum iam ad occasum dies inclina-
ret Succamerarius Parsaviensis expedit occidere iam
solem, sed non occidat super Sacturam Patria, animabat
ad properandum ad Senatum, ubi adent Regis Clemen-
tia, Senatus Prudentia Ordinis Equestris Sollicitudo
quae omnia explanare corrigere, mollificare immutare accep-
tare poterit.

Dominus Lubomierski metator Castrorum Regni, instabat.

ut in conclavi Proiectum huiusmodi determinetur, declarans
quod non consentiet, super relationem Commissionis, de super
excusationem ne similia fiant.

Similiter et alij instabant favore Ducum, ut immediate Pro-
iectum ipsorum concessetur, sed rursus alij ad Senatum relin-
quere omnes materias ferendas censerunt. Et cum divisus est con-
clavis totius Sensus, ut neque ad proiecta legenda, neque
ad coniunctionem cum Senatu concederent, moti sunt e-
loris suis Nuntij, et sic diutius in medio Stube stante
pede conferentia habuerunt, cum vero nullum combina-
tionis adinvenirent modum Mareschallus Ordinis Equestis
sub obscuro vespere Sessionem solvit ad diem Sabbathi.

Reclamantibus nonnullis Nuntijs super hac preci-
piti Solutione Sessionis, allegando, quod circa determi-
nium Comitionum non est in potestate Mareschalli
solvere pro libitu sessionem, sed consensus omnium requi-
rendus erat, sed tamen et hi reuti pluralitatem desti-
tuerunt a contradictione.

sessio vigesima septima vacat

Festum Purificationis Virginis Beate 2, Feb.

Sessio vigesima octava

Die 3tia February Anno 1720

Mareschallus Ordinis Equestis in ingressum Sessionis
excusabat nuperos Errores, qui in obscuro receperunt, cum
neque persona distingui, neque voces recognosci poterant. Re-
quirebat assensum ut placeat iungi senatus? declarans
quod post occasionem solis Sessionem non prolongabit

Dominus Sakowicz detulit quod Dominus korbuth Am-
icus Orzanensis nuperis die protestatus est, et activitate
stetit, quatenus ad ipsum ex collegio deputentur. Igilur
Dominus Mareschallus deputavit Dominum Sakowicz
et Collegam ipsius.

Interea Dominus Tasto Subdapifer M. D. Lithwa-

nid

96

nias fecit Relationem conferentia expedite cum collegio Episcopali, et. Simul ad legendum porrexit Puncta Ordinis Equestris, cum Responso status Spiritualis, quos Secretarius constitutionum legit, respectu expeditionis Generalis vulgo Pospolite Ruszenie.

Post haec porrexit itenim Puncta Illustrissimo ac Reverendissimo Nuntio Apostolico respectu Patronatus Regii communicata, Subiuravit idem Subdapifer, relationem verbaliter, dicens se tale a Nuntio Apostolico accepisse Responsum, videlicet quod non sit nuntius Plenipotentia. a Summo Pontifice super tractandis et concludendis Punctis in questione, sed declaravit se scripturam, ad Curiam Romanam, ut ipsi transmittatur, quia verum Negotium hoc non aliter tractari potest, quoniam relative ad Sanctam Sedem, ideo Idem Idem Nuntius eius est Sensus, ut in modernis Comitibus destinatus a Statibus ad tractandum id, quod intra spatium modernorum, et imminentium Comitiorum peragi potest.

Post haec antequam activitas restitueretur haec legenda vocavit non nulla, Proiecta Fundationum, sed non fuit assensus.

Tandem advenit Dominus Korbath. Nuntius Graecus, qui exprimens eam esse suam sortem, et ut Grodno et hic coactus fuerit sistere Activitatem et consilia Publica, sed boni Publici causa praecavit, se non posse aliter a Sententia dimmoveri, nisi per publicam declarationem absecuraret in Punctis sequentibus.

1mo ut Praecis omnibus e conclavi Dilationibus ad Senatum properent.

2do ut post coniunctionem cum Senatu comitia deberrimentur absque ulteriori prolongatione.

3tio Ut in Senatu ante omnia expetantur a Saeva Regia Maiestate Lejiones Provinciales Lejiones.

4to ut Post Salutationem Saeva Regiae Maiestatis vacantis a Throno Distribuantur.

5to ut Capitaneatus Ordanensis pro vacanti declaratur.

hoc vanj vanc sentiebant.

Assentiebant. et alij properare ad Senatum, sed Dominus
Suidzinski declaravit non moveri loco, donec proiectum
Belli-Ducum in conclavi non concertabit.

Igitur Pars Nuntiorum consentire videbatur, ut Proiectum
Belli-Ducum admittatur, credentes illud posse retractari, in
Senatu, alij vero integrum Negotium ad Senatum referen-
dum censebant, ad informationem addendam ipsorum et
Belli-Ducum. Similis et in Negotio Lunegunda fuit divi-
sio, quae diutius inter concertantes rationibus luctabatur

Pocillator Vignensis dixit. Invasimus Noctes, et de die
palpitamus, probavit Resolutionem Mareschali, ne
consilia ad noctem pertrahantur, svasity, aucterandum ad
Senatum ibidem de lesione Ducum informarent, quid et
quomodo praevindium tulit personis necne, an iuri Publico
ut Respublica Siat, qualiter partes suas tueri debeat.

Addidit finis adest, finis ad est verum si non permittitur come-
quibus fas est. Representabat, quod Nuncij abeuntur cha-
racter suo dum sine Rege et Senatu tempus pro arbitrio
protrahunt. Instabat ut properetur ad Senatum, utque Letio-
nes Provinciales a Sacra Regia Mte expetantur, ut resul-
tata sua Provincia ad invicem communicent, per Depu-
tos. Iterum amici Ducum declaraverunt, se se nolle movere
loco ex conclavi donec proiectum ipsorum non recipiat

Similiter Dominus Princeps Esifer M D Lte urgebat
in puncto Bonorum Neuburguorum, ut si in receptum mu-
tentur sit cum Suspensione Decretorum Tribunalition

Dominus Mareschalus Ordinis Equestris innuens ur-
gere iam ad occasum Solem ~~ne~~, ne in tenebris Error eme-
rem tridat, requisivit an placeat reddere rationem Sacrae Re-
gie, de coniunctione Nostra cum Senatu conclamatum
partim affirmative Partim Negative

Item Proiectum Belli Ducum urgentissime promovebat
relamantibus nonnullis Tempus ire se ad Senatum, alijs
vero in Negotio Lunegunda existentibus.

Dominus Gzoliniski Thesaurarius finis Regni dicit materiam et status interesse totius Reipublice comenda-
 Duum. ac proinde ad plenam Reipublicam Superius referatur. Innuat examinatum iam satis superque fuisse hoc negotium Grodne, et nihil inventum, quod praesidi-
 care Ministri ipsorum, ac proinde opera pretium esse ut in casu ab ipsis informetur integri status Reipub-
 licae Representabat sub hoc, latere pretextu, lasiores Duum Arcanos malevolentis, receptis ad conturbanda inter Status Harmoniam, et evertendam erga Matrem consummentiam recensendum gratias quibus Sava Maico-
 tas Belli-Duces et eorum amicos, ex distributiva amicitia et iustitia cumulavit.

Innuavit hac occasione reflexioni omnium novae Prin-
 cipis Pothoruki Dispensationes, dixitque ad eum in conclu-
 vi Nuntios presentes, qui eadem audierunt, scilicet persuadet Datus Princeps Pothoruki, quatenus Belli Du-
 ces se opponant mordiciter circa pretensiones suas, etiam cum dixerimine Comitionum declarans in omnem even-
 tum a Principali suo et Pecunias et Exercitus repara-
 tos esse, quod si ita est, representabat, quantum Reipub-
 licae inter se tantorum millionum suscipere exameret ne veniant avertere.

Ratione kunegunda, quoniam unus est ex commissa-
 us, qui ad eandem erant delegati, ita conclave informa-
 bat fuisse iam olim hoc in Negotio multas controver-
 sias ac Primum Sub Sigismundo Rege 1614. stetit constitutio, quatenus pro praefata satisfodina Regali-
 bus adiungatur. Sub Rege Vladislao iterum exorta ques-
 tio, designataque fuerat Commissio, ad quam Deputati erant, Reverendissimus Leszynski Episcopus Lublensis, Vice-Cancellarius Regni et Gzoliniski Supre-
 mus Regni Cancellarius cuius originale adhuc restat non accepit Interregnum cum esset Anno 1635 Con-
 scripta deinceps Puncta pro Regulamine ipsius Oeconomica sub Rege Joanne Casimiro Anno Tertio

Regni ipsius Pater Domini Succamerary Regni fuerat
donationem Rex fecit in Possessione salisfordina, usque
cum Serenissimus Rex abdicavit. Post Abdicationem et eius
paterfatus Rex Casimirus fecit donationem pro parte
sua Republica cuius Dominium iam tum se exuerat
Henricum sub Rege Michaele eadem questio est mota, ite-
rum destinata Commissionis his Commissariis R. S. M. D. No
Wierbowski Episcopo Posnaniensi et Domino Michalaw-
ski Referendario Regni, qui in actu Commissionis adin-
venerunt, quod iam in fundo Regis subterraneo subcava-
tus fuit. Regnante deinceps Serenissimo Joanne 3to
eadem controversia excitata, quapropter Serenissimus
Rex, Joannes Arendatus Salisfordinis Regalibus Domino
Wodzicki, Dominos quoque Lubomirios adegit, ut ku-
negunda eidem arendarunt, sed salisfordina Regis
impedimentum haberent, ut de facto eadem kunegunda
fuit clausula data, Tandem ante ~~essorem~~ mortem sua
viserat Serenissimus Joannes Novam Salisfordinam
aperire ex opposito kunegunda appellatam Janina
et dum ad finem penetratum esset, inventum est
vestigium a kunegunda, quid ex fundo Regis sal ex
portabatur non exiguus Proventuum Regionum,
damno, tandem a kunegunda ratione moderno ob
domestica dysurbia memorata controversia cognitio
dilata fuit usque ad Pacificationem, Internam,
conclusumque est Dominos Lubomirios ad iudicia
Assessoralia in quibus non comparuerunt, sed Commis-
sionem provocarunt, quae subtratu considerationis
per constitutionem determinata est, destinataque sep-
tem Commissarij ex senatu et Equestri Ordine atq.
Instrumentum Commissionis legitime ex ~~legit~~ Can-
cellaria Regni expeditum comparuimus p. inquit:
Commissarij in fundo contraverso Innotescere libq.
Nostris actum Parti promulgavimus, et Collatorales
adhibuimus, conveniunt igitur omnes et dum fundata
Jurisdictione ad Scopulum actualem descendimus, scri-
bitur comparitis, Pars excepit admisa, in vim us ad Edo

98

scopulum pars iterum excipit, et admittit, et iterum
ivimus ad Tertium Scopulum, iterum pars excipie-
bat, Rogavimus, igitur ut nos Pars de suo educto, edo-
ceat, unde informatio capi possit. Sed pars oppo-
ta id facere noluit, et ab actu recepit. Nos vero inquit
habendo extractum authenticum ex actis Terrestribus
Ductum, obtemperavimus Instrumento Commissio-
nis in quo scriptum est, Etiamsi pars non compar-
ent ut procedatis.

Interim Supervenit Dominus Scullamcravius Reg-
ni peragendo in Saxoniam, petijtque, ut actum Nos-
trum eousque suspendamus quousque Sacra Regia
Majestati non adibit, et ab eo non impetrabit, suspen-
sionem aut dilationem Commissionis, igitur expecta-
vimus sex Septimanas, sed cum nihil eiusmodi a Sa-
cra Regia Majestate auerimus, processivimus ad priva-
tas leges, et prestiterunt Juramenta. 12 viris Le-
nes et Ductuum grati, tum et Officiales ibi nunci-
petat, inquit, an per hos Juris gradus offensa presten-
di possit? Quia vero illatum est non posse facere
Relationem, sed excusationem interogabat.

Dominus Thesaurarius Curie Regni, in quo
enim arguntur, vetabat legi Proiectum de kune-
gunda sed liberum reliquit DD Lubomirij aliam
sibi expetant Commissionem.

Dominus Lubomirski metator castrorum Regni
replebat Domino Thesaurario Curie Regni, re-
produendo Constitutiones impunitis Anno 1635 in-
tulit compensationem aliorum Pagorum.

Contra donationem Regi Casimiro factam oppo-
suit eiusdem Regis Redonationem, quam in Anno
1668 In Julio, suo ac totius Reipublice consen-
su fecerat ad instantiam Nuntiorum. Huius re-
donationis citabat expositas approbationes in co-
mitibus Anno 1699 in Januario deinceps sub Re-
gibus Michaeli Joanne et modo Regnante

Annis 1644/1697 et 1699 Insuper allegavit sta-
Nobilis expetat Commissionem; nos inquit non pe-
timus debueramus remitti tanquam contumaces ad
Reipublicam, sed quando obstitabat commissioni. Gene-
rali Filensi cum 400 hominibus, et ad mille Rus-
tionum, quando neque commissam Nostri acceptati
neque rationes, et defensiones abditas, debuimus fee-
dere et Domini commissam, fecerunt, quos volue-
runt per oppressionem Nostram, quicquam Relat-
tum nobis, quam libertas Protestandi. Scopulus
Primus, quem allegant est falsus, sed quia nihil potui-
mus contra Potentiam malimus pati, et protectionem
implorare.

Dominus Taito Subdixit M. D. L. subiensit debere
se dare veritati testimonium, tanquam rogatus ex parte
Dominorum Lubominorum Comparatus confirmans alle-
gata Domini Obozoy, innuit etiam sub tempus
Tractatus Varsaviensis multas recepisse constitutio-
nes impositivas, sicut et de commissione ad Kunegunda
dixit noluisse Dominos Lubominos subterfugere actum
Commissionis, si Servatus Juris gradibus perageretur, si
nos Commissarios acceptasset, ut inquit, vocatus ad
Sacram Regiam Mitem in Saxoniam omnia fides de-
tuli ad quos Sacra Regia Maiestas reperit, utque com-
missam omnes sunt Poloni legum Patriarum quam
non possunt ullum cuique facere praedictum, ac
proinde non incujamus Sacram Regiam Mitem
Dominum Bonitate plenum, clementem atque Jus-
tum sed Dominos Commissarios, quod per violentiam
iniuriam intulerint.

Post haec Mareschalcus Nuntiorum, dixit Terret me
solis occasus, terret super diei momerona feret, de-
nique Domini Nuntij Bryanensis, dellaratis, ac provin-
de quam Resolutionem capere vellet conclave asen-
sum acquisivit.

Pars voces expetebat, Pars vetebat, adeo ut Nuntij,
locis moti concertarent.

Item Marechalcus declaravit, quod sessionem inter-
rebus prolongare nequit.

Tandem demandatum est quatenus Dominus Ma-
reschalcus supplere Sane Regis cllti pro limitatione
Sessionis, et ut duae controversias, in quaestione, autho-
ritate Regia combinari faciat

Igitur in communi assensu soluta est ad diem lu-
ne proximum

Die 4ta February Dies Dominica
vacabat.

Sessio Vigesima Octava

Die 3ta February.

Marechalcus Ordinis Equestris iniciando sessionem
promovebat cunctos ad coniuentionem, cum Senatu et
visionem Domini, assecurando, quod ante omnia eorum
que hic impediunt Iura; peragetur, ad Satisfactionem
Publicam, adiunxit se interpretem esse hac in re volun-
tatis Sane Regis cllti Domini Gloriosi Nostri, qui in
sepositione sua, interveniente controversias combinare
declarat et eo fine, puncta manu sua subscripta por-
rexit.

Post lectionem punctuorum interrogabat Mares-
chalcus utrum sit assensus properare ad Senatum, alij
affirmative clamabant alij voces expetebant.

Tribunus vero Rozanensis, fecit sibi precustoditio-
nem ratione desideriorum

Dominus Tasto Subdapifer M D Lta et Doming
Jozypski Vexillifer Lavensis, de fertis Sermonibus va-
leduebant conelari, Ordinis Equestris, transferendo se
ex Peatia Sane Regis cllti, ad curules Senatorias
Quibus Mareschalcus Ordinis Equestris favenda per
respondit. Post hoc Notarius Vitervensis intulit quate-
nus Briniga constitutionum legeretur, id quod conuor-
di absentu factum.

Post eam lecta sunt duo proiecta assignationum ti-

tulo

tulo, gratitudo in fauorem Domini Marschali Ordinis
Ordinis Equestris, quae pariter concordi animo affectata sunt
fata sunt.

Interim Dominus Korbuth Nuncius Orzamenis
se restituere se nuper Activitatem, conditionate, quatenus
absque mora coniunctio cum Senatu succederet, sed
quia sub diversis pretextibus, mora in longum recitatus
ideo iterum activitatem stitit, et exivit ex conclavi ad le-
natum, uti Sacram Regiam maiestatem se velle et Ordi-
nes Reipublicae expectare dixit. Unde deus revocatus
restituere activitatem, sed ut ex prima conditione ut
premissa mora ad Senatum properetur.

Interim D. Subcapifer et D. Litta legit praeictum
nove Commissionis ad Salisfordiniam kuregunda nun-
cupatam.

Post lectionem subiunxit D. Denhoff Esifer Regni
Exercituumq. Magni Ducatus Litta Campi Dux quod
ex occasione kuregunda vertatus causa de immunitate
Honorum Terrestrium, praecavitque, ut lege caveatur, ne
Commissiones universales unquam expediantur.

Interim Vexillifer Bronuensis saepius expetens vo-
cem cum abusu cum ab alij expediretur, loqui in iudic
loco duxit et cum protestatione ex conclavi abiit.

Capitaneus Inturnensis passivo expetijt conclave, ut
instet pro ipso apud Sacram Regiam ratione satisfac-
tionis de iniuria, quam illata sibi dixit a Satelli-
tibus Corporis Regni.

Post haec Marschaleus Ordinis Equestris facta
Deputatione ad Dnam Vexilliferum Bronuensem ut
restituat activitatem solvet Sessionem

Sessio vigesima Nona

Die 6ta February

Marschaleus Ordinis Equestris, esse quidem deum ho-
die decretoriam, et Terminalem, combinationis Duum
non plus ultra; in qua coniungi, cum primis ordinibus
expediēbat

expediret, sed quia fortuna Publica auctus cum
spe bona, quod in crastinum structura Importantis
perficere poterit, ideo Sessionem in crastinum, limita-
vit praesepit ad coniunctionem cum Senatu.

Sed non nulli fecerunt praevisiones, ut ad
huc in consilii ante coniunctionem cum Senatu non
nullae materiae expediri possent

Sessio Trigesima Die 7. February,

Dominus Mareschallus Ordinis Equestri dixit has-
ternam sessionem fuisse solutam in Ordine ad coniun-
ctionem cum Senatu, ac proinde iterando sessionem
interrogabat, utrum sit assensus properare ad Senatum
Respondebant non nulli affirmativo, alij vero voces
exposcebant.

⊙ Baptes Ravensis dixit nondum esse facultatem
negotium Comendae Belli Duum, ac proinde Nantio-
rum instructiones, quae id negotij confirmatae, detinent
viam ad Senatum praeccludere, urgebat rem in consilii
vi determinare inuens Declarationem Sacerdotis
Johannis ^{et aliorum} in scripto porrectam, non esse decisivam
sed in fieri.

⊙ Precillator Vismensis de oblata Belli Duibus com-
menda hic tantum narrative informamur, sed eius
circumstantias ignoramus. Declarationem vero a Sacer-
dotis Regia maiestate accepimus, quod in Senatu documentis
taliter edocuerimus, ideo properare in Senatum con-
sult, inuens non debere hanc materiam tractari
cum diuisione Comitum, nam ruptis Comitibus eo
magis Comendae inuocaretur, in alienis manibus
et interesse Republicae periclitaretur

In eundem sensum dixit Veillifer Curuensis, in-
uens prima cognoscenda fore sessionem, deinde re

media, qua de causa ad plenos Ordines Reipublicae
procuravit

Amici Bellum⁹ Duuum sustinebat determinandam
in conelavi ipsorum pretensionem.

Dominus Chirecki Marschalcus Braslaviensis fecit
instantiam favore Domini Breganski pro relaxatione
Decreti Convictionis Criminalis in iudicio Marschal
ci lati

Capitaneus Brestensis Curavio suadebat amplex
terendam Saera Regis Maiestatis, effuso eius corde
et charactere expressam urgendo ad Senatam propell
rare pro cognitione causa

Capitaneus Zakrocimensis e converso urgebat adi
mendam Commendam particularem his, qui cum non
sunt Indigendi, Poloni, Patrias leges observare nequeant
ad mandatum extra Regnum abeunt absque consensu
Reipublicae, quinimo et Tractatus externos in eunt

Pocillator Brestensis Curavio, quaerivit, quis et
qualiter habeat commendam et cum hic non sit suf
ficiens informatio, nec res sine examine decidi potest, pro
vocabat ut Belli Duces, ut in Republica plena informet.

Pocillator Syradie solens fortassis prastringere affec
tus privatarum partium: dixit, solam sibi non esse
boni publici sollicitudinem, nec privatas rectam utilita
tates: ac demum interrogatus: proposuit quaeratio
ne inquit descendere ad explicatorem in Senatu la
sionis Belli-Duuum renuimus? aut quare Supremi
Exercitus Regni Dux commendam suam vicam
facti non vidinet, cum possint primos suos Ordines
contra mandata revocare.

Suamemerarius Potoensis revocans nuperam
Uationem Domini Thesaurarii Curio Regni petijt
ipsum ut declararet hos, a quibus audivit, quod Princeps
Dothoruki urgeat sustinendam causam Belli-Du
cum, etiam cum discrimine Comitionum offerendo

militem et pecuniam, et quod Lithuania nova repa-
rationis militis formetur, ad extremum respectu com-
mende innuit: velle se Doceri, quod nam sit mysterium
quæ una persona totum somitionum cursum impedit.

Respondit Dominus Thesaurarius quidam Regni, se dicere
non potuisse in Subsistentiâ informando, quod eas aser-
tationes audient ab ore Succamerary, Zakrociensis
intuitu Principis Dothoruki respectu vero reparationis
in Litta non modo ex Panellano Supremo Ducis exer-
cituum, sed aliam ab ore ipsius Ducis in privato Dis-
cursu apud Sacram Regiam ellai statem emanasse
et ad extremum petijt Dominus Thesaurarius ut
melius de se formetur iudicium atque confidentia.

Succamerarius Zakrociensis addiens se no-
minari Testatus est, se non solum fuisse apud Prin-
cipem Dothoruki, sed cum multis alijs ibique audis-
sisse quod prædictus Princeps mirabatur negotium
Belli-Ducum plus duabus Septimanis sine fructu
controverti, subiunxit. alios discursu hæc de re non
fuisse

Mareschalcus conclavis interrogat, utrum sit assen-
sus properate ad Senatum

Responsum Negative

Dominus capitaneus Betzensis urgebat indubitam
Commende restitutionem

Judex Trocensis intulit, quoniam interesse Belli Du-
cum nondum est asopitum per privatas conferentias
ideo limitare sessionem.

Dominus kurzentscki Nuncius Piscensis conclama-
vit fidendum declarationi Sacre Regis Maiestati et
ad Senatum properandum.

Post hæc non nulli volendo urgere Pocillatorem Sy-
radis de Proleta censura ratione private utilitatis refe-
rebant argumentum dicentis debere eum sequi privatas
utilitates, siquidem Publicam non promovent.

Inter hos collega ipsius Denhoff Pocillator est D. Lites aing
perfrinxit Domini dicendo Pocillatoris Syradis collega
suam non stare dicit, quando non modo contra Publicum
interesse, sed etiam contra Instructionem sibi datam
contra obligationem et Juratam suam fidem agit et ur
gebat ut Commenda Ducibus restitatur, cui preiudicium
factum est. Quando Dominus Mareschalcus manda-
ta sua, quod de lege esse asseruit, ut Cohortes Polonicas
expediret, et cum sit Minister Saxonicus Tractatus cum
externis injuria Republica inerat, verendum, censuit ne
militia quam habet in manu sua utatur pro libitu, ne
us extra limites Regni educat.

Capitaneus Inturiensis imprecanda mala his qui
Privatas utilitates sectarentur, explicabat Publicum
esse Republica Negotium, Interesse Belli-Duum
deklaranda se utendum verbo vetandi nisi Proiectu
Ministry Belli Duum in conclavi determinetur. Igitur
cum Res in Majores ab utringue vergeat controversias
Mareschalcus conclavis in dirimendo litem solvit resolu-
nem in crastinum pro hora nona.

Sessio Trigesima Prima

Die Octava — February

Dum Director conclavis cum Ordine Equestri locis
suis assistendo, sessionem inchoare vellet illius Domi-
nus Lorbutk Nuncius Organensis obstabat requiren-
do satisfactionem in illatis nuper precustoditionibus
suis.

Quapropter dixit: siquidem loqui impediatur ideo sessio-
nem ad crastinum solvo.

Sessio Trigesima 2da

Die 9na — February,

Dominus Mareschalcus Ordinis Equestris dicit huius
ius se fuisse feduud, quod hinc diebus nos Combinare
Potestates Belli-Duum, atque Potestatem dare ad (visione)

ad coniunctionem cum Senatu, ob quam spes de die ad diem limitabantur sessiones, sed quia nondum successit interrogabat, quid agendum censerent, in hoc declinatio et an velint coniungi cum Senatu. Num si pro coniunctione assensus desit, credidit melius hic et nunc solvi Sessionem, quam cum iactura Temporis inaniter collidi

Dominus Swidzinski dixit interlocutione pro ut solus inquit, contestatus sum, quod ex statione mea non movebo, quo ad usque Proiectum Ministerii Belli Ducum, non acceptabitur, ita id ipsum ^{noto} declaro

Ergo et ego solvo Sessionem in crastinum subiunxit Dominus Mareschalcus.

Sessio Trigesima IIIa

Die Roma February

Post inchoationem sessionis in conclavi illius Ordo Equestris properavit ad Senatum. Ubi vero Sacra Regia Majestas comparuerit in Throno. Mareschalcus Ordinis Equestris in hunc sensum protulit. Illud fuit Ordinis Equestris desiderium, ut etiam cum exiguo operis Publici apparatu, venire ante Thronum Sacrae Regiae Altis, nec dubitaret, ne miserum ardua materia nec flecti patiens, cum reparata properare non permitteret. Proinde Sacrae Regiae Maiestatis Nomine publico supplicavit, quatenus observantes controversias, per interpositionem auctoritatis suae Regia ad opes vacantias distribuere, regressumque ad conclave et Sessiones Provinciales concedere dignetur.

Respondit, a Throno Supremus Regni Cancellarius in hunc sensum; quod etsi Sacra Regiae Altis Domino N. C. coniuunctionem statuum Reipublicae, et prosperam Suevum Comitiorum prestolanti gratior fuisset Consiliorum Publicorum auctoritatis, quam Prolongatio, nihilominus contentando unanime Ordinis Equestris votum, consentiat Sacra Regia

super Regesum ad conclave, et super continuationem
ibidem ulteriores, usque ad futurum diem Sabbathi mi-
nime dubitans, quod hoc interstitio amovebuntur om-
nia obsta, quae felicem Modernorum Comitiorum
progressum impediunt, Ratione vero distributiones va-
cantiarum dixit Sacram Regiam Maiestatem in
preterita euentia Comitiorum Troina implevisse
mensuram legis, et Iustitiae, nunc vero paucas obveniri
obvenire vacantias, Notabilem vero dignorum com-
petitorum numerum, adeo ut innata Sacrae Regiae
Majestatis ad largiendum propensio, neminem tristem a fa-
cie Sua dimittere cupiens tempore indegeat, ut ex-
pectantes gratiam Principis admodum sentiant. Nihil-
ominus in satisfactionem Ordinis Equestri vacans
sigillum Magnum M.D. Littera reddere hic et nunc
declarat.

Post haec Juvenis Princeps Radzvil Filius Su-
premi M.D. Littera Cancellarii sigillum pro more
in manus Sacrae Regiae Majestatis reponens Sermonem
Patheticum expressit fidelitatem et mentis Patris erga
Sacram Regiam Majestatem et Rempublicam. Supplican-
do quatenus Sacra Regia Majestas derelictos pupillos
sub Protectionem suam Paternam recipere dignetur.
Absolvit eodem die Princeps Rastorski vice cancella-
rius M.D. Littera

Ad hoc Supremus Regni Cancellarius dirigendo
discursum ad Personam, respondit exprimendo Nomine
Sacrae Regiae Majestatis dolens sensum ex mente tam Re-
lori et Digni Ministri extollendo ipsius equi et honesti
cultum, et quod volo universaliter optabantur ipsi in lon-
giores in hac luce mortis, Consolabatur, Derelictos Suos pro-
res Non modo recordatione mentium Defuncti, semper
prospera in corde Principis, sed etiam Declaratione fa-
vorem Regiorum, Personam Juvenis, Princeps in fide

107.

in fidelitate, erga Sacram Regiam Matrem in amore
erga Patriam, in cultu libertatis, et equalitatis per applica-
tionem ad usus Publicos conabitur magnum referenda-
rentem.

Post hoc Juvenis Radzvit properando ex loco ubi
stabat, inter curules Senatorum iit ad Thronum
et in manus Sancte Regis Maiestatis reddidit Si-
gillum.

Deinde Supremus M D Lad Mareschallus
facta appologia Domus Radziviliana compellavit
Principem Michalem Wisniowiecki ipsisque adieci-
tis faciendo Sermone Encomys hoc idem Sigillum
magis M D Litta a Sacra Regia Matre tradidit. Quod
postea quam Princeps Wisniowiecki recepit, illius Pura-
mentum in Senatu Prestitit, quod Supremus Can-
cellarius dictabat.

Hoc peracto gratias egit discreto Sermone Sacre Res-
gie Matris Princeps Wisniowiecki exprimens se mi-
nime iam adverse sorti sue, quam expertus fuerat
indolere, quando Clementia Principis, amaritudin-
em dulcificat, et ex arumnis in apicem lucis
educens, gratias cumulet, beneficijs condecorat, gra-
tias agendo, gratitudinem fidelitatem, obligatio-
nes et Zelum spondit.

His peractis iterum Supremus Regni Cancellarius
a Throno declaravit, quod Sacra Regia Maiest-
tas preveniendo omni facilitate desideria Ordi-
nis Equestris assignare dignatus, Sessiones Provin-
ciales, in locis consuetis pro futuro die Mercurij
expectando deinceps desideratum Equestris Ordinis
cum indispensabili Nexu reditum.

Post hoc Ordo Equestris redijt ad conclave suum
uti non nulli pensebant solvendam Sessionem ad
diem Mercurij, nonnulli censebant ad diem Lunae
proximum inveniendos, quod in hoc interstitio tempo-

Temporis poterit perfici Proiectum circumscriptio-
thesauri. Soluta igitur est Sessio ad Lundam proxima
diem *Dies Alma* February vacat.

Sessio Trigesima quarta die 12 February
Ob paucitatem Nuntiorum in conclave soluta est
sessio in crastinum.

Sessio Trigesima Quinta

Die 13 February

Similiter ob parvam Nuntiorum frequentiam sol-
luta est sessio in ordine ad Sessiones Provinciales quae
a Sacra Regia Maiestate pro die cinerum sunt af-
signatae.

Sessio Trigesima Sexta

Die 14 February.

Mareschalcus Ordinis Equestris inchoando Sessio-
nem congratulatus est super perfectione in Provin-
cialibus Sessionibus interrogabat, quoque utrum sit
assensus properare ad Senatum, Conclamatum
partim affirmative partim negative

D. Woronicy instabat, ut Belli-Ducibus satisfactio
fiat declarans se nolle loco moveri, donec comendae
sub alterna non restituatur.

Id ipsum intulit Dominus Svidzinski innuens, quod
is qui Tractatum in scia Republica fecit, potest ea-
dem modo, ut et exercitui ipsius.

Dominus Jeżewski suam mercedem Plocensis dis-
videbat ire per desperata media, sed precario cum
Sacra Regia cunctis suavit properare ad Senatum
habituos sunt et hic.

Dominus Tripolski alter Nuntius kyoviensis, ur-
gebat determinandum negotium duum in con-
clavi, tanquam in officina legum condendarum

Dominus Galenrowski Vice Iudex Lublinensis, pro-

104.

Belli Duces fuerant semper fideles, quare nunc inquit integer Exercitus concedi ipsis non deberet? Declaravit non esse locum moveri donec fiat satisfactio, cum non nulli inferrent Iudicandos esse Belli Duces, quod in scriptum inscisa Republica viderent et commendam remisissent?

Dominus Nakwaski Vexillifer Wyszogrodiensis dixit Innocentes hae in parte Duces, nec reos Iudicij, propterea, quia Commendam remisissent Primam et Colonello Guardia Sane Regis Mattis, quem pro tali recognovit integram integras Republicas confederatas sub tempore tractatus suasit standum esse hoc in Parsu Declarationi Regis sitque ad invicem fidendum, quod in Senatu hoc negotium unanimiter omnes promovebunt.

Vexillifer Samogitiae dixit Negotium hoc totam Rem publicam concernere, ac proinde ut illuc referent ad omnes Tres Ordines suasit —

Capitaneus Zakroczimensis D. Mlocki dirigendo sermonem ad D. Vexilliferum Wyszogrodiensem Collegam suam dixit se minime misari si Vexillifer Wyszogrodiensis contra Instructionem loquatur, nam eandem ab anno non inspererat, declaravit se nolle locum moveri, quoad usque Commenda non restituetur.

Notarius Varaviensis et Nuncius Orzanensis Dominus Korbuth ac alij conclamaverunt properare ad Senatum

Dominus Potocki Capitaneus Belzensis dixit se informatum esse in Provincia Provinciali ex voce Domini Cancellarii Regni Supremi, quod auctoritas Ducum nullam Parsu est iniuriam, et si quae prebent dertur, velle Saram Regiam illi estatem cum Republica eidem Remediare ad proinde compellat ad Senatum

Dominus Karwowski Pocillator Vijnensis conqvestus est nihil nos promoveri circumstantia temporum durum scilicet Penitentiae et respicientis fecit duas Reflexiones, Invenimus inquit, cum, qui tractatu

24
Viennensem conficit, et adhuc commendam recipit et reti-
net, et nos an bene faciamus per dixerimen committionum
omni remedio quam precludemus? iuvabit nos tum
tempora, Proiectum seunitatis Exterioris tradita non ad
mora / taliter qualiter non queres. Commenda si per Com-
mittia non potent vindicari, et Ruptis Comitibus quid tu
crabimus. Quid nam pretendat iactura Committionum
iam toties reproduci, nunc tantum insinuo, quod si una
Pars queres si pretextus et media, queres et altera. Ha-
bemus inquit in Instructionibus pro primo manutendendum
mysterium Belli Duum, sed rationabiliter, non despe-
rabundè, sed ad presens nihil mali experti sumus
a moderna commenda, sed discrimen Comitiorum
certe foret fons et origo periculi Publici non finitum
bellum cum Suecia Legatio Domini Palatini Mago-
vidi in opere, utriusque votivus Suecipus dependet
ab unione nostra et affectu Comitiorum, evacuatis
copiam Moschovituarum, quod nam debeat, an
limitationi comitiorum Prodnensium, an Colligatio-
ni Viennensi, non inquiri: attamen certi esse debemus
quod absque cura et cointelligentia, cum externis poten-
tibus non potuisset subsequi, nunc si Comitibus rumpentur
quid duent Vienna et Peterburgum, an non tentabitur
aliquis Monarcha videns nos deformes, adducere ad nos
copias? in Summis angustis et difficultatibus, eam
esse inter-medij Ordinis Senatorij, scilicet Iuramentum
si quod nocivi Siveri / adinvenire Remedia, et mederi
omnibus, quare igitur properare annuimus? et contra-
dientis nisi permovebant, secutura pericula moveant
populi lachrymas, et nostras preces, ceterum inter Re-
gulas Politicas posita est dissimulatio, et hac aliquan-
do in Negotis status Politici utendum expetit, ubi per-
plexitas intervenientiarum, non aliter moderari permi-
tit, quam dissimulatione, agitur de Czar, de tractatu uni-
vene Christianitatis et de interna unione. habuit S. R. Ma-
iestas

iestas

105.

testas sub comenda Domini Fleming plus visum in Po-
lonia, quam nunc, et tamen Supremum Numen Salva-
ret Rempublicam a perditione, non permittet ulterius.
Damus citius Documentum S. Rellaiestatis, Titialis
subiectionis, Senatui Fraternali confidentes, properamus
ad eos, optamus, et si exaudiemur, liberum erit nobis
protestari.

Succamerius Potocensis inquit minime prodest curari
confidentiam inter nos, quando extraneo plus confidimus
quam fratribus, nostris declaravit se non eadere, quoad-
usque Comenda non restituetur.

Pocillator Syradia dixit in epi instructionibus nostris
punctum de manutentione ministerii Belli-Ducum, sed
hoc non epi, ^{ut} ut Primus Colonellus infantens non possit
habere comendam. Prasit fidendam Declarationi
Sacrae Regiae ~~etatis~~ in tribus ordinibus, ad quos spectat
rem decidere, inueniens eandem epi ibidem libertatem
vetandi

Capitaneus Szecuroviensis eandem declarabit contradi-
tionem, quam et Succamerianus Polocensis.

Similiter D. Swidzinski persistendo in sua contradic-
tione proposuit medium delegandi ex Provinciis ad
Sacram Regiam ~~etatis~~, quatenus plus fidat integre
Reipublice, quam utriusq; Generali.

Dominus Succamerianus Parsaviensis promovebat
ne manus - Ducum per discrimen Comitatum occidant
Patriam, proposuit medium, ut sicut sub tempore Com-
itatum, conficiuntur Secretione tabulae, et traduntur
ad Archivum, ita ut et hoc scriptum ratione comende
tradatur, ad manus felicissimi Primate, ut deinceps
in futuris, Comitatus examinentur, quis aggressor, quis
in culpa, et cum eo agatur. Prasit properare ad Sena-
tum.

Dominus Referendarius M. D. Lta representans
pericula Domi, et extra ex disunione et iactura Commu-
nium, censuit non posse in conclave negotium, sed ad
Senatum referendum, ad invicem data sponsione, quod

hoc unanimiter manus tenere conabuntur.

Dominus Vexillifer Drohicensis dixit, quod in Provin-
ciali Sessione reproduxit, sufficienter Dominus Supremus
Supremus Regni Cancellerarius, qualiter Sacra Regia
Maiestas cum Republica combinare hoc interesse
Belli-Ducum ad satisfactionem Publicam declara-
verit, sed quia Comenda non est per legem tradita ideo
non expedit, ut lex de supra scribatur, maxime cum
non sit contra legem, fuerat quid simile temporis
bus Ducis Lithvanie Pał, et tamen minime per-
turbavit Rempublicam, sed ipse Dux in Senatu causam
suam egit, quare et nunc id ipsum fieri non
possit.

Post hoc interrogabat Dominus Mareschalcus utrum
sit assensus properandi ad Senatum Reposuit pars
affirmative pars Negative, subortus est fremitus Num-
cy e Stallis suis moti in medio partim conferebant, et ex
pretextu Tractatus Viennensis periculum Comendae exa-
gerabant.

Dominus Thesaurarius Curia Regni e converso re-
plicabat, et Tractatum fuisse Proiectum Republicis
proficuum, et Dominum Praefectum Stabuli et D
Lithvanie omnem gratitudinem Republicis pro-
meruisse non exacerbationes compellabat ad Senatum
Aferum Pertinaces contradicebant.

Succamerarius Bernensis volendo eisdem ad Sena-
tum pertrahere proposuit materiam hanc ante om-
nia tractandam, etiam non permittendo vota Sena-
tonibus timendo, ne Senatus per suas Proasiones Zelu
nostrum debilitet, Qui pro et contra luctatum, Tan-
dem Dominus Mareschalcus detulit Descendere ad
conclave Deputatos a Sacra Regia Ultra Senatores
illico facto silentio missi sunt ex conclavi abivam

106.

introducendum. Venerunt igitur D. Szembek Episcopus
Posnariensis Nominatus Cracoviensis, Dominus
Princeps Winiowicki Palatinus Cracoviensis, Dominus
Zatuski Palatinus Plociensis et Dominus Sapieha
Palatinus Brestianensis. Feit Sermonem Adus Dñy
Episcopus, Sacram Regiam Maiestatem nihil omittere
pro Paterno amore suo conduibile in Publicum credit.
Indolere vero cordatenus, quod consilia Publica tantis
proplexitatibus ad procedant, detulit expectare tardius
se Sacram Regiam Maiestatem adventum ad Lenas
tum Ordinis Equestris ibique Satisfactionem in publicis
cum promittere, dumodo ordo Equestris Salutem publi-
cam non remorando, nunc tempore acceptabili nunc die
Salutis bene utatur, in eundem sensum, alij quoque
Senatores exkursus suos depromebant.

Reponendo Dominus Mareschalcus gratias detulit
Sacrae Regiae Maiestati, pro Paterna sollicitudine
et Dominis Senatoribus pro fatigatione, inquit unum
adhuc superesse difficultatem, quae quibus ad Senatuum
mixtus, sperantes non deici quod superabitus.

Reducti iterum Dominus Senatores, Nunquam vero e
Hallis suis moti, privatim conferebant, in seram noc-
tem

Tandem supervenit D. Denhoff Consifer Regni
Campi Duc, Lithuanicus, sumptaque voce exprimit, quod
interepe Belli-Ducum tradiderunt in Sinum Sacrae Re-
giae Maiestatis

Seuri de Satisfactione gratias agendo universi pro
hoc zelo ministerij sui, atque petendo, quatenus hoc
Negotium non detineat eisdem in conclavi, sed ut ad
Senatum properent.

Reposuerunt nonnulli signantes Svidzinski, Lu-
zinski, Mltocki, Rostkowsky, Michalowsky, quod hoc
interepe Publicum non Belli-Ducum, etri a Ducibus
decurtus, ab ipsis non deseretur.

Interim luita interlocutione, quae aliquantulum duravit

Interim D. Pawlowski Notarius Terrae Vitrensis sumpto discursu representabat, contradicentibus circumstantiis, in quibus pertinacia ipsorum arguitur, coniecturam publicam obtestando, ut recedant a contradictione et ad Senatum properent.

Alii qui similes obtestabantur et tandem multo labore evaserunt, ut ad Senatum congrederentur, factis praesuditionibus, nullam aliam tractari materiam, quo ad usque interesse Belli Duum non accommodabitur.

Mareschalcus facta paucis verbis valedictione properavit ad Senatum cum ordine Equestri circa horam Duam post mediam noctem.

In Senatu Dominus Mareschalcus salutando illam iestatem exhibuit ordinem Equestrem comparere in conspectu S. R. Maiestatis, sed nondum cum perfecto opere Sacrificabat enim linguae sine capite, quod S. R. Maiestas, fabricant dignissimo brachys, in conclavi Senatus et Ministerorum.

Antequam vero ad lecturam Provicetorum accedant dixit datam sibi esse Sponsionem et obligationem Supplicam di Saure Regis Maiestati, pro combinando negotio Belli Duum

Respondit ei Throno Supremus Regni Cancellarius in haec verba Sacram Regiam Maiestatem Domini Nostri Clementissimi, sub Regno suo videre integram Statuum Republicae unionem ex qua, eo magis, circa hodiernam coniunctionem, plena vera letitia et corde exultat presenti in visione Republicae, quo perfectus Regio suo iudicio agnoscit, quod in presenti actione, Republica integra felicitas dependet, Principaliter ab indissolubili unionem, et unitate inter Status Republicae confidentia respectu Pacis externae cum honore, et emolumento eius, quam etiam intuitu firmitatis domesticus cum integra et stabili Libertate Regni, ac Proinde S. R. Maiestas, in hoc mutuo et firmissimo unionis Statuum Republicae fundamentum Consiliorum Publicorum structuram ponendo lubenti

107.

materias per Dominationes Vestras ad eum preparatas
audire et acceptare, eadem omnium Ordinum consen-
su dignabitur, quo ad materiam illam de authori-
tate Belli Duum, pro ut Sacra Regia Regia ceteris
D. N. Cms ab initio Resumptionis horum Comitionis
omnes obices, impediens consilia Publica, ita ut hunc
Principalissimum impedimentum intuitu Authorita-
tis atque facultate, per datas verbaliter in scripto decla-
rationes suas conabit.

Paratus est Serenissimus Rex ulterius prestare om-
nia ad auodandum hoc Negotium, minime dubitans
de quod Respublica nunc coniuncta eo facilius perspi-
cere examinare et diiudicare omnes in hac interven-
tia circumstantias, et constituere id quod Suprema
Majestati Regie, ac Republice, et quod Munisterium
Duum pertinet

Post haec D. Episcopus Posnaniensis in Sermone suo
petijt, ut Sacra Regia Majestas Prolongationem quinq;
dierum concedat.

Similiter Ordo Equestris per Mareschallum suum
apensum praebuit ac deinceps ad vota ex Throno
declaratus, Sacram Regiam Matrem annuere dei
fidenys super Prolongationem.

Sessio quoque soluta ad diem Lund pro hora Nona

Die 18 February vacat.

Sessio Trigesima Septima

Die 19 February

In Senatu

Data est facultas loquendi Domino Mareschal-
co Ordinis Equestri, qui in eum Sensem verba tulit
quod etiam Ordo Equestris venerit huc cum opere suo
ex intentione, ut illud sub censuram incluti Senatus
et subdeuisionem Sacra Regia ceteris subiecit, nihilo-
minus, quia nupera precustoditione ligatus habet lin-
guas in Sacra Regia ceteris potestate esse dixit. Sed entus
loquere et labia religare, supplicabat itaque nomine ordi.

nis Equestri, quatenus Sacra Regia Maiestas negotium
Belli-Duum aspicere, et si imperfectum opus perficere
dignetur.

Post finitum ipsius Sermo nem ierunt Ministri
status ad Thronum Sacrae Regiae Maiestatis, a quo su-
premus Regni Cancellarius in haec verba prorupit.
Cum eadem altissime Sacra Regia Maiestas hodie ad
Senatum venit, cum qua nuper formata in Privilegijs
Ordine Equestri audire declaraverat.

Nuncius, vero est et erat opinionis, quod materia autho-
ritatis Belli-Duum impediens consilia Publica, et in
dies maiora Semina, et certamina diffidentiam, causas
non debuerat amplius venire ad questionem, sed quia ad-
huc difficultate non desinit, ideo ad facilitandam eundem
Sacra Regia Maiestas talem in ventate nullo fuso ad-
umbrata, et in lege novissima Anno 1717. fundata dat
Declarationem. Et Primum Sacra Regia Maiestas
non modo assecurare certioreque reddere Ordinem Eque-
stem, sed et ipsa rei evidentia demonstrare dignatus, quod
post et ultra Terminos, ultimae circumscriptio nulla
authoritati Belli-Duum facta sit iniuria, aut decessus et
quod Sacra Regia Maiestas nunquam id voluit nec vult ut sen-
nensis Praefectus Stabuli illud pretendebat unquam.

Commendam Super militiae auctoramenti externi inde-
pendentis a Potestate Belli-Duum et absque observantia man-
datum eorum, quinimo omnem securitatem practicabi-
lem Statibus Reipublicis, hoc in Puncto Serenissimus est
Paratus eo modo qui accedente a presentu Publico videbitur
Reipublicis, nimirum sive per novam constitutionem ex af-
sentu Ordinum universali formandum, sive praevia cu-
Missis Belli-Duum combinatione per Deputationes ex
Senatorio et Equestri Ordine in a presentia Adi. Dni Pri-
matis Missorum Ministrorum Status et Deputatum Sta-
tus ad Constitutiones concertandam, hoc tamen precau-
to quatenus haec Securitas Belli-Duum formetur, ante
rogando, utatenus Juribus Altiss et Reipublicis huius

circumscriptioni novellae legis.

108.

Post haec ~~sed~~ redierunt Ministri Status ad Stalla Sua, dante
taque est vox Celsissimi Primate, sed non permiserunt lo-
qui Contradictentes Dny Swedziński Kostkorofski Mlocki
Rudzinski Michatowski et alij tanquam moverunt con-
troversiam, quam nec Ministri Status nec Senatores, ap-
pire, loqui, vetebant, donec ante omnem illationi ipsorum
de Commenda militari Belli Ducibus restituenda satis-
fiat. Converso pars potius urgebat interlocutione he-
lex de libera voce vim ab ipsis patiat, ut Princeps
Senatus Celsissimus Primas votum depromere im-
pediatur.

Sed cum contradicentes nec reverentia etatis nec obser-
vantia Senatus, promoverentur, sed per quinque horas
~~perstiterunt~~ pertinaces in suo sensu persistenter inclina-
te ad Vesperam die ierunt Ministri Status ad Thronum
Sanc Regiae Maiestatis pro restitutione. Ibidem
Supremus Regni Cancellarius sequentia a Throno pro-
tulit.

Quo maiori cum Punctualitate contra universalem
fore opinionem, reasumptionem modernorum Comitum
num Sacra Regia Maiestas intimavit, non sine pericu-
lo Sacrae Suae Personae, ex ratione contagionis, quo
maiori cum fiducia Paternum cor suum sub iuramento
missionum, effudit in Sinum Republicae, quo maiori cum
Amore atque Clementia desideria Ordinis Equestris rei-
piat ac resolvebat, quo maiori cum applicatione omnes
Obices, consilia Publica impediens, et hanc ipsam
intervenientiam, de auctoritate Belli Ducum, faci-
litate atque adopire adhibebatur, eo gravius quo mu-
lestius sollicito Cordi eius existat, indesinens horum con-
silionum Publicorum impedimentum cum tanta
lesione principalissimae Prerogativae Patriarum
Libertatum liberae vocis cum derogatione Primitialis
Dignitatis, et auctoritatis Senatoriae indolet Sacra
Regia attas desuper animatus ac in spem melioris
Eventus, Sessionem in crastinum pro hora Nona
precisa limitat

Sessio Trigesima Octava
Die vigesima February
In Senatu

In Sessione hodierna continuabantur contra-
duentes, vetando legi, usque dum ad varias persoarum
nes soli Celmo Primati votum suum deponere conceperunt.
Igitur Celmus Primas in hac verba dixit. In-
iuriam patitur, antiquiores et novellae leges de libera
voce late vim patiuntur. Iniuriam meam silentio
pretereo vim legibus illatam DEO iudicii Domino ultimum
resigno. Res haec mala est admiratione digna
Scandalo plena et iniquas consequentias post se trahens
Gratias agit Sanctae Regiae celsituti pro tam opportuna Commis-
sionum, etiam non attento contagionis Periculo, ^{pro}realsump-
tione congratulatus connubium Serenissimi Principis
Regis et Colligationem cum Domo Austriaca, venerabat
applicationem Sanctae R. celsituti continuam circa Bonum
Publicum, Ministerium Belli Ducum, ut in suo vigore
et decore persistat, censuit atque rogitavit, ut haec Regiae
Regiae celsituti declaratis, status Reipublicae contentet, omni-
nino Bonum ominando eventum.

Continuare alias voces Senatorum vetabant contra-
duentes, ipsique Passim aliam a Sancta Regia celsitute
exposebant declarationem.

Iverunt itaque celsituti Status ad Thronum Sanctae
Regiae celsituti, a quo Supremus Regni Cancellarius
explicando sollicitudines Sanctae Regiae celsituti circa
manutentionem horum somitionum, et repetendo has-
temam declarationem Regiam addidit, quod Sancta
Regia celsituti pro Paterno suo affectu et candore sese
se manifestat, quod sine iudicio et convictione sicut
ulli civi, ita Generoso Stabuli Praefecto M. D. Litharuo
ne iniuria inferatur defendere obligatus, ob discrimen
auctoritatis suae, non modo ob punctum honore, qui
vite comparatur, verum etiam ex interesse universali

tranquillitatis Internae ab omnibus in modis statu et ordine libenter acceptatae et in ulteriorem etatem desideratae, siquidem haec eadem tranquillitas, ab intra constituta in integritate et inviolabili executione Tractatus Varaviaensis in virtute cuius Generosus Praefectus Stabuli Ill. D. Lith. in Comenda à Statibus Confederatis durante Tractatu ante conclusionem Comitionum acceptata et primum gradum tenens iuxta normam Authoramenti Externi et à Praedecessoribus Praefectum à Belli Ducibus solita praxi praedictam Commendam recepit, eamque salva per omnia dependentia à mandatis militariibus Belli Ducum, uti hucusque cum Emolumento Reipublicae administravit, erectis et exercitatus optimis legionibus sortis, ad invidiam externorum, eademque disciplina continendo absque minimo omnium incommodo ita et in posterum administrare debet, si vero Generoso Praefecto Stabuli Ill. D. Lithvanico aliqua transgressio mandatorum militarium objicietur, submittat in facie totius Reipublicae reiterare, datam iam in scripto Justificationem finaliter manifestat se se Sacra Regia Maiestas, quod sicut ex parte sua in omnibus Articulis Essentialibus Tractatum Varaviaensem sacrosancti et inviolabiles manutenere declarat, ita et à Statibus Reipublicae reciprocam certitudinem sperat, simulque persuasus est serenissimi quod maiestatem et libertatem in equilibrio sustinendo non patientis propter incertas remotas, et imaginarias suspiciones, in periculum certum et proximum Maiestatem Regiam à se ipso conijcere.

Post haec itenim diu passivo luctabantur, non permittendo difficilem continuationem votorum, etiam si P. D. Episcopus Ptoecensis loqui voluerat, contradicentes obstiterunt; usque dum Ill. D. Stabuli videntes difficilem superatu contradictionem, ierunt ad Thronum, à quo Supremus Regni Conciliarius verba tulit in hunc sensum.

Speraverat Sacra Regia celsitas infelicis Consiliorum
progressum, solvere Sessionem, sed dum in eodem con-
tinuo haeret obice Sacra Regia celsitas, in ipso terminis
Declarationum suarum Regiarum sessionem
Roremam limitat in crastinum

sessio Trigesima Nona

Die 21. February

In Senatu

Dominus Marechalius Ordinis Equestris expressit
condolium ex occasione Temporis et Sollicitudinum Sacrae
Regiae celsitatis, cui supplicabat, ne offendantur, et ne cor-
averat ab his qui zelantur celsitatem Belli-Ducum
quod pro publica iniuria dicunt et quod circa mutuo
sibi datam Sponsionem persistant implorando gra-
tiosam a Sacra Regia celsitate resolutionem.

Post hanc introductionem promiscue interlocutorie
conestabatur. Nonnulli expetebant Deputationem in or-
dine ad combinationem cum Belli-Ducibus, alij ut non
permitteretur Dns Episcopo Plocensi, alij vero nec votis nec
Deputationibus apertebantur, quinimo aliqui Nuncij signi-
nantes Nuncius Brachaviensis Michaloviski dicto Protestor
ex Senatu iit, quem alij quoque secuti sunt,

Itaque passivo sine activitate restando Marechaleus
Ordinis Equestris deputavit ex Provincijs ad hos qui exier-
rant, ut restituant activitatem scilicet deputati sunt ex
mayori Polonia Plocensis et Cernensij Succameranij Cali-
censis et Vice Iudex Lublinensij ex M D Lethvanis
Domini Succameranij. Erdensis, et Stirmonit Pemsien-
sis. Ista deputatione peracta dum sine activitate
progredi ulterius non licuit, veniunt ad Sacram Regiam
Majestatem Domini Ministri Status.

A Throno D. Supremus Regni Cancellarius expressit

110

demum sit et qualitercumque voluerit interpretetur da-
tam per linguam patientiam, die hesternae declaratio-
nem S. R. M. D. N. C. teste conscientia, securus inno-
centiae, et optimarum pro plauto intentionum publicae
huius fiducia, quod non modo aetas praesens, veraque
posteritas. recognoscent incontestabilem aperti candoris
iustitiam, sed etiam ipse Iudex Deus et manifestator
operum nostrorum, et tempus venturum, detegent
abscondita Cordis Sacrae Regiae celsitatis D. N. C. ad hanc
resolutionem motiva. Cui insistendo repetitis vicibus
se se manifestat, quod etiam si dolore concesso con-
tra Punctum honoris, tum et contra legem ac ius-
titiam vellet, et posset Generosum Praefectum Stabuli
li. M. D. Litter obligare ad deponendam Comendam
dependentem totaliter à Ministerio Belli Ducum, effec-
tuare id minime posset, ex quo non videt certam seu-
ritatem celsitatis et Reipublicae ex certis rationibus et
reflexionibus, quas nunc publice revellare nequit ex
considerationibus Arcanis Status praesentis et evi-
tando nova disturbia, quas tamen indeclarata depu-
tatione pro exigentia extrema Necessitatis paratus
est manifestare in quantum alia media accomoda-
tionis non possent facilitare hanc materiam Interea
repletum cor dolore Sacrae Regiae Maiestatis sperando
invenire remedia complacitionis et satisfactionis
in cordibus benevolentium Maiestati et Reipublicae
in eodem tenore datae Declarationis in spem restitu-
ende Activitatis Sessionem hodiernam in spem resti-
tuende activitatis Sessionem hodiernam in crastinum
pro hora nona limitat.

sessio Quadragesima die 22 Februarii
 Sacra Regia Maiestas cum presenti presenti Senatu
 et Nuntijs venit ad Senatum, sed quia contradicentes qui
 hesternae die cum protestatione abierunt, non com-

paruerunt ideo Ministri Status adiuuauerunt Sacram Regiam
Mittent et Dny Supremus Leyri Panellarius sequentia
a Throno verba protulit.

Non vult Sacra Regia Maestas Sollicito cordi suo Regio
et afflicto Status Reipublicae cadere afflictionem in
fandum renouando dolorem, sed insistendo anterioribus
suis declarationibus adhuc in Spem restituendae acti-
uitatis Sessionem hodie in crastinum lim itare dignetur.

Sessio 41. Die 23. Februarij Anno 1780.

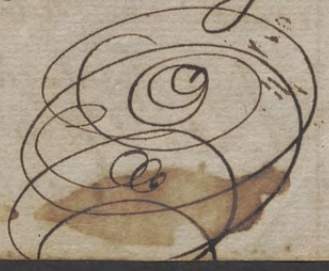
Postquam Sacra Regia Maestas praesente Senatu et Eques-
tri Ordine in Throno condescens hora horarum decimam audi-
uit, illius quaevis mota est utrum Protestantes velint restituere
re Activitatem, Declarationibusq. S. R. M. respectu Minuspen-
sum Ducum accipere sed cum nulla spes restituendae
eiusdem Activitatis iam pateret, quinimo cognitum est
nonnullos ex Protestationibus Varsavia iam abysso ideo
conclamatum est ut Marschaleus Ordinis Equestri valedi-
cat

Egitur praedictus Marschaleus in hunc sensum locutus
est, iam ultimam Sonat horam instructum horologium
et conuellende admonet tranquillitatis, quod quam ob-
stupescit lingua super hac fatali actione, quod Comitibus
innoua Comitibus fatalia, Comitibus Necessaria, cum
tanto Sacra Regia Mitis et totius Reipublicae cordis
lio et diseminare, fataliter dirumpantur. Explicata
igitur faciendo Sermonem magnitudine, quam Sacra
Regia Maestas, ac Status Reipublicae merito pene-
tiunt, valedixit gratias referendo Sacra Regiae Miti
pro omni Paterna circa Bonum Publicum Sollicitudine
apprecando in posterum meliores Sacra Regiae Mitis
prosperitates, et longevum in alterabile Regnum in-
sentum his qui volunt mala. Supplicabat Sacra Re-
giae Miti ut non deturatur aduersis casibus, sed ut
pergat clementer continuare curas Regias in favores
res Reipublicae.

Post haec Surrexerunt ex Hallis suis Ministri iuuentur

ad Thronum a quo Imo Instigator Regni legit Depu-
 tatos ex Senatu ad latus Sacrae Regiae ~~etatis~~ quolibet tri-
 mestri alios. Deinde his peractis Dominus Princeps Car-
 toycki Procancelarius M. D. Littera a Throno expressit
 Sensus dolens, quo Paternum Sacrae Regiae Maies-
 tatis eor perstringi dixit, obrupta per premeditatos
 diu Luniculos Comitum, praecipuis ex pretextu Tru-
 latus Viennensis propositivo non impositivo conclusi, de-
 inceps ex ratione eliminandi Belli-Duum eo unice fine
 ut ad consuetos abusus liber pateat regressus; quo in
 negotio tot et tantis Suesperunt explicationes, ore
 dignissimi et Patriam amantis Cancellarii factis, ut
 evidenter pateat Ordini Equestri, quibus certatum
 controversis. Offuscabat status Republicis, quod
 Sacra Regia Maiestas non deponet cogitationes
 nec desinet consubere Patriae habendo pro fundamen-
 to Tractatum et Comitia Varsaviensia proreassump-
 ta in toto per Evonensem. Expressit Sacram Regiam
 Maiestatem compati laboribus Generosi Mareschali
 Ordinis Equestri, et Munitisum Beneficientium
 obligando eos ut referant fratribus, qualiter Sacra
 Regia ~~etatis~~ curando publicum bonum, nihil
 intentatum reliquit, quodque ulterius defendere nunc
 intermitteret. Ad Extremum cautiores sedebat Status
 Republicis, de favoribus Regis, et in Signum Paterni
 ne gratias atque Clementias ad osculum manus Pal-
 terno gratias atque Clementias ad osculum manus Sen-
 gis invitabat. Itaque praecipuis mareschali Ordinis
 Equestri ad osculum manus Regis invitabat
 primoque iuit Deinceps rediens ad locum suum per
 Turnum Nunciis Palatinatus atque Ferrarum.

Et sic Sessio infauste finita.

Continuatio Sic 13 February,

D. Subdapifer Magni Ducatus Lithvanie dabit
Relationem expeditam cum Collegio Episcopali conferen-
tia et porrexit ad legendum puncta Status Equestris, super
eaque responsum a Spiritualibus datum. Quae in instan-
ti Secretarius Constitutionumlegerat Tenoris Sequentis
Post haec porrexit puncta Nuncio Apostolico oblata.

Puncta et instructiones ~~per~~ tonio, quae non sine plausu des-
Palatinatum Ferrarum sentium in fide essent.

et districtum utriusque
Gentis a Stuba Equestri Expedito Bellia de Bonis Spiritu
Dominis delegatis ad sta- alibus fieri debet, pariter pro ut de Bo-
tum Spiritualem Gelsis Regalibus ac Terrestribus, de-
mosque ac Illustrissimos dicit id non modo Statutus Anni
Primates Archiepiscopos 14. 75. Folio 35. et 36. Anni
Episcopos ad proponendum 1544. Folio 38 Anni 1545
et promovendum data. Folio 26 constitutio nily Anno
rum 1550 1562 1607 1665.

Amo
Prout semper differentia
inter Statum Spiritualem et
Secularem erant pernicio-
sa Republicis et in Comi-
ty non sine discrimine sit-
tendo etiam saluberrimis con-
sily cursum magnas affe-
rebant difficultates Ita
pnemissis obviando Collegi-
Equestre magis Private in-
ferius expressas materias
in funda mente legum
eiusdem Status rationibus
persuadere Statui Spiritua-
li destituit, per delegatos
Sufferendo occasionem qua
numis dispersionum circa
coniunctionem Stuba E-
questris cum Collegio dena-
quod Bona Spiritualia, cum sint fun-
dationes Regum et Principum titu-
lum tantum mutant non naturam
gratis Spiritualibus indita, equaliter
cum Regalibus Bonis defensam
et onera Republicis fere obligant
considerandum quoque quam multum
auget, ad Bona Spiritualia et Re-
nis Terrestribus, per posteriores fun-
dationes, illarum supplementa
reemptions incorporatis. At pari-
M. D. littera, a Bonis Spiritua-
libus ex Principibus inditis et
fundationibus applicatis, sine ulla
difficultate et renitentia Bellis
expeditionis subesse, et eandem
Sufferre Spirituales non abhorrent
et Status Papales interveniente in-
dispensabile necessitate duayitur

de fide et libertate, et auejione Pro vinciarum, contra hostem.

Responsum a Celsissimo Princi palis subiecta erant, oneri Belli ca mate Regni Poloniae et magi ni Ducatus Lethae a Collegio Episcopali Super Puneta per Dominos delegatos a Staba Equestri. Datum: preposita

Ad Amum

Cum debita estimatione et gra tianum actione accepta Collegium Episcopale ad moderna Congregatum modum seu a gendi uti et cum Pastoribus et fratribus dignitate maiori bus quod salus Collegium Equestre eligentur modis et moribus amplius legis desideria sua proponere quam circa conjunctionem cum Senatu, differentis inter statu Spiritualem, et Saeculari, sa lutanam in publicum, non sine plausu dissidentium, in fide obruere consilia.

Ad Qdum

Expeditis Belli ca de Bonis Terrestribus, quae per Successiones vel Donationes Personae Spirituales, pro se et Successores Sanguinis, acquirunt quod fieri debeat non disputatur, de quo iam intercessit constitutio Anni 1607 folio 835 Titulo Spirituales in Regno Poloniae bona hereditaria Possidentes, sed Ecclesiastica bona, sed ad hoc onus non obligantur, enarrat eadem constitutio et Statutum Sigismundi Regis Anno 1527. Titulo fundorum Herbati folio 482 Et quoniam in omnibus Pala tinatibus, et districtibus Domi ni

Spirituales habent sua bona Ecclesiastica seu fundos, quae nunquam alias subiecta erant, oneri Belli cae servitutis, ac quae per Serenissimos Praedecessores Nostros. Reges et Duces, sunt ab initio fundationis Ecclesiarum ad usum duntaxat et onera Ecclesiae collata, multisque immunitatibus donata, et constitutio Anni 1621. folio 1mo non adstringit bona Ecclesiastica ad expeditionem Belli cae praeter illos Spirituales qui possident bona Patrimonialia sua acquirita pro Personis suis iure Serestri. Id ipsum enarrat Cornegy quod subsidio suo salvare Rempubli cam non intermittunt occasione Insuper expeditis Belli cae, et conjunctione ultimarium virium Reipublicae Salvandae Reipublicae in gravi Periculo, ad quas omnes nemine excepto concurrere debemus. In hoc fundamento legum, posita constitutio Grodnoe et lecta nemine contradicente de expeditione Belli cae sine ulla exceptione hoc tantum de Bonis Terrestribus, contra assensum totius Reipublicae. Idem antiquiora quoque statuta et constitutiones Anni 1567. 1569 1576. de annalis resummi debet quae per Illustrissimos Archiepiscopos et Episcopos pro defensione Reipublicae ad Solida quantam inferri debent, in ea quantitate quam Roma a Saenis praecipere solet.

in Polonia hac observantia lib 2 pag.
524 Dum inquit Ecclesiasticus ordo una
cum bonis et hominibus suis iam inde
ab initio suscepta Religionis Christia,
non modo militis, perpetuam si-
cuti attigimus vacationem, sed tribu-
tionum etiam Publicorum habet immu-
nitatem in Polonia approbant ean-
dem libertatem Reges Poloniae et
quidem Vladislaus Statuto anni 1434.
folio 99. Ioannes Albertus 1496 folio
479. et sic subsequenter alij Reges
statutis et constitutionibus confede-
rationesque Regni facimus Rex
Lex Anno 1354. Tenia idem in Ro-
gationibus etc.

Expeditiones belluae et haec et haec
constitutio in omnibus ferme constitu-
tionibus expressis est apposta etiam
et constitutio anni 1717 novellae legis
quae Prussiae in toto reasumpta. Sonat
idem. Prouit itaque Iure Terrestri spi-
rituales bona Possidentes ex his tan-
tum modo bonis non vero Ecclesiarum
pro fundationibus applicatis expen-
ditionem Bellicam sustinere obli-
gantur, Sic id intendere, ut e bonis
Spiritalibus, seu potius Ecclesiasticis
hoc onus superimponatur, citra omni-
civilitiam et legem esset naturalis
ipsius et obligationem ab eodem Mi-
nistery Ecclesiastici et antiquas fun-
dationes evertere et praesentias con-
stitutiones infringere, in super non
reasumere. Sicutum Principale
de expeditione belluae anni supra
scripti 1717. imo in toto convelles
et sic contradictoria in uno eodemp-
actu Comitionum Prussiae statuere
tueri bello. Nec est ratio bona per

Principes et Reges indita esse gratia porrecta.
 nisi in eum sensum, quod gratia p
 dominarum inventio num executio
 ribus, nam non ad aliam obligat
 tionem tantum ad augendam glo
 riam D. I. et Benedictionem Pa
 tris, et hoc certe secundabat a mu
 lionibus in filios filiorum eorum
 dum iusto zelo spirituales circa
 suas leges et Privilegia conserva
 bantur, et dum aliquando in hac
 materia discordias oriebantur
 Patria semper vulnera et cicatri
 ces sensit. Quoniam vero semel
 accidit Principem Primatem Regis
 ni Nicolaum a spiritualibus ad
 iurisdictione sua Regem Vlad
 islavum contra quosdam anno 1414
 demum dedit super hoc reverso
 riales Rex Vladislaus

3tio

Fundationes in bonis terrestribus
 sapienter per D. Spirituales
 arguntur ad salutionem hiberno
 rum cum lesione Juris Terrestri
 pro ut non mutant naturam bo
 norum Terrestrialium, ut eliminentur
 ex Tareffis seu Regestis hiber
 norum, et plus ad solutionem
 eandem non impellantur.
 imo et punctualis solutio de bonis
 spiritualibus curat, debet esse
 Tareffa cuiuscumq. Diocesis Episco
 palis sive Abbatis, cum specifica
 tione particularium Pagorum
 et orbium conscripta, atque cu
 cooperatione Lancorum iuxta
 Tareffas agrarias more funda
 tionis Regie, per Dioceses ex
 ceptis more Jure Terrestri gauden
 tibus et ad acta propria Dyabro
 rum; et igitur Spirituales

Quarum haec verba Nec haec
 sincera et revera intentio qua
 habent pro defensione Patria
 trahatur in mala consuetudine
 et sequelam bonoque pro commo
 do Regni et utilitate Ecclesia
 rum per ipsos factum in ma
 lignitatem convertatur, et pro
 consequens Jura et libertates
 Ecclesiarum infringantur
 tenore presentium promittimus
 et rogamus, quod amplius ad
 modum talia subsidia, arma
 torum contra Jura et liberta
 tes Ecclesiasticas, et eandem non
 exquiramus. Similes in simili
 casu data erant, tempore Otto
 manici Belli reversionales
 et Petro Episcopo Cracovien
 si a Sigismundo Rege Anno
 1526, quae in unum possunt
 in actis Metrice Regni et cir
 cumscripto in suo Decades
 Reverendissimi Lipski fol. 60
 ut autem Donorum Spiritu
 alium debeat esse par, et ea
 dem ratio, cum bonis Regalibus
 dari non potest, nam bona Spi
 ritualia, ex hac ratione dicuntur
 esse spiritualia, quod sint
 per spirituales potestates, sed
 illi sunt tantummodo usu fru
 tuarii, eorundem, Domini
 quousque vitam spirant
 Hereditas autem Bonorum
 Eccl: est hereditas Dei. igitur
 Ecclesiastica appellantur. Sunt
 a tota fidelium pretia pecc
 atorum, Patrimonia Paupe
 rum, et ad acta propria Dyabro
 rum; et igitur Spirituales

ex eodem debent, quotidie milibus
Ecclesie, Divinas laudes peragere
sacra et orationes offerre
pauperes iuvare, cura anima-
rum agere, Sacramenta admini-
strare, et dum aliquis bene-
ficiatus, aut etiam sine bene-
ficio modo in sacris Ordinibus
constitutus, officium Divinum
aliqua die intermiserit, non
facit fructus suos. Nemo
etiam ex Spiritualibus potest
Bona Ecclesiastica vendere

4to

Census Capituli Spiritualium
vera contributionis Taxa per
Commissarios eorumdem ad Castra
propria Districtum porrigatur,
ne pauperes Sacerdotes sol-
vant pro omnibus Prelatis, et
Subditi ex Episcopatibus et Abba-
tijs pro Capitulis Spiritualium
Primum D.D. Spirituales homines
Seculares non solventes censum lu-
pitis Generalem Reipublice quo-
cumque pretestu non protegant
sed illos subeant contribuere ducta
proportione in civitatibus et alijs
hereditarijs et legatibus, le-
gatos et Religiosos et sola Elec-
tosynas vias ad censum Ca-
pituli non obligantur.

5to

Inherendo Constitutionibus
ut Bona terrestria tum prescrip-
tionales inscriptiones quam obliga-
tiones et simpli debitorum pro-
visione factas non alienentur sed
omnes summe etiam ultra predicta
et valorem honorum immediate pu-
ta Constitutionem anni 1030 requi-
rentur Inscriptiones vero donato-
ria per Spirituales acquisita con-
formando se quod Bona Terrestria
non debent alienari, pro nullis ha-
bentur, in futurum eodem iure pre-
custoditur exceptis Personis Spiri-
tualibus quod Patrimonialia Bona
seu etiam acquisita pro seipsis
et Successoribus sanguinis possunt
tenere.

6to

Et quia non tantum inscriptiones
in Bonis Terrestribus D.D. Spiri-
tualibus servientes aggravantur

Statum Nobilitarem, verum
et testamenta contra legem facta
Civitates, oppida Regia et terre-
stria et Spiritualia, ne ergo li-
ceat ut Equestri Ordini quam eti-
am et Spiritualibus, Appendantis
sine consensu Legis et loci Ordini-
narij ac Heredum ullos fundos
Domos, Lapidarios, supellectilem
(per quorum ablationem ruina-
ri debet res familiaris) Legare
alienare et tales Lapidarios, seu
fundi in antecessum alienati pu-
ta prescriptum legem ad hos
heredes et juris actores restitu-
antur, et in futurum similia Te-
stamenta nullitati subjaceant.

7mo

Quia per Palatinatus, Terras
Districtus Sacerdotes in con-
formando se Bulla Urbani VIII
et Constitutioni anni 1030 ratio-
ne Decime manipularis lata,
non observando, quietationes pe-
cuniarias per antecessores suos
datas edigunt, itaq; precluditur
ut ubicumq; quietatio pecuni-
aria inveniretur tali D.D. Spiri-
tualis sint contenti in pretenendo
manipulari neq; majorem sum-
mam, ubi vero manipularis ab
antiquo currit licitum erit compo-
nere cum Possessore, modo in fun-
damento Bulla Papalis et Con-
stitutionis Superioris expressa
per testimonium Prelatorum
ad Taxam faciendam Decime
manipularis in pecuniariam
modus vero recipiendi Decime
manipularis non debet esse
prejudicio Possessorum, cum
passim hoc fiat quod D.D. Paro-
chi sibi sibi consignant in campis
segetes, et sic post primam re-
quisitionem Possessorum tertiam
post messem consignare debent
In quantum vero in triennio non con-
signabitur hecbit Possessoribus
de campis apportare messem ubi vero
acciderit extructio subditorum
quod vocant novalia ut ad annos
decem libera sint a Decimatione
post expletos autem 10 annos
pro pecuniaria Decima hecbit
componere Possessori manipula-
rem D.D. Parochi de fundo antea
ad fundum rusticorum percon-
sequens inchoabunt ipsa antea
sunt semine contentari debent
Stramine in fundo Possessorum
ad confectos agros relicto.

8vo

Per Constitutiones Status No-
bilitatis nimis aggravantur

a Statib. Spiritualib. et contra ex-
pressas Constitutiones 1635 quando
in Causis Criminalibus et Civilibus
ratione injuriarum Civium terrestri-
um ac Grantualium de Decima In-
scriptione trahunt et ingerunt se in
cognitionem Grantuorum et alia un-
cta privata ad Consistoria citant, et
per Commissarios in Spiritualibus
Judicijs, quibus inventionibus D. D.
Loco Ordinarj occurrendo tales Sa-
cerdotes qui evocant ea exemplariter cha-
ractere uterentur juxta prescriptum Legis
prout et illos qui ad Nutrituram,
et Romam extra regnum omisso foro
competenti Similibus in Causis imo
denegationem autoritatis Metropoli-
tanae et Episcopalis, Statum Nobilita-
tem evocant, sub penis evocationis
et compensationis Expensis Lites.

110

Non minus et sine Bona Speri-
tualia, Terrestria et Appria heredi-
taria quae subijeruntur, quod
D. D. Spirituales nonnulli magis sumi-
pretio quam ex puro zelo reperto si-
bi quocumq. pretextu Iudaeos et al-
terius Religionis homines ut arti-
fices Mercatores et agricultores
simplicitate sua minus noxios sine
Nostra Catholica, fulminibus Cae-
lestibus aggravant et commedia
impediunt quo Civitates desolant
et procreta civis divagari cogun-
tur, ut ab hinc abstant a premijs
et foro competenti Seculari hujus-
modi Lites prosequuntur.

Tomo

Omnia praesudicia Status Nobili-
tari et depraetationes in particu-
laribus Ecclesijs fiunt, quando a
funeribus, desponsationibus, bap-
tationibus et si a pauperissimo cu-
gatur ad Libitum contra Instituta
ipsius Dei (gratis accepisti gra-
tis date) non considerando quod Col-
latores Ecclesiarum certos Fundos
pro sepultura sua intentione abi-
gnarunt Ecclesijs, quare quocumq.
populus ea possibilitate dare
potest hoc contentari non edigendo
plus iusto et aequo ab administrato-
re Funerarium et Sacramentorum.

111

Et per hoc premitur Status Nobi-
litaris quod post Episcopos Pre-
latos et alios Sacerdotes defunctos
D. D. Spirituales non tantum acqui-
sita mobilia sed et profecta de domo
Avorum, Atavorum, accipiunt

et plenaria eadem usur-
pant possessione, natura-
les excludendo Successores
sine ulla distinctione, pari-
ter in Parochijs etiam plebe-
ia conditionis Ecclesiores.
ab Officio Spiritualis pecunias
in sub beneficio relictas
accipiunt non relinquendo
proprijs Ecclesijs aliquan-
do per incuriam eorundem
Parochorum relictis, in
Collatores omnem reparatio-
nem deferendo, Inflat ordo
Equestris ad eosdem, ut non
tantum post intestatos acce-
ptas pecunias, sed etiam
alle micam de pane Christi
ea proprijs Episcopatibus
non contentant habendo Com-
passionem super multitudi-
ne pauperum in Republica.
et iustum desiderium Ordinis
Equestris, ne plebei Spiritu-
ales sint in Parochijs aut
preposituris, in Bonis No-
bilitatis.

120

Propriationes omnes in Bo-
nis Nobilitatis inhibentur D. D.
Parochis juxta decretum Pon-
tificale et inhibitorios et de-
creta cum Civitate Pothami-
ensi et alijs Colonis et M.
D. et Swand.

130

Quistationes non sine prejudi-
cio Ordinis Equestris sine Col-
latoribus et Possessoribus ab-
solute quibus D. D. Parochialis
et proprietatem Proventus
Ecclesiastici probare solent
et non cretione originali,
quare ejusmodi decreta et
quistationes sunt nullitatis
et juramenta super usu facta
irrita sunt.

140

Pretensio D. D. Commissario
post se defunctum D. D. No-
vomeys di in Archiduce Gal-
leni a Palatinatu Tandomri-
ensi recommendatur.

150

Quando tot calamitati-
bus pressa Republica exho-
nis omnib. desolatis recom-
ditatem partierat prosta-
tus, res juxta ut saltem ad
annos 10 Parochia summa ori-
ginali per medium census
participent et ad solvendum
per 1 a centum Possessores
Honorum non cogant.

Ad 3um

Circa fundationes in Bonis terrestribus non fuit hucusque questio et expressa conquisitio ad quam privata conferentia respondeat et semper satisfacere potest.

Ad 4um

Carere census capituli hinc in antiquo statu circumscripto et si aliquis sacerdotum haberet injuriam semper potest eum vel ad quem de jure.

Ad 5um

Si aliquis ex spiritualibus contra Constitutionem anni 1630 pro Ecclesijs et non pro personis acquisivit bona hereditaria licetum cuilibet cum illo iuxta preceptum tam Legem procedere.

Ad 6um

Breve Urbani VIII Statu Nobilitatis paratus est observari modo taliter observet ut sonet et non aliter, et si alibi sunt compositiones ad formam eius modi Brevis et non aliter facte eadem Educationi mandare servatis servandis declaratur.

Ad 7um

Pariter cum ipsidem spiritualibus qui per testamenta bona terrestria acquirunt et liberis heredibus et proximioribus pro amercione talium fundorum agere iuxta preceptum Legis.

Ad 8um

Quoad evocationem Status Nobilitatis ad forum incompetentis Status spiritualis antiqua statuta prout anni 1506 in Radom et anni 1543 (quod vel lata tenere observare declarat quod cum alio contra statuta Constitutionum anni 1635 ceteris, contra hoc Archiepiscopus Wetzky protestatus est cum Episcopo Collegio et toto Clero si aliquid quod in spiritualibus ad causas civiles statuto praedicto anni 1505 determinatus debeat, et intercessare contra talem iudicium iura iuris licet procedere.

Ad 9um

Pariter sunt leges Provenerunt huius Regni, nonnulla alterius Religionis homines et Indios non patatur ut Masovia, tunc quando tales alterius Religionis incolas spirituales arcent ab innotatu et publico excommunicationis et commertio diebus et illis prohibitis, non est occasio querela.

Ad 10um

Si aliquis Parochus invenietur qui debeat de partate Parochianos Vicinorum punire illum declarant, et sermo huius etiam per Processum extraordinarium Parochos monere pollicentur.

Ad 11um

Status spiritualis de Bonis immobilibus ad prescriptum Legum Patriarum declarat se disponere, de mobilibus libera est eadem lege dispositio Deinde post defunctos spirituales de Successione sunt scriptae Leges et Synodi ad quas haec in parte spiritualibus regulantur Ut autem in Bonis Nobilitatis ad Beneficia non instituantur plebeij hoc manet in dispositione Collatorum ut Nobiles presentent modo videlicet quia Vicinarius non instituit tantum presentatum, et hoc etiam certum quod Plebeij ad Canonatus Cathedralis de jure admoventur et instituantur, et quia res Ecclesiastica quoties majora detrimenta patitur propter varias apprehensiones et non currentiam preventivam modo parvi non tantum de Nobilibus sed etiam de plebeijs ad Statum Ecclesiarum accedunt, quo gloria Dei et cura animarum labefactatur.

Ad 12um

Propinationes ubi sunt armatae fundationibus non possunt interdici ultra mentem fundatorum, si alibi sunt contra decreta eo nomine lata, praevia commissione inhibebuntur.

Ad 13um

Pro Visitacionibus semper veniunt a Visitatoribus Innotescentes et ad DD. Collatores ut ad sin. actio et informantur de statu Ecclesiasticis licet ergo ipsidem et custodiet semper adesse eiusmodi actibus et precaevire ne aliquid in preiudicium scribatur.

Ad 14um

Præfatio Successorum post prememorata defunctum S. Novomirsky discedatur pro iustitia modo exponatur Celsissimo Principi prout de jure.

Ad 15um

Iustitia edigit ut cultus Divinus et Suffragia animarum non cessent Et iam Dei gratia peccata Respublica, non possunt tam magnam pretendere defalcationem Domini qui ad solutionem censuum tenentur et

et sic prout Inscriptiones obligant, census currere debent, sed hucusq; a multis retro annis in pluribus Locis, Cathedralibus, Capitulis, et diversis Ecclesiis et Xenodochiis nec per medium participarunt. Si autem censita per se aut per quing. punctualiter absq; iudicio et ulla dilatione absq; ulla defalcatione censum adolvere vellent, posset auctoritas Locum Ordinariorum in hoc intervenire, ut Ecclesie, Capitula, conventus et Xenodochia, tali ut profectur solutione contentarentur, sed experientia arceat, quia et sic census non solverentur.

Puncta proposita immediate post recepta Comititia Gnalia in Senatusconsilio Varjav. 4 Febr. 1720

1mo Sacra Regia Majestas D.N.C. dignatur exquirere sententias presentis Senatus, quibus tempore et die Comitiosa Relationum debent disponi.

2do Antequam Comititia futura Generalia lege publica imminenda providebit providenda Jurium Boni Publici quibus ad interim medijs Securitas interna et externa manutenenda ad quosvis casus et contra omnes praeviationes.

3do Ad Literas Serenissimorum Monarcharum Imperatoris Regis Angliae, et Reginae Sueviae in materia pacis Olixensis restabituenda scriptas quibus terminis responsoria danda.

4to Commissario Polono cum Supplemento Instructionis Dno Palatino Masovia expediendo unde in vitam et qualis ipsi danda assignatio. **Conclusum Senatusconsilij**

Ad Imium Sacra Regia Mttas D.N.C. Universalia pro Comitiosis Relationum cum provisione commode et opportuna diei quantumvis preparasse et expedire cancellarijs Regni et Magni Ducatus Lithuaniae demandabit.

Ad Telum. Securitatem externam manutenendam conservandamq. S. R. Mttas D.N. clementissimz conferret partim per continuationem officiorum amicorum cum Principibus vicinis partim per expeditionem Legatorum in tempore congruo et utili ad Congressum Brunsvicensem et tractatum Generalem ibidem perficiendum previa formatione et tractina Instructionis in Senatus consilio protum ad Latus Regium existente. Tum quoq. per transmissionem traditam Supplementi instructionis ac promotionum Legationis Palatini Masovia ad Serenissimum Caesarem Moscoviae, in quam occurrentias tam Ducatus Curlandia et Semigallia quam Civitatem Elbingensem comprehendendi debere S. R. M. D. N. C. declarat. Securitatem vero internam duratura constanter tranquillitatis medijs Legibus Ordinarijs prescriptis S. R. M. D. N. C. asserendam et sustinendam quoq. arbitratur, videlicet pro primo gradu per

per omnimodam et exactam Sanctorum Tractatus et so-
mitiorum Varaviensium ac Grodenensium ultimorum observan-
tiam et executionem tam in militaribus quam Civilibus.

Pro Secundo per Continuationem Tribunalis Fiscalis Saco-
miensis sustinendo in locum Presidentis Reverendissimum
in Christo Patrem Episcopum Premischiensem. Pro Tertio
per tempestivam Comitiarum Generalium inductionem ex pre-
scripto Novella Legis invidentium. Quarto per publicationem
judiciorum extraordinariorum vigore Tractatus Varaviensis
constitutorum. Ultimarie in casu extrema ac inevitabilis neces-
sitate actualisq; periculi per convocationem totius Nobilita-
tis Patris ad generalem expeditionem tanquam authores
conditores ac Propugnatores Tractatus Varaviensis nec non
quindies et assertores quietis interna contra quosvis metus
aque domesticos ac externos.

Ad 4um Responsorias ad Imperatorem, Regem Angliae et Re-
geram Sueviae in Terminis Generalibus oblatione pacti dum-
modo Inalis honorifice civilis ac seure non recusantibus
ex Cancellaria Regni dandas S. R. M. D. N. C. libens auvit.

Ad 5um Commissario Polono quamprimum et celerrime prope-
raturus ad M. Palatinum Masovia vias 500 Hungaricos
per Reges Supremos Thesaurarios Regni et M. D. L.
in continenti secreta usitatae proportionem detaxationem
exolventium S. R. M. D. N. C. decernit eisdemq; Magni-
ficos Thesaurarios utriusq; Pentis ad exolendas in to-
to Summas assignatas, Regio Palatino Masovia, nec non
Secretario eisdem Legationis Inosio Pazyna Nota-
rio Supremo M. D. L. obligat. Praeterea S. R. M.
D. N. C. Magnifico Thesaurario Regni autho-
ritate presentis Senatus Consilij injunxit quate-
nus primario Inosis Deputatis ad Comitra Inalia
ab exercitu Regni auctoramenti utriusq; Summam
Secundario Inosis Residentibus Land pensionem annu-
alem 500 Imperialium, Viennensi vero intuitu susceptori
Laborum et Sumptuum 1000 Imperiales Deniq; pro necessita-
tibus reparanda Metrica Regni praevia revisione summam
necessario et indispensabiliter impendendam exoptat. Latrone
injuria publica in fundo Republica ultra imites et nunquam
controverfo. nuncupato Lawicz contra Jura Gentium et Federa
antiqua per militiam Cesaream peracta, Tum respectu
aharum presentium Magnifici Palatini Kiovid
nec non Inosi Capitea Capitanei Bobrujensis M. M. Mini-
stris

Itis Reyni Polonia et M. D. L. cum M. Legato Saera
Caesaree Majestatis Seriam quamprimum in Austria ad-
quandamq. satisfactionem urgeat S. R. M. D. N. C. committit.

PUNCTA

Contra Commendam M. D. Fleming super Caoticis
Reyni Regimentis.

1mo Respublica non tantum antiquis Leyibus cavet sed etiam in
predecessis Comitibus Confederationis in ipsum habere voluit ut Exerci-
tus utriusq. auctoramenti omnimodam habeat dependentiam ab
Ordinationibus Ducum quibus M. D. Feld Marschallus Fleming
 parere detrectat, quia habita tam pridem ordinatione ab Illustri-
simo Castellano Racovicensi ut ex Regimentis Serenissima Re-
ginae et Serenissimi Principis Regij Augusti per centum ori-
gines ad Guardiones Ukrainenses propter securitatem illius ve-
gonis ad seditiones prohibere caperent, lucusq. id non fecit, et
Guarnitiones illi non instructi hominibus et auctoritas Ducum
a Republica privilegiata in suspendendum abis, et consequentiam
matorum exemplorum.

2do M. D. Feld Marschallus Fleming absq. ulla dependentia ab
auctoritate M. M. D. Ducum Reyni in Regimentis dispositiones
facit neq. in rebus agendis neq. in transactis referendo sed ad illos
quia pro arbitrio suo et beneplacito assignat Officeros ad Lustran-
da Regimenta ut non pridem per Dominum Kayski Obersteleyran-
tium habentem et aliam dignitatem militarem in exercitu Saxonico
milites Regimentorum nostrorum convocat et ordinat quo ipsi pla-
cet ut ad excubias absq. scitu Ducum dignitates militares in regimen-
tis distribuit et exinde fit quod Officieri omnes a nutibus ipsius
pendere debeant neminem amplius curando.

3mo Independentem ab eadem potestate Ducum ubi et quando ipsi pla-
cet fert Decreta nullum illorum ad approbationem Ducum trans-
mittendo, cum sit in capitulatione Republicae cum exercitu Caotici
auctoramenti expressus articulus, quod ubi in hoc judicio
de honore agitur aut vita nobilis Poloni nulla alia potestas
potest illud executioni mandare, nisi Ducum Regni.

4to Sunt expressa Leges antiquiores et praeteritorum Comi-
tiorum Confederationis ut in Regimentis non sint plures
Officieri haereticae sectae quam Catholici. Deinde ne sint
plures externi quam Poloni et tamen aliter fit, et facile vi-
deri potest contrarium ab investigatione per Regimenta
et hoc totum promotione et directione Magnifici
Domini Fleming.

5to Idem Magus Dominus Feld Marschallus Fleming pro suo Libertu erigit Subiecta et Commendantes assignat ad fortitudinē Regni ut Elbingam Thorunū.

6to Quando in interesse Saxonico pergit cui placet redit loco sui Commendam eorundem Regimenterum Regni cum omnimoda dependentia a seipso sine Libertu Ducum.

7mo Idem M. Dominus Feld Marschallus Fleming citra potestatem M. M. D. Ducum Magni Ducatus Lithvanie immiscet se dispositioni Exercituum tam Poloniarum quam exotiarum authoramenti dando a se ad illos Ordinationes pro quibus a M. M. D. Ducibus non habuit dispensationem.

R E S P O N S I V M

Ad porrecta puncta contra Commendam M. D. Feld Marschalli Fleming super exotiaris Regni Regimenteris.

Ad Titulum Non latet hoc M. D. Feld Marschallum Fleming quod ordinationibus Illustrissimorum Dominorum Ducum subesse ipsiq. parere teneatur, neq. se huic ullomodo opponit aut opposuit quinimo semper istis magnā cum auctoritate satisfecit. Successit hoc

Anno Non solum ex Ordinatione Illustrissimi Domini Castellani Cracoviensis vigore cuius tam Dominus Feld Marschallus Commendam commisit quam etiam Regimenteris debitam injunderit obedientiam sed etiam Ido. ex illis ordinationibus quas Dominus Feld Marschallus partim junctis mandatis a sua Celsitudine acceptis partim etiam sub nomine Celsitudinis suae ad Regimenta sub Commenda sua existentia edidit, quemadmodum etiam 3to. Omnia Regulamina, Regimina, Exercitia, extra Ordinationes principales sub nomine et jurisdictione Excellentissimi Domini Castellani Cracoviensis emanarunt. Quod attinet homines qui a Regimenteris Regine et Principis Regij ad Ultrainam Ordinandis erant, dignabitur sibi Excellentissimus Dominus Castellanus Cracoviensis in memoriam revocare ratione cuius concernit cum S. R. M. D. N. ratum hostis

prout

prout extractus sub litera A, hic junctus testatur mandatum cum certa Regimenta ad Orientem et alia ad Occidentem in Exubijs esse debeant, ea propter Dnus Felde Marschalus accepto a Celsitudine sua Dno Supremo Imperio Regimenta versus Orientem destinata ad motum vulgo majorem competenter disposuit atq Celsitudini suae relationem fecit ut extractus Literarum sub die 2tra Martij 1717 a Celsitudine sua ad Dno Felde Marschalem Caesariarum et hic sub litera B. junctarum testatur. In alijs vero Literis D. Augusti Celsitudinis sua Dno Felde Marschaleo approximatione indutorum Regimium versus Hamilicci induit volendo autem Sacra Regia Majestas non minus ex hac parte cautus esse quam Dnus Castellanus ex altera et Dnus Felde Marschalus ab immediatis C. A. M. H. dependentiam habens confirmavit Regia Majestas bello Suebico nondum terminato imo eandem grave discrimen sibi metuens nec posse hic limites minus profusos relinquendos esse quod et Celsitudini suae Dnus Felde Marschalus nos retulit, verum ulteriores ordinationes ad hanc suam relationem non recepit, quoniam vero representationes quovis tempore et loco etiam in rebus instantanei momenti concessae sunt et nullatenus pro inobedientia reputari possunt.

Ad Idem Si Dnus Felde Marschalus ad bonam dispositionem regimium curam apponere dehet sane huius vel ipsemet vel per alios intenderet spectatq ad manus ipsius siquidem relationes regimium non semper sine in reito potest etiam defectus atque hic ex parte emerget profecto Dno Felde Marschaleo non sine dispendio sui honoris imputaretur maluit ita qui est etenim accuratus aut negligens quovisquem obligatio sua in exteget ut omnem in bona dispositione et disciplina teneat, qua in re quidem Ordinationibus quoq a Celsitudine sua Dno Castellano Caecoviensi pro acceptanda in hunc finem Commenda acceptis satisfecit quod ita se habere debuit Dnus Felde Marschalus huius interuenientes modos adhibere

beris novis etiam ordinationibus apud Land Lubint
Requidem he sunt infallibiles consequentia ad has
quas semel hoc in passu a Celsitudine sua accepit Utique
civis Polono liberum est vesilla convocare regimini
quatenus informari valeant exinde an cum Relationibus
a Centurionibus in scripto adhibitis concordent non adram
ab rationem quam quia ipsius Subsunt Comenda et quod
Superioribus hoc Super se respondere teneatur ex hac
ipsa ratione quoniam Dno Feld Marschalis Comenda
commissa et quia Excellentissimo Dno Castellano Racovien-
sibus ratio ab ipso reddenda Legiones omnino sunt revivenda.
Eidem litera attestatur De cetero Custodia Excellentissimi
Dni Castellani Racovien-
sibus sub literis C.R. apposta quod
Celsitudo Sustrationem a Dno Feld Marschalis ordina-
tam approbavit. Ratione Dni Kayski ipse est Polo-
nus natione et Wielonellus in regimine M.D. Lubinski
regitur Polono intendente etiam super custodiam S.L.M.
Racovicam sic in Polonia subsistentem et ex mille ducentis
hominibus compositam commissam est idque haud aliter
interpretari potest quam quod sit documentum omnimo-
do confidente ad nationem Polonam. Homines Re-
rum novit nisi quod custodiam S.L.M. Traustadi-
custodiam Racovicensem hic Dno Feld Marschalis
injuria est Siquidem ipse hoc in passu nullam de
esse mere se personasse hic habuit prout istud ex Com-
menda cum Excellentissimo Dno Castellano Racovien-
sibus annihilat. Suspendia cum diminutione pensionum
Regimentarum Dnus Feld Marschalis ordinatio-
nem dederunt hoc sibi in memoriam revocare non po-
test Saltem Dnus Feld Marschalis hic nullum ha-
bet interesse neque unquam utitur sua ordinatione in
damnum Regimentarum aut Exercitus, nisi quis forte
hic intelligere vellet Grosuale Grosowel quod Thesaura-
rio Prussiae salutatur, vel illas Summas quas Regimen-
ta Deputatus Commissionis Racovicensis salverunt
et

et exolvendas habere sed eo primum usitator attrin-
tra, asseruerunt esse, et alias Dnus Feld Marscha-
lcaus nullas ordinationes dedit.

Ad 3^{ium}. Militaria vulgo lrytrekta elu-
ptia sunt id est Gnale ubi Auditor Gnalis suam
functionem exerret et deinceps iudicium Regimentale
in quo Regimentalis Auditor suo fungitur officio, pri-
mus immediate spectat ad Excellentissimum Dominum Sy-
stellanum Racoviensem et talem Dnus Feld Marschalcus
nunquam adhuc constituit quia durante ipsius commenda
nullus adhuc fuit. Alter proprie spectat ad Regimenta
neq directe Gnates maiores concernit quia id purum foret
pro ipsis et sane non legimus quod unquam Conestabull
Gallicus aut Hispanus, aut Supremus Generalis Sueticus
aut modernam allegando exemplum cui Princeps Eugeni-
di lerytrekta, eo casu si contra illa aliqua querimonia
intercederet ob non administratam iustitiam a Gnali m-
perio Excellentissimi Dni Papalini Gnalis nunquam se
Subtrahit. Quod vero attinet ad punctum ratione nobilis
Poloni hic passus videtur Dno Feld Marschalcus non pesti-
tione luy exercitus quando articuli formabantur
quos quisquam ex nobilitate Polona in illo reperiebatur
sed potius hoc punctum exercitui Polono quoad ubi ma-
per militiam pars Nobiles se scribant, verumtamen si forte
sua celsitudo et hoc punctum in postemum in exercitu exoti-
co ad observantium deducere vollet atq Dnus Feld Mare-
schalcus super eo informabitur, nihil in hac re omisurus.

Ad 4^{tum}. Latrone installationis Officiorum nul-
lum propositum fuit in prejudicium Catholica Religio-
nis et nationis Polona quemadmodum sane nec ratione natio-
nis neq ratione nobilitatis Polona Dno Feld Marschalcus quod-
quam obijci potest quandoquidem ipsemet non paucos Nobiles
Polonos in exercitu Saxonico locavit eodemq varijs mu-
niji auxit. Preterea Officiales ab initio erectionis Regimen-
torum de nomine et cognomine expressis fulcrant. Officiales
autem ipsemet Rex mediantibus patenti constituit, capi-
tanei vero Locientes et Vexilliferi fere oris ab aliquo sed
quasi omnes ad presentationem Regimentalium Com-
mendantium installati. Hi vero tam bene Constitutio-
nes

nes observare tenentur quam Excellentissimus Do-
minus Gnalis Coronae, alij Generales, et Domi-
nus Feldmareschallus.

Ad Scdm Auctoritatē D. C. V. quod Dominus FeldMa-
reschallus fortaliter uti Honorario Commendantes im-
ponere deberet verum ex aucta Specificatione Gnaliū
Sub Dno, quam Dnus Supremus Generalis Coronae in
originali Dno Feldmareschallo dedit fusior ha-
beri potest informatio.

Ad Scdm In absentia sua Dominus FeldMare-
schallus Commendam succedenti sibi eo tempore Ge-
nerali qui erat Illustrissimus Palatinus Culmensis
tradidit, quoniam alij tres hic non aderant, sed unus
Lueovra alij duo in Saxoniam, neq. id factum absq. scitu
Excellentissimi Dni Supremi Gnalis Coronae ut hoc ex
litteris ipsius sub data Idia Martij Superius jam
allegatis sub littera C extractum dicitur et ipsemet
Excellentissimus Dnus Supremus Gnalis ad predi-
ctum Illustrissimum Palatinum Culmensē tan-
quam eo tempore loco Dni Feldmareschalli Commen-
dam habentem Gnalem, suas transmisit Ordinationes.

Ad Tmum Dnus Feldmareschallus neq. Lithua-
nias Legionibus neq. Regimentis exotici auctoramenti
in Lithuania existentibus ulla unquam dedit ordinati-
ones praeterquam quod anno 1717 quando Utanen-
ses Saxonibus copis adhererunt S. R. M. D. N. C.
ante Tractatu Varaviensi illos voluit ad latus
suum habere, ipsosq. cum scitu Illustrissimi Domini
Supremi Gnalis Coronae, aliorumq. Senatorum ut Cujavi-
ensis eo tempore Episcopi ad Dnum Feldmareschallum
diresit quatenus ipsorum opera uteretur ad cohibendos
exauthoratos grassantesq. homines qui graves patria-
nam redijt Dnus Feldmareschallus et Gnalis, dicen-
do terminum dependentibus a se regiminibus si-
gnificavit, etiam Utanensibus de eo notitia data fuit
quare id non tanquam ordinatio sed tanquam noti-
tia ab uno amico alteri data. Considerandum quod
attr-

attinet exercitum exotici auctoramenti in Lithua-
nia probari non potest quod Dnus Feld Marschal-
cus in unquam ad Commendam interessavit se nisi
quod ad instantiam Excellentissimi Dni Gnalis
M. D. L. Generalem Alak recommendavit si ergo ha-
in passu aliquomodo excessit tunc iste error tanta
esset consequentia primi. De cetero fatetur Dnus
Feld Marschallus quod omnes Littere ab Illu-
strissimo Dno Castellano Praevotiensi ad ipsum scri-
pta documento sunt Celsitudinem suam fuisse con-
ferentiam et comportamento cum Dno Feld Marschal-
co prout et Dnus Feld Marschallus omnimodam
asscuratorem dedit sua erga eundem propensionis
et observantiae quoad punctualem subordinationem et
debitam observantiam ac obedientiam. Petijt etiam
Celsitudinem suam quatenus cum beneplacito Regio
cederet sibi conveniens regulamentum et instructionem
quam suusq; pro particulari norma quomodo se
gerendum non obtinuit ut hoc modo exactitudinem et
Fidum exequendo Ordinationibus Celsitudinis suae
tanto evidentius possit demonstrare quandoquidem Celsi-
tudinis suae praeter debitam subordinationem etiam per inclina-
tionem adductus est, quod etiam praestare paratus Excellentissimo
Dno Campiduci Coronae. Quod Lithuaniam atti-
net tunc Dnus Feld Marschallus cum illis Excellentis-
s. D. Gnalibus ratione Commenda ad agenda mi-
hil habet, quod si Excellentissimus Dnus Praepositus Ge-
neralis M. D. L. illius amicitiae fortasse non recordare-
tur iam quam Dnus Feld Marschallus per reales
probas adductionis suae Lubini sub tempus Confede-
derationis cum Excellentissimo iniit, dolorem hunc vane
Dno Feld Marschallus diceret. Ut enim vero
dulcis amicitiae cum Excellentissimo Dno Campi-
Duce Comite Donhoff nunquam non immem-
erit, quippe Excellen. suam indesinenter veneratur
honore prosequitur constantem, cordialiter amat,
atq; amaturus.

Declaratio

Relationis Commende Illris et Mynici Dni Fleming Praefecti Stabuli M.D.L. Exercituum authoramenti militiae exoticae dependentis plene a potestate Supremi Regni Ducis.

Quemadmodum non est unicuique occupata Securitas armata
Tractatu et Comitibus Varsoviensibus in decus dignitatis
Principis Regis et Securitatis totius Reipublicae constituta per
electionem novi Computi Exercitus regularis et sanitae pun-
ctualis solutionis, ita qui vult de tradita hoc temporis Com-
menda Illris et Mynico Praefecto Stabuli M.D.L. iuste respon-
dere et decedere commemoret sibi et ad oculos exponat Statum
Reipublicae in qualis immediate post Tractatum Varsoviensem anno
1717 annis Reipublicae inveniebantur. Certe etenim ex tenore
eiusdem Tractatus et ex Situatione Circumstantiarum illig-
temporis patet quod Copiae Exercitus Auxiliarium eo tem-
poris exitura erant per consequens nec Principi Regi nec
Reipublicae profilio amplius esse poterant Illris et Mynici Du-
ces Regni nullum exercitum sub obedientia protulere habebat
Exercitus Statibus confederatis assistentes annihilati. Et sic
Principis Rex ex his exercitiis annihilatis opera et acti-
vitate Illris et Mynici Praefecti Stabuli M.D.L. extravi-
ditus Statum Literis Innotescentialibus in Cohortes et Offi-
ceratus Polonicos tum quoque patentes in Regimina Generala-
tus Officia et Officeratus Exotici authoramenti conformiter
ad praescriptum veteris ac novellae Legis corporis Exercitus Rei-
publicae in defensionem illius et suae Majestatis formare ex-
tante conatus erat. Et eodem Exercitu ad mentem Tracta-
tate Varsoviensem cum admiratione nostri ipsorum et totius Eu-
ropa post tam horrendum et non parvi momenti turbinem
in metu ferre oculi reduxit tranquillitatem Partes et cohor-
tes post annihilationem molientes adhuc diutius exorbitare
repressit et hunc eundem Exercitum novum regularem sub
obedientiam Illris et Mynicorum Ducum Regni adduxit
et restituit. Dum Ergo hoc modo Illris et Mynicus Praefe-
ctus Stabuli M.D.L. in hoc Computo novo exercitus regula-
ris colonellus pedestris Guardiae Serenissimi Regis iuxta
voluntatem eiusdem S.A.M. et ob concordiam Statuum Rei-
publicae existit Statim tam in hoc idem officium quam et Commen-
dam iuxta antiquum ritum et consuetudinem Reipublicae pra-
ctatum cum dependentia congruente a potestate Ducis ex gra-
tia Serenissimi Regis patentes obtinuit quam Commendam

Illris

Illris et Migneus Castellanus Praeovien. Dux Supre-
 mus Regni recipiendo ad obsequia sua exercitum supra-
 memorato modo formatum et regulatum iuxta Ordina-
 tionem suam acceptavit salvo per omnia auctoritate et
 usu potestatis suae cumq. exemplo Antecessorum suorum
 tractato qui semper mediate per Orates primos regere
 et Commendam habere super exercitu exotico soliti erant
 Salis ergo immediata post Tractatum Varsavien. facies
 rerum quicunque convincere debet quod non requirebantur
 ulla motiva nec persuasiones ad convincendum Illrem et
 Migneum Castellanicum Praeov. Supremum Regni Ducem ad dan-
 dam praedictam Illri et Migno Praefecto Stabuli M. D. Com-
 mendam Sed sola iustitia primi rang. consuetudo antiqua
 Simulq. commodum praesens ac evidens Reip. Formula-
 hant ad hoc Insuper quod haec Commenda uti ad videri tempora
 vigore Patentium Imperatoris Regis absq. detrimento Legum
 Reip. ac potestatis Ducis data et naturaliter ad Gene-
 ralitatem rang. primi exotici auctoramenti conjuncta et alli-
 gata simul iuxta ordinationem in exercitu exotico cohaerens
 continuo et quotidie pro conservacione ordinis cum illo
 et regulaminis constituti valde opportuna et publica
 Bona profuerit cum Regimine temporaneo sola tantum Or-
 dinatione Ducali ad expeditionem aut aliquam actionem
 solitam ad tempus durante comparari et pro certo autferri
 non posse ullatenus. Primo ex hac ratione quod Illris
 et Migneus Praefectus Stabuli M. D. adhuc usq. ita se
 gessit ut ex conservacione rectorum suorum magis spe-
 rat gratam recognitionem quam aliquod vituperium
 pro indulto perfecto ordine in militia exotica et pro coo-
 peratione conservata et detenta eousq. interne pacis ut
 quilibet domi suae et sub fide sua dulci seire saturatur quiete
 sine aggravatione et exorbitatione militari, attamen si Rei-
 p. in Tribus Ordinibus congregata plauerit hoc affri-
 um recipere ab Illri et Migno Dno Praefecto Stabuli M. D.
 sine ulla reflexione ac omnia sua bona exhibita obsequia
 paratus obedientiam suam prestare ac monstrare. Secun-
 dario quod receptio memorata Commenda non posset practi-
 cari sine convulsione Jurium Majestatis et Libertatis
 Tractatu Varsavien. ad invicem obstrictarum et assureva-
 tarum Cujus conservatio in toto a salute Reip. immota
 in minimo puncto consistit. Quia si quod advertant Superi-
 loc. opus salutis et tranquillitatis universalis periclitari
 in minima parte acciderit per gradus aperientur
offa

ostia ad inventenda omnia et ad novissima mox a pe-
jora prioribus. Non minus et hoc reflexioni et consi-
derationi subest quod nullus Aequalis nec Polonicus nec
Exotius officiorum suorum securi esse possent quae profu-
dent circa Patentes et Privilegia Regni si pro arbitrio et
voluntate sine iudicio et Lege licet illa cassare et revocare.

Finaliter in allegatum textum ex Tractatu Varlavensi
respondetur quod ad casum non quadrat sed ad defensionem
limitum Regni sicut scriptum est et per consequens ad ipsa
opera actualia belli a Regia declarati requiratur quo
tempore in actibus peragendis Batalijs et praelijs bellicis
ad ipsos tantummodo Duces supremos Regni Comanen-
da singulariter in praesentia Regis sine ulla controver-
sia et exceptione indispensabiliter pertinere debet. In re-
liquis respectu Ordinis et tentonis exercitus in discipli-
na circumscriptio in eodem Tractatu expressa attendenda
et exequenda, secundum tritum axioma: Lex jubet
non disputat.

Relatio genuina publicata Transa-
ctionis inter S. L. Mttm, et Ill. M. M. D. Du-
ces Vtriusq. Gens respectu Commenda Exer-
citus Exotici auctoramenti.

Anno S. L. Mttas Dominus Ni Clementissimus post dissoluta
in materia Commenda Exercitus Exotici Comitibus, secundum
veterem usum et praxim, sive finitis sive ruptis Comitibus
aequaliter observatum, dignatus est convocare Senatus Consti-
tium, ubi inter alia puncta ad consultendam, Senatus Consti-
ti proposita fuit etiam hoc cum exaggeratione doloris
quod haec materia privato studio propugnata nihil
in se publici praeter obtentum non incedens hinc so-
mitia optato propter bonum Publicum privavit evitanda
Et licet ad hoc punctum plurimas ferme votorum Re-
natoriorum in hunc sensum erat, ut S. L. Mttas amo-
visset ad votum universale totius Poloniae tempestive
ante futura Comitibus hunc fatalem scopulum, ne
ad illum aequali fato ulterius allidantur Comitibus
tamen forte ex consideratione votorum, Ministrorum
quorum

quorundam Stetit in concluso ut hae materia re-
 licta in Statu quo, ad ventura Comitum, et ut S. R.
 Majestas usitata pariter post quolibet Comitum practi-
 cum Ducibus utriusq. Gentis habeat in rebus con-
 cernentibus Exeritum conferentiam.

2do Post Leodamale et ultra, expedito Senatus Consi-
 lio, tempus declarat Rex Serenissimus per Excellimum
 Dnum Supremum Regni Cancellarium Illustrissimis
 DD. Ducibus utriusq. Gentis supra memorate conferen-
 tiaz propositionem quam Excellimus Dominus Dux cum
 debito Majestati respectu acceptavit, eo quod hae con-
 ferentia Generalibus Terminis, absq. partiu-
 lari mentione in quibus terminis esse debuerat,
 proposita fuit, In Crastinum post hanc proposi-
 tionem Significavit Ill. Dnus Supremus Regni
 Cancellarius Excellimo Dno Castellano Crao-
 rensi Supremo Duci Exeritum Regni, quod nomine
 Serenissimi Regis et in commissis ab illo, simul
 cum Ill. Dno Referendario Regni habeat ad
 conferendum cum Excellimis DD. Ducibus, et
 quod veniat jam ad Excellimum Castellanicum Crao-
 viensem ut Illmos Dnos Colleyas dignetur ad
 se invitare, intimavit. Respondit Illmus Dnus
 Castellanus Crao-riensis, quod nos invicem condidimus
 comparere apud Excellimum Dnum Supremum Can-
 cellarium, si fuissetis admoniti de conferentia, sed
 cum jam Illustrissimus Cancellarius veniat, expecto
 eundem, et Illmos Colleyas invitatum destino, qui
 dato sibi nuntio ab Excellimo Supremo Duce Regni
 omnes ad eundem advenerunt, et eodem Illmo Can-
 cellarius una cum Ill. Referendario Regni, et cum
 Ill. Dno Feld Marschallo Heming advenerunt cum
 hoc quod S. R. Mta. habendo intentionem seun-
 dum antiquam consuetudinem post Comitum practica-

tam

tam, Conferentia cum Excellis DD. Ducibus, ab-
legat eodem ut ante illam cum Excellis Ducibus
conferant et facultent ita objecta eius conferentia
ut eo certius ad satisfactionem tam S. L. Mttis,
quam Illmorum DD. Ducum determinetur. Et illi-
co posito hoc objecto interrogavit Ill. Doms Cancellarius
DD. Duces quid pretendant a Sacra
Regia Majestate, ad quod unanimiter responde-
runt quod hoc petant a S. L. Mtte ut penes antiquas
prerogativas et Jura in eo quod Novella Legi (quam
volunt inviolabiliter observare) non est contrarium, con-
serventur, hoc est ut regimen, Potestas et dispositio Exer-
citijs utriusq. Authoramenti absolute et immediate
ab illis dependeat, Ad quod Excell. Doms Cancel-
larius loco responsionis, quam in posthac referebat
hoc pro incontestabili ac se proposuit, et conabatur
Ill. DD. in assensum eundem inducere, quod Reges
apud nos habent supremam Potestatem et regimen
supra Exercitum, et quod ex hac Suprema Potesta-
te licetum ipsis creare supremum Generalem in
Exercitu cum tali potestate, cum qualimodo Doms
Feldmarchallus est. Hoc Illm. Cancellarij
pretensum suppositum Excellis DD. Ducibus inva-
lidarunt Statisticis rationibus, ut, quia Regimen
Legum in Exercitu repugnat e diametro nature
Status Reipublice nostrae, quia quomodo esset secu-
ritas Libertatis a Majestate, si per dispositionem
virium Reipublice Majestati concessam sub discreti-
onem illius Libertas et Status Reipublice veniret,
et esset hoc, sublatio essentialis potentiae Majoris
nostrorum qui propter conservationem et securi-
tatem fundamentalem Status Ducum tanta au-
thoritate tot Legibus firmata roboraverunt, et

ijsdem vires suas absolute conuiderunt, in hunc
 finem, ut illis tam ab externis hostibus, quam et ab
 oppreffione Majestatis (in quantum uellet op-
 primere Libertatem) defendantur. Ad ultimum
 quod hec sit Cardinalis maxima Patris nostri quod
 Regibus, omnes modi nocendi et aggravandi Li-
 bertatem sint adempti, hinc creuere Indicia Castren-
 sia Terrestria, tandem Tribunalia ad que tan-
 quam ad Supremum et absolutum Subsellium, non
 ad Legem (ut quondam ferebat) appellatio fiat. Hinc
 et hoc in Polonia quod Rex nemini quidquam enpre-
 se potest absq. Indicio, et ad hoc ut possit dare et be-
 neficere omnes dignitates et Regalia Bona, in di-
 stributione illius Iustitia sunt relicta. Quomodo
 ergo Saluo Statu nostro Regimen Exercitus con-
 cedi debuerat Regibus, quod habendo, omnia
 euertere possent.

Insuper expectare Excellm D.D. Dues ut Excellm
 Dnus Cancellarius demonstrat inter Leges Maje-
 staticas mentionem hujus minimam ut Reges
 pertineant ad Regimen Exercitus, et Ducum
 authoritas et potestas supra Exercitum innume-
 ris plane Constitutionibus fulta, et fundata.
 Quia a quo Comitua celebrari ceperunt, nulla inueni-
 untur in quibus et antiquas prerogativas pote-
 statis Ducalis non confirmaret Res Publica
 et novas toties non faceret auctiones, omnia, sem-
 perq. ad eundem finem armandi se contra
 quosuis insultus in Libertatem etiam si et a
 Majestate, ita ut licet uelit nocere tamen neque-
 at. Quod Commenda talis in qua pretendi-
 tur conseruari a Majestate MD. Heming

nunquam

nunquam practicata nec potest esse cum Statu
nostro Compatibilis, non tantum ex rationibus
contra Personam Magni Dni Feldmareschalli
pugnantis, quod sit alieno Ministerio inno-
datus, et posthac a Domino cui in Exotico famula-
tur absolute dependens, sed licet Polonus esset
nullomodo in ea tolerari posset. Allegata ad
hoc exempla antiquorum Generalium, quod nun-
quam cum tali potestate, qualem sibi Magnus Dns
Fleming usurpat, fuerunt.

Ad extremum Excellens Dnus Castellanus Cra-
covensis Pacta Conventa, eidem Magni Dno Fleming
commemorabat, supra quae ipse in Charactere Peni-
tentiarum in electione Serenissimi Regis, iura-
verat, quod in illis nec mentio de Generalibus
adeo excelsi Rang, et potestatis reperitur ut illos
S. R. M. possit creare. tantummodo de Gene-
ralibus Majoribus, et illi auctoritas Ducum his
Pactis firmata et corroborata. Quod huius pra-
tensio ut Dues non possint dare Ordinationes
immediate ad Regimenta et Cohortes, solummodo
ad Generalem Supremum, et ille primo suas in
virtute Ducalium ad Totum Exercitum Exoticum
est nimium, ea praemissis superius propter
Rempublicam suspecta, et quamvis apud Polo-
num esset, et hoc cum summo periculo et diminu-
tione auctoritatis Ducalis foret, posset namque
eiusmodi Generalis quacumque respectu ductus
in gravissimis Rempublicam occasionibus e-
re et optimas Ducum dispositiones, in casu denique
fraudis illius deprende esset Ducibus impedire
et occurrere hinc, ne effectuaretur.

Sandens

Tandem post hunc conflictum Latio nunc
 Illius Doms Cancellarius proposuit quod mel-
 us esset scribere totum hunc discursum propterea ut
 posthac possit subsequi ex concertato cum Serenis-
 simo Rege ad haec omnia resolutio Verum Excellentissimi
 Duces omnes per debitam contra captiones cautio-
 nem cum hoc manifestarunt se quod in nullas scri-
 ptiones implicare se volunt, quia illis absolute non
 indigent, circa tot Leyes scriptas modo illis abserven-
 tur salva Novella Leye, et contenti erant in hoc
 cretenus data sacra Regiae Majestatis (quod il-
 los in debita ipsis Commenda consequabitur) decla-
 ratione. Quod vero attinet respectu Personae Mgri
 Dni Felis Marchalli Heming non tantum ex
 praemissis methodum Legiminis illius excluden-
 tibus, sed et propterea quod hoc Res Publica pro
 suo accepit Interesse et jam in difficultatibus illi-
 us una Comitum irrito eventu soluta sunt, tunc
 declararunt Excellentissimi Duces, quod de hoc
 ut in hoc officio Mgri Doms Heming conferve-
 tur ~~in~~ nullam particularem Conventionem cum
 Serenissimo Rege inire volunt nec possunt, et in
 hoc puncto ista dispositio ad conferendam cum Be-
 nignissimo Rege apud Excellentimum Dnum Castellano
 Cracoviensem habita, soluta fuit.

Actio In crastinum post hanc praesentiam apud
 Excellentimum Dnum Castellano Cracoviensem Illmi
 Cancellarij Regni et Delegatorum a S. R. Mte
 ut et Illmorum Ducum, vocati fuerant ad Serenis-
 simum Regem Illmi Duces jam pro finali conferen-
 tia, quo cum pervenerint, cum debito Majestatis
 respectu pronunciarunt, quod ad mandatum

facto

Sacra Regia Majestatis cum adfuerint audi-
ent in quibusdam cum illis conferre vult. Ad quod
sine ulla propositione, et absq; minimo in conferen-
do verbo, dixit solummodo Serenissimus Rex Excel-
lens Dno Cancellario ut Legerentur Puncta combina-
tionis de Commenda que Ill. Dnus Referendarius
perlegit, cum summa admiratione Excellentissi-
morum Ducum quod contra manifestationem illorum
et quod nullis scripturis imputare se volebant
nec habebant opus, transactio hec a qua semper fue-
rant alieni imputative illis mere citra voluntatem et
minimum concursum crevit. In his Punctis eadem
fuerant materiae, quas Illms Cancellarius incon-
ferentia cum Excellms Ducibus proposuerat, et ubi
desiderantur in Illmi Ducis approbare, supplicaverunt
Sacra Regie Mtti ut suum ministerium penes
antiquas et Leyibus circumscriptas prerogativas
conseruaret, particulares super hoc nullas a S. Mte
pretendendo, aut indigendo illis, scriptiones et iterum
valedicebant Serenissimo Regi. Deposita
a Throno ut Excellmi Ducis conferant se cum illi-
dem in Conclavi S. R. Mttis inter se cum presentibus
illo tempore ibi Illms Dd. Cancellario et Referenda-
rio Regni et Feld Marschallo Heming in conten-
tis horum Punctorum. Quando erga in hac confe-
rentia Excellmi Ducis unanime sicut antea de-
monstrarunt sentim entum, quod ad nullas scripti-
ones et particulares conventiones, in tam Publi-
co Interesse a quo securitas et salus Rei Publicae
dependet, accedere volunt, Rex Serenissimus
accepto hoc scripto ipsemet manu propria
Subscripsit, et hoc pretendebat, ut Excellmi

Ducis

Duces subscriberent illud. Sed, sicut Excellens
 Dominus Castellanus Baccoviensis usus huc Gene-
 rositate quod salvo omni respectu Majestatis
 et allegabat eas ipsas rationes, quae superius
 sunt expressae, et denegavit absolute hanc sub-
 scriptionem, et defendit hanc resolutionem, ita et
 reliqui Excellenti Duces secuti Exemplum eadem
 usi sunt resolutione, et nullus ipsorum subscripsit
 Post haec Serenissimus Rex Illius D.D. Cancell-
 lario et Referendario Regni intimavit ut sub-
 scriberent, et fecerunt hoc ad voluntatem Regiam.

Hanc itaq; realem non interessatam et non affectatam
 Nobilis quidam Polonus Sincere Patriae amans fa-
 ciendo relationem, facit hanc, ex puro zelo erga Con-
 servationem Jurium et Libertatum Patriarum, Pala-
 tinatibus, Territorijs, et Districibus, reflexionem,
 quod spursum cum plausu et laude Illorum Ducum
 de Combinatione Interesse Commendae rumores,
 animo horum, de quibus scriptum, quod pessimo
 Ioniorum genus, laudantes caecitati ad hunc
 finem ut per hoc discreditatis et odio publico
 confectatis Excellenti Ducibus eo facilius infr-
 matam jam pridem auctoritatem Ducum totali-
 ter, et radicibus deprimant, et per ruinam ejus
 vel everfionem generalem et ruinam Status veni-
 rent. In quo si animi Civium falsis et plenis dolo-
 ritatis Impresis, seducti a prosecutione Interesse
 ministerij Clavarum (sive nova lege) certe
 si inveniuntur aliqui in perniciem et everfionem
 Status Imprese, ad effectum facile deduci
 possunt.

#

RELATIO CONCILII GRASS.
Sine Vlo Effectu in Anno
Millesimo Septingentesimo Vigesimo.

Notum cuilibet est, quod totis sex septimanis in quotidianis sessionibus nulla alia tractabatur saltegonia tantum respectu Potestatis Ducalis quae in Manibus manet Illustris ac M. D. N. Ming hucusq. Et quod non est reddita, nec eam reddendi ullum erat intentum Et circo sine ullo effectu somitia peracta sunt.

E O I N C L U S U M
Senatus Consilij

Anno Sacra Regia Maiestas D. N. C. pro Paterna Cura et sollicitudine organum Publicam securitatem externam conservandam per continuationem Officiorum ac bonae Co-intelligentiae cum Potentij. Extraneis secundum exigentiam temporum, et utilitatis publicae, nec non similiter exigente necessitate per ablegationem ad serenissimum Caesarem Moschovide iterandam arbitratur, eiq. intuitu tam ablegato pro Mense quolibet impendat penales mille, quam Commissarius ad recipiendas tormenta bellica, et rehabendos Captivos destinandis, unicuique pro Mense Imperiales ducentos per Illustrissimos et Magnificos Thesaurarios Regni et Magni Ducatus Lituaniae solvendos assignat, ad muntenendam autem pacem et tranquillitatem internam, medijs et rigoribus in Legibus antiquis et Novella praescriptis contra quovis infractores et Transgressores Tractatus Parsaviensis utetur Conservando

vando omnia in statu quo tam in Militaribus, quam Civilibus ad beneplacitam et decisionem Reipublice interea, sacra Regia Maiestas nihil omittat ex sua parte, ad conciliandum combinationum cum Magnificis Generalibus Regni, minime volens praesudicare tam Juribus Suae, et Reipublice, quorum eorundem Magnificorum Generalium.

Comitiola Relationum pro opportunitate temporis et exigentia circumstantiarum, quoties opus fuerit, sacra Regia Maiestas Domini Vestri Clementissimi ex re et commodum Reipublice nec non alia Comitiola, ad Instantiam recurrentium Palatinatum et Terrarum praesertim pro figendis Comitiis ad Tribunal Radimense inducere non intermittere. Idemque Tribunal sub eadem praesentia Reverendissimi in Christo Patris Christophori Sienbeck Episcopi Prumysliensis, usu et Lege practicata, continuari, dum et expedire censet.

Stipendium Scrinium cum instrumentis publicis per Magnificam Podolicam apportatum praesentia quietatione ad archivum Craecoviense reddendum ac restitutum, ne non arrogatas expensas in usus publicos eidem Magnifico Palatino Podolice compensandas et exolendas per Magnificum Theaurarium Regni praesentia liquidatione, sacra Regia Maiestas Domini Vestri Clementissimi declarat, et Magnificis quoque Palatino Radimensi, Capitulo Craecoviensi intuitu fidei in arce Craecoviensi conservandi ac persistendi donec in Comitibus futuris stipendium certum providebitur ad intentionem duodecim milium florenorum polonicarum per. Gundel Illustris et Magnificum Regni Theaurarium ex. Thesauro vendendam designat.

Directi noviter fortalicij Provimensis contra Vetera Paeta cum Porta Otomanica desiderata demolitio quate-

#

nus pacatis et amicis representationibus per officia quoque ad interpositiones et aliasum potentiarum persuaderi et optineri possit. Sacra Regia Maiestas omnem impendet curam, interea ut iura bonae viciniae pax et securitas omnimodo inter Incolas utriusque Domini ex Integro et Inviolabiliter observentur. Magnifici sui Generales exercitus Regni nec non Magnificus Palatinus Podolicus sensu invigilabunt et precauebunt. Officiales vero Castrenses Camerarios cum Burggrafio et Capiteanus si electi fuerint a Palatinatu Podolico unius vel plurimum appellia non obstante Iusticiam rigorose summa re profectu et praecisa quavis appellacione secundum Iura Gentium administrabunt. Adhibito brachio Militari quoties opus fuerit. Respectu praetensionum Magnifici Palatini Lituanicis Capitanei Prusensibus aliarumque differentiarum inter Confinantes tam ex postulationibus necessariis cum Succursibus primo Legato sacrae Praesentis Maiestatis instituentur, quae opportune Commissionibus juxta obloquentium Comparationum designabuntur. Ne delectus Militum quocumque titulo, vel praetextu in Dominijs et Terris Reipublicae a quocumque extraneo usurpentur, sacra Regia Maiestas Generales exercitus Regni, et Capitaneo Castrenses finitimos obligabit ad debitam vigilantiam. Quoniam vero Magnifici Thesaurarii summas assignatas pro Legatione tam Magnifico Palatino Masovico, tamquam Legato, quam pro his Purya Notario Territorio Magnifici Ducatus Lituanicis, tanquam Secretariis. Nec non Quibusdam Poullatoribus. Huiusmodi non exolverunt. Deo auctoritate sacrae Regiae Maiestatis et Praesentis Consilij ad exolutionem indilatam quam urgentissime obligatur et obtinuerunt. Huiusmodi Exercituum Regni et Magnifici Ducatus Lituanicis, huiusmodi auctoramenti intuitu soluti soluti auctoramenti libeliet pro primis summa viginti Millium Florenorum Polonicarum pro alteris summa quoque similis ex Thesaurario utriusque Gentis respectu exolvende assignabuntur.

COPPIA PREDENTIALIVM D. J. AD
Ministro Sveciae ad Simum Regem Poloniae. D. J.

Nos Fridericus Dei Gratia Rex Sveciae et Vandaliae, Gothiae
comperitum sit gratumq; nobis Vestra per Ministrum nostrum Gene-
ralis locum tenentem liberum Baronem de Frauvelter et Crado, et
rursus declarata studia. Mhi vestre haud displicuisse tamen um
Intelligamus praesens tempus minusquam propensam Maie-
tis Vestrae voluntatem quae semper letamur oportuna esse fuis-
cum Maiestate Vestra et indicta Republica Polonia amicitia
tractatibus instituendis atq; praeterea nominati Vestri Gene-
ralis locum tenentis fide in alijs Officijs Ministerio opus habeamus
Haec propter eam ab aula Maiestatis vestrae nunc ad tempus quoddam
revocare Nobis visum est quamobrem amice rogamus, Vobis Maiestas
vestra huic Vestro Ministro que madmodum ad aulam suam acce-
dente et commoranti ita nunc etiam habituro benigne favere, atq;
de sincera et perenni nostra amicitia propensiq; erga se studio
semper esse certissima. Quod interest Maiestati Vestrae prospera
ac felicia quocumq; animatus appredamur. Datum Holmiae 20 Febr
Anno 1523

COPPIA PREDENTIALIVM Simum Regis Po-
loniae ad Simum Regem Sveciae. D. J.

Obisi luculenter haberemus per spectam Maiestatem Vestram Pla-
ne per se ipsum esse tum de sincera Vestra conservanda amicitia
Materiam solam de propensa animi Vestri ad ea quae sunt pa-
cis haud sine molestia. Nobis convenit ex literis Maiestatis vestrae
intelligere Ministram ipsius Generalis locum tenentem Generalem
liberum Baronem de Frauvelter Nobis grate acceptum Quoniam opti-
marum Intentionum nostrarum testem continuis in aula ha-
bere volumus imo Nobis revocari iussis Interioris Maiestatis ratio-
nibus quae fidem ipsius Ministram alibi requirunt deferendo
Dati Ministerio possamus. Quia praedictam Ministram atq; testimo-
nio per acti condigne non minus ac utiliter Mensuris sui abire
mg Injunctum eidem praeterea quatenus perennem Maie-
ti Vestrae in Deos amicitiam tum vicissim de reu proca nostra Maie-
statem vestram magis atq; magis confirmat, utq; cognito studio
nostro Maiestatem Vestram quo opportunis Momentis instauran-
de firmiter Deo et commode Dominiorum Vestrorum Davis in-
gila mus certiorum vnde at. Praeterea Quocumq; plauerit Maie-
stati vestrae notam Ministram suam iterum ad nos remittent, aut
etiam alia quempiam in locum ipsius substituent, et ad nos de
legare promptum semper et facilem eidem accessum se esse pa-
rati

vati sumus. Hanc vero prospero rerum successu ad per-
fecta valetudine Maiestati Vestrae appropinquamus.

108.

Datum Dresd. die 22. Mar.
ij anno 1727

